

Svezak 12

Godina XII
Svibanj 2010.
www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

Tema broja:

Informacijska pismenost

OPREMANJE KNJIŽNICA, VRTIĆA, MUZEJA, UREDA TE OSTALIH JAVNIH I PRIVATNIH OBJEKATA

U MOGUĆNOSTI SMO PROJEKTIRATI I PROIZVESTI SVU POTREBNU KNJIŽNIČNU OPREMU PREMA ZAHTJEVIMA PROSTORA I DIZAJNERSKIM RJEŠENJIMA. VIŠE OD 19 GODINA GRADIMO ISKUSTVO U OPREMANJU KNJIŽNICA, A U NAŠEM PORTFOLIJU NALAZI SE 30-AK VELIKIH OPREMLJENIH KNJIŽNICA UZ OSTALIH 400-AK VEĆIH REFERENCI.

- Vitrine za časopise
- Prijamni pultovi
- Knjižni regali i police
- Stolovi i stolice za čitaonice
- Sva pripadajuća elektronska oprema
- Građevinsko obrtnički radovi

- Projektiranje i produkt dizajn
- Konzultantske usluge trugom bogatog iskustva
- Proizvodnja
- Dostava i montaža opreme
- Puštanje u rad

Više referenci na www.primat-rd.hr

SVEZAK

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

Broj 12 / Godina XII / Bjelovar, 2010.

www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr

SADRŽAJ

UVODNIK	3
IZ RADA DRUŠTVA	
O radu Društva u proteklom razdoblju (Alica Bačeković Pavelić)	4
Predstavljen zbornik "Iz povijesti naših knjižnica" (Alica Bačeković Pavelić)	4
U Koprivnici održana regionalna skupština knjižničara i obilježena 30. godišnjica bibliobusne službe (Ljiljana Vugrinec)	5
Školska knjižnica u procijepu između zakona, pravilnika i stvarnosti (Mirjana Milinović)	6
TEMA BROJA: INFORMACIJSKA PISMENOST	
"Informacijska pismenost? Da, mi možemo... Yes, we can" (Sonja Špiranec; Mihaela Banek Zorica)	8
Poučavanje djece i mladih informacijskoj pismenosti u knjižnicama (Kristina Čunović)	10
Zašto su knjižničari najvažniji ili o informacijskoj pismenosti (Ivanka Ferenčić Martinčić)	11
Primjena Web 2.0 alata u knjižnici (Petar Lukačić, Mario Štrlek)	12
IZ NARODNIH KNJIŽNICA	
Obilježeno 30 godina koprivničkog bibliobusa (Ljiljana Vugrinec)	14
Bibliobus kao tema dječjeg likovnog stvaralaštva (Ljiljana Vugrinec)	15
Istraživanje o zadovoljstvu korisnika uslugama bibliobusa (Ljiljana Vugrinec)	15
Koprivnica čita (Jasminka Vajzović; Ljiljana Vugrinec)	17
Nove usluge u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica ili kako premostiti jaz između digitalnih pridošlica i digitalnih urođenika (Petar Lukačić)	18
Izložba povodom 70. rođendana Paje Kanižaja (Petar Lukačić)	19
Programi i projekti Dječjeg odjela Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica: doprinos akciji "Sretno dijete-sretan grad-Koprivnica" (Danijela Petrić)	19
Obilježavanje Mjeseca hrvatske knjige u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica (Danijela Petrić)	20
Koprivničkoj knjižnici omogućen pristup EBSCO bazama (Karlo Galinec)	21
Zanimljivi posjeti knjižnici i čitaonici "Fran Galović" u Koprivnici (Kristian Ujlaki)	21
Bibliobus ili bibliokombi?! Pitanje je sad! (Igor Kuzmić)	22
Obilježavanje Mjeseca hrvatske knjige u Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" Križevci u Međunarodnoj godini astronomije (Marjana Janeš-Žulj)	23
Ekologija u Igraonici (Mihaela Doskočil)	24
Općinska knjižnica Sidonije Rubido Erdšdy Gornja Rijeka (Marina Srbljinović)	25
Tadijanovićeve istina i kaput (Anica Šabarić)	25
Digitalizacija đurđevačkog tiska iz Zavičajne zbirke (Anica Šabarić)	26
Čitanje u dobrom društvu (Ivanka Ferenčić Martinčić)	26
Filmska radionica (Katarina Pavlović)	27
Proslavljen 135. rođendan Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica (Nela Krznarić)	28
Posjet savjetnice za narodne knjižnice Virovitičko-podravskoj županiji (Silvija Perić)	28
Mjesec hrvatske knjige u Igraonici Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica (Ivana Molnar)	29
Pustolovine Mravka Kraljića (Ivana Molnar)	29
Učenici osnovnih škola s područja Virovitičko-podravske županije u posjetu knjižnici (Mirjana Kotromanović)	30
Otvorene Gradske knjižnice "Mato Lovrak" Grubišno Polje (Ivana Ledić)	31
Peti susret najčitatelja Bjelovarsko-bilogorske županije (Ilija Pejić)	31
Narodna knjižnica "Petar Preradović" – pregled događanja u 2009. (Marinko Iličić)	32
Bjelovariana – baza podataka o zavičaju (Sanja Jozić)	34
Županijskim matičnim knjižnicama pristup EBSCO bazama podataka (Sanja Jozić)	35
Grad i njegovi ljudi ili kako promovirati zavičajnu baštinu (Tina Gatalica)	36
U knjižnici do diplome (Tina Gatalica)	36
Čitateljski maraton u Igraonici (Snježana Berak)	37
3. svjetski festival klaunova (Snježana Berak)	38
Ljetni praznici na Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar - projekt "Svemir" (Branka Mikačević)	38
Naš gost – Luko Paljetak (Irena Hlupić-Rašo)	39
Naš mali pjesnik – Jakov Jurković (Irena Hlupić-Rašo)	40
Društveni utjecaj Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar na život lokalne zajednice - izlaganje na posteru (Romana Horvat i Ilija Pejić)	40
Zlatno ogledalo u knjižnici (Fanka Stehna)	42
Izložba starih antikvarnih predmeta u Pučkoj knjižnici i čitaonici Daruvar (Ljiljana Budja)	43
Tjedan psihologije u Pučkoj knjižnici i čitaonici Daruvar (Irena Ivković)	43
Razglednica iz Čazme (Romana Lautar)	44
IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA	
Rad ŽSV-a školskih knjižničara Koprivničko-križevačke županije u 2009. godini (Suzana Knežević)	45
Pregled rada Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije (Mirjana Milinović)	46
Promocija slikovnica "Tajanstveni ormar" i "Anđeli, zvijezde i pitanja" učenica Sonje Homar i Maje Gregor (Luca Matić)	47
Nastavak druženja s njemačkim prijateljima (Nataša Švaco)	48
S Božicom Jelušić u oblacima (Nataša Švaco)	48
Primjer iz knjižničarske prakse (Ivana Vidak)	49

Mjesec hrvatske knjige 2009. u znaku čitanja (<i>Ierko Barišić</i>)	50
Kreativnost nam je jača strana (<i>Katarina Belančić; Rajna Gatalica</i>)	51
Esperanto u knjižnici (<i>Alica Bačeković Pavelić</i>)	52
Europa u školskoj knjižnici (<i>Tatjana Petrec</i>)	52
150 godina knjižnice Srednje gospodarske škole Križevci (<i>Ivana Štironja</i>)	53
195 godina školstva u Suhopolju ili kako se nekad sjedilo u klupčicah i stolicah (<i>Vlatka Valentić</i>)	53
Mogućnosti suradnje školskih knjižničara (<i>Zorka Renić; Tatjana Kreštan</i>)	54
Djelatnost školske knjižnice i čitaonice IV. osnovne škole Bjelovar (<i>Dejana Kurtović</i>)	55
Novi izgled školske knjižnice i čitaonice IV. osnovne škole Bjelovar (<i>Dejana Kurtović</i>)	56
Sjećanje na Branka (<i>Mirjana Milinović</i>)	56

IZ SPECIJALNIH KNJIŽNICA

Nabava knjiga u knjižnici Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima (<i>Sandra Kantar</i>)	57
Koliko poznajemo Pravilnik o zaštiti knjižnične građe (<i>Božica Anić</i>)	58

STRUČNI SKUPOVI I TEME

“Knjižnice stvaraju budućnost na temelju kulturnog naslijeđa” - 75. generalna konferencija i kongres IFLA-e, Milano (Italija), 23. - 27. 8. 2009. (<i>Kristian Ujlaki; Jasminka Vajzović; Karlo Galinec; Dijana Sabolović-Krajina</i>)	59
Partnerstvom s nakladnicima i narodnim knjižnicama do boljih knjižničnih usluga za osobe koje ne mogu čitati crni tisak - Satelitska konferencija IFLA-e, Mechelen (Belgija), 17. - 19. 8. 2009. / Maastricht (Nizozemska), 20. 8. 2009. (<i>Dijana Sabolović-Krajina</i>)	61
“Upravljanje i osiguranje kvalitete” - 2. okrugli stol Knjižnice i suvremeni menadžment, Rijeka, 17. travnja 2009. (<i>Dijana Sabolović-Krajina</i>)	62
“Kako pobijediti? Kriza je izazov! Upravljanje i marketing u vrijeme krize” - Predavanje Philipa Kotlera - Zagreb, 25. rujna 2009. (<i>Dijana Sabolović-Krajina</i>)	63
Sudjelovanje Gradske knjižnice na 7. savjetovanju za narodne knjižnice u RH, Šibenik, 16.-19. rujna 2009. (<i>Višnja Romaj</i>)	64
“Školska knjižnica u ozačaju interkulturalnog dijaloga” - 21. proljetna škola školskih knjižničara, Zadar, 22. - 25. travnja 2009. (<i>Ierko Barišić</i>)	64
“Pokretne knjižnice – od zamisli do zadovoljnog korisnika” - 9. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i 3. festival bibliobusa, Vinkovci, 24. - 25. svibnja 2009. (<i>Ljiljana Vugrinec</i>)	66
Edukacije u Metelu: kratak osvrt na desetogodišnje iskustvo (<i>Ilija Pejić</i>)	67
CSSU i edukacija knjižničara u Bjelovaru (<i>Sanja Jozić</i>)	68
CSSU u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica (<i>Silvija Perić</i>)	68
6. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, Zagreb, 25. rujna 2009. (<i>Silvija Perić</i>)	69
Radionice u okviru projekta “Cjeloživotno učenje knjižničara” NSK, Zagreb, 6. travnja i 19. lipnja 2009. (<i>Kristian Ujlaki</i>)	69
“Tinejdžer u knjižnici. Upomoć!” KGZ, Knjižnica Medveščak, 20. ožujka 2009. (<i>Zvezdana Trgovčević</i>)	70
Okrugli stol “Digitalizacija audiovizualne građe: od prepreka do mogućnosti” - Zagreb, 29. siječnja 2010. (<i>Josipa Strmečki</i>)	71
“Knjižnica kao javni prostor” 9. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, Zagreb, 10. prosinca 2009. (<i>Ranka Janus</i>)	72

KNJIŽNICE U SVIJETU

Programi cjeloživotnog učenja u narodnim knjižnicama u jugozapadnoj Njemačkoj (<i>Dijana Sabolović-Krajina</i>)	73
Usluge za osobe koje ne mogu čitati crni tisak u jednoj belgijskoj i jednoj nizozemskoj knjižnici (<i>Dijana Sabolović-Krajina</i>)	74

ZAVIČAJNO NAKLADNIŠTVO

Koprivničko nakladništvo u 2009. godine (<i>Josipa Strmečki</i>)	76
Križevačko nakladništvo u 2009. godini (<i>Marjana Janeš-Žulj</i>)	76
Iz Zavičajne zbirke Gradske knjižnice Đurđevac (<i>Vesna Brozović</i>)	78
Izdavaštvo češke nacionalne manjine u 2009. (<i>Fanička Stehna</i>)	79
Bjelovarsko nakladništvo u 2009. godini (<i>Tina Gatalica</i>)	81

IZ DRUGIH DRUŠTAVA

Orahovica - Mjesec hrvatske knjige (<i>Damir Najmenik</i>)	83
Znanje-mudrost-iskustvo: knjižnične usluge za korisnike treće životne dobi (<i>Meri Butirić</i>)	83

STRUČNE VIJESTI

Najknjižničari (<i>Anica Šabarić</i>)	85
Knjižnica i čitaonica “Fran Galović” Koprivnica dobitnica Nagrade dr. Ljerk Markić-Čučuković za poseban doprinos knjižničarskoj struci u 2009. godini (<i>Ljiljana Vugrinec</i>)	87
Napredovanje u struci	87
Nada Poturiček dobila Nagradu “Ivan Filipović”	87
Poziv na podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade (zahvalnice) Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja	88
Poziv na suradnju u “Svesku” br. 13 za 2011.	88

IMPRESSUM

Izdavač:

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja,
Trg Eugena Kvaternika 11, Bjelovar

Za izdavača:

Anica Šabarić

Uredništvo:

Alica Bačeković Pavelić, Mira Barberić, Ivanka Ferenčić Martinčić,
Tatjana Kreštan, Tina Gatalica, Marjana Janeš-Žulj, Vinka Jelić
Balta, Sanja Jozić, Luca Matić, Mirjana Milinović, Ilija Pejić,
Anica Šabarić, Kristian Ujlaki, Ljiljana Vugrinec

Glavna urednica:

Zorka Renić

Lektura:

Mirjana Milinović

Korektura:

Mirjana Milinović, Alica Bačeković Pavelić

Naslovna stranica:

Branko Šabarić

Priprema i tisak:

“Tiskara Horvat”, Bjelovar

Izrada za Internet:

Lovro Janeš

Naklada:

500 komada

Tisak 12. broja “Sveska” financijski su pomogli Grad Bjelovar i Grad Koprivnica te Bjelovarsko-bilogorska i Koprivničko-križevačka županija.

UVODNIK

Dragi čitatelji,

pred vama je dvanaesti broj stručnog glasila "Svezak". I ovaj broj nastoji slijediti dosadašnje, svojom kvalitetom i prepoznatljivošću. Zahvaljujući aktivnostima ranijih urednika, u određenoj je mjeri olakšan položaj sadašnjeg glavnog urednika. Moja je namjera nastaviti i, koliko je moguće, dalje razvijati dosadašnju uredničku politiku.

U nešto "debljem" izdanju možete pročitati čak devedeset priloga, a proširen je i broj rubrika te se ove godine prvi put pojavila rubrika "Iz drugih društava".

Vaši brojni izvještaji, odnosno prikazi aktivnosti iz narodnih, školskih i specijalnih knjižnica najbolji su pokazatelj kvalitete našeg knjižničarstva. Teško je bilo što izdvojiti pa mi je bilo otežano i skrojiti ovaj broj. Sve se činilo neizmjerljivo važno – i sudjelovanje na IFLA-inoj konferenciji i nove usluge i vaša istraživanja, digitalizacija, nove usluge, novi prostori... Uživala sam čitajući priloge te i vas pozivam na čitanje ukoliko želite saznati čiji je kaput odjenuo Tadijanović, je li bibliobus "crkveno vozilo koje prevozi Biblije" ili pak, ako vas zanima, u koju školu idu slavne autorice slikovnica "Tajanstveni ormar" i "Anđeli, zvijezde i pitanja". Ugodno čitanje!

Zanimljivo pitanje u ovogodišnjem "Svesku" postavlja Božica Anić koja se pita za razlog zbog kojega u proteklih

pet godina, otkako je na snazi Pravilnik o zaštiti knjižnične građe, u našim knjižnicama (Društvo Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), koliko je poznato, nije došlo do pokretanja postupaka prijave i registracije knjižnične građe kao kulturnog dobra?!

Veseli me što je u našem "Svesku" sve više stručnih radova, pregleda, osvrtu, konstruktivnih prijedloga i po koja kritika te je u svakom slučaju indikator što je to "in", a što "out" u knjižničarstvu. U izboru tema "Svezak" nastoji dati svoj doprinos raspravi o aktualnim problemima knjižničarstva. Ovogodišnja glavna tema je svezremana knjižničarska tema - pismenost i opismenjivanje, ali sa suvremenim pridjevom informacijska. Kako ne biste u potpunosti "mišljenje zamijenili klikanjem", pročitajte odlične priloge vezane uz temu broja. O informacijskoj pismenosti uvodni članak napisale su Sonja Špiranec i Mihaela Banek Zorica, autorice istoimene knjige. Slijedi tekst Kristine Čunović "Poučavanje djece i mladih informacijskoj pismenosti u knjižnicama" u kojem su predstavljene aktivnosti knjižnice za mlade u Karlovcu. Ivanka Ferencić Martinčić autorica je zanimljivog članka "Zašto su knjižničari najvažniji". Temu su zaokružili Petar Lukačić i Mario Štrlek svojim prikazom o mogućnostima primjene Web 2.0 alata u knjižnici.

Proteklo razdoblje obilježila su brojna zbivanja i aktivnosti našeg Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja koje se okušalo u organiziranju stručnih skupova, predavanja, širenju izdavačke djelatnosti, a sve u cilju unaprjeđenja rada.

Bez interneta – mreže svih mreža, ne može niti ovaj časopis. Stoga, kad vam se od listanja raspadne papirnati, čitajte digitalnu inačicu na stranicama Društva koje uređuje Lovro Janeš.

Zahvaljujemo svima koji su svojim tekstualnim, ali i novčanim priložima omogućili izlaženje dvanaestog broja te vas pozivam da svojim sugestijama i konkretnim djelovanjem stvaramo nove brojeve.

Urednica

Veseli sastanak Uredništva u Đurđevcu

O RADU DRUŠTVA U PROTEKLOM RAZDOBLJU

Piše: *Alica Bačeković Pavelić*

Protekla je godina ponovo bila vrlo dinamična, a članovi Društva aktivni i vrijedni u stvaranju i provođenju novih projekata. Obilježavanje tridesete godišnjice postojanja Društva završilo je objavljivanjem i predstavljanjem Zbornika radova sa stručnoga skupa "Iz povijesti naših knjižnica". Zbornik je objavljen zahvaljujući potpori Hrvatskoga knjižničarskog društva, a predstavljen je u lipnju 2009., mjesec dana nakon godišnje skupštine koja je održana u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" u Koprivnici 15. svibnja 2009. Tom je prigodom obilježena i 30. godišnjica postojanja bibliobusne službe na području Koprivničko-križevačke županije. Skupštini je nazočilo sedamdesetak članova, a središnja tema bila je "Obrazovanje knjižničara". To je ujedno bila i tema 11. broja časopisa "Svezak" kojega je uspješno uredila nova urednica Zorka Renić. Uz časopis otisnut je i poster "10 prava čitatelja".

Sastanak Glavnog odbora Društva, Bjelovar, 8. prosinca 2009.

Sastanak Glavnog odbora održao se četiri puta (Bjelovar, Koprivnica, Đurđevac). Tijekom proteklog razdoblja članovi Društva sudjelovali su na brojnim seminarima, sajmovima knjiga, stručnim skupovima, okruglim stolovima, konferencijama, kongresima i stručnim putovanjima (Njemačka, Nizozemska, Belgija, Italija). Na 21. Proljetnoj školi školskih knjižničara u Zadru knjižničari Društva aktivno su sudjelovali na plenarnim izlaganjima te predstavljali postere. Osim toga, knjižničari iz narodnih

i gradskih knjižnica sudjelovali su na: 7. savjetovanju za narodne knjižnice, 6. okruglom stolu za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, 9. okruglom stolu o slobodnom pristupu informacijama, 9. okruglom stolu o pokretnim knjižnicama i 3. festivalu bibliobusa, 2. okruglom stolu "Knjižnice i suvremeni menadžment", radionicama u organizaciji NSK te CSSU-a...

Predsjednica i dopredsjednica redovito su sudjelovale na sastancima GO HKD-a, a mnogi su naši članovi aktivni u sekcijama, komisijama i radnim grupama. Odlična suradnja između HKD-a i našeg regionalnog Društva već je postala pravilo. Tako je naše Društvo bilo suorganizator stručnoga skupa "Školska knjižnica u procijepu između zakona, pravilnika i stvarnosti", održanog u Gimnaziji Bjelovar 26. listopada 2009., a čiji su glavni organizatori Sekcija za školske knjižnice (predsjednica Mirjana Milinović) i Sekcija za narodne knjižnice, stručna tijela HKD-a.

Na inicijativu Društva pokrenuta je i započeta obrada periodike, a posao je podijeljen između većih knjižnica (Čazma, Đurđevac, Koprivnica, Bjelovar, Virovitica, Daruvar, Križevci). Dogovorena je i izrada vodiča kroz sve knjižnice triju županija (Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravске i Koprivničko-križevačke). Vodiči će obuhvaćati i školske i gradske knjižnice, a objavit će se u digitalnome i tiskanome obliku.

U organizaciji Društva u Đurđevcu je održano stručno predavanje pod nazivom "Zavičajna zbirka - baza podataka o zavičaju" na kojemu je bilo riječi o zavičajnoj zbirci bjelovarske Knjižnice i načinu uređenja baze podataka. Na taj je način Društvo svojim članovima omogućilo međusobnu suradnju i razgovor o nedoumicama oko kriterija stvaranja zavičajne zbirke.

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja trenutno okuplja oko 140 knjižničara iz Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravске te Koprivničko-križevačke županije. Osim što surađuju i izmjenjuju svoja iskustva, članovi redovito pišu u Novostima HKD-a i Vjesniku bibliotekara te o svome radu obavještavaju stručnu javnost. O raznim projektima, obljetnicama i predavanjima članovi također obavještavaju i lokalnu javnost, objavljujući priloge u lokalnim novinama triju županija.

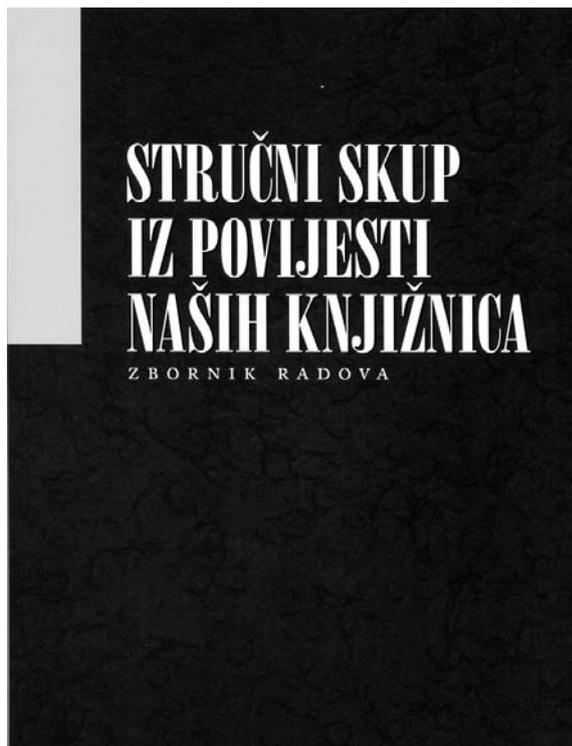
Web stranica www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr redovito je ažurirana te se na njoj nalaze sve informacije o novostima i aktivnostima Društva.

PREDSTAVLJEN ZBORNIK "IZ POVIJESTI NAŠIH KNJIŽNICA"

Piše: *Alica Bačeković Pavelić*

Zbornik "Iz povijesti naših knjižnica" predstavljen je 18. lipnja 2009. u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru. U njemu su objavljeni radovi sa stručnoga skupa istog naziva koji je održan u Daruvaru 16. studenog 2007. u povodu obilježavanja 30. obljetnice utemeljenja i djelovanja Društva knjižničara Bilogore,

Podravine i Kalničkog prigorja koje djeluje na području Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravске županije. Zbornik je tiskan u izdanju Hrvatskoga knjižničarskog društva, a predstavili su ga prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević, dr. sc. Marina Čizmić Horvat, Irena Kranjec, Ilija Pejić i Anica Šabarić. Obu-

hvaća četrnaest radova, koji istražuju nastanak, razvoj i djelovanje narodnih, školskih i specijalnih knjižnica na području Društva. Uvodni, programatski tekst napisao je prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević, u kojemu govori o problemima i potrebi sustavnog proučavanja povijesti knjižnica, a o knjižnicama s područja našega Društva tekstove su napisali: fra Vatroslav Frkin, Tatjana Kreštan, mr. sc. Dijana Sabolović-Krajina, Marjana Janeš-Žulj, Suzana Knežević, Ivan Zelenbrz, Anica Šabarić, Zorka Moslavac,

Zdenka Venus-Miklić, Ilija Pejić, Maja Dizdarević, mr. sc. Zorka Renić, Vinka Jelić i Božica Anić.

Urednici zbornika mr. sc. Zorka Renić te Ilija Pejić, prof. odradili su vrlo zahtjevan posao uređivanja zbornika koji je izašao samo godinu i pol nakon održavanja istoimenog skupa. Recenzirale su ga dr. sc. Marina Čizmić Horvat i dr. sc. Vesna Turčin, lektorirali Ilija Pejić, Tatjana Kreštan i Anica Šabarić, a glavna urednica je Irena Kranjec.

Zbornik svjedoči i doprinosi proučavanju kulturne prošlosti općenito i povijesti knjižničarstva na području koje Društvo pokriva, a njegovu pripremu i tisak financijski su pomogli gradovi Bjelovar, Čazma, Virovitica, Koprivnica, Đurđevac te Bjelovarsko-bilogorska, Koprivničko-križevačka i Virovitičko-podravka županija.

Zbornik su predstavili prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević, dr. sc. Marina Čizmić, Irena Kranjec, Ilija Pejić i Anica Šabarić

U KOPRIVNICI ODRŽANA REGIONALNA SKUPŠTINA KNJIŽNIČARA I OBILJEŽENA 30. GODIŠNJICA BIBLIOSNE SLUŽBE

Piše: Ljiljana Vugrinec

U knjižnici i čitaonici "Fran Galović" u Koprivnici u petak, 15. svibnja 2009., održana je 27. skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Ovom prigodom svečano je obilježena i 30. obljetnica uspješnog djelovanja koprivničke Bibliosne službe.

Kako su pokrovitelji skupa bili Grad Koprivnica i Koprivničko-križevačka županija, svečanom otvorenju Skupštine prisustvovali su gradonačelnik Zvonimir Mršić i zamjenik župana Koprivničko-križevačke županije Vladimir Šadek te pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, znanost i šport Mladen Antolić. Ispred Hrvatskog knjižničarskog društva skupu je prisustvovala Tamara Krajina, predsjednica Stručnog odbora HKD-a.

S područja tri županije koje pokriva ovo Društvo (Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravske) Skupštini se odazvalo sedamdesetak članova "knjižničara iz svih vrsta knjižnica" kojima je ovo bila prilika za stručno usavršavanje i razmjenu iskustava, ali i za kolegijalno druženje.

U stručnome dijelu skupa održano je nekoliko zanimljivih izlaganja i prezentacija.

Predavači su bili dr. sc. Tatjana Aparac Jelušić, Dragutin Katalenac, Ljiljana Vugrinec i Ilija Pejić te mr.

sc. Zorka Renić koja je predstavila dvije publikacije koje su upravo izašle u izdanju Društva: Zbornik radova sa stručnog skupa "Iz povijesti naših knjižnica", održanog u Daruvaru 2007. godine te 11. broj stručnog časopisa Svezak, godišnjaka Društva.

Na Skupštini su dodijeljena godišnja Priznanja najuspješnijim knjižničarima koja su ove godine primili Danijela Petrić, Ivančica Gagro, Fanika Stehna, Nada Poturiček i Ilija Pejić, dok je Irena Kranjec izabrana za počasnog člana Društva.

Tijekom trajanja Skupštine upriličeno je i razgledanje bibliobusa iz Koprivnice i Križevaca na Zrinskom trgu

ispred Knjižnice, dok je u izlozima Knjižnice postavljena izložba u čast ove velike obljetnice koprivničke pokretne knjižnice.

Skupština je bila prilika i za službeni oproštaj knjižničara s kolegom Josipom Blažekom, knjižničarem i nekadašnjim ravnateljem Knjižnice i čitaonice "Fran Galović", koji odlazi u mirovinu, a svoj staž u Knjižnici započeo je upravo u bibliobusu prije 30 godina. Valja napomenuti da je kolega Blažek bio iznimno aktivan član našeg lokalnog Društva, a predsjedničku dužnost obnašao je u razdoblju od 1983. do 1985. godine.

ŠKOLSKA KNJIŽNICA U PROCIJEPU IZMEĐU ZAKONA, PRAVILNIKA I STVARNOSTI Bjelovar, 26. listopada 2009.

Piše: *Mirjana Milinović*

U Bjelovaru je 26. listopada 2009., u prelijepoj kupoli bjelovarske Gimnazije, održan stručni skup knjižničara pod nazivom "Školska knjižnica u procijepu između zakona, pravilnika i stvarnosti". Organizatori su bili Sekcija za školske knjižnice i Sekcija za narodne knjižnice HKD-a, a suorganizatori Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar, Gimnazija Bjelovar te Osnovna škola Rovišće. Svima najtoplije zahvaljujem, a posebno prof. Želimiru Vujiću, ravnatelju Gimnazije Bjelovar, koji nam je ustupio prikladnu dvoranu, te ravnateljici OŠ Rovišće Blanki Klemić, koja je "uskočila" u trenutku kad pomoć, obećana s neke druge strane, nije pristigla.

Sudjelovali su knjižničari s područja cijele Hrvatske, iz gotovo svih vrsta knjižnica, iako je prvenstveno bio namijenjen školskim knjižničarima, kojih je, od ukupno 103 sudionika, bilo 77. Ponosni smo što su skupu prisustvovala Zdenka Sviben, predsjednica HKD-a i Anica Šabarić, predsjednica Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja.

U prvom dijelu održana su četiri izlaganja: Školska knjižnica - zakonski okviri djelatnosti / Mira Zovko, prof, viša stručna savjetnica za školske knjižnice, MZOŠ; Školski knjižničar između škole i knjižničarstva / Biserka Šušnjić, prof, dipl. knjižničarka, viša savjetnica, AZOO; Stručna

knjižnična djelatnost u sjeni odgojno-obrazovnog procesa u školskoj knjižnici / Veronika Čelić Tica, prof, savjetnica za školske knjižnice, NSK Zagreb; Na dobrom putu promjena: školske knjižnice Bjelovarsko-bilogorske županije 2004.- 2008. / Ilija Pejić, viši knjižničar; Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar.

Ovim je izlaganjima otvoren put pitanjima koja nas, školske knjižničare, muče već godinama, a koja su i bila povod ovome skupu: primjena Standarda za školske knjižnice te Zakona o knjižnicama, školovanje i stalno stručno usavršavanje, stručni ispiti, financiranje, suradnja s drugim vrstama knjižnica te lokalnom samoupravom.

U drugome dijelu održan je Okrugli stol čiji su sudionici, osim pozvanih predavača, bili predstavnici školskih knjižnica/knjižničara (Ivana Vladilo, dipl. knjižničarka, stručna suradnica savjetnica i voditeljica ŽSV-a šk. knjižničara Primorsko-goranske županije; Suzana Knežević, dipl. knjižničarka), Hrvatske udruge školskih knjižničara (Sanja Galic, prof, dipl. knjižničarka, stručna suradnica mentorica i voditeljica ŽSV-a šk. knjižničara srednjih škola Osječko-baranjske županije), te prof. dr. Daniela Živković, izv. prof na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i predsjednica Povjerenstva za polaganje stručnih ispita za knjižnično osoblje. Moderatorice su bile Ljiljana Črnjar, viša knjižničarka i predsjednica Sekcije za narodne knjižnice te Ljiljana Vugrinec, viša knjižničarka, voditeljica ŽMS-a Koprivničko-križevačke županije.

Kolegica Ivana Vladilo postavila je zanimljivu tezu: jesmo li mi, školski knjižničari, avangarda ili margi-nalci "društva znanja"? Iako uglavnom profesionalci koji u svojim školama prednjače uvođenjem novih metoda rada, koji podižu školsko knjižničarstvo na zavidnu razinu, izvrsno organizirani, počesto smo u neravnopravnoj situaciji u odnosu na kolege u školi, na kolege knjižničare iz drugih vrsta knjižnica, pa čak i međusobno. Muči nas neusklađenost legislative, o nama odlučuju dva ministarstva, imamo dva stručna ispita, za iste poslove (voditelji ŽSV-a) jedni su plaćeni, drugi nisu, i – napokon – posebno nas boli što se teško stečena prava upravo nama s lakoćom ukidaju (odlukom o rebalansu Državnog pro-

Uvodničarka Ivana Vladilo

računa za 2008. školske su knjižnice ostale bez namjenskih sredstava). A ovo je tek vrh ledenog brijega! Za Okruglim se stolom raspravljalo o temeljnim problemima: nabavi, neusklađenosti zakonske regulative te o stručnim ispitima. Pitanja stručnog osoblja, stručnog usavršavanja i napredovanja, norme rada, prostora i opreme školskih knjižnica, iako planirana, nisu raspravljena zbog kratkoće vremena. Pokazalo se da je krajnje vrijeme za rješavanje ovih pitanja, kako bismo mogli nesmetano i nesputano raditi ono što svi jednoglasno držimo svojim – ne poslom – nego pozivom.

Za (ne baš) okruglim stolom

Svi zajedno donijeli smo zaključke koje smo nakon Skupa, uz posebno pismo/dopis kojim tražimo sredstva za nabavu knjižnične građe, a u ime svih nas školskih knjižničara, HKD-a i HUŠK-a, uputili na sve važne adrese: Upravi MZOŠ-a, ministru Fuchsu, Miri Zovko, predsjedniku Mesiću, premijerki Kosor, Saborskom odboru za obrazovanje i kulturu:

1. Zahtijevamo da se namjenska sredstva za nabavu knjižnične građe vrata na stanje iz 2007.g. i po mogućnosti godišnje povećavaju za 10%.

2. Stručni ispit za knjižničare uvesti jedinstven, tj. jedno ispitno povjerenstvo u kojemu bi podjednako bile zastupljene i struka (knjižničarstvo), ali i metodički dio za školske knjižničare.

3. Iz Zakona o knjižnicama ukloniti sve nejasnoće glede zapošljavanja knjižničara: na mjesto diplomiranog knjižničara može doći osoba koja je završila redoviti ili izvanredni studij knjižničarstva, odnosno informacijskih znanosti i tako spriječiti da naše poslove obavljaju nestručne osobe.

4. Donijeti jedinstven pravilnik da u školskoj knjižnici radi knjižničar-stručni suradnik i suradnik u nastavi 30 sati odgojno-obrazovnog rada i da je dnevno školska knjižnica otvorena učenicima i učiteljima 6 sati po 60 minuta. Preostala dva sata knjižničar može, ali i ne mora biti u školi (knjižnici) kao i ostali nastavnici koji se mogu, ali i ne moraju pripremati u školi.

5. Školske knjižničare ili predstavnike HUŠK-a treba pozivati da sudjeluju uvijek kad se raspravlja ili od-

lučuje o zakonima ili propisima koji se tiču i školskoga knjižničarstva. Pritom nije pravedno dopustiti nadglasavanje nego konačne prijedloge treba donositi usuglašavanjem jer se radi o vrlo brojnoj strukovnoj zajednici i specifičnostima radnoga mjesta koje jedini dobro poznaju.

Reakcije na pismo najprije nije bilo, naime – šutnja je također svojevrsni odgovor, ali je na ponovljeni zahtjev (jer mi ne odustajemo!) iz Ureda predsjednice Vlade RH na adresu ministra MZOŠ-a stigla Požurnica od 8. siječnja 2010. u kojoj se "od Ministarstva traži da Ured predsjednice Vlade u najkraćem mogućem roku izvijesti o činjeničnom stanju i načinu otklanjanja problema", te da presliku tog izvješća dostave HKD-u. Što će biti dalje? "Ko zna (ah, niko...)"! Ipak, stvari su pokrenute i nešto će se morati promijeniti, u našu zajedničku korist.

Možda će se nekome, tko "ne pliva s nama u istim vodama", činiti da smo digli previše prašine, da samo galamimo tražeći prava. Takvi trebaju znati da je sve to i zbog nas koji radimo sada i ovdje, ali i zbog onih koji dolaze poslije nas, i zbog djece svih onih koji se možda nikada nisu zapitali: pa tko su ti školski knjižničari, i kakve su uopće te školske knjižnice? Nada(j)mo se da će ovaj, ali i mnogi drugi stručni skupovi, dati rezultata, jer – u protivnom bi sve bilo tek "pucanj u prazno", a naše društvo nikad ne bi bilo udaljenije, ne od znanja (mi ćemo svoj dio uvijek odraditi najbolje što možemo), nego od pravde i poštenja.

Uostalom, školska knjižnica nije otok, a školski knjižničar, koliko god bio "solist", srećom nije sam (iako katkada jest usamljen). Kolegica Veronika Čelić-Tica rekla je na Okruglom stolu HUŠK-a (Interliber, 13. 11. 2009.) da su po prvi puta školski knjižničari, HKD, NSK, MZOŠ i AZOO krenuli zajedno u realizaciju važnih pitanja. Vjerujemo da je to znak da stvari idu nabolje i da nam bolja budućnost nije upitna. Uostalom – mi smo vječni optimisti, a uz ovakvu (nadamo se, ne samo deklarativnu) podršku, uspjeh ne smije izostati.

INFORMACIJSKA PISMENOST? DA, MI MOŽEMO... "YES, WE CAN"

Pišu: Sonja Špiranec i Mihaela Banek Zorica (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Uvod

Pobjednički slogan "Yes, we can" (da, mi možemo) zacijelo će mnoge ponajprije asociirati na politički najmoćniju osobu u ovome trenutku, Barracka Obama. No knjižnična će zajednica ime sadašnjeg predsjednika SAD-a ipak pamtit i po njegovom Proglasu iz 2009., kojim je listopad proglasio mjesecom Nacionalne osviještenosti o informacijskoj pismenosti (National Information Literacy Awareness Month).¹ U tom dokumentu američki predsjednik podsjeća na informacijsku bujicu kojoj su građani njegove zemlje svakodnevno izloženi. Naglašava da danas nije dovoljno znati pronaći informacije već je potrebno usmjeriti pažnju na njihovo vrednovanje budući da u posljednjem desetljeću svjedočimo krizi autentičnosti informacija. U rješavanju ove krize ključna uloga pripada knjižnicama, zaključuje Obama.

Proglas Barracka Obame ponavlja teze koje su knjižničari u mnogim dijelovima svijeta počeli intenzivno promovirati i pronositi od vremena Proglasa Američkog knjižničarskog društva o informacijskoj pismenosti² koji je objavljen 1989. godine. Upravo je ovim Proglasom koncept ušao u diskurs knjižničarske zajednice te se počeo širiti u domenu obrazovanja. Prema ALA-inom Proglasu, informacijski pismene osobe definiraju se kao "one koje su naučile kako učiti... jer znaju kako je znanje organizirano, kako pronaći informacije kako ih koristiti na svima razumljiv način... to su osobe pripremljene za učenje tijekom cijeloga života". U istom se dokumentu potom navode konkretne sposobnosti koje je izgradila osoba koja je informacijski pismena, poput:

1. osviještenosti o informacijskim potrebama
2. prepoznavanja informacije koja može riješiti problem
3. pronalaženja informacije
4. njenog vrjednovanja
5. organizacije informacija i
6. korištenja informacija.

No, potrebno je spomenuti da u određenim regijama i dijelovima svijeta teze vezane za informacijsku pismenost nisu naišle na odgovarajući odjek. Hrvatska svakako spada u red zemalja koje su informacijsku pismenost počele prihvaćati tek 20-ak godina nakon ALA-ine definicije, i to stoga što su se proturječja i anomalije koje donosi informacijsko društvo nagomilali, a problemi zaoštrili. S jedne je strane porasla svijest o važnosti informacija za svakodnevni život, dok se s druge strane informacijska okruženja usložnjavaju. Posljedično dolazi do nesnalaženja, nesigurnosti i opterećenosti korisnika te do širenja jaza između lakoće informacijskog pristupa s jedne

i poteškoća u prosudbi točnosti, valjanosti, autentičnosti informacija s druge strane.

Kako se glas američkog predsjednika ipak jače čuje od glasova knjižničara, Obamin proglas, u koji su ugrađene navedene ideje o informacijskoj pismenosti, predstavlja snažan zamašnjak u širenju koncepta i njegovog prelaska iz domene knjižničarstva i obrazovanja u područja politike i upravljanja, zapošljavanja i radnog sektora, u socijalnu sferu itd.

Pojmovno određenje i stanje u Hrvatskoj

Informacijska je pismenost prošla kroz dugotrajni proces rasta teorijskih i primijenjenih spoznaja. Na tom su je putu pratile brojne terminološke i konceptualne kontradikcije. Šarenilo definicija svakako ukazuje na višedimenzionalnu i kontekstualnu prirodu informacijske pismenosti. Pojavila se kao odgovor na razvoj informacijskog društva, kao posljedica transformacije u informacijskim znanostima koja se orijentirala prema kranjem korisniku te pod utjecajem novih obrazovnih paradigmi. Kada bismo iz šarenila i mnoštva općih i specifičnijih definicija pokušali odrediti pojamnu okosnicu, prepoznali bismo da informacijska pismenost u svojoj jezgri obuhvaća pronalaženje, vrjednovanje te korištenje i primjenu informacija.

Opisana terminološka previranja pokazuju da je informacijska pismenost ponajprije kontekstualni fenomen te da će se, ovisno o različitim varijablama razvoja i tradicijama, drukčije razviti u pojedinim zemljama. U ovom trenutku Hrvatska, u usporedbi s globalnim napretkom u području informacijske pismenosti, svakako zaostaje. Ovakvu je tvrdnju moguće potkrijepiti analizom stanja u Hrvatskoj na temelju kriterija koje ugledne institucije poput UNESCO-a ili IFLA-e definiraju kao pokazatelje stanja informacijske pismenosti. Prema tim pokazateljima, o stupnju razvoja informacijske pismenosti u nekoj sredini govori broj raspoloživih online priručnika i sličnih pomagala za informacijsko opismenijavanje, broj publikacija objavljenih na temu, postojanje stručnih i profesionalnih tijela koja se bave informacijskim opismenijavanjem, integriranost u procese stalnog stručnog usavršavanja, postojanje nacionalnih strategija informacijske pismenosti ili njena uključenost u srodne nacionalne politike i strategije (npr. obrazovne, informacijske politike itd).

Unatoč činjenici što je prema navedenim kriterijima stanje u našoj sredini nezadovoljavajuće, drugi UNESCO-ov strateški dokument, koji se odnosi na zemlje Srednje i Jugoistočne Europe, u čijoj je izradi sudjelovala i autorica ovog članka,³ pokazao je da je stanje informacijske

¹ National Information Literacy Awareness Month, 2009. By the President of the United States of America: a Proclamation. 2009. Dostupno na: http://www.whitehouse.gov/the_press_office/presidential-proclamation-national-information-literacy-awareness-month/

² ALA. Presidential Committee on Information Literacy: Final Report. 1989. <http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/publications/whitepapers/presidential.cfm>

³ Achieving an information society and a Knowledge-based economy through information literacy: proposal for an information literacy platform and an action plan for Central and South-East European countries, 2006. Dostupno na: http://www.aso.zsi.at/attach/I.L.Platform_Brochure.pdf

pismenosti u Hrvatskoj u odnosu na zemlje regije relativno dobro, ponajprije zahvaljujući učestalom praćenju stanja informacijske pismenosti kroz različita istraživanja i studije te zahvaljujući obrazovanju knjižničara u okviru kojeg se kolegiji informacijske pismenosti nude na pred-diplomskim studijima pri Odsjeku za informacijske znanosti Sveučilišta u Zagrebu, te na postdiplomskom/doktorskom studiju istog Odsjeka. Unatoč tomu što se očito poduzimaju početni sustavni koraci, potrebno je naglasiti da se procjena o nezadovoljavajućem stanju ponajprije temelji na činjenici da se informacijsko opismenijavanje u različitim tipovima knjižnica nudi ad hoc, nesustavno, sporadično, da se provedba aktivnosti vrlo često oslanja na individualni angažman pojedinog knjižničara ili pak ovisi o osobnim dobrim vezama i pojedinačnoj suradnji između nastavnika i knjižničara.

Važnost informacijske pismenosti za različite knjižnice

Iako je obrazovna uloga u biti postojanja i poslana svake knjižnice, neke su knjižnice, poput školskih i visokoškolskih, izravno okrenute podršci odgojno-obrazovnih procesa pri matičnim ustanovama. Stoga ne iznenađuje da je informacijska pismenost svoj odjek našla upravo u ovim vrstama knjižnica te da na globalnoj razini, primjerice, visokoškolske knjižnice prednjače po brojnosti i razrađenosti programa informacijskog opismenijavanja. No onog časa kada je došlo do prodora koncepta cjeloživotnog učenja koji je postao okosnica raznih politika i strategija (obrazovnih, informacijskih, komunikacijskih, socijalnih, radnih), informacijska pismenost pomakla se s margina i ušla u žarište djelovanja svih tipova knjižnica. Ona se izgovara u jednom dahu s cjeloživotnim učenjem i navodi kao pretpostavka za cjeloživotno učenje. Informacijska pismenost pomaže pojedincu da kroz interakciju s informacijskim izvorom propitkuje, provjerava, odbacuje ili modificira svoja znanja i konstrukte stvarnosti, samostalno odabire i prerađuje informacije te stvara hipoteze i donosi odluke. Drugim riječima, informacijski pismen pojedinac naučio je kako učiti samostalno, i kroz cijeli život.

S cjeloživotnim učenjem obrazovni kontekst danas nije isključivo prisutan u formalnim sustavima obrazovanja (škole, fakulteti), već se širi u protežnosti i intenzitetu u područje profesionalnog života i slobodnog vremena. Iako su narodne knjižnice i prije pojave koncepta cjeloživotnog učenja implicitno imale status "malih sveučilišta u kvartu" i mjesnog obavijesnog središta koje osigurava pristup znanju i osnovne uvjete za učenje kroz cijeli život, s informacijskom pismenošću ta je ideja dobila snažan zamašnjak koji pomaže narodnim knjižnicama definirati žarište obrazovnog djelovanja i oblikovati konkretne programe informacijskog opismenijavanja i cjeloživotnog učenja. Na istom je tragu moguće obrazložiti i ulogu informacijske pismenosti u specijalnim knjižnicama. Danas postoji apsolutna suglasnost o tome da je znanje zaposlenih ključno oružje u kompetitivnom okruženju te da je sposobnost vladanja informacijama pretpostavka za rješavanje kompleksnih problema te poželjna kompetencija svakog zaposlenika.

U konačnici, knjižnice svih vrsta danas su postale svjesne činjenice da su izgubile ekskluzivnu poziciju primarnog mjesta pristupa informacijama, no njihova se snaga nalazi upravo u pružanju specifičnih usluga poput onih vezanih za informacijsku pismenost koje će ih razlikovati od ostalih generičkih ponuda na zasićenom informacijskom tržištu. Kroz informacijsku pismenost knjižnice podržavaju opća nastojanja izgradnje infrastrukture za cjeloživotno učenje te imaju priliku promicati svoju djelatnost u oštroj konkurentskom okruženju.

Važnost informacijske pismenosti danas

Informacijska je pismenost uvijek odražavala karakteristike informacijskih okruženja i mijenjala se zajedno s informacijskim okruženjem. Dapače, pojavila se kao rezultat rastuće složenosti i raznovrsnosti informacija i informacijskih izvora koji su dostupni u sve većim količinama, u sve širem rasponu tipova i formata te putem sve većeg broja medijskih i komunikacijskih kanala.

S druge smo strane svjedoci oplošnjavanja informacijskih okruženja; informacije su nam uglavnom dostupne preko plošnih zaslona računala, mobitela i drugih elektroničkih naprava, što znatno otežava prosudbe o autentičnosti, pouzdanosti i točnosti. Pojava weba 2.0 dodatno je zaoštrila spomenute probleme s kojima se korisnici informacija danas svakodnevno suočavaju. Web 2.0 kao skupina tehnologija podrazumijeva interaktivne sustave, odnosno aplikacije koje omogućuju korisnicima da pobiru informacijske izvore, dodaju primjedbe, prilagode pronađene zapise svojim potrebama, objavljuju ih i stvaraju vlastite poosobljene korisničke prostore. Opći je cilj opisanih sustava potaknuti povratnu informaciju i sudjelovanje zajednice zbog čega se korisnici tretiraju kao su-kreatori odredišta. Korisnik tako mijenja svoju uobičajenu ulogu potrošača pretvarajući se u stvaratelja i aktivnog sudionika umreženih zajednica. Drugim riječima, informacije stvaraju svi, nerijetko su rezultat kolektivnog djelovanja i suradnje što uzrokuje poteškoće u utvrđivanju autorstva i točnosti informacija (npr. Wikipedia), zbog čega se mijenjaju težišta djelovanja unutar informacijskog opismenijavanja. To znači da će se informacijska pismenost s Webom 2.0 sve više usmjeravati na utvrđivanje i rekonstrukciju sve manje očitog i skrivenog konteksta generiranja informacija uz nužnu procjenu i vrjednovanje izvora, te jaču usmjerenost na konceptualni uvid u logiku funkcioniranja novih prostora i pitanja kako na optimalan način pristupiti informacijama u tim novim okruženjima u kojima mnogi kvalitativni filtri više ne djeluju ili se zaobilaze.

Iako većina građana informacijskog društva danas ima problema u snalaženju u informacijskim okruženjima, poteškoće su empirijski u obliku istraživanja i studija potvrđene tek u populaciji mladih ljudi koja se učestalo naziva Google ili internet generacijom. Ovu novu populaciju korisnika informacija T. Brabazon u knjizi "The University of Google" opisuje kao generaciju koja je "mišljenje zamijenila klikanjem miša" (eng. clicking replaces thinking).⁴ Ista autorica upozorava da konstantno

4 Brabazon, T. The University of Google: Education in a (post) information age. Aldershot: Ashgate, 2007.

kopiranje i lijepljenje teksta (na kojima se temelji pisanje učeničkih i studentskih radova), pisanje i primanje SMS poruka i bloganje, ugrožava sposobnosti čitanja s razumijevanjem. Drugim riječima, studenti koji uglavnom pristupaju pojedinačnim informacijama i čitaju kraće odlomke te radove pišu kopirajući, neće naučiti čitati veće tekstualne cjeline, što je već doprinijelo općem padu pismenosti. Polazeći od konstatacija o obrascima informacijskog ponašanja novih generacija korisnika te od

spoznaja o sve složenijim informacijskim krajolicima, moguće je iznijeti zaključak o iznimnoj važnosti informacijske pismenosti danas. Ona bi svim građanima trebala pomoći nositi se s novim informacijskim prostorima, razumjeti ih, snalaziti se u njima i kritički ih preispitivati. Ona je intelektualna matrica važna svakom pojedincu, poluga institucionalnog i društvenog razvoja i, konačno, važno uporište sustavnoga i relevantnoga profesionalnog djelovanja knjižnica.

POUČAVANJE DJECE I MLADIH INFORMACIJSKOJ PISMENOSTI U KNJIŽNICAMA

Piše: Kristina Čunović (Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Karlovac)

Knjižnice više ne predstavljaju samo mjesta za posudbu knjiga i medija, već mjesta zajedničkog boravka, učenja i korištenja novih medija. Nove generacije mladih su u osnovi generacije "čitatelja elektronskih izdanja" u odnosu na starije generacije "čitatelja papirnatih izdanja".¹ Djeca i mladi danas mnogo čitaju, ali čitaju sa računalnih ekrana, elektronskih igrica ili mobilnih telefona. Nadalje, prikupljaju informacije uglavnom s interneta, diskutiraju o temama na forumima koji su organizirani na pojedinim mrežnim stranicama. Virtualni svijet elektroničke komunikacije (e-mail, interaktivne poruke, diskusijske grupe, video konferencije, mrežni katalozi znanja, učenje na daljinu...) postao je jednim od temelja društvenog života mladih.² Mladim e-čitateljima neophodne su vještine informacijske pismenosti kako bi znali kritički pristupiti sadržaju pronađenom na internetu i koristiti ga na dobrobit društva.

Razvojem informatičke tehnologije sve se više susrećemo s pojmom informatičke pismenosti, ali i širim pojmom informacijske pismenosti, koja je osnova za razvoj suvremenog društva. Informatička pismenost je sposobnost korištenja računala i računalnih programa, dok informacijska pismenost predstavlja uviđanje potrebe za informacijom te posjedovanje znanja o tome kako naći, procijeniti i iskoristiti najbolje i najnovije informacije koje su na raspolaganju. Pri tome izvori informacija mogu biti različiti: knjige, časopisi, računala, TV, film ili bilo što drugo. Danas posebnu ulogu kao izvor informacija ima internet.

U kreiranju programa za djecu i mlade knjižnice bi trebale staviti naglasak na radionice u kojima bi se mlade korisnike poučavalo informacijskoj pismenosti. Naime, pretraživati sve ponudene informacije na internetu postaje velik problem korisnicima informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Ipak, pogodnosti takvog načina dobivanja

informacija su višestruki: obrazovanje neovisno o mjestu učenja te učenje u vrijeme kad mladima najviše odgovara, upoznavanje novih kultura i prijatelja u EU i mnoge druge. Radionicama bi cilj bio poučiti mlade osobe kako pronaći potrebne informacije te kako ih koristiti na način da i drugi mogu učiti iz njih. Informacijski pismena osoba zna pronaći informacije iz dostupnih izvora, zna ih analizirati i vrjednovati te koristiti. Tako pripremamo osobu za cjeloživotno učenje i za život u društvu znanja.

Profesionalni zahtjevi za knjižničare koji rade s djecom i mladima stoga su prošireni. Knjižničari bi, uz poznavanje literature za djecu i mlade, trebali imati znanja o novim medijima i biti informatički pismeni (pretraživanje interneta i baza podataka, služenje e-mailom, izrada mrežnih stranica i blogova). Knjižničari nisu savjetodavci, nego osiguravaju pristup informacijama na zahtjev i nude značajne informacije na različite načine, oni usmjeravaju. Treba, dakle, naglasiti da knjižničari također moraju raditi na razvoju osobne informacijske pismenosti kako bi znali pružiti informaciju i (ili) poučiti mladog korisnika kako da ju sam pronađe. Knjižničaru na tom teškom zadatku mogu pomoći nove "Smjernice za knjižnične usluge za mladež" koje sadrže poseban dio "Web 2.0 i knjižnične usluge

Smjernice za knjižnične usluge za mladež

¹ Souto Correa, Thomaz. Approaching the End of the "Monomedia" Era. // Nieman Reports. Vol.57: no.4(2003). Str. 10-11. URL: <http://www.nieman.harvard.edu/assets/pdf/Nieman%20Reports/backissues/03winter.pdf> (18.12.2008.)

² Potočnik, Dunja. Mladi i nove tehnologije. // Mladi: problem ili resurs / urednici Vlasta Ilišin i Furio Radin. Zagreb : Institut za društvena istraživanja, 2007. Str. 85-103. Rezultati hrvatskog istraživanja ukazuju na činjenicu da čak 97,6% mladih posjeduje mobilni telefon i vrlo ga često koristi 89,1% mladih. 59% mladih posjeduje računalo i najčešće ga koristi za internet (40,9%), pisanje (31,6%) i učenje (18,1%).

za mladež: uvod za knjižničare” koji je priredio Ivan Chew (specijalist za elektroničke knjižnične usluge). Nove Smjernice tako sadrže opis javno dostupnih društvenih mrežnih aplikacija poput blogova, wikija, FaceBooka, Twittera, RSS-a te mrežnih sjedišta za razmjenjivanje foto/video, glazbenih i drugih sadržaja. Nadalje, usavršavanje knjižničara na polju informacijske pismenosti pruža i Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara organizirajući radionice tijekom cijele godine (CSSU).

U hrvatskim knjižnicama postoje primjeri dobre prakse kako poučiti mlade korisnike informacijskoj pismenosti te kako ih usmjeravati na nove tehnologije. Knjižnica za mlade u Karlovcu organizira radionice “Pretraživanje informacija na internetu” na kojima djeca i mladi usvajaju informacijsku pismenost, upoznaju internet preglednike, uče pretraživati internet, analizirati mrežne stranice i opasnosti koje internet krije (računalni virusi, ali i trgovanje ljudima).

Gradska knjižnica Zadar organizira program nazvan “Svaštarnica” u kojem mladi imaju prigodu pokazati svoje stvaralačke sposobnosti. “Svaštarnica” također uključuje i komunikaciju s mladima preko mrežnih stranica (URL: <http://www.gkzd.hr/djecji/svastarnica.php>).

Poučavanje mladih u Knjižnici za mlade, Karlovac

Knjižnice koje žele nuditi djelotvorne i smislene programe za djecu i mlade trebaju nastojati uključiti svoje mlade korisnike u sve faze nastajanja programa. Treba mladim korisnicima omogućiti slobodan pristup internetu te ih poučavati pismenosti i vještinama traženja informacija koristeći tiskane i elektroničke izvore.

ZAŠTO SU KNJIŽNIČARI NAJVAŽNIJI ILI O INFORMACIJSKOJ PISMENOSTI

Piše: Ivanka Ferenčić Martinčić

Što knjižničari znaju?

Već dulje vrijeme govori se o cjeloživotnom obrazovanju i informacijskoj pismenosti. I to ne samo u krugovima knjižničarske struke, već i šire - prvenstveno u obrazovnom sektoru, ali i poslovnom. No, samo zato što je neki termin in ne znači da ga svi zaista razumiju. Samo zato što je svijet maglovito svjestan da problem postoji, ne znači da ga netko zaista pokušava i riješiti. Pomalo obeshrabrujuća je činjenica da i danas većina ljudi ne razumije što je to cjeloživotno obrazovanje, što je informacijska pismenost, zašto je važna, niti što bi se trebalo poduzeti.

Ako problemu pristupimo kao prosječni hrvatski srednjoškolac i u google ukucamo termin informacijska pismenost, prvi rezultat je članak na stranicama Poslovnog foruma,¹ i koliko god nam se to možda učini ohrabrujuće, dovoljan je jedan pogled da utvrdimo da se ne radi o članku o informacijskoj pismenosti, već o važnosti novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija i informatičkoj pismenosti. Sljedeći rezultat je na stranicama knjižničari.hr.² Dakle, ako ostatak svijeta i ne zna zašto je informacijska pismenost važna, mi to sigurno znamo. Razvijanje informacijske pismenosti danas je uvršteno u gotovo sve temeljne dokumente knjižničarske struke, a hrvatski se knjižničari aktivno bave razvijanjem informacijske pismenosti od školskih knjižnica, narodnih

pa do Nacionalne i sveučilišne knjižnice (vidi Virtualna učionica NSK)³.

Što ostali ne znaju?

Na Vidi SummIT-u 2009. - okupljanju znanstvenika, političara, medijskih, informatičkih i komunikacijskih stručnjaka, prikazan je za tu priliku preveden poznati film pod nazivom Jeste li znali? (Did you know?) koji je u originalu na engleskom putem Youtube servisa pregledalo 10 milijuna ljudi. U njemu između ostalog stoji: “2010. godine 10 najtraženijih poslova 2004. godine nije ni postojalo. Danas bi učenike u školama trebali pripremati za poslove koji sada uopće ne postoje i da koriste tehnologije koje još nisu izumljene s ciljem da riješe probleme za koje mi još ne znamo niti da postoje”. “Količina novih tehničkih informacija udvostručuje se svake godine. Za studente koji danas započinju petogodišnji tehnički studij to znači da polovina onog što nauče u njihovoj prvoj godini studija bit će zastarjelo kada dođu do treće godine”. Imajući na umu ove podatke, suočeni smo s činjenicom da je jedina šansa koju današnji đaci imaju za opstanak na tržištu rada (koje se ubrzava gotovo jednako brzo kao i razvoj tehnologije) svladavanje kompetencija koje nazivamo informacijskom pismenošću, kako bi po izlasku iz sustava obrazovanja bili sposobni za samoučenje i cjeloživotno obrazovanje.

Paradoks našeg obrazovnog sustava jest u činjenici da je u Nastavnom planu i programu za školske knjižnice uvršteno razvijanje informacijske pismenosti kao je-

¹ Dostupno na: http://www.poslovniforum.hr/about02/ob_934.asp (03.03.2010.)

² Dostupno na: http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/Informacijska_pismenost_i_poticanje_%C4%8ctanja (03.03.2010.)

³ Dostupno na: <http://www.nsk.hr/DigitalLib.aspx?id=92> (03.03.2010.)

dan od dva osnovna cilja, s razrađenim programom po razredima, ali da za isti nije predviđena satnica. Zbog toga provođenje tog programa ovisi isključivo o vještini knjižničara da realizira svoj program u korelacijama i suradnjama s predmetnim nastavnicima, a uz ostale poslove koje treba obaviti u skromnom radnom vremenu. U školske se knjižnice najmanje ulaže, još uvijek postoje škole koje knjižničara nemaju ili ga imaju samo na pola radnog vremena. Dva velika projekta u obrazovnom sustavu koja se posljednjih nekoliko godine stalno nalaze pod reflektorima jesu državna matura i financiranje udžbenika, dok činjenica da učenici moraju naučiti kako učiti i bez udžbenika izmiče našim zakonodavcima.

Knjižničari spašavaju stvar

Možda se čini kao kap u moru, ali mnoge knjižnice, i školske i narodne, ipak uspijevaju provoditi programe razvijanja informacijske pismenosti. Bilo da se radi o sustavnoj edukaciji korisnika, bilo povremenim radionicama, primjeri iz prakse ipak su ohrabrujući.

U suradnji s OŠ Grgura Karlovača, Gradska knjižnica Durđevac već drugu godinu zaredom održala je niz satova informacijske pismenosti za učenike sedmih razreda. Iako se radi o tek nekoliko sati, cilj im je upoznati učenike s potrebom samostalnog snalaženja u svijetu informacija. Kroz niz zabavnih, ali životnih primjera, učenicima se prezentiraju izvori informacija, njihova upotreba i vrjednovanje. U tim kratkim susretima nastoji se osvijestiti potreba za vještinama koje informacijska pismenost podrazumijeva. Pretpostavka je dakako da će se tijekom svog srednjoškolskog i fakultetskog obrazovanja u susretu s prvim pravim informacijskim problemima đaci/studenti opet naći u knjižnicama, gdje se osim izvora informacija možda susretnu i s programom edukacije i mogućnošću daljnjeg razvijanja vlastite informacijske pismenosti.

Naravno, ne treba zanemariti ni mogućnost da će se danas-sutra te mlade snage koje danas educiramo, naći na mjestima gdje se kroji politika: đaci i studenti koji su zapamtili da su u knjižnici naučili nešto što nisu mogli naučiti nigdje drugdje. Možda se među zakonodavcima nađu ljudi koji razumiju zašto su knjižničari najvažniji.

PRIMJENA WEB 2.0 ALATA U KNJIŽNICI

Pišu: Petar Lukačić i Mario Štrlek

Pod pojmom Web 2.0 krije se evolucija interneta u korisnički internet; internet postaje baza koja se razvija velikim dijelom aktivnošću nas korisnika. Možemo jednostavno pratiti sve što se događa i sudjelovati u kreiranju samih sadržaja. U zadnjih 5 godina, koliko se ovaj termin pojavljuje kao dominantni pojam za internet kakvim se služimo, razvile su se različite inačice DvaNula pojmova - Poslovanje 2.0, Office 2.0, Knjižnica 2.0...

Knjižnica 2.0 je termin kojim opisujemo korištenje Web 2.0 aplikacija u direktnom radu knjižničara s korisnicima, ali i u praktičnom svakodnevnom radu nas knjižničara. Bili mi svjesni toga ili ne, svakodnevno koristimo Web 2.0 aplikacije kad pretražujemo internet. Ovaj pojam podrazumijeva preobražaj u načinu kako se knjižnične usluge pružaju korisnicima, te korištenje novih aplikacija u svrhu pretvaranja (virtualnog i fizičkog) knjižničnog okruženja u interaktivno, a ta interaktivnost ga onda i pokreće. Ona potiče dvosmjernu komunikaciju između knjižničnog osoblja i korisnika. Traži se od korisnika da sudjeluje u razvoju i održavanju knjižničnih usluga. Korisnici više nisu pasivni sudionici u radu knjižnice, već oni koji sudjeluju u kreiranju sadržaja

U ovom ćemo članku dati prikaz nekoliko web 2.0 aplikacija koje se mogu iskoristiti u radu s korisnicima, ali i u svakodnevnom praktičnom radu. Sve ovakve aplikacije odlikuje jednostavnost korištenja, funkcionalnost i suradnja.

Facebook

Facebook je društvena mrežna stranica na kojoj se susreću ljudi istih interesa. Ne možemo reći da je ijedna od Web 2.0 aplikacija izazvala toliku pažnju korisnika kao Facebook, i to korisnika svih dobi. Ovdje ćemo navesti konkretan primjer Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica koja je otvorila svoju stranicu na ovoj društvenoj mreži. U 10. mjesecu je pokrenuta stranica (javne ustanove ne mogu napraviti profil) koja je od tada do trenutka pisanja ovog članka sakupila 391 "obožavatelja" koji su većim dijelom i korisnici Knjižnice. Koja je korist ove stranice na Facebooku? Pomoću ove stranice radimo besplatni marketing Knjižnice, a korisnici su u stalnom kontaktu sa Knjižnicom te su odmah obaviješteni o svim događajima i promjenama koje se događaju u Knjižnici, novim knjigama, radnim vremenom, izložbama, događajima, posjetima, preporukama knjiga, CD-a, DVD-a i slično. Samo postavljanje stranice o Knjižnici sa nekoliko sličica i osnovnih informacija neće privući previše obožavatelja Knjižnice. Sadržaje treba svakodnevno osvježavati i postavljati te na taj način privući korisnike. Najvažnije je u što kraćim crtama reći ono što se želi. Poželjno je koristiti se kratkim i intrigantnim naslovima koji privlače pozornost.

Ona je posebno korisna da bi se doprlo do one kritične populacije tinejdžera koji koriste knjižnicu samo za posuđivanje lektire, a na ovaj način možemo prezentirati i ponuditi dodatne sadržaje i zainteresirati tu skupinu.

Važno je biti svjestan da će ova aplikacija s vremenom prestati biti zanimljiva korisnicima, da će se pojaviti neka nova koja će zamijeniti ovu. Moramo biti i ostati svjesni da se na internetu sve ubrzano mijenja i da moramo biti spremni na promjene. Naravno da ne možemo biti uvijek ukorak s njima, ali ne smijemo niti posustati.

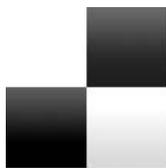
Twitter

Osim Facebooka, interesantna bi nam mogla biti i jedna druga mreža čija je popu-

larnost u naglom porastu. Riječ je o društvenoj mreži zvanoj Twitter. U odnosu na Facebook, ova društvena mreža posjeduje jednu relevantnu prednost, a to je potpuno reducirani broj nepotrebnih aplikacija i ostalih suvišnih informacija s kojima se korisnik može susresti na ostalim mrežama. Kao i na Facebooku, i na Twitteru se pojedinac može registrirati besplatno i kreirati svoj profil, ili ono što je nama možda bitnije u ovom slučaju, kreirati profil određene knjižnice, te omogućiti korisnicima, ostalim knjižničarima ili pak drugim zainteresiranim knjižnicama željeni marketing, bržu i protočnu razmjenu relevantnih informacija. S obzirom na svoju jednostavnost, dobna granica Twitterovih korisnika potencijalno je čak i šira nego ona na Facebooku. Iako kod nas Facebook još uvijek drži primat među društvenim mrežama, u svijetu ga Twitter već polako istiskuje, upravo zbog toga što ne nudi toliku količinu nepotrebnih sadržaja, te samim tim ne zahtijeva gubitak dragocjenog vremena, što bi nekom korisniku knjižničnih usluga, pa tako i samim knjižničarima, moglo biti od iznimne važnosti.

De.licio.us

De.licio.us je aplikacija koju koristimo za online spremanje web izvora. Nju karakterizira postupak društvenog označavanja. To je postupak online spremanja web izvora na određenoj, javno dostupnoj internet stranici, te opisivanje istih ključnim riječima, tzv. "taggovima" koje ćemo nadalje nazivati oznakama. Sam postupak dodavanja oznaka ili "taggova" naziva se "tagging" ili označavanje. Korisnici koji vrše označavanje mogu kasnije ponovo pretražiti sadržaj koristeći se oznakama, dok im se istovremeno omogućava i pretraživanje sadržaja i oznaka drugih korisnika. Stoga označavanje ima dvostruku namjenu: organizacija informacija za vlastite potrebe i za potrebe drugih korisnika u njihovoj potrazi za informacijama.

Društveno označavanje donosi u pretraživanje nešto što tražilice ne mogu imati, niti se mogu natjecati u tome, a to je ljudski faktor. Google ne može prepoznati i valorizirati sadržaj neke stranice toliko kvalitetno kao čovjek.

Čovjek razumije o čemu se radi na nekoj web stranici i shodno tome daje kvalitetniji opis iste.

Pitanje je kako iskoristiti De.licio.us u radu s knjižnicama. Važno je korisnike uputiti na kvalitetne sadržaje koje internet pruža. Ako se korisnici ili knjižničari već služe internetom u potrazi za informacijama, jednostavnije je da popis relevantnih sadržaja imaju na internetu i da ga dijele. De.licio.us to omogućuje, jer kada korisnik tamo otvori račun, on može na toj stranici označivati i spremati URL linkove određenih adresa smještenih na internetu. Stranice koje korisnik De.licio.us-a označi kao javno dostupne vide i ostali korisnici servisa. Na takav način omogućujemo razmjenu relevantnih i kvalitetnih podataka kroz međusobnu interakciju s osobama sličnih interesnih područja, u svakom trenutku pružajući nove i svježije informacije korisnicima knjižnice.

LibraryThing

Osim društvenih mreža poput Facebooka i Twittera, te stranica za društveno označavanje poput

De.licio.us, jedna specifična stranica vrlo je interesantna. Riječ je o LibraryThing. Kao prvo, LibraryThing funkcionira na sličan način kao i De.licio.us i Facebook, no uz jednu malu posebnost; područje interesa usko je definirano knjigama. Naime, LibraryThing daje mogućnost korisniku da unese svoj osobni katalog knjiga, ili samo dâ do znanja ono što trenutno čita. Na taj način pojedinci lako mogu stupiti u kontakt s osobama koje čitaju iste ili slične knjige ili koje interesiraju slične teme, autori, itd...

Također, na ovom servisu moguće je davati vlastite recenzije pročitanih knjiga, te na forumu komentirati. Ovaj servis je pogodan za spajanje ljudi istih interesa, koji se ovim putem međusobno mogu upućivati na mjesta (knjižnice) gdje se nalaze željene knjige. Ovaj zadnji segment posebno olakšavaju grupe koje svaki korisnik može kreirati. Npr. korisnik ili knjižnica kreira grupu sa svojim imenom u kojoj navodi relevantne informacije o fondu, kulturnim događanjima, itd., a ostali članovi mogu se pridružiti grupi i saznati sve ono što ih interesira.

Ovo su samo neke od mogućnosti kojih je zaista veliki broj, no ovo svakako daje do znanja da je korištenje web 2.0 aplikacija u radu knjižnica moguće, pa čak i poželjan korak u unapređenju knjižničnih usluga i interakcije s korisnicima. Korisnik, naime, danas nije više samo pojedinac koji čita ono što mu se nudi, već je netko tko aktivno želi sudjelovati u radu knjižnice.

Nije ni bitno da koristimo SVE nove stvari koje su nam ponuđene, bitno je da se prilagođavamo novim potrebama korisnika i da smo prisutni tamo gdje su korisnici sada. Nemojmo zaboraviti da je knjižnica uvijek bila ta koja je vodila korisnika do provjerenih i kvalitetnih informacija, ona je bila društveno i znanstveno središte i korisnik je uvijek bio na prvom mjestu, a sad to mora činiti na nov način u virtualnom okruženju.

OBILJEŽENO 30 GODINA KOPRIVNIČKOG BIBLIOBUSA

Piše: Ljiljana Vugrinec

Podatci iz knjižnične arhive o početcima Bibliobusne službe u Koprivnici kažu: prvi koprivnički bibliobus kupljen je 1978. godine u Sloveniji, u Tvornici automobila u Mariboru. Sredstva za nabavu bibliobusa u iznosu od ondašnjih 816.000 dinara osigurali su RSIZ kulture, koji je sudjelovao sa 80% i SIZ kulture općine Koprivnica sa 20% učešća. Za formiranje fonda pokretne knjižnice utrošeno je 280.000 dinara, čime je kupljeno 2.780 knjiga. Za rad u bibliobusu uposlena su dva djelatnika - vozač, Ivo Trepotec i knjižničar, Josip Blažek (kojeg je kasnije zamijenio Mladen Tudić), a "knjižnica na kotačima" na svoje prvo putovanje krenula je 26. ožujka 1979. U početku, bibliobus je obilazio 20 naselja na širem području tadašnje Općine Koprivnica, a imao je i 4 stajališta u koprivničkim poduzećima: u Podravki, Bilokalniku, Slogi i Ciglani. Prema statističkim pokazateljima, već iste godine pokretna knjižnica u potpunosti je opravdala svoju svrhu, jer u izvješću o radu bibliobusa za 1979. čitamo kako je učlanjeno već 1.527 članova, koji su te godine posudili čak 19.721 knjigu, dok fond knjiga na kraju 1979. broji 3.768 primjeraka.

Danas, nakon punih trideset godina neumorne vožnje podravskim cestama, bibliobus i dalje uspješno nastavlja svoju tradiciju, donoseći knjigu, znanje i informacije stanovnicima mnogih mjesta koja zbog raznih razloga nemaju svoje knjižnice. Godine 2004. stari bibliobus zamijenjen je novim, suvremenim vozilom izgrađenim i opremljenim po najmodernijim europskim standardima. U prikupljanju sredstava za nabavu novog bibliobusa značajnu su ulogu odigrali njegovi korisnici, ali i drugi građani, koji su kroz akciju S.O.S. za bibliobus prikupili inicijalna sredstva te dali poticaj lokalnim vlastima da se uključe u sufinanciranje nabave novog bibliobusnog vozila. Bio je to još jedan dokaz koliko je "pokretna knjižnica" potrebna i omiljena među knjižničnim korisnicima.

Početak 2009. mreža bibliobusnih stajališta proširena je na đurđevačko područje Koprivničko-križevačke županije, gdje su po prvi put uvedena stajališta

u Ferdinandovcu, Kalinovcu, Kloštru Podravskom i Podravskim Sesvetama. Uz nova stajališta u Đelekovcu i Imbriovcu, na početku 2009. koprivnički bibliobus imao je ukupno 43 stajališta. Nažalost, tijekom 2009. ukinuto je nekoliko stajališta u koprivničkim poduzećima (1 u HEP-u i 5 u Podravki) tako da ih u 2010. bibliobus obilazi ukupno 37 (28 u 15 općina Koprivničko-križevačke županije, 6 u prigradskim koprivničkim naseljima, 2 u poduzećima i 1 u Domu za starije i nemoćne u Koprivnici).

Najdalje stajalište bibliobusa udaljeno je 40 kilometara, a u jednom danu ponekad prolazi i po više od 100 kilometara. Za iskusnu bibliobusnu posadu - knjižničara Mladena Tudića i vozača Ivu Trepoteca - cesta i vožnja po svim vremenskim prilikama i neprilikama stoga su dio svakodnevice, uz osnovni zadatak: stići do svakog stajališta prema utvrđenom rasporedu i biti na usluzi korisnicima bibliobusa svih uzrasta i najrazličitijih čitateljskih interesa. Kako to nije nimalo lak zadatak, govori i podatak o ukupno 2.479 upisanih članova u 2009. te prosjek od 80 posjeta i 207 posuđenih jedinica knjižnične građe dnevno.

Bibliobusova slavljenička torta

I članovi posade bibliobusa, Mladen Tudić i Ivo Trepotec, u 2009. bili su jubilarci!

Kako bi se 30. godišnjica uspješnoga djelovanja Bibliobusne službe što dostojanstvenije obilježila, cijela 2009. godina u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica bila je tome posvećena, a svi programi i aktivnosti organizirane ovim povodom imale su za cilj još bolje upoznavanje javnosti s djelatnošću pokretne knjižnice te odavanje zaslužene počasti i priznanja ovom važnom segmentu našega knjižničarstva.

Već od samog početka godine, obljetnica je promovirana putem medija i tiskanih materijala: postavljen je prigodni slavljenički natpis iznad vrata veže kod ulaza u Knjižnicu, tiskan prigodni bookmarker te deplijan o pokretnoj knjižnici. Provedena je anketa za korisnike o zadovoljstvu uslugama bibliobusa, a održana su i dva stručna izlaganja na temu 30. godišnjice bibliobusa: u Vinkovcima 24. 4. 2009., na 9. okruglom stolu za pokretne

knjižnice, te na Skupštini Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, održanoj u Koprivnici 25. 5. 2009.

Prigodom održavanja Skupštine Društva knjižničara u Koprivnici, postavljena je u izlozima Knjižnice izložba foto-materijala na temu "30 godina bibliobusa", dok su na trgu ispred Knjižnice bili prigodno izloženi te za posjet i razgled građana otvoreni koprivnički bibliobus i bibliokombi Gradske knjižnice "Franjo Marković" iz Križevaca. Posebna atrakcija zajedničkog svečanog ručka za sve sudionike Skupštine bila je specijalna slavljenička bibliobusova torta!

U rujnu i listopadu proveden je natječaj za najljepši

dječji likovni rad na temu bibliobusa u dječjim vrtićima i školama uz koja bibliobus ima svoja stajališta. Priznanja i nagrade sudionicima natječaja podijeljena su prigodom posebne svečanosti održane u Knjižnici 23. studenog 2009. Time je ujedno i službeno završeno obilježavanje 30. obljetnice Bibliobusne službe, koje je svojim pokroviteljstvom podržala i Koprivničko-križevačka županija.

Kako smo se u planiranju i provedbi pojedinih aktivnosti koristili i iskustvom drugih knjižnica, posebno zahvaljujemo Gradskoj knjižnici Zadar na pomoći u pripremi upitnika korištenog za anketiranje korisnika bibliobusa te Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci na savjetima u organiziranju likovnog natječaja!

BIBLIOBUS KAO TEMA DJEČJEG LIKOVNOG STVARALAŠTVA

Piše: Ljiljana Vugrinec

Kako se većina stajališta koprivničkog bibliobusa u naseljima nalazi uz škole i dječje vrtiće, gdje su upravo djeca i njihovi najbrojniji korisnici, povodom 30. obljetnice rada Bibliobusne službe organiziran je u jesen 2009. natječaj za najbolje dječje likovne radove na temu pokretne knjižnice.

Likovni radovi stigli su iz sedam dječjih vrtića (iz Đelekoveca, Gole, Ferdinandovca, Kalinovca, Koprivničkog Ivanca, Sigeca i Ždale) te iz deset škola (Bakovčice, Gotalovo, Koprivnički Ivanec, Rasinja, Reka, Starigrad, Podravska Subotica, Torčec, Velika Mučna i Ždala). Ukupno je prikupljeno 95 radova, od čega 83 crteža u različitim tehnikama te 7 skulptura i 5 plakata. Stručno povjerenstvo odabralo je 31 najbolji rad: 25 radova pojedinačnih autora i 6 grupnih radova. Članovi povjerenstva - vrsni koprivnički likovni pedagozi Ignac Horvat, Lada Gudić i Ivana Kranželić - složili su se kako svi odabrani radovi trebaju biti jednako nagrađeni s obzirom da su u njihovu izradu podjednako uloženi izniman trud, mašta i kreativnost, a ponajviše ljubav prema knjizi, čitanju i djeci omiljenoj "knjižnici na kotačima" - bibliobusu.

Dodjeli priznanja održanoj u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica 23. studenog 2009. odazvali su se gotovo svi nagrađeni autori - djeca, odgojiteljice, učitelji, a među uzvanicima našli su se i mnogi roditelji, bake i djedovi, kao i predstavnici Grada Koprivnice, Koprivničko-križevačke županije te brojni novinari. Ravnateljica Knjižnice i čitaonice "Fran Galović", mr. sc. Dijana Sabolović-Krajina, u kratkom je osvrtu podsjetila nazočne uzvanike na dugu, tridesetogodišnju povijest koprivničke Bibliobusne službe. Slavljenički ugođaj

obogaćen je veselom glazbom i duhovitim kadrovima filmsko-glazbenog spota pod naslovom "Raspjevana putujuća knjižnica", koji je nastao kao rezultat rada filmske radionice za djecu u okviru Ljeta u knjižnici '09 pod vodstvom odgojitelja Nenada Novaka.

Uz prezentaciju svih nagrađenih radova na velikom platnu, autori pojedinci primili su potom priznanja i knjige kao nagrade, dok su sve ustanove sudionice natječaja primile posebne zahvalnice. Ovom svečanošću ujedno je završilo cjelogodišnje obilježavanje 30. godišnjice Bibliobusne službe, a koprivnički bibliobus i njegova posada nastavljaju svoju misiju započetu još 1979. godine, donoseći knjigu i radost čitanja brojnim stanovnicima Koprivničko-križevačke županije, koji bez bibliobusa ne bi imali mogućnost korištenja knjižničnih usluga u mjestima gdje žive.

Jedan od nagrađenih postera: zajednički rad mješovite skupine djece DV Zvončić iz Gole

ISTRAŽIVANJE O ZADOVOLJSTVU KORISNIKA USLUGAMA BIBLIOBUSA

Piše: Ljiljana Vugrinec

Anketno istraživanje o zadovoljstvu korisnika uslugom bibliobusa Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica provedeno je u veljači i ožujku 2009. Podijeljeno je 180 pisanih upitnika, od kojih su vraćena 162 ispunjena obrasca. Istraživanjem je obuhvaćeno 8% ukupnog član-

stva bibliobusa, a već sam postotak vraćenih upitnika (90%) pokazuje visoku motiviranost ispitanika za sudjelovanje u istraživanju.

Upitnik se sastojao od četrnaest pitanja, od kojih je trinaest imalo ponudene odgovore, tj. bila su zatvorenog

ili kombiniranog tipa, dok je jedno pitanje bilo otvorenog tipa. Prva tri pitanja u anketi imala su za cilj prikupiti *podatke o korisnicima* - sudionicima u ispitivanju. Većina ispitanika bila je ženskog spola (122 ili 70%), a od ukupnog broja njih 120 ili 74% bile su osobe starije od 15 godina, dok je njih 42 ili 26% bilo mlađe od 15 godina. Prema stupnju formalnog obrazovanja, najviše je bilo ispitanika sa završenom srednjom školom (68 ili 42%); slijede ispitanici koji su naveli da se još uvijek školuju (29%); završenu višu školu imalo je 13%, osnovnu školu 9%, a sa završenom visokom školom bilo ih je 4%. Dvoje ispitanika navelo je da posjeduje i znanstveni stupanj mr. sc., a jedan ispitanik ima nepotpunu osnovnu školu. U jednom upitniku ovo pitanje ostalo je bez odgovora. Kao zaključak, možemo reći kako se i u ovom primjeru može dobro očitati šaroliki sastav korisnika bibliobusa koji imaju zahtjevnu ulogu zadovoljiti potrebe za knjižničnim uslugama građana svih dobi i najrazličitije obrazovne strukture.

Na sljedeće, četvrto, pitanje - *Jeste li prije dolaska bibliobusa u Vaše mjesto već koristili usluge neke druge knjižnice?* - potvrdno je odgovorilo 85 ispitanika ili 54%. Kao vrstu knjižnice koju su koristili njih 72% navelo je narodnu, a 28% školsku knjižnicu. Znakovito je, međutim kako čak 73 ispitanika ili 46% (od onih koji su odgovorili na ovo pitanje) nikada nije koristilo neku drugu knjižnicu! Među njima, većinom su djeca i mladi do 15 godina (njih 34 ili 81%), ali tu je i 39 ispitanika starijih od 15 godina, što iznosi čak 33% ispitanika iz ove kategorije. Ovaj rezultat ukazuje kako gotovo polovica naših ispitanika bez bibliobusa ne bi imala nikakvu mogućnost korištenja knjižničnih usluga te potvrđuje kako upravo pokretne knjižnice ispunjavaju jednu od ključnih obveza društva - omogućavanje pristupa informacijama, znanju i kulturi za sve građane, bez obzira na to gdje žive.

Peto pitanje u anketi glasilo je: *Koliko često koristite usluge bibliobusa?* Gledano u cjelini, većina ispitanika (114 ili 70%) dolazi u bibliobus redovito, tj. kod svakog dolaska na stajalište. Njih 25% koristi se uslugama bibliobusa povremeno, a samo 4% rijetko. Jedan ispitanik odgovorio je kako uopće ne koristi usluge bibliobusa. No, mogu se uočiti razlike u odgovorima na ovo pitanje s obzirom na dob: redovito (kod svakog dolaska) bibliobusom se koristi visokih 77% ispitanika starijih od 15 godina, ali svega 50% korisnika mlađih od 15 godina. Povremeno bibliobus koristi 20% ispitanika starijih od 15 godina, ali u većem postotku ovdje su mlađi od 15 godina - njih 38%. Također, mladi korisnici prednjače među onima koji bibliobusne usluge koriste rijetko - ima ih 10%, dok među starijim korisnicima takvih ima samo 3%.

Na šesto pitanje - *Smatrate li da je bibliobus podigao kvalitetu Vašeg života?* - obje grupacije ispitanika, i mlađi i stariji od 15 godina, dali su vrlo slične odgovore. Ukupno, čak 144 ili 89% ispitanika smatra da bibliobus podiže kvalitetu njihovog života, i to podjednako u svim ponuđenim područjima: u rasonodi (38%), te u obrazovanju i kulturi (po 31%).

Smatrate li da bi prestanak dolazaka bibliobusa bio štetan za vaše mjesto? glasilo je sedmo pitanje, na koje

su ispitanici u obje dobne grupacije u velikoj većini odgovorili potvrdno (ukupno 147 ili 90%). U osmom, devetom i desetom pitanju također nema odstupanja između odgovora korisnika ovisno o njihovoj dobi: tako su učestalošću dolazaka bibliobusa izrazito zadovoljna ukupno 152 korisnika ili 94%; njih 158 (98%) zadovoljno je mjestom stajanja bibliobusa, odnosno, smatra kako se stajalište bibliobusa nalazi na odgovarajućem mjestu, a 148 ili 91% potpuno je zadovoljno duljinom zadržavanja bibliobusa na stajalištu.

U jedanaestom pitanju - *Udovoljava li ponudena knjižnična građa u bibliobusu Vašim interesima i potrebama?* - uočava se razlika u odgovorima između ispitanika mlađe i starije populacije. Gledano u cjelini, 110 od ukupno anketiranih korisnika ili 68% u potpunosti je zadovoljno ponudom knjižnične građe, njih 29% djelomično je zadovoljno, a samo 2% uopće nisu zadovoljni (u 2 ankete ili 1% ovo je pitanje bilo bez odgovora). No, za razliku od ispitanika starijih od 15 godina od kojih je 75% u potpunosti zadovoljno ponudom knjižnične građe u bibliobusu, među korisnicima mlađima od 15 godina takvo zadovoljstvo izrazilo je njih samo 53%. Djelomično je ponudom građe zadovoljno 25% ispitanika starijih od 15 godina, ali i 40% ispitanika mlađih od 15 godina, dok je 7% ispitanika mlađih od 15 godina navelo da uopće nije zadovoljno ponudom knjižnične građe u bibliobusu. Možda stoga upravo u ovim odgovorima treba potražiti jedan od razloga zbog kojega korisnici mlađi od 15 godina nešto rjeđe dolaze u bibliobus.

Redoviti korisnici bibliobusa - štitičnici Doma za starije i nemoćne u Koprivnici

U odgovorima na dvanaesto pitanje - *Jeste li zadovoljni uslugom djelatnika?* - većina anketiranih, tj. 151 ispitanik ili 93%, odgovorilo je sa "DA". No, u prethodnom, trinaestom pitanju - *Smatrate li da bi bibliobus trebao nuditi i više drugih sadržaja?* - ponovno dolazi do razlika u odgovorima ovisno o dobi ispitanika: iako ukupno gledano 63% (102) ispitanika smatra kako nema potrebe za dodatnim sadržajima, među njima je 70% od ispitanika životne dobi starije od 15 godina, ali samo 43% od ukupnog broja ispitanika mlađih od 15 godina. Drugim riječima, većina ispitanika mlađih od 15 godina (57%) smatra kako postoji potreba za uvođenjem novih sadržaja u usluge bibliobusa, dok to isto misli samo 20%

ispitanika starijih od 15 godina. Kako je ovo pitanje bilo kombiniranog tipa, ispitanici su mogli navesti i koji su to programi ili usluge koje bi po njihovom mišljenju još trebao nuditi bibliobus.

Prema rangu učestalosti, predloženo je uvođenje sljedećih dodatnih usluga bibliobusa:

1. posudba CD-a, filmova, igrice i crtića (13)
2. predavanja (12) - o ekologiji (3), o zdravlju (2), o vrijednosti čitanja (2), za upoznavanje rada knjižnice preko bibliobusa (1), o globalnom zatopljenju (1), o NLO-ima (1), bez naznake teme (2)
3. kompjutorska igraonica (11)
4. književni susreti (5)
5. likovne radionice (2)
6. radionica kreativnog pisanja (1)

Posljednje, četrnaesto pitanje - *Vaši prijedlozi i sugestije!* - bilo je otvorenog tipa i dalo nam je dragocjene informacije o stavovima korisnika prema bibliobusu i njihovim očekivanjima od pokretne knjižnice. Gotovo polovica ispitanika, tj. njih 77 ili 48%, potrudila se dati svoj komentar, prijedlog ili sugestiju što također svjedoči o velikoj zainteresiranosti ispitanika za predmet istraživanja. Pritom je čak 67% ispitanika iz populacije mlađe od 15 godina upisalo svoje prijedloge i sugestije, dok je to isto učinilo nešto manje ispitanika starijih od 15 godina, tj. 41% od njihova ukupnog broja.

Ukupno gledano, otprilike polovica komentara (52%) odnosila se na prijedloge za poboljšanje ponude knjižnične građe u bibliobusu: od toga, 82% komentara odnosilo se na knjige (više novih naslova, hitova i sl. 58%, više lektire i više stručne literature po 21%), a 18% ispitanika (svi iz skupine korisnika mlađih od 15 godina!) predložilo je proširenje ponude bibliobusa neknjižnom građom za posudbu (filmovima, CD-ima, kompjutorskim igricama).

Na drugome mjestu (38%) nalaze se komentari kojima su ispitanici pohvalili bibliobusne usluge i posadu bibliobusa, zahvalili na tome što imaju mogućnost koristiti se bibliobusom ili dali podršku njegovom daljem radu. Mnoge od ovih poruka vrlo su srdačne, što svjedoči o posebnom odnosu bibliobusa i njegovih korisnika, kao jednoj od specifičnosti pokretnih knjižnica uopće. Tijekom dugogodišnjeg redovitog susretanja i druženja

na stajalištima, kao i zahvaljujući potrebi, ali i većoj mogućnosti individualiziranog pristupa prema svakom pojedinom korisniku, korisnici pokretnu knjižnicu često doživljavaju vrlo osobno, a s članovima bibliobusne posade tijekom vremena često razvijaju posebnu vrstu bliskog, pa i prijateljskog odnosa. To se očituje u komentarima poput: *Hvala Vam što posjećujete naša sela i nadam se da će tako i ostati!*; *Djelatnici uvijek znaju preporučiti dobru knjigu, jako su uslužni, dolaze na vrijeme i trebalo bi ih pohvaliti za ljubaznost!*; *Ostanite i dalje tako dobri!*; *Bibliobus je lijepi društveni i kulturni susret s ljudima u Podravki. Osoblje bibliobusa je srdačno, susretljivo, a ponuda štiva - u kontekstu bibliobusa - je dobra.* - i slično, a bilo je i duhovitih komentara, poput: *I gosp. Tudić bi mogao ostaviti bradu!* ili *Fala i sretan put i mirno more!* itd.

Ostatak komentara (6%) odnosio se na prijedloge za organiziranje različitih programa u bibliobusu (predavanja, književnih susreta i sl.) te na prijedloge za unaprjeđenje samih stajališta - duljeg stajanja, otvaranja stajališta na novim lokacijama i sl. (4%).

Zaključno, rezultati anketnog istraživanja o zadovoljstvu korisnika uslugama bibliobusa pokazali su kako koprivnički bibliobus knjižničnim uslugama u načelu zadovoljava potrebe i želje većine korisnika. Nadalje, istraživanje je potvrdilo potrebu proširenja standardne ponude knjižnične građe većom mogućnošću posudbe građe na novim medijima - CD-ima, DVD-ima i sl. Izraženi interes korisnika za različite programe koji bi se u bibliobusu ili posredovanjem knjižnice za njih organizirali (predavanja, radionice, književni susreti i sl.) također može biti dobar orijentir za buduća planiranja aktivnosti Bibliobusne službe.

Istraživanje je potvrdilo nezamjenjivu ulogu bibliobusa u podizanju kulturnog standarda stanovnika u mjestima udaljenim od većih središta, što i korisnici bibliobusa prepoznaju, izražavajući priznanje nastojanjima knjižničara da putem pokretne knjižnice knjižničku uslugu približe što većem broju građana. Za same knjižničare, najvažniji rezultat, a ujedno i najveća nagrada, jest upravo to priznanje i zadovoljstvo bibliobusnom uslugom svih onih zbog kojih pokretna knjižnica i postoji - njenih korisnika.

“KOPRIVNICA ČITA”

Pišu: *Jasminka Vajzović i Ljiljana Vugrinec*

Povodom Međunarodnog dana pismenosti, 8. rujna 2009., u Koprivnici je održana akcija javnog čitanja pod nazivom “Koprivnica čita”. Tijekom cijelog tog dana, od ranih jutarnjih sati sve do kasnog poslijepodneva, ispred Knjižnice, na Zrinskom trgu i u obližnjem parku izmjenjivale su se grupe čitača, djece i odraslih, ukupno njih više od šest stotina.

U čitanju na otvorenom sudjelovala su djeca i odgojiteljice iz Dječjeg vrtića Svetog Josipa, Dječjeg vrtića Tratinčica i Dječjeg vrtića Smiješak, učenici i učitelji iz OŠ

Antuna Nemčića Gostovinskog, OŠ Braće Radić, OŠ Đure Estera, COOR Podravsko sunce, Gimnazije Fran Galović i Srednje škole Koprivnica, štićenici Doma za starije i nemoćne osobe Koprivnica te članovi Literarne sekcije Podravke.

Skupine sudionika - čitača i njihove publike - dolazile su pred Knjižnicu i čitaonicu “Fran Galović” organizirano, u unaprijed dogovoreno vrijeme, donoseći sa sobom odabrane knjige. Čitači su na tzv. “G” točkama (Gradskim ili Galovićevim točkama) u središtu grada naglas čitali

odabrani ulomak iz omiljene knjige ili recitirali odabranu pjesmu. Najmlađi sudionici, koji još nisu svladali vještinu čitanja, predstavili su prijateljima svoje najdraže knjige i slikovnice opisujući ih, a poneki su izmišljali gotovo cijele ulomke i dijaloge. Skupine koje su čitale na okolnim "G" točkama (u parku, pred kafićima, kod vodoskoka na Zrinskom trgu) bile su još manje formalne - pa su sudionici sjedili i na podu, na travi ili na klupama u parku.

Za mnoge sudionike, ali i prolaznike koji su zastajkivali kako bi odslušali pojedini odlomak ili pjesmu čitanu naglas, ovakav oblik javnog čitanja bio je jedinstven i nezaboravan doživljaj. Inicijatori akcije, Organizacijski odbor Galovićeve jeseni, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica i koprivnički ogranak Hrvatskog čitateljskog društva, stoga najavljuju nastavak organiziranja sličnih programa i u budućnosti.

Čitači iz OŠ A.N. Gostovinskog

NOVE USLUGE U KNJIŽNICI I ČITAONICI "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA ILI KAKO PREMOSTITI JAZ IZMEĐU DIGITALNIH PRIDOŠLICA I DIGITALNIH UROĐENIKA

Piše: Petar Lukačić

U eri elektroničkih medija, u društvu koje se brzo mijenja, itekako su potrebne knjižnice koje prate društvene, ekonomske i tehnološke promjene, ali i aktivni knjižničari koji će biti pouzdani partneri u pronalaženju, organiziranju i vrjednovanju informacija, bilo u tiskanom, bilo u elektroničkim medijima.

U Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica intenzivno se promišlja i radi na tome, a posebno na smanjenju jaza između digitalnih pridošlica i digitalnih urođenika. Knjižnica je svjesna da će njezini budući korisnici biti digitalni urođenici, ali želi također svojim digitalnim pridošlicama otvoriti vrata digitalnih izazova.

Svrha ovog članka je predstaviti dva nova projekta koprivničke Knjižnice - uslugu "Osobni knjižničar" i uslugu "Postanite prijatelj knjižnice na Facebooku", te rezultate evaluacije njihovog korištenja. Cilj ovih usluga je razvijati digitalne kompetencije knjižničnih korisnika, podupirati informacijsku, informatičku i knjižničnu pismenost, a istovremeno popularizirati knjižnične tiskane i elektroničke resurse koristeći najnovija tehnološka pomagala.

USLUGA "OSOBNI KNJIŽNIČAR" ili OK!

Mijenjanjem svog pristupa i usluga, knjižničari ne smiju zaboraviti na specifičan položaj digitalnih pridošlica koje se moraju privikavati novim uslugama. Pristupati im se mora posebno oprezno radi toga što neki dobro prihvaćaju novo okruženje, a neki ne, i uvijek zadržavaju svoje stare navike. Digitalni urođenici naviknuti su primati informacije vrlo brzo i preferiraju grafički obrađene podatke, dok digitalne pridošlice uče na klasičan način, korak po korak i temeljito.

Zbog toga je pokrenuta usluga "Osobni knjižničar" u kojoj se knjižničari pojavljuju kao poučavatelji. Radi se o individualnoj poduci korisnika u samostalnom pronalaženju kvalitetnih informacija potrebnih za neki istraživački rad, na pr. kod pisanja zadaća, referata, rad-

nji i sl. Polazište poduke je web stranica koprivničke Knjižnice www.knjiznica-koprivnica.hr. Poduka je jednokratna, radioničkog je tipa u trajanju od sat i pol. Na temelju prethodnih prijava za određene termine u tjednu, koje knjižničari odvajaju u svojem radnom vremenu za ovu namjenu, poduka se provodi u zasebnoj prostoriji za najviše četiri polaznika, što omogućuje osobni pristup. Za poduku se koriste prijenosna računala, što omogućuje mobilnost usluge unutar i izvan Knjižnice. Cilj poduke je da polaznici usvoje osnovna znanja i vještine korištenja elektroničkog knjižničnog kataloga, on-line baze podataka i ostalih informacijskih pomagala, te kako odrediti signaturu, područje znanosti kojemu traženi predmet / tema pripada, ključne riječi i na kraju, pronaći djelo određenog autora, naslova i predmeta na policama Knjižnice. Usvojene tehnike i strategije trebaju pomoći polaznicima poduke u lakšem i boljem korištenju knjižničnim uslugama i zbirkama, odnosno u postizanju veće razine knjižnične i informacijske pismenosti.

Koprivnički knjižničari domislili su još dvije varijante poduke, koje se provode na metodološki sličan, individualan način. Jedna je namijenjena korisnicima kojima su potrebna osnovna znanja i vještine iz informatičke pismenosti i interneta, a druga je kombinacija informacijsko-informatičke poduke namijenjena djeci.

USLUGA "POSTANITE PRIJATELJ KNJIŽNICE NA FACEBOOKU" ili FB!

Uz podupiranje aktivnosti koje će ljude osposobiti za upotrebu modernih tehnologija i usmjeravanje korisnika na točne informacije i točne informacijske izvore, posebice na internetu na kojemu je dostupna velika količina informacija različite kvalitete i točnosti, knjižničari imaju još jednu ključnu ulogu s kojom će zadovoljiti korisničke zahtjeve. Koprivnički knjižničari približavaju se digitalnim urođenima svojom Facebook stranicom, koja je prozor

u njihov svijet. To čine u potpunosti svjesni da se danas ulazi u taj svijet kroz vrata Facebooka, a sutra će to biti kroz neka druga vrata ili neku drugu aplikaciju. Osim toga, u svakodnevnom radu koriste se web 2.0 alatima, prvenstveno u pretraživanju informacija i radu s korisnicima.

Knjižničari se nalaze na prekretnici u preoblikovanju svojih temeljnih usluga u novo ruho. Još uvijek je korisnik u centru pažnje, ali mu se približavamo na nov način. Samim time ostajemo usmjereni na potrebe korisnika kao što su to knjižnice oduvijek činile.

IZLOŽBA POVODOM 70. ROĐENDANA PAJE KANIŽAJA

Piše: Petar Lukačić

U izložima Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica od 21. 10. do 10. 11. 2009. bila je postavljena izložba pod nazivom "Sin of Podravin - sve o Paji" povodom 70. rođendana našeg zavičajnog autora i jednog od najznačajnijih hrvatskih književnika - Paje Kanižaja. Izložba se sastojala od portreta Paje Kanižaja - radova Zlatka Kauzlarića-Atača, Mersada Berbera i Josipa Turkovića, Pajine biste - rad Stipe Sikirice, dvije drvene skulpture Voje Radoičića, te originala ilustracija iz nekih od Pajinih knjiga, čiji su autori Ivan Generalić, Ivan Lasković, Ivan Rabuzin, Zlatko Kauzlarić-Atač, Ivica Antolčić i Oto Reisinger. Uz izvorna likovna umjetnička djela, izložene su i Pajine knjige, te njihovi prijevodi na češki, slovački i njemački jezik. Uz izuzetak nekoliko knjiga iz knjižničnog fonda, svi ostali izložci potječu iz Pajinih umjetničkih zbirki. U javnosti je malo znano da je Pajo i autor nagrađenih fotografija, od kojih su pod nazivom "Pajo Škljoco" izložene tri. Jedan dio izložbe činili su i crteži koje su djeca nacrtala za Paju. Izložba je postavljena u suradnji s Muzejom grada Koprivnice, koji je pripomogao u tehničkom postavljanju.

Pajo (Pavao) Kanižaj rodio se u Đelekovcu, selu pored Koprivnice, 22. srpnja 1939. godine. U svim svojim autobiografijama voli istaknuti kako mu je Đelekovec

rodno selo, a Koprivnica rodni grad u koji je doselio kad je imao pet godina. Nakon završene osnovne škole i gimnazije seli u Zagreb, gdje završava Filozofski fakultet, a tamo živi i danas. U svom plodnom životu bio je glavni urednik satiričko-humorističkih časopisa Paradoks i Žalac, te je uređivao humorističke rubrike u Studentskom listu, Vjesniku i Večernjem listu, a na Hrvatskoj televiziji uređivao je zabavne i humorističke emisije te serije za djecu. Bio je i urednik umjetničkog programa. Humoristički i satirički tekstovi prevedeni su mu na njemački, talijanski, ruski, poljski, češki, mađarski, bugarski, albanski, slovenski, makedonski i, ponajviše, slovački jezik.

Zgodno je izdvojiti jedan citat iz pogovora Jože Skoka u Kanižajevoj knjizi "I onda neš pil":

"Za razliku od svojih kajkavskih pjesničkih suvremenika, ali i prethodnika koji su svoj identitet potražili u potrazi za neistrošenim riječima pa se koriste najčešće zavičajnim idiomima kao ekskluzivnim lingvističkim ishodištem i uporištem, Kanižaj se nije libio opredijeliti za potrošni jezični materijal koji je znatno pridonio čitkosti, pitkosti i komunikativnosti njegove kajkavske lirike koja svojom ležernom ritmičkom strukturom i jednostavnom formom osvaja čitatelje."

PROGRAMI I PROJEKTI Dječjeg odjela knjižnice i čitaonice "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA: DOPRINOS AKCIJI "SRETNO DIJETE - SRETAN GRAD - KOPRIVNICA"

Piše: Danijela Petrić

Gradovi - prijatelji djece globalna je inicijativa UNICEF-a pokrenuta 1996. godine s ciljem stvaranja gradova po mjeri djeteta. Aktivnosti i programi koje gradovi i općine nude djeci i mladima do 18 godina obuhvaćaju sadržaje iz područja djelovanja udruga građana, sigurnosti i zdravlja djeteta, odgoja i obrazovanja, socijalne skrbi, kulture, sporta, slobodnog vremena i rekreacije, te podrške i pomoći roditeljima u skrbi i odgoju djece. U Hrvatskoj Akcija je pokrenuta u sklopu Saveza društava Naša djeca 1999. godine, a održava se pod pokroviteljstvom UNICEF-a. Do sada su 21 grad i 3 općine proglašeni gradovima i općinama djece, a 69 gradova i općina u postupku je ocjenjivanja za primanje naslova.

Koprivnica je od 2006. u postupku ocjenjivanja, a status Grada prijatelja djeteta dobila je u 2007. godini. Programi i projekti koji se provode za djecu i mlade u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" dio su ove akcije, a ovog ljeta mnoštvom aktivnosti, pa tako i onima u grad-

skoj knjižnici, obilježena je 10. obljetnica akcije Gradovi i općine - prijatelji djece i 20 godina Konvencije UN-a o pravima djeteta. Knjižnica je doprinijela obilježavanju ovih dviju obljetnica organiziranjem mnogobrojnih aktivnosti za djecu i mlade u ljetnim mjesecima.

Modeliranje glinom

Pričaonica za djecu prvi puta odvijala se na otvorenom, na terasi ispred Knjižnice, a sudjelovati su mogla sva djeca predškolske dobi te polaznici prvih i drugih razreda, njihovi roditelji, bake i djedovi. Ponudeni su im bili likovni sadržaji, razgovor s djelatnicama policije o prometu, druženje sa stomatologinjom i autoricom slikovnica za djecu Danijelom Vrčekom, snimanje filmsko-glazbenog spota povodom 30. obljetnice bibliobusa "Raspjevana putujuća knjižnica", razgovor s odgajateljicom i čitanje najdražih slikovnica te stvaranje priče. Održano je 7 susreta i ostvareno 130 posjeta.

Istraživanje osjećaja

Za djecu starije dobi organizirane su radionice ilustriranja "Kako nacrtati priču?" i radionica animacije "Kako napraviti crtić?". Obje radionice vodili su ilustratorica Magda Dulčić i književnik Zvonko Todorovski. U suradnji s Domom za starije i nemoćne Koprivnica napravljena je likovna radionica. Bake, voditeljice radionice, djecu su podučavale izradi cvijeća i ukrasa na tradicionalan način. Kreativnu radionicu "Modeliranje glinom" vodili su Ljubica Živko, prof. defektolog i članovi kluba "Latica" Udruge za pomoć osobama s mentalnom retardacijom, koji su posjetiteljima prenijeli znanja modeliranja glinom, kao i dio svoje izuzetne kreativnosti.

Radionicu iz astronomije "Pod suncobranima do zvijezda" vodili su mladi članovi Astronomskog društva Koprivnica i predsjednik društva Ivan Gašparić. Mali zaljubljenici u zvijezde učili su kako izrađivati modele od papira, što je sunčani sat, zvjezdani sat, kako odrediti strane svijeta i druge zanimljivosti. Suradnjom Obiteljskog centra Koprivničko-križevačke županije provedena je psihološka radionica "Istraživanje osjećaja". Polaznici radionice učili su kako prepoznati osjećaje kod sebe i drugih te kako vježbati umijeće iskazivanja osjećaja.

Svi programi i projekti koji se provode za djecu i mlade tijekom čitave godine ulaze u akcijski plan provođenja Akcije "Sretno dijete - sretni grad - Koprivnica" te se valoriziraju i predstavljaju naš grad kao grad - prijatelj djece.

OBILJEŽAVANJE MJESECA HRVATSKE KNJIGE U KNJIŽNICI I ČITAONICI "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA

Piše: Danijela Petrić

Prošlogodišnje obilježavanje Mjeseca hrvatske knjige u Koprivnici započelo je sa 16. Galovićevom jeseni, festivalom književnosti na novim medijima, koja je obilovala mnoštvom radionica, tribinama, druženjima s piscima, čitanjem na G. točkama te dodjelom nagrade "Fran Galović" za 2009. godinu. U Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" održan je sat lektire za osnovnoškolce, koprivničke spisateljice Ivone Šajatović uz promociju njenog najnovijeg romana "Pazite kako igrate!". Za djecu predškolske dobi i njihove roditelje odgajatelj Nenad Novak održao je radionicu izrade digitalne slikovnice u kojoj su polaznici učili umetati slikovne i tekstualne elemente u računalno, slagati slike, umetati zvukove i njima najzanimljivije - izrađivati animaciju. Nenad Novak održao je i glazbenu pričaonicu-igraonicu za bebe i malu djecu do tri godine. Budući da je već dugogodišnji voditelj Glazbene igraonice u vrtiću "Žibeki" u Čakovcu, s lakoćom je zainteresirao bebe i roditelje za glazbene instrumente iz kućne radionice.

U okviru Galovićeve jeseni održana je i književna večer s još jednom koprivničkom književnicom, autoricom 25 knjiga, Majom Gjerek.

U prepunom Stručno-znanstvenom odjelu Knjižnice osnovnoškolci su zajedno sa zavičajnim književnikom Pajom Kanižajem proslavili njegov 70. rođendan. Mnoštvo Pajinih humorističkih dosjetki, koje su obilježile nje-

Glazbena igraonica za bebe i malu djecu

govo školovanje u obližnjem Đelekovcu i Koprivnici, oduševljavali su sve prisutne. Tim povodom u izlozima Knjižnice postavljena je izložba originalnih crteža i slika - ilustracija iz njegovih književnih djela. Koprivničkim osnovnoškolcima svoj književni opus predstavila je Nada Mihoković-Kumrić, također rodnom iz koprivničkog kraja. S njima je razgovarala o problemima odrastanja koja su česta tema njezinih djela. Iako je predstavljanje knjige dr. sc. Radovana Kranjčeva "Leptiri Hrvatske" održano

u Knjižnici krajem travnja, željeli smo ovo kapitalno djelo profesora Kranjčeva predstaviti i mlađoj populaciji, točnije koprivničkim sedmašima i osmašima. Događaj se održao u suradnji s Osnovnom školom "Prof. Blaž Mader" iz Novigrada Podravske. Na promociji knjige, učenici te škole koprivničkim su prijateljima i u čast profesoru Kranjčevu predstavili svoj projekt o zaštiti ozonskog omotača "I reče Zemlja" kojeg su osmislili uz pomoć školske knjižničarke Ane Mihoković.

Akciju javnog čitanja "Čitajmo pod zvijezdama", koju je programski odbor Mjeseca hrvatske knjige prihvatio na inicijativu Organizacijskog odbora Galovićeve jeseni i Knjižnice i čitaonice "Fran Galović", koprivnička je Knjižnica posvetila 95. obljetnici pogibije Frana Galovića (26. 10. 1914.). U Čitaonici tiska upriličeno je javno čitanje odlomaka iz Galovićevih djela.

Suradnjom Muzeja grada Koprivnice i Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" održana je večer sjećanja "Tako vam je nekoć bilo". Predstavljanje drugog dopunjenog izdanja knjige dr. Krešimira Švarca "Štikleci iz stare Koprivnice" neke je posjetitelje vratilo u prošlost, dok je kod mladih izazvalo žaljenje za neproživljenim takvim vremenima. O prošlosti, osobito o igrama, mogli su saznati i predškolci koji su, na već tradicionalnom susretu sa šticienicima Doma za starije i nemoćne, razgovarali na temu "Tako smo se igrali kad smo bili mali".

Predavanje za roditelje u suradnji s Udrugom roditelja "Korak po korak" - podružnica Koprivnica, održala je psihologinja Vesna Auer Gregor na temu "Disciplina i kazna". Roditelji su danas izloženi brojnim informacijama o tome kako odgajati djecu. Tradicionalne metode odgoja neučinkovite su i štetne za djecu, a s druge strane ni preblagi odgoj nije učinkovit. Predavačica je roditeljima ukazala koje su kazne primjerene za djecu kako bi se prekinulo neprihvatljivo ponašanje djeteta.

Projekt "Učimo jedni od drugih" koji se provodi u suradnji s Udrugom slijepih Koprivničko-krizevačke

županije za cilj ima edukaciju i senzibilizaciju djece osnovnoškolske dobi o potrebama djece s oštećenjem vida i invaliditetom. Stručni izvoditelji radionice bile su profesorice defektolozi i peripatolozi iz Centra za odgoj i obrazovanje slijepih i slabovidnih osoba "Vinko Bek" iz Zagreba.

Detalj s radionice "Učimo jedni od drugih"

Veliki broj srednjoškolaca okupilo je predavanje o Baracku Obami koje je održao Ken Wetzel, pomoćnik savjetnika za odnose s javnošću u Veleposlanstvu SAD-a u Hrvatskoj. Tom prigodom Knjižnici je doniran projektor.

Spomenimo još mnogobrojne informativno-edukativne posjete Knjižnici (više od 1000 djece i mladih), sudjelovanje u Nacionalnom kvizu za poticanje čitanja "Kroz knjige do zvijezda", izložbu u suradnji s Hrvatskom knjižnicom za slijepe povodom Dana bijelog štapa i 200. obljetnice rođenja Louisa Braillea, izložbu u suradnji s Astronomskim društvom Koprivnica, radionice informacijskog opismenjivanja i svečanost podjele priznanja najuspješnijim sudionicima natječaja povodom 30. obljetnice bibliobusne službe.

KOPRIVNIČKOJ KNJIŽNICI OMOGUĆEN PRISTUP EBSCO BAZAMA

Piše: Karlo Galinec

Nakon dužih priprema, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" je dobila pristup EBSCO bazama, jednom od najboljih servisa za pretraživanje informacija. EBSCO baze vodeći su servisi u pružanju informacijskih usluga iz velikog broja različitih područja ljudskog znanja koja koriste najpoznatija svjetska sveučilišta poput Oxforda, Harvarda, Cambridgea itd. Sam izgled i mogućnosti koje baze pružaju izvedeni su na način da omogućuju brzo i jednostavno

pretraživanje po velikom broju kriterija što omogućuje dobivanje detaljnijih rezultata ili općenitih rezultata ovisno o potrebama korisnika. Uz monografske publikacije EBSCO baze omogućavaju pretraživanje časopisa, novina, brošura, mapa, zemljopisnih karta i dr. od kojih je velik broj sadržaja dostupan u cijelosti. Ovo novo informacijsko pomagalo će koprivničkim knjižničarima omogućiti još kvalitetnije pružanje usluga svojim korisnicima.

ZANIMLJIVI POSJETI KNJIŽNICI I ČITAONICI "FRAN GALOVIĆ" U KOPRIVNICI

Piše: Kristian Ujlaki

Već je tradicija organiziranje grupnih posjeta djece i mladih koprivničkoj Knjižnici i čitaonici "Fran Galović". Tako je u 2009. godini, samo u okviru informativno-edukativnih programa upoznavanja s knjižničnim uslugama, kroz

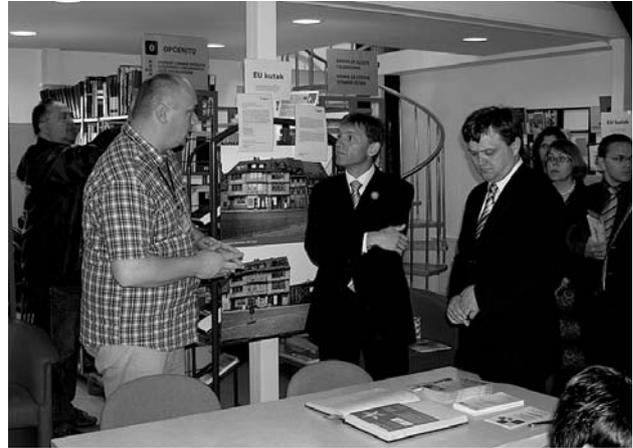
prostore Knjižnice prošlo više od 1000 djece i mladih i to 364-ero učenika prvih razreda koprivničkih srednjih škola (strukovne, srednje i gimnazije), 425-ero osnovnoškolaca iz Legrada, Đurdevca, Drnja, Hlebina, Molvi, Varaždina,

Novigrada Podravskog, Koprivnice (Eko grupa OŠ Đure Estera), Koprivničkog Ivanca, Imbriovca, Sokolovca i Đelekovca te 402 predškolaca iz Male škole i dječjih vrtića "Sv. Josip", "Tratinčica", "Lastavica" Peteranec, "Podravsko sunce" i "Smiješak". Sigurni smo da će mnogi od njih postati članovi i redoviti posjetitelji Knjižnice.

Posjeti stranaca također nisu bili rijetkost u 2009. godini. Stručno-znanstveni odjel koristili su, uglavnom u ljetnim mjesecima, stranci koji su bili u posjetu Koprivnici. Zabilježeni su posjeti korisnika koji su se služili internetom iz Italije, Njemačke, Austrije, Slovenije, Srbije te Bosne i Hercegovine.

Od ostalih zanimljivih posjeta treba istaknuti uzvratni posjet gospođe Ingrid Bussmann, ravnateljice Gradske knjižnice Stuttgart (knjižnice s najvećim budžetom u Njemačkoj!) i gospodina Vincenta Degerta, tada na čelu Delegacije Europske komisije u Hrvatskoj, koji je početkom svibnja, u sklopu obilježavanja Europskog tjedna, s pratnjom posjetio koprivničku Knjižnicu. Tom prilikom upoznao je načine održavanja knjižnične usluge za slijepce i slabovidne, koju je 2006. godine financirala Europska

uniya, a za svojeg kratkotrajnog posjeta prepoznao je napore koprivničkih knjižničara, izrazivši ih u jezgrovitoj poruci zapisanoj u Knjizi dojmova: "Hvala Knjižnici na naporu koji ulaže u izgradnju društvene inkluzije kao ključne europske vrijednosti".

Šef Delegacije Europske komisije Vincent Degert u koprivničkoj Knjižnici

BIBLIOBUS ILI BIBLIOKOMBI?! PITANJE JE SAD!

Piše: Igor Kuzmić

To pitanje proteže se od samog početka mogega rada, kao jedinog iz posade bibliobusa. Pretražujući po rječniku stranih riječi došao sam do jedne zanimljive činjenice! "Bibliobus" - prijevod engl. riječi bookmobile - putujući autobus s knjigama za posuđivanje. Tražeći dalje po rječniku, prešao sam sve pojmove od "B" do "C", ali na pojam bibliokombi nisam naišao, što je u meni pobudilo neopisivu radost jer sam shvatio da i ja vozim BIBLIOBUS! Samo mali. Bibliobusici!

Prošla je, evo, godina dana. Posuđena je pokoja knjiga, slikovnica, lektira. Učlanjeno ponešto članova. Prevaljeno nekoliko kilometara... No, krenimo od početka.

Kako je svaki početak težak, tako ni ovaj nije bio iznimka. Prvi kilometar (točnije njih 17) napravljen je 26. 2. 2009. godine. Prvo stajalište - Osijek Vojakovački. I odmah u glib! Ravnateljica za volan, a mi muški - upri pa guraj! Blatno krštenje - dan prvi! No, pamtit ćemo mi taj dan i po tome što smo učlanili prve korisnike te posudili prve knjige. Pamtiti po izvrsnoj predstavi koju su

upriličili učenici te područne škole. Po odličnim štruklima također...

Da bi taj početak prošao što lakše i bezbolnije, uvelike je pomoglo to što je naš bibliobus sudjelovao na 9. okruglom stolu o pokretnim knjižnicama u Vinkovcima. Budući da smo tek bili počeli s radom te nismo imali prevelikih iskustava u samom radu na terenu, datum održavanja skupa došao je u izvrsnom trenutku. Na skupu je pobrano pregršt raznih informacija, kako stručnih i edukativnih, prezentiranih od vrsnih predavača, tako i onih meni najbitnijih - s terena, koja sam čuo u razgovoru s kolegama, od kojih su neki prošli "sito i rešeto" ovog nadasve dinamičnog posla.

Prepun entuzijazma vratio sam se u zbilju, na posao, krenuo dalje ostavljajući za sobom kilometre i kilometre prašnjave ceste. Boreći se za svakog čitatelja. Onog koji u čitanju zaista uživa, ali i za onog koji jednostavno mora, jer mu tako nalaže škola!

Ima li to smisla? Kaj ne'ko stvarno čita? Ima kaj članova? Ima kakve zarade od toga? Plaćen si po kilometru ili...? - samo su neka od pitanja s kojima se svakodnevno susrećem, pa ponekad i mene samoga navedu da se zapitam isto, no tada samo pogledam statistiku koja kaže sljedeće: preko 500 članova koji su 3200 puta zakoračili u bibliobus te ukupno posudili 9200 knjiga, u prvoj godini dana. Za to je vrijeme bibliobus prešao preko 11000 kilometara s više od 1500 knjiga na svojim leđima. Te brojke ne ostavljaju prostora nikakvoj dvojbi!

Budući da je bio tako dobar, izveli smo bibliobus malo i u goste. Tako je povodom Mjeseca hrvatske knjige gostovao kod učenika COOR-a Križevci te im je na taj način prezentiran još jedan odjel - na kotačima. Budući da su učenici u Gradskoj knjižnici "Franjo Marković"

Križevci posjetili Odjel za odrasle i Dječji odjel, to im je bila najzanimljivija razlika, pogotovo jer je ubrzo postao ljuljajući odjel.

Zatim smo otišli u posjet g. Jerku Barišiću u Sv. Ivan Žabno i tamo zatekli proslavljenog dječjeg spisatelja Mladena Kušeca. Bibliobus se dosjetio, posjeo Mladena i Jerka te ih povezoao od Sv. I. Žabna, preko Cirkvene i Treme do Sv. Petra Čvrsteca, strpljivo čekajući dok je gospodin Kušec svojim anegdotama i pjesmicama uveseljavao učenike tih područnih škola.

Što još dodati? Da mi je netko prije godinu dana rekao da ću raditi ovaj posao, vjerojatno bih se dobro

nasmijao. Zsigurno bih i pomislio da je bibliobus neko crkveno vozilo koje razvozi Biblije. No, sad sa sigurnošću mogu reći da, kao što su i životni putovi ponekad nevjerovatni (ja sam najbolji primjer), tako je i pojava pokretne knjižnice na ovim prostorima još nevjerovatnija. Kao da ljudi još ne vjeruju da ona ustvari predstavlja početak novog života knjige - života na selu. Mjestu koje obiluje hranom, a gladuje za knjigom. Zato smo mi tu, da to promijenimo. Da damo ovom poslu smisao.

I za kraj, da završim u revijalnom tonu: "Vidimo se na vašim vratima. Pozdrav od posade bibliobusa"!!!

OBILJEŽAVANJE MJESECA HRVATSKE KNJIGE U GRADSKOJ KNJIŽNICI "FRANJO MARKOVIĆ" KRIŽEVCI U MEĐUNARODNOJ GODINI ASTRONOMIJE

Piše: *Marjana Janeš-Žulj*

Mjesec hrvatske knjige tradicionalna je manifestacija promicanja knjige i čitanja koja je ove godine bila posvećena Međunarodnoj godini astronomije, kao spomen na Galilea koji je prije 400 g. prvim teleskopom promatrao svemir.

Gradska knjižnica "Franjo Marković" obilježila je Mjesec hrvatske knjige bogatim programom kojeg smo nazvali KAD SE NEBO OSPE ZVIJEZDAMA... od izložbi, književnih susreta, predavanja, tribina, radionica, do igranica... najraznovrsnijeg sadržaja namijenjenog svima - od najmlađih, do osoba treće životne dobi.

Mjesec knjige započeli smo književnim susretom u prostoru Kluba mladih K. V. A. R. K., s književnikom i novinskim kolumnistom Juricom Pavičićem, a vodio ga je prof. Petar Babić u nadahnutom i svježem tonu i na zadovoljstvo brojne publike.

Etnoglazbenica i etnomuzikologinja Lidija Bajuk pripremila nam je glazbeno-poetsku večer "Zlatna grana", multimedijalni etnografsko-glazbeni kolaž o mitsko-bajkovitim motivima u hrvatskoj usmenoj lirici. Susretu su, uz ostalu publiku, prisustvovali članovi prosvjetnih djelatnika Udruge umirovljenika te učenici OŠ Ljudevita Modeca Križevci i njihovi nastavnici koji rade na sličnom projektu u okviru izvannastavnih aktivnosti. Susret smo organizirali u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem Križevci i Udrugom umirovljenih prosvjetnih djelatnika Križevci.

Lidija Bajuk privukla je mnoštvo publike

Čitajmo pod zvijezdama manifestacija je kojoj je cilj poticanje i promocija čitanja i stvaranja literarnih djela, a održala se u petak, 23. listopada, u svim gradovima u Hrvatskoj. U Križevcima su svoje prozne tekstove i poeziju javno čitali križevački autori u prostoru Kluba mladih, K.V.A.R.K., uz moderatora prof. Petra Babića.

U znaku zvijezda, a povodom Međunarodne godine astronomije, održano je predavanje i tribina Kad se nebo ospe zvijezdama, koje su 28. listopada održali Križevčani Ratko Matić i Antun Martinović, zaljubljenici u astronomiju. Nakon predavanja održane su tri radionice za zainteresirane sudionike na temu astronomije. Dvije radionice u trajanju po 2 sata održane su u prostoru Knjižnice, dok je treća bila u prirodi, blizu Sv. Petra Orehovca, gdje su sudionici uz topli čaj i peciva promatrali noćno nebo teleskopom i dalekozorom.

S radionice na temu astronomije

Prof. Ivan Peklić održao je predavanje Sjećanje na Ninu Vavru, a u povodu 130. godišnjice rođenja velike glu-mice, rođene Križevčanke s početka 20. stoljeća. Tekstove iz intervjua čitala je Ankica Jukić, članica udruge "Dijalog", koji je stasao na temeljima Komornog teatra "Nina Vavra" i kojega je vodio gosp. Boris Čataj. Predavanje je organizirano u suradnji s Povijesnim društvom Križevci.

Na kraju Mjeseca hrvatske knjige održalo se predstavljanje zbirke pjesama "Tuga uspomena" Katarine Pavletić, u znak sjećanja na prerano preminulu sugrađanku, knjižničarku. Knjigu su predstavili književnica Božica Jelušić i nakladnik, gosp. Ivan Mihalić. Odabrane pjesme čitala je prof. i dipl. knjiž. Nataša Brekalo, a u glazbenom dijelu programa sudjelovali su učenici Glazbene škole "A. Štriga" Križevci.

U Mjesecu hrvatske knjige održan je i susret s poznatim piscem za djecu Mladenom Kušecom - Skitam se i čitam u bibliobusu po Kalničkom prigorju, u suradnji s knjižnicom Osnovne škole "Grigor Vitez" Sv. Ivan Žabno. Zanimljivim pričama, pjesmama i pitalicama uveseljavao je, kako djecu tako i odrasle kojima je pomogao da se bar na trenutak vrate u vlastito djetinjstvo.

Osim susreta, održane su likovne kreativne radionice gdje su djeca izrađivala svemirske brodove i oslikavala noćno nebo, reciklirala papir i sudjelovala na Gospodarskom sajmu, postavljena je izložba knjiga na Odjelu za odrasle "Kad se nebo ospe zvijezdama", djeca su sudjelovala u Nacionalnom kvizu o čitanju čija je pobjednica Petra Vujić dobila nagradno putovanje na Interliber i jednu godišnju članarinu za knjižnicu, besplatno smo

učlanjivali učenike prvih razreda osnovne škole, osobe s posebnim potrebama i umirovljenike te bebe rođene u tjednu obilježavanja Međunarodnog dana pismenosti. I još nešto: svi zaboravljivi korisnici mogli su vratiti knjige bez naplate zakasnine.

U Mjesecu hrvatske knjige Gradska knjižnica "F. Marković" Križevci u suradnji je s Knjižnicom i čitaonicom "Fran Galović" Koprivnica uvela novu uslugu: POSUDBU ZVUČNIH KNJIGA (audiokasete i CD-i različitog sadržaja za djecu i odrasle) za slabovidne i slijepce osobe s križevačkog područja. Naime, županijska Matična knjižnica "Fran Galović" Koprivnica ustupila nam je veći broj zvučnih knjiga iz svog fonda za korištenje na području Križevaca i okolice. Prvenstvo kod posudbe imaju članovi Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije, kojih na našem području ima 38-ero, ali tu uslugu mogu koristiti i ostali korisnici Knjižnice. Posudba audiokaseta ili CD-a je za sve članove Udruge te za umirovljenike i starije osobe besplatna.

Svi programi u Mjesecu hrvatske knjige bili su dobro posjećeni i vjerujemo da su naši korisnici bili zadovoljni te da je svatko mogao za sebe naći zanimljiv sadržaj.

EKOLOGIJA U IGRAONICI

Piše: Mihaela Doskočil

Ekološki odgoj je važan dio mnogih aktivnosti koje provodimo u igraonici. U radu s djecom koristimo otpadni i prirodni materijal. Razvrstavamo otpad i odlažemo ga u odgovarajuće spremnike, a posebnu pažnju posvećujemo papiru. Koristimo stare novine i časopise za kolaže, zaštitu stolova prilikom slikanja ili lijepljenja, koristimo obje strane papira za crtanje, a otpadni papir odlažemo u "Papirka" koji nas stalno upozorava da, koristeći stari papir, čuvamo naše šume.

Učimo reciklirati papir

Stoga smo u listopadu 2009. organizirali radionicu recikliranja papira u suradnji s Komunalnim poduzećem Križevci. Naš je posao bio sakupiti što više starog papira i donijeti ga u Igraonicu, što su djeca danima oduševljeno i činila. Priredili smo i tempere, upijajuće krpe i čekali da dođu tete iz Komunalnog. Oduševljenje je bilo ogromno kad su stigle! Tete Marija i Dijana donijele su toliko neobičnih stvari da djeca nisu mogla dočekati da vide što ćemo s njima raditi. Bila je tu prava plastična kada za kupanje malih beba, kuhinjska miješalica za frape (mikser), nekakva čudna sita, spužve, krpe, kante i još neka čudesa. Djeca su s nevjericom promatrala sve te stvari pomoću kojih smo trebali napraviti od starog papira novi. No, čim smo počeli raditi, bilo im je jasnije. Natrgali smo stari papir na sitnije dijelove i močili ga u kadi punoj vode. Omekšani papir stavljali smo u posudu miješalice i dodali malo boje. Izmiješali smo sastojke najvećom brzinom da bismo dobili papirnu kašu. Dobivenu smjesu pažljivo smo stavljali na sito, poravnali, te s donje strane krpama i spužvama upijali višak vode dok nije prestalo kapati kroz sito. Onda smo istresli sadržaj sa sita na debeli sloj novinskog papira i ostavili da se suši. Koristili smo različite boje pa smo dobili i takav papir. Ostavili smo naš novi papir da se dobro osuši i sutradan ga odljepili s novinskog podmetača. Papir je bio gotov i prekrasan! Djeca su bila osobito zadovoljna. Odlučili smo od tog papira izraditi božićne čestitke.

No, tu nije bio kraj veselju. Komunalno poduzeće darovalo je svakom djetetu pregaču za rad, a naši radovi bili su izloženi na Gospodarskom sajmu u Križevcima, održanom u studenom 2009. g.

OPĆINSKA KNJIŽNICA SIDONIJE RUBIDO ERDÖDY GORNJA RIJEKA

Piše: Marina Srbljinović

Općinska knjižnica Sidonije Rubido Erdödy službeno je započela s radom 15. listopada 2007. godine. Jedina je općinska Knjižnica na križevačkom području Koprivničko-križevačke županije, a specifična je i po tome što u okviru Knjižnice uspješno djeluje i dječja igraonica.

Ukupan broj knjižne građe u Knjižnici iznosi oko 4000 jedinica, a njome se služi 256 korisnika, najviše školske i predškolske djece. Igraonicu pohađa 25-ero predškolaca, tri puta tjedno u dvije grupe.

Planovi za 2009. godinu uspješno su ostvareni, u suradnji sa Županijskom matičnom službom iz Koprivnice, Općinom Gornja Rijeka, Koprivničko-križevačkom županijom i Ministarstvom kulture RH. Proširen je prostor Knjižnice, kako bi se odvojio odjel za odrasle od dječjeg odjela u kojem se nalazila i igraonica. Novi prostor opremljen je potrebnim namještajem - policama za knjige i časopise, radnim pultom knjižničara, stolom i stolicama za čitaonicu. Projekt je vrijedan oko 50 tisuća kuna, što je dokaz da se i uz malo sredstava može puno napraviti.

Najvažnije od svega, knjižni fond je dopunjen lektirnim djelima za osnovnu školu, što najviše veseli učenike Osnovne škole Sidonije Rubido Erdödy u Gornjoj Rijeci, od kojih su mnogi redoviti članovi Knjižnice.

Na početku veljače proveden je stručni nadzor nad Knjižnicom u svrhu uređenja i proširenja novog prostora, kojem su nazočile Ljiljana Vugrinec, viša knjižničarka - voditeljica Županijske Matične službe iz Koprivnice, te

Marjana Janeš-Žulj, ravnateljica Gradske knjižnice "Franjo Marković" iz Križevaca. Izrazile su svoje zadovoljstvo uspješnim radom i ostvarenim napretkom Knjižnice te pohvalile njezin novi izgled i aktivnosti, što nam daje veliki poticaj za dalji rad.

Planovi su nam za 2010. godinu: nastaviti popunjavanje knjižničnog fonda te nabaviti jedno novo računalo za odjel za odrasle, kako bi i odrasli imali svoj informatički kutak. Uz dobru suradnju s Ministarstvom kulture, Koprivničko-križevačkom županijom, Općinom Gornja Rijeka kao osnivačem te Županijskom matičnom službom iz Koprivnice, sigurni smo kako će se ovaj plan i ostvariti.

TADIJANOVIĆEVA ISTINA I KAPUT

Piše: Anica Šabarić

Da su svi veliki ljudi zapravo pristupačni, jednostavni i neponovljivi, da ne glume veličine, bio je živi dokaz velikan našega pjesništva Dragutin Tadijanović. Gradska knjižnica Đurđevac imala je čast da joj upravo Tadija bude gost neposredno nakon njegovog stotog rođendana na Svetu Luciju 2005. godine. To je bio izuzetan dan za nas djelatnike Gradske knjižnice, Đurđevčane i širu okolicu.

Ovdje ćemo sam čin dolaska velikoga pjesnika u malu gradsku sredinu staviti u drugi plan, a sjetiti se nekoliko šaljivih događaja koji su se tada zbili, a koji samo upotpunjuju sliku o jednom lucidnom stogodišnjaku i njegovim životnim postulatima, o njegovoj moralnoj veličini.

Nakon gotovo dva sata programa u kojemu je uglavnom govorio Tadijanović, bard našega pjesništva odlučio je potpisivati knjige. Red je bio jako dugačak, juha za ručak se sto puta ohladila, ali on je bio uporan da mora zadnjemu potpisati čitko kao i prvome. I tako dođe jedan mladić na red i moli pjesnika neka napiše posvetu za njegovu djevojku i stavi prije potpisa mjesto Zagreb, vrijeme Božića. Tadijanović ga čudno pogledao, ostavio nalivpero i rekao: "Neću! Mladiću, meni je sto godina, nikada u životu nisam lagao, a ti bi da ja sada lažem! A što da ja umrem prije Božića, ha, kako bi to onda izgledalo? Ne može!"

I potpisao se i njemu "... na Dan sv. Lucije u Đurđevcu".

Uživali smo u njegovu društvu do kasno u noć, baš kao u njegovoj pjesmi, uz niz anegdota iz njegova života, od upoznavanja s njegovom Jelom, u vlaku, koju je on zvao Javorom, pružao nam svoju ruku s njegovim an-

tologijskim prstenom, pričao nam kako je Ivana Gorana Kovačića ispratio u partizane i dao mu nadimak Goran, kako pred ponoć grije mlijeko i drobi kruh u tu kasnu večeru... I došlo vrijeme za odlazak. Mi, kao dobri domaćini, odosmo do vješalice da pjesniku pridržimo kaput. Krenuo pjesnik i njegova pratnja, ali on se okrenuo i rekao; "To nije moj kaput! U mojim džepovima su kesteni, a ovdje ih nema!"

Tada smo shvatili da su moj i Tadijin kaput isti, dugi, crni i da sam ja obukla njegov, a on moj kaput! Lijepe uspomene nikada ne blijede!

DIGITALIZACIJA ĐURĐEVAČKOG TISKA IZ ZAVIČAJNE ZBIRKE

Piše: Anica Šabarić

Budući da prije nekoliko godina nije uspio županijski projekt digitalizacije zavičajnog tiska jer nismo dobili sredstva od Ministarstva kulture, 2009. godine Gradska knjižnica Đurđevac odlučila je sama digitalizirati stare novine iz Zavičajne zbirke, odnosno one novine koje su izlazile u Đurđevcu. Digitaliziran je "Đurđevački vjesnik" koji je izlazio (s malim prekidima) od 1952. do 1969. godine, zatim "Novi Podravac" iz 1953., godine i "Podravac" iz 1991. i 1992. godine. Ukupno je digitalizirano 1058 stranica, a osim što je digitalizacija jedna vrsta zaštite, važna je i zbog toga što su te novine sada dostupne svima, budući da je na stranice Gradske knjižnice <http://www.knjiznica-djurdevac.hr> stavljen link Novinstvo Đurđevca za pretraživanje.

To je početak projekta, a u planu je daljnja digitalizacija zavičajne baštine, ovisno o financijskim mogućnostima.

ČITANJE U DOBROM DRUŠTVU

Piše: Ivanka Ferenčić Martinčić

Mjesec hrvatske knjige u Gradskoj knjižnici Đurđevac ove je godine bio ispunjen velikim brojem aktivnosti, a jedna od njih je bila i akcija "Knjige s preporukom". Kako je svima ponekad teško izabrati što čitati, oblikovani su obrasci na koje su korisnici mogli napisati kratku preporuku za knjigu koja ih se posebno dojmila. Tako skupljene preporuke su zajedno s knjigama postavljene na pano pored pulta na Odjelu za odrasle. Pano je tako postao mjesto komunikacije korisnika s korisnicima.

Po završetku Mjeseca knjige akcija "Knjige s preporukom" nastavila se provoditi, a iz nje je izrasla i inicijativa za osnivanje čitateljskog kluba. Prvi sastanak Kluba ljubitelja knjige Gradske knjižnice Đurđevac održao se 24. studenog. Na njemu je dogovoren redovni termin održavanja mjesečnih sastanaka te okvirne smjernice za rad Kluba. U veseloj atmosferi dogovoren je polugodišnji plan čitanja, a članovi su se odlučili i za niz dodatnih aktivnosti, kao što je uređivanje svojeg posebnog kutka u Knjižnici, pisanje preporuka za korisnike Knjižnice,

predstavljanje najdražih knjiga, ali i rada Kluba na panou i sl. Time su se još jednom odredili ne samo kao prijatelji

Sastanak "Kluba čitatelja"

knjige, već i prijatelji Knjižnice. S osiguravanjem dovoljnog broja primjeraka knjiga za Klub pomoći će okolne knjižnice, ali i sami članovi Kluba. Kako rasprava o knjigama kreće čim se članovi počnu skupljati, a dobro nam raspoloženje traje i nakon sastanka, svi nestrpljivo očekujemo siječanj i raspravu o knjizi koja se trenutno čita.

Još nam je jedna aktivnost ostala kao rezultat akcije provedene u Mjesecu hrvatske knjige. Gradska se knjižnica Đurđevac uključila u nacionalnu akciju "Čitajmo pod zvijezdama" pa iako je te večeri padala kiša, u našoj se Knjižnici čitalo pod papirnatim zvjezdicama i treperenjem lampica. Oduševljenje korisnika - i onih najmlađih kojima smo čitali priču "Juha od bundeve", ali i naših tinejdžera koji su čitali popularni roman "Sumrak" - potaknulo nas je da čitanje provodimo češće, iako ne uvijek ispod zvi-

jezda. Čitanje priča za najmlađe tako je sada uvršteno u nadolazeće akcije "Zima u knjižnici", a u planu je i za sljedeće "Ljeto u knjižnici". Kako su tinejdžeri posebno zadovoljni ovakvom komunikacijom s knjigom, čitanje se sada za njih organizira svaki mjesec u teen kutku Odjela za odrasle. Ovaj se mjesec čitala "knjiga iznenađenja" - tek nakon čitanja uvodnog poglavlja otkriveno im je da se radi o knjizi "Čarolije za svakodnevnu upotrebu" autorice Alice Hoffman. Sljedeći mjesec knjigu bira jedan od naših tinejdžera, a s planiranjem tematske večeri pomoći će mu knjižničarka.

Ovim aktivnostima koje su fokusirane na čitanje radi užitka (za razliku od čitanja radi informacija), Knjižnica pridonosi razvoju i poticanju čitalačkih navika, a i upotpunjuje vlastiti raspon usluga korisničkoj zajednici.

FILMSKA RADIONICA

Piše: Katarina Pavlović

Nabavom nove digitalne kamere početkom 2009. godine za potrebe snimanje događanja vezanih uz rad Gradske knjižnice Đurđevac, na Dječjem odjelu oformila se mala Filmska grupa. Stručno vodstvo na sebe je preuzeo gospodin Krunoslav Heidler koji je prije umirovljenja radio kao tonski snimatelj, urednik dijafilmova za škole, bio tajnik Kino-saveza Hrvatske i Društva filmskih radnika, a bio je i direktor Studija za crtani film u Zagreb-filmu. Čitav se život družio s filmskom kamerom i fotoaparatom.

Filmska grupa snima izložbu

Gospodin Heidler naučio je djecu prvim, pravim koracima snimanja i montiranja snimljenog materijala. Ideju o snimanju malog filma o jabuci dala su djeca. Sami su napisali scenarij o jabuci. Gospodin Heidler napravio je potrebne i nužne izmjene u scenariju, a djeca su ga uvrstila i kao jednog od glumaca. Scene za film snimane su na različitim lokacijama u knjižnici, Poslovnom centru, Trgu sv. Jurja, Boriku. Djeca su sama vodila tijekom snimanja, od izbora glumaca do klape kadra.

Snimanje dokumentarnog film o jabuci

Dokumentarne izjave o jabuci snimane su u knjižnici. Film je dalje nijem, dakle, trebao je doći do posebnog izražaja "govor tijela i lica", a isto tako i umijeće snimatelja da snimi, "uhvati" izraze lica i tijela. Nakon snimanja, snimljeni materijal prenesen je u računalo, gdje se prionulo montiranju filma, ubacivanju glazbe i različitih filmskih efekata. Dosta je vremena potrošeno na usuglašavanju stavova o odabiru pojedinog kadra i rezanju odabranog kadra do finalizacije cijelog filmića. S ovim će filmom o jabuci "mala filmska grupica" na Dječji filmski festival početkom rujna 2010. godine.

Filmaši prate i događanja vezana uz rad Knjižnice. Vrijedno bilježe i snimaju sve izložbe, predstavljanje knjiga, dječje radionice.

Postoji i pohranjen materijal koji je snimljen tijekom Ljeta u knjižnici 2009. koji čeka na montažu.

PROSLAVLJEN 135. ROĐENDAN GRADSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE VIROVITICA

Piše: Nela Krznarić

U Mjesecu hrvatske knjige proslavili smo Dan Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica, točnije 25. listopada. Naša knjižnica je nasljednica bogate knjižnične i čitaoničke tradicije u Virovitici koja započinje sredinom 19. stoljeća, ali u dosadašnjim prikazima povijesti najviše se spominje Kasino, čitaoničko društvo koje je osnovano 25. listopada 1874. godine. Kasino je promicao društveni, prosvjetni, kulturni i zabavni život grada.

Obilježavanje Dana Knjižnice započelo je lutkarskom predstavom *Pustolovine Mravka Kraljića*, po predlošku slikovnice Zdenke Kasapić, u režiji Snježane Lančić-Prpić. Knjižnica je bila premalena za pristigle goste koji su željeli pogledati predstavu.

Nakon predstave uslijedio je službeni dio programa. Iz Bjelovara su stigli naši uvaženi i dragi gosti: voditelj

Matične službe Ilija Pejić i ravnatelj bjelovarske Knjižnice Marinko Iličić.

Ravnateljica Višnja Romaj, kao domaćin, vodila je cijeli program, te zajedno s predsjednicom Upravnog vijeća Lahorkom Weiss i zamjenicom gradonačelnice Željkom Grahovac dodijelila sljedeća priznanja: voditelju Matične službe Iliji Pejiću Zahvalnicu za doprinos razvoju virovitičke Knjižnice i priznanje počasnog člana, Zahvalnicu za doprinos razvoju virovitičke Knjižnice ravnatelju bjelovarske Knjižnice Marinku Iličiću. To je prvi put da Knjižnica dodjeljuje ovakva priznanja. Gospodin Pejić obratio se nazočnima prigodnim riječima podsjećajući kako je teklo preseljenje Knjižnice u sadašnje, obnovljene prostore TVIN-ovog salona, kako je Knjižnica postala virovitička srebrna ljepotica! Istaknuo je zasluge gradonačelnika Ivica Kirina koji je podržao taj veliki projekt, te izrazio zadovoljstvo što se Knjižnica dalje razvija.

Gđa Weiss također je izrazila zadovoljstvo što je Knjižnica postala kulturni centar događanja, ne samo u gradu, već i u županiji.

Uručene su i zahvalnice bivšim ravnateljima Knjižnice, koji su kvalitetno i predano vodili ovu ustanovu. To su prof. Ivan Zelenbrz, Nada Aleksić i Sara Heđi. Naročito se istaknuo prof. Zelenbrz koji je zaslužan i za preseljenje Knjižnice.

Knjigom su nagrađeni najčitatelji u nekoliko skupina, a u prizemlju postavljena izložba fotografija *Održane manifestacije u Gradskoj knjižnici* podsjetila nas je na brojna i uspješna događanja u protekloj godini. Kako i priliči rođendanima, druženje se nastavilo uz domjenak i tamburaše. Živjeli!

POSJET SAVJETNICE ZA NARODNE KNJIŽNICE VIROVITIČKO-PODRAVSKOJ ŽUPANIJU

Piše: Silvija Perić

Županijsku matičnu službu je 12. i 13. 10. 2009. posjetila savjetnica za narodne knjižnice mr. Sonja Tošić-Grlač koja djeluje pri Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Prvi dan svog boravka savjetnica je sa Silvijom Perić, voditeljicom Županijske matične službe, obišla narodne knjižnice Virovitičko-podravске županije, Općinsku knjižnicu "Matija Gubec" Suhopolje, Gradsku knjižnicu Slatina i Gradsku knjižnicu Orahovica. U susretima s knjižničarima, ali i nadležnim osobama pojedinih gradova i općina naše Županije, savjetnica je stekla uvid u rad i razvoj, ali i problematiku knjižnica.

Cilj ove posjete bio je prije svega upoznati savjetnicu sa stanjem i mogućnostima u širenju mreže knjižnica te uvid u stvarno stanje pojedinih knjižnica kako bi se u stručnom pogledu moglo pravodobno reagirati i donijeti smjernice za razvitak knjižnica.

Redovitim sastankom ravnateljica knjižnica VPŽ-a koji se održao u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica,

završio je dvodnevni boravak savjetnice. Predavanjem i radionicom Pokazatelji uspješnosti rada narodnih knjižnica u Virovitičko-podravskoj županiji savjetnica Tošić-Grlač

uputila je na potrebne napore koje knjižničari moraju savladati prateći nove načine financiranja, ali i temeljna pravila struke koja se moraju zadovoljiti. Ravnateljice su izvijestile o radu svojih knjižnica u ovoj godini, a Silvija

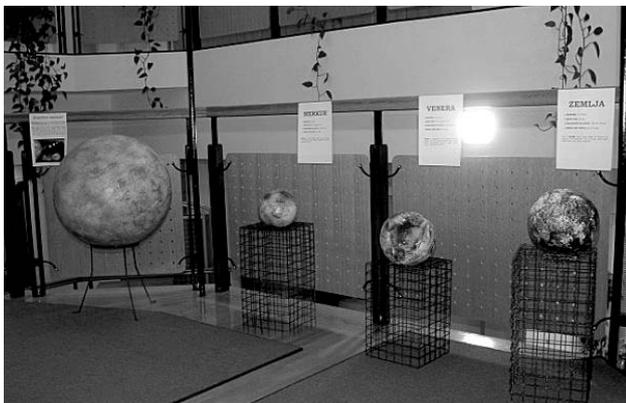
Perić, voditeljica Županijske matične službe, iznijela je Plan i program Matične službe VPŽ-a za sljedeću godinu. Sastanak je pozdravio pročelnik za društvene djelatnosti Grada Virovitice Antun Mihoković.

MJESEC HRVATSKE KNJIGE U IGRAONICI GRADSKJE KNJIŽNICE I ČITAONICE VIROVITICA

Piše: Ivana Molnar

I u protekloj je godini, u Mjesecu hrvatske knjige, Igraonica bila domaćin predškolskoj djeci koja su organizirano sa svojim vrtičkim skupinama dolazila u posjet Gradske knjižnici.

Kako je prošlogodišnja manifestacija bila posvećena Međunarodnoj godini astronomije, pripremljeni su raznovrsni programi upravo s tom temom. Programi su bili namijenjeni organiziranim posjetima vrtičke djece, a također i našim članovima, polaznicima Igraonice.

Sunčev sustav

Mjesec hrvatske knjige počeo je izložbenom postavom planeta Sunčevog sustava. Postavljene planete nastale su tehnikom kaširanja, a izradile su ih učiteljica Kornelija Šarić i voditeljica Igraonice Ivana Molnar. Planeti su izazvali veliko zanimanje kod djece i odraslih.

Manifestacija je nastavljena pričaoicom "Piko u svemiru" autorice Manuele Vladić - Maštruko i književnim susretom s autoricom Nikolinom Bošnjak, koja nas je na zanimljiv način uvela u priču o Tigijima i spletkama duha Pohlepića.

Djeca su pokazala i veliko zanimanje za PowerPoint prezentaciju "Moj sunčev sustav" koju je izradila voditeljica Igraonice Ivana Molnar koristeći se fotografijama planeta i literaturom o svemiru, prilagođenom predškolskom djetetu.

Za završetak manifestacije postavljena je izložba dječjih radova na temu Svemira te organiziran posjet Astronomskom klubu Osnovne škole Vladimir Nazor koji vodi učitelj Zlatko Kovačević.

Djeca su kroz teleskop imala priliku vidjeti planet Jupiter s velikim satelitima, dvojne zvijezde, otvorena i kuglasta zvjezdana jata, plinske maglice i galaksije.

PUSTOLOVINE MRAVKA KRALJIĆA

Piše: Ivana Molnar

Na poticaj i uz veliku potporu ravnateljice Gradske knjižnice prof. Višnje Romaj, krenulo se u realizaciju projekta lutkarske predstave *Pustolovine Mravka Kraljića*.

Predstava je nastala prema predlošku istoimene slikovnice naše virovitičke autorice Zdenke Kasapić-Foret,

a svoj veliki doprinos u njezinom nastajanju dala je voditeljica Igraonice Ivana Molnar.

U predstavi sudjeluju djeca OŠ Ivana Brlić-Mažuranić i djeca Igraonice Gradske knjižnice.

Uz naše veliko zadovoljstvo i ponos, svečani dio Dana knjižnice, 25. listopada 2009. godine, upravo je počeo lutkarskom predstavom *Pustolovine Mravka Kraljića*. Događaj je to koji je zainteresirao velik broj gledatelja, od onih najmanjih, pa preko prijatelja, roditelja, baka i djedova i popunio do zadnjeg mjesta prostor Odjela za odrasle naše Knjižnice. Svi sudionici nagrađeni su glasnim pljeskom.

Zbog sve većeg broja djece zainteresirane za sudjelovanje u predstavi, donesena je odluka da predstavu valja nadopuniti novim elementima i pružiti mogućnost svim zainteresiranima da u njoj sudjeluju.

Predstava je zamišljena na način da uz djecu - animatore lutaka, postoje i djeca - glumci koja popunjavaju predstavu elementima plesa, pjevanja i glume. Njihov je

zadatak dočarati ugođaj cvjetne livade i mravlje škole. Na taj način dobili smo predstavu prepunu boja, šarenila, pjesme, plesa i animiranih lutaka.

Dorađenu predstavu *Pustolovine Mravka Kraljića* imat će priliku vidjeti djeca svih zainteresiranih osnovnih škola i vrtića na području Virovitice, a možda i dalje, što bismo voljeli u budućnosti i ostvariti.

Predstava je u cijelosti realizirana vlastitim sredstvima Gradske knjižnice i čitaonice.

Za školsku godinu 2010./11. u planu su dramske radionice koje bi se kontinuirano održavale jednom tjedno u prostorijama Igraonice. Sljedeća predstava bit će rađena po predlošku slikovnice autorice Nikoline Bošnjak, Tigiji i spletke duha Pohlepića.

Dramski odgoj i rad doprinosi razvoju djeteta, bilo ono predškolske ili školske dobi, kao i dodatni sadržaj i kvaliteta u programima rada Dječjeg odjela i Igraonice. Dijete u dramskim aktivnostima rado sudjeluje i veseli im se. U planu je organizacija festivala lutkarskih predstava Narodnih knjižnica.

Voditeljica Igraonice Ivana Molnar sudjeluje na edukativnim seminarima za voditelje amaterskih lutkarskih družina i nastavlja s edukacijom na području dramskog odgoja.

UČENICI OSNOVNIH ŠKOLA S PODRUČJA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE U POSJETU KNJIŽNICI

Piše: Mirjana Kotromanović

Svake godine, tijekom Mjeseca hrvatske knjige, učenici osnovnih škola s područja županije posjećuju našu Knjižnicu.

Brojne škole, odnosno učenici i njihovi učitelji bili su naši gosti i u 2009. godini. Najbrojniji su bili učenici osnovnih škola sa slatinskog područja, a posjetili su nas i učenici osnovnih škola iz Virovitice, Orahovice, Gornjeg Bazja i Zdenaca.

Djeca su imala mogućnost upoznati Knjižnicu kao ustanovu i usluge koje pruža svojim korisnicima. Naglasak je stavljen na Dječji odjel što je i primjereno njihovoj dobi. U sklopu posjeta, održane su i radionice na temu svemira, a na temelju kojih su učenici izrazili želju da budu sudionici i sljedećih radionica koje su se održale u blagdansko vrijeme.

Suradnja sa školama od iznimne je važnosti za naš Dječji odjel, Knjižnicu u cijelosti, odnosno za našu djecu. Škole su ustanove koje podupiru obrazovni proces, mjesta formalnog obrazovanja, dok su knjižnice mjesta neformalnog učenja i samoobrazovanja. Osiguravanjem širokog izvora građe i aktivnosti, knjižnice pružaju djeci mogućnost da osjete radost čitanja. Narodne knjižnice imaju posebnu odgovornost u podupiranju učenja čitanja i promicanja knjige i druge građe za djecu. Djecu treba ohrabrivati da se koriste knjižnicom od malih nogu jer to povećava vjerojatnost da će i ostati njezini korisnici. Ciljevi su svakom djetetu osigurati pravo na informaciju, funkcionalnu, virtualnu, digitalnu i medijsku pismenost,

kulturni razvoj, razvoj vještina navika čitanja i kreativne programe. Kvalitetna knjižnica pruža djeci vještine neophodne za cjeloživotno učenje i pismenost osposobljavajući ih da sudjeluju i pridonose životu zajednice. Cjeloživotno obrazovanje postalo je temeljem našeg društva, a dobro poznavanje prava građana, lokalne zajednice, kulturnih institucija i njihovih mogućnosti, uvod je u globalnu zajednicu.

Nadamo se da će ovakvih posjeta biti još više te da će knjižnica i ubuduće postati i ostati najbolji prijatelj i posrednik između čovjeka i znanja.

OTVORENJE GRADSKE KNJIŽNICE "MATO LOVRAK" GRUBIŠNO POLJE

Piše: Ivana Ledić

Ankica Janković, načelnica Odjela za knjižničnu djelatnost Ministarstva kulture i grubišnopoljski gradonačelnik Zlatko Maderuh, 13. svibnja 2009. godine u 11 sati svečano su otvorili preuređenu i dograđenu grubišnopoljsku Gradsku knjižnicu "Mato Lovrak".

S obzirom na to da je dotadašnji prostor bio premali za sav knjižni fond i odjele kojima Knjižnica raspolaže, ulaganjem od 1,2 milijuna kuna Ministarstva kulture i Grada Grubišnoga Polja, Knjižnica je dograđena sa 100 m² i namještena kompletnom novom opremom. U funkciji

je posudbeni odjel za odrasle, studijski odjel sa čitaonicom, prostor zavičajne i AV-zbirke, dok se posebna pažnja pridaje dječjem odjelu Knjižnice u sklopu koje se nalazi igraonica i radionica, jer upravo on okuplja najveći broj korisnika. Otvarajući Knjižnicu, gospođa Ankica Janković je poručila kako je otvorenje grubišnopoljske Knjižnice, koja će postati "dnevni boravkom" grada, još jedan korak k izmjeni kulturnoga zemljovida Hrvatske i da je Ministarstvo kulture prepoznalo projekt koji je bio dobro obrađen, osmišljen i odrađen, te je u njemu sudjelovalo s više od pola novca ukupne investicije. Svakako treba napomenuti da bez potpore našega Grada sam projekt opremanja Knjižnice ne bi ni bio realiziran.

Kako bi nam bilo što ljepše i svečanije, djelatnice Knjižnice osmislile su i pripremile kratki kulturni program. Bilo je tu malo glazbe, glume i recitiranja, a nakon toga uslijedilo je i svečano otvorenje.

Svi uzvanici koji su prisustvovali otvorenju, bili su pozvani na ručak i druženje u Hotel "Bilogora" u Grubišnom Polju.

Gradonačelnik našega grada poručio je da ima jednu želju, a to je da Knjižnica odradi svoj dio: da u nju što više Grubišnopoljaca uđe, te da iz nje iznesu što više znanja.

PETI SUSRET NAJČITATELJA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Piše: Ilija Pejić

Kad je 2004. g. Županijska matična služba pokrenula Susret najčitatelja, nitko nije ni slutio da će tako dobro biti prihvaćen od čitatelja, članova knjižnica, ali i od knjižničara, učitelja, nakladnika, medija... Peti susret najčitatelja narodnih knjižnica BBŽ-a održan je 22. travnja 2009. g., na Dan hrvatske knjige, u Gradskoj knjižnici "M. Lovrak" Grubišno Polje.

Skup je bio i prigoda da građani vide netom proširenu, preuređenu i opremljenu namještajem i elektroničkom opremom, novu grubišnopoljsku Knjižnicu kako je na početku u pozdravu naglasila ravnateljica Ivana Ledić. Nazočne je pozdravio i gradonačelnik Zlatko Maderuh ističući bogatstvo tradicije i dugu povijest čitanja u ovom bilogorskom gradiću. Riječ je o mjestu u kojem je župnikovao I. N. Jemeršić, enciklopedist, putopisac i autor desetak poučnih knjiga za puk, potom Vjekoslav Klemen, učitelj i osnivač Čitaonice u Grubišnom Polju 1881. g. Dan hrvatske knjige dan je završetka Marulićeve Judite 1501. g. pa je, po riječima I. Pejića, pravi trenutak da govorimo o čitanju, hrvatskoj knjizi, čuvanju i promicanju baštine.

Kulturni je program nastavljen kolažom u režiji prof. Ane Delić i izvođenju Mirele Horvat, Ive Mojžeš i Valentine Milković, učenica Srednje škole "B. Kašić". One su pred autoricom Julijanom Matanović, središnjom gošćom Susreta, pročitale ulomak iz romana *Tko se boji lika još?*

Najčitatelji s Julijanom Matnović. Grubišno Polje, 22.4.2009.

Spisateljicu rado čitanih romana i sveučilišnu profesoricu predstavio nam je Ivica Prtenjača, urednik i sâm pisac. Potom smo čuli i autoričinu dirljivu životnu priču, ali i njezine poglede na svijet, život, ljude, književnost... U programu su sudjelovali i Tomislav Babić (harmonika) i Marin Babić (gitara), učenici Područnog odjela G. Polje, Glazbene škole "B. Bjelinski" Daruvar.

Kako su naslovi Profil internacionala iz Zagreba bili među najčitanim u našim knjižnicama tijekom 2008.g., ova ugledna nakladnička kuća bila je sponzor Petog susreta i tom prigodom Ivica Prtenjača je uručio poklone, a

I. Pejić plakete najčitateljima: Loidi Šerfezi i Violeti Robić iz Grubišnog Polja; Darku Pliveliću, Kseniji Blažeković, Dinku Ezgeta i Veroniki Poljak iz Bjelovara; Petru Lončareviću i Luciji Prišljini iz Čazme; Jasni Radosavljević, Filipu Mijiću i Tvrtku Bilješkoviću iz Daruvara; Ljiljani Leksa i Hani Gerić iz Garešnice; Blanki Stejskal i Karli Vlahović iz Hercegovca.

Od knjiga koje su najviše posuđivane tijekom 2008.g. valja neke spomenuti: *Naš čovjek na terenu* Roberta Perišića, *Divlja plaža* i *Uzvratni susret* Gorana Tribusona, *Frida ili o boli* Slavenke Drakulić, gotovo sve knjige Marije Jurić Zagorke. Od stranih pisaca na prvom mjestu bila su

djela Stephenie Meyer *Sumrak*, *Pomrčina*, *Praskozorje*, Cecilie Ahern *Na kraju duge*, P.S. Volim te, Ayaan Hirsi *Nevjernica - moj život...* Od publicističkih naslova treba navesti *Novu zemlju* E. Tolle, *Stoljeće rata* W. Engdahla, *Loša strategija vučjeg čopora* D. Domazeta Loše... Među dječjim piscima najviše su čitana djela Sanje Polak, Sanje Pilić, Mire Gavrana, Aline de Petigny, J. K. Rowling...

U nazočnosti brojnih građana, učitelja, učenika, knjižničara, medija ... družili smo se s Julijanom Matanović na domjenku što su ga pripremili Grad Grubišno Polje i Gradska knjižnica.

NARODNA KNJIŽNICA "PETAR PRERADOVIĆ" - PREGLED DOGAĐANJA U 2009.

Piše : Marinko Iličić

Za odrasle

* 21. siječnja / ciklus Grad i njegovi ljudi - predavanje Inovacije i društvo; predavač: Lazo STARČEVIĆ- inovator

* 29. siječnja / predstavljanje povijesnog romana San u močvari: legenda o Picoku (gosti: Marinko IVANIŠEVIĆ- autor, Božica JELUŠIĆ - recenzent, Mile STANEŠIĆ- urednik)

* 4. veljače / predstavljanje časopisa Novi svijet i izdavačke djelatnosti Pokreta fokolarara, s naglaskom na knjige odgojnog sadržaja

* 13. veljače / Valentinovo uz ljubavni CABARET Tebi ljubavi (sudjelovali: Bjelovarsko kazalište i duet Blank)

* 20. veljače / prezentacija Hrvatske alpinističke ekspedicije na Himalaju ANNAPURNA II 2008. (gost: Marko POLIĆ - voditelj ekspedicije)

* 27. veljače / ciklus Grad i njegovi ljudi - predstavljanje romana Divlja plaža Gorana TRIBUSONA (gosti: Goran TRIBUSON - autor, Ana LEDERER - književna kritičarka)

* 20. ožujka / predstavljanje knjige Povijest i običaji autohtonih hrvatskih Roma-Lovara (gosti: Goran ĐURĐEVIĆ - autor, Mladen MEDAR, Silvija SITTA, Slađana ĐURĐEVIĆ)

* 23. ožujka / tribina Umire li novinarstvo od stida? (gost: prof. dr. Stjepan Malović)

* 27. ožujka / ciklus Grad i njegovi ljudi - predstavljanje knjige Žene i pozdravi (gosti: Radovan DOŽUDIĆ - autor, Slađan LIPOVEC - recenzent)

* 3. travnja / književna večer Luke Paljetka (gosti: Luko Paljetak, Božica Jelušić; glazbeni program duet Blank)

* 8. travnja / predstavljanje knjige priča Knjiga od žena, muškaraca, gradova i rasanaka (gosti: Julijana MATANOVIĆ - autorica, Zoran MALJKOVIĆ - urednik)

* 1. svibnja / tribina Kako poboljšati odnose u obitelji: pozitivna psihologija u obitelji (gošće: Dubravka MILJKOVIĆ, Majda RIJAVEC)

* 12. svibnja / predstavljanje knjige Put do pravednoga društva Stjepana Kosa Glazbeni program: duet Blank

* 22. svibnja / predstavljanje zbirke pjesama Bugine tužbalice (gosti: Višnja LOVRIĆ-MENCEJ - autorica, Božica JELUŠIĆ, Duško LONČAR, Branko KREŠTAN)

* 9. lipnja / predstavljanje knjige Metamorfoze kulture (gosti: Tonči MATULIĆ - autor, dr. Ante ŠKEMBER, vlč. Nedjeljko PINTARIĆ, prof. Ilija PEJIĆ)

* 18. lipnja / predstavljanje Zbornika radova Iz povijesti naših knjižnica (gosti: prof. dr. sc. Aleksandar STIPČEVIĆ, dr. sc. Marina ČIZMIĆ-HORVAT, Ilija PEJIĆ, Irena KRANJEC)

* 19. lipnja / ciklus Znanost svima - predavanje Kretanjem do zdravlja i ljepote i Steroidi - droga vrhunskih sportaša (predavači: mr. sc. Mira SERETIN-ŠLAJS, dr. Vladimir FERENČAK)

* 29. lipnja / ciklus Grad i njegovi ljudi - predavanje Očuvanje zavičajne baštine (gošća: Žarka VUJIĆ)

* 30. lipnja / promocija knjige Misli koje život znače (gosti: Ljiljana TRKULJA - autorica, Boris BLAŽINIĆ - ravnatelj Instituta za kvalitetu i razvoj ljudskih potencijala, Dragica MATKOVIĆ-VRABEC - neurolog u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju u Varaždinskim toplinama)

* 7. kolovoza / multi-medijalni etnografsko-glazbeni kolaž o mitsko- bajkovitim motivima u hrvatskoj usmenoj lirici Zlatna grana Lidije BAJUK

* 21. rujna / ciklus Znanost svima - predavanje Hipertenzija - ubojica čovječanstva uz besplatno mjerenje tlaka i indeksa tjelesne mase (predavač doc. dr. sc. Bojan JELAKOVIĆ iz Zavoda za nefrologiju i arterijsku hipertenziju KBC-a Zagreb, predsjednik Hrvatskog društva za hipertenziju)

* 24. rujna / otvorenje izložbe "Nakladnička djelatnost Gradskog muzeja Bjelovar - izbor" povodom 60. obljetnice Gradskog muzeja Bjelovar

* 25. rujna / predstavljanje knjiga Ratni doživljaji kroz fotografije - Domovinski rat 1990.-1995. Mate Ćurka, Ratnik i pjesnik Ante Nadomira Tadića Šutre, Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. - dokumenti (knjiga 5 i 6)

* 27. rujna / ciklus Grad i njegovi ljudi - predstavljanje knjige viceva Šiljkovica Voje ŠILJKA povodom Dana grada Bjelovara

* 30. rujna / predstavljanje knjige pjesama Lice ruže (sudjelovali: Javorka PANGERČIĆ- autorica, Tina GATALICA, Mladen MEDAR)

* 16. listopada / otvorenje izložbe članova Foto kluba Bjelovar i promocija biltena knjižnične građe o astronomiji U svemir zagledani

* 22. listopada / ciklus Grad i njegovi ljudi - predstavljanje knjige Kuća za ptice (sudjelovali: Katica KOVRLIJA - autorica, Ilija PEJIĆ, učenici Glazbene škole Vatroslava Lisinskog Bjelovar)

* 29. listopada / tribina i predstavljanje knjige Teološka bilježnica (gost Ivica ŠOLA - teolog i kolumnist "Glasa Slavonije")

* 5. studenog / predstavljanje knjige izabranih pjesama Tina Ujevića Dušin šipak. Gosti: Ante ŽUŽUL - direktor Školske knjige, Miroslava VUČIĆ - urednica). Scenski portret Tina Ujevića izveo glumac Goran MATOVIĆ, Klapa Bjelovar izvela "Odlazak"

* 12. studenog / otvorenje izložbe i predavanje Zamišljeni šetač o bjelovarskom književniku i putopiscu Vladimiru BAŽANTU. Sudjelovali: Ilija PEJIĆ, Zdravko IVKOVIĆ, Vladimir STRUGAR Stihove govorili: Josipa i Mario BAŽANT. Glazbena pratnja: Josip i Jurica BAŽANT

* 19. studenog / tribina Kako postaviti granice djeci i mladima. Gošća: Jasenka PREGRAD - psihologinja i psihoterapeutkinja

* 23. studenog / predavanje Kako se nositi sa stresom (predavač: prof. dr. sc. Nataša JOKIĆ-BEGIĆ)

* 30. studenog / otvorenje izložbe likovnih radova LUB-a u Mjesecu borbe protiv raka. Nastupili učenici Medicinske škole i učenici Glazbene škole Vatroslava Lisinskog Bjelovar

* 2. prosinca / ciklus Znanost svima - predavanje Darwin i njegov utjecaj na modernu misao o prirodi i čovjeku (predavač: dr. sc. Josip BALABANIĆ)

* 3. prosinca / tribina Kladenje i kockanje - razonoda ili ovisnost (gošće: Elvira KOIĆ - dr. medicine, specijalist psihijatar, Jasna PER KOŽNJAK - prof. psihologije, Renata SEDLANIĆ - ravnateljica Obiteljskog centra Bjelovarsko-bilogorske županije)

* 11. prosinca / glazbeni program Sveta noć u izvođenju Dueta Blank u Područnoj knjižnici Nova Rača

* 14. prosinca / projekcija dokumentarnog filma Zovu me Franjo u režiji Antonije PUTIĆ i Izložba digitalnih ispisa akademskog slikara Franje Matešina Mala razmišljanja o Božiću

* 16. prosinca / predstavljanje drugog broja časopisa Radovi zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru (sudjelovali: Slobodan KAŠTELA, Vladimir STRUGAR, Marinko PRKA, Ilija PEJIĆ, dramska skupina Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar)

* 18. prosinca / predstavljanje knjiga Petra MILOŠA: Legende o rođijaku Ćipi, Ratne legende o Rodijaku Ćipi i Hercegovački zapisi i kazališna predstava Budala na određeno vreme u izvođenju Šibenskog kazališta

Izložbe za odrasle: U znaku Tribusona, Bjelovarske slike, Uskrs Valentinovo, Kako napisati znanstveni rad, 300 godina klavira, U Knjižnici do diplome-izložba diplomskih i magistarskih radova korisnika Studijskog odjela, Ivan Dončević - 100. godišnjica rođenja, Slike s putovanja: Južna Amerika Marine Kelava, 90. godišnjica Bude Budisavljevića, Godina astronomije, Charles Darwin, Ptice BBŽ-a, Lutke i lutkarstvo, Frederic Chopin, Velebit, Kazališni dalekozori Antonije Putić, Dani albanske kulture, E. Jonesco - 100 godina rođenja, Fimo poziv na igru.

Za djecu i roditelje

* 2. - 9. siječnja ZIMSKI PRAZNICI U KNJIŽNICI: origami radionica, kutić za razbijanje dosade, kviz za sveznalce, otvorenje TEEN ZONE i predstava Grozdana na zrnu papra udruge MIST

* 10. i 17. veljače / kreativne radionice za djecu i roditelje povodom Valentinova i maškara

* 13. veljače / književni susret s Melitom Rundek

* 24. veljače / festival klaunova

* 3. ožujka / UPOZNAJMO OBITELJSKI CENTAR (gošća Renata Sedlanić, prof. psihologije)

* 19. ožujka / Djeca djeci - dramski i lutkarski prikazi djece osnovnih škola i igraonice povodom Međunarodnog dana kazališta za djecu i mlade

* 27. ožujka / Kolaž s leptirima u vrtu (kreativna radionica)

* 1. travnja / književni susret s Pajom Kanižajem

* 2. travnja / književni susret s Lukom Paljetkom

* 3. travnja / predavanje o disleksiji i disgrafiji prof. Marka Opačića

* 7. travnja / uskrсна radionica za velike i male

* 8. travnja/ tribina Imaš pitanje - tražiš odgovor psihologa za djecu i mlade Kristine Kanis Uldrijan povodom Svjetskog dana mladih

* 14. - 17. travnja / PROLJETNI PRAZNICI U KNJIŽNICI: Rode traže gnijezdo - likovne, dramske i literarne radionice

* 22. travnja / kviz EKO GLAS ZA ZEMLJE SPAS uz Dan planeta Zemlja

* 4. svibnja / tribina za mlade Let kroz pubertet

* 5. svibnja / U ranom djetinjstvu sve počinje (gost Lela Crnek, hagioasistent iz Centra za hagioterapiju)

* 6. svibnja / Europski tjedan na Dječjem odjelu i stajalištima bibliobusa u područnim školama Bjelovarsko-bilogorske županije

* 25. svibnja / Uberi priču - animatorski program poticanja čitanja na otvorenom u bjelovarskom parku uz gostovanje književnica Sanje Lovrenčić i Ivane Guljašević

* 2. lipnja / predavanje Sport od malih nogu - zašto? prof. Željke Lalić

* 15. - 30. lipnja / Ljetni projekt: SVEMIR povodom Međunarodne godine astronomije - prikupljanje materijala i izučavanje svemira te ilustriranje planeta Sunčevog sustava

* 18. lipnja / Leti, leti... - priredba djece Igraonice

* 1. - 3. srpnja / izrada društvenih igara na temu svemira

* 6. - 10. srpnja / radionice velikog mobila sa svih devet planeta

* 20. - 24. srpnja / radionice kaširanja i izrada teleskopa

* 27. - 31. srpnja / izrada biltena o svemiru

* 3. - 7. kolovoza / literarni uradci djece o svemiru

* 8. rujna / izložba i radionica Ja slovo znajući govorim... Ja glagoljicu znajući pišem pod vodstvom učiteljice Katice Šarlija povodom Međunarodnog dana pismenosti

* 8. rujna / Mali čitateljski maraton - odrasli čitaju djeci

* 29. rujna / Dan grada Bjelovara: susret s bjelovarčankom Melitom Kraus i izložba njenih sjećanja na stari Bjelovar, kviz znanja za osnovnoškolce i likovna izložba predškolaca Moj grad Bjelovarrrr!

* 5. - 10. listopada / DJEČJI TJEDAN: poruke djece roditeljima na javnim mjestima, knjige bez granica, radionica za školski uzrast, pričaonica na engleskom jeziku

* 7. listopada / Darovi prirode (gost: mr. Mira Seretin Šlajs)

* 15. listopada / predstavljanje knjige Mladena Kopjara Ljubav, padobranci i izvanzemalci povodom Mjeseca hrvatske knjige

* 10. - 13. 11. / korisnici Knjižnice izrađuju listu najčitanijih knjiga o svemiru

* 15. 10. - 3. 11. / korisnici Knjižnice rade izbor 10 najzanimljivijih činjenica o svemiru

* 3. studenoga / Predstavljanje knjige Pazite kako igrate Ivone Šajatović

* 20. studenoga / Samohrani roditelji i njihova djeca-tribina za roditelje prof. psihologije Renate Sedlanić

* 13. studenoga / završna svečanost Mjeseca hrvatske knjige i proglašenje pobjednika najbolje PowerPoint prezentacije iz astronomije

* 20. studenoga / radionica o dječjim pravima uz Međunarodni dan dječjih prava

* 1. prosinca / tribina za roditelje Moje dijete je darovito? prof. psihologije Mirjane Skukan i Mirele Ileković

* 2., 9. i 16. prosinca / likovna radionica izrade jaslica voditeljice Valerije Mrkobrad

* 14. prosinca / predstava Krtu je mjesto u vrtu u izvedbi Bjelovarskog kazališta

* 23. prosinca / božićni program djece Igraonice, engleske igraonice, glazbene igraonice i Book fun kluba

* 13. i 14. listopada / Šale, trice, zvrndalice - (šest lutkarskih predstava na stajalištima bibliobusa u područnim školama BBŽ-a književnice Jadranke Čunčić Bandov)

Izložbe za djecu: Ljubav je: izložba povodom Valentinova, Ha, ha, ha - drugo lice naslovnice, Mato Lovrak - 110 godina rođenja, Najčitanije knjige hrvatskih autora za djecu i mlade, Dan zaštite čovjekova okoliša, 180. obljetnica rođenja Johanne Spyri, izložba radova nastalih na ljetnim radionicama povodom Međunarodne godine astronomije, Izložba povodom Međunarodnog dana pismenosti, Ljubav djeci prije svega, Svemir, Dječja prava i obaveze, Život, Darovi i Svjetlost - izložba o sv. Barbari, sv. Nikoli i sv. Luciji, Svjetlo Božića, izložba knjiga o odrastanju za tinejdžere i roditelje.

BJELOVARIANA - BAZA PODATAKA O ZAVIČAJU

Piše: Sanja Jozić

Bjelovariana je jedinstvena bibliografska baza podataka o Bjelovaru i bjelovarskom kraju i nastala je na temelju građe Zavičajne zbirke Narodne knjižnice "Petar Preradović".

Predstavljanje Bjelovarijane članovima našega Društva

Izrađena je s ciljem da ova građa, koja pokriva povijesni, društveni, gospodarski, politički, socijalni i kulturni razvoj Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije te predstavlja iznimno kulturno, znanstveno i dokumentacijsko blago, bude dostupna svima, a ne samo korisnicima Knjižnice.

Zbirka pokriva područje Bjelovarsko-bilogorske županije, s posebnim naglaskom na Grad Bjelovar i pripadajuća naselja i općine. Izuzetak je povijesna građa koja pokriva šire područje, jer su gradovi Križevci, Đurđevac, Koprivnica, Virovitica u prošlosti bili vezani s Bjelovarem.

Svu građu Zavičajne zbirke možemo podijeliti u tri glavne sadržajne cjeline:

1. građa koja govori o zavičaju i njegovim građanima objavljena bilo gdje u svijetu
2. publikacije građana zavičaja objavljene bilo gdje u svijetu
3. građa nastala, objavljena i tiskana na teritoriju zavičaja do 1945. godine

Rad na Bjelovariani započeo je 2003. godine i obuhvaćao je sljedeće poslove:

1. reviziju, ujednačavanje i nadopunu kataložnih zapisa
2. analitičku obradu sadržajno samostalnih radova u zbornicima, kalendarima, antologijama, čitankama i zbirkama
3. izradu datoteke zavičajnih autora koja obuhvaća kratku biografiju autora, u kojoj je posebno naznačena veza sa zavičajem, te bibliografiju radova
4. detaljno predmetno označavanje zastupljenih sadržaja
5. pregled dostupnih bibliografija i biografskih leksikona te s tim u vezi pojačanu nabavu građe i popunjavanje fonda Zavičajne zbirke onim djelima i autorima, posebice starijeg datuma, koji do tada nisu bili u Zbirci.
6. anotiranje svih publikacija nabavljenih od 2007. nadalje
7. selekciju građe
8. digitalizaciju naslovnica i digitalizaciju pojedinih djela
9. postavljanje bibliografske baze na Webu

Zbirka je obrađena u programu za upravljanje knjižnicama METEL Win. Do rujna 2009. godine završena je prva faza u kojoj su na gore naveden način obrađene i stavljene na Web sve vrste građe, izuzev časopisa, novina i AV građe. To znači da je u ovom trenutku pretraživa sljedeća građa: monografije, zbornici, godišnjaci, almanasi i kalendari, bibliografije, katalozi izložbi, posebni otisci ili separati, rukopisi, diplomski radovi i disertacije, zemljopisne karte, planovi gradova, vodiči, grafike, dio razglednica i fotografija.

Baza je pretraživa prema: vrsti građe, abecednom redoslijedu, glavnim stručnim skupinama Univerzalne decimalne klasifikacije, naslovu, ključnim riječima, autorima teksta, urednicima, ilustratorima, prevoditeljima, kronološki, prema godini izdavanja publikacije.

Danas Zavičajna zbirka ima 2734 monografije, 1183

časopisa, 220 kataloga izložbi, 76 posebnih otisaka, 72 grafike, 61 zemljopisnu kartu s planovima pojedinih naselja, 40 diplomskih radova, 6 magistarskih radova, 2 disertacije, 35 DVD-a, 12 videokaseta, 16 CD-a, 12 CD ROM-ova, 38 razglednica i oko 700 plakata. Sva je ova građa računalno obrađena prema postojećim pravilima za pojedinu vrstu građe. Plakati su samo inventarizirani. Treba istaći da je baza kumulativna, znači svakim danom bogatija novim naslovima i podatcima.

Zbirka je smještena u Studijskom odjelu Knjižnice. Jedan dio građe (monografije i to novije) nalaze se u zasebnoj krilu Studijskog odjela u otvorenom pristupu. Časopisi i novine, građa bjelovarskih tiskara i nakladnika te ostala stara građa, zatim katalozi, plakati i grafike nalaze se u spremištu i odvojeni su od građe Studijskog odjela. Knjige i časopisi smješteni su na policama, a AV građa, grafike, plakati, zemljopisne karte i planovi u posebnim ladicama.

Voditeljica Zavičajne zbirke Bjelovarijane, Tina Gatalica predstavila je cijeli projekt na 7. savjetovanju za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (Šibenik, 16.- 19. 9. 2009.) koje je imalo temu Zavičajne zbirke u narodnim knjižnicama, te članovima našeg Društva u Gradskoj knjižnici Đurđevac 12. 10. 2009.

Pristup Bjelovariani je sa web stranice Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar

www.knjiznica-bjelovar.hr

Uz projekt Bjelovarijane u potpunosti su digitalizirana dva veoma dragocjena primjerka iz Zavičajne zbirke: Od Garića do Ilove i Česme: monografski prikaz o narodnim, vjerskim, prosvjetnim, gospodarskim i higijenskim prikazima u srezu garešničkom: sa slikama, Mate Božičevića iz 1938. godine i Prigodni govori koje je sabrao i priredio Vjekoslav Klemen, ravnajući učitelj u Grubišnom Polju, a tiskala bjelovarska tiskara J. Fleischmanna iz 1888.

ŽUPANIJSKIM MATIČNIM KNJIŽNICAMA PRISTUP EBSCO BAZAMA PODATAKA

Piše : Sanja Jozić

U studenom 2009. godine u knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu održana je edukacija knjižničara Županijskih matičnih knjižnica za korištenje EBSCO baza podataka čime se njihova dostupnost proširuje sa akademske zajed-

nice, na županijske i neke gradske knjižnice.

EBSCO baze podataka su multidisciplinarnе - sadrže podatke iz prirodnih, tehničkih, društvenih, humanističkih i biotehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva. EBSCO bazama se pristupa preko popisa baza podataka na web stranicama Centra za online baze podataka (<http://www.online-baze.hr>) i poveznice Baze podataka, nakon čega na abecednom popisu baza podataka odabiremo EBSCO-host Web. Pojavit će se popis raspoloživih baza podataka EBSCO. Preko sučelja EBSCO dostupne su baze podataka: Academic Search Premier, Business Source Premier, EconLit, ERIC, GeoRef, Medline, PsycInfo, Library, Information Science & Technology Abstracts, SocIndex, a na popisu se

moju naći i neke druge baze podataka koje EBSCO nudi na privremenoj ili trajnoj osnovi, a koje nisu dio službene pretplate, kao što su Clinical Pharmacology, Health Source-Consumer Edition, Master FILE Premier (sadrži popularne magazine poput Rolling Stonea), Newspaper Source (časopisi poput Timesa i sl.), Regional Business News.

Osnovno i napredno pretraživanje može se obavljati prema predmetu, autoru, naslovu, publikaciji/časopisu/izvorniku, korištenjem tezaurusa, moguće je pretraživati literaturne navode/citate i fotografije, dok se rezultati pretraživanja mogu dobiti u skraćenom bibliografskom zapisu, cjelovitom bibliografskom zapisu sa sažetkom ili cjelovitom tekstu rada. Korisnik svoje rezultate pretraživanja može pohraniti, ispisati, poslati elektroničkom poštom i pohraniti svoju strategiju pretraživanja.

Sučelje na hrvatskom jeziku i mogućnost istovremenog pretraživanja više baza podataka knjižničarima i korisnicima velika su pomoć u pronalasku kvalitetnih informacija.

GRAD I NJEGOVI LJUDI ILI KAKO PROMOVIRATI ZAVIČAJNU BAŠTINU

Piše: Tina Gatalica

Baština je knjiga, govor, glazba, a najvažniji su ljudi.

Žarka Vujić

Žarka Vujić i predavanje Očuvanje zavičajne baštine (29. 6. 2009.)

Ciklus "Grad i njegovi ljudi" jedan je od projekata Narodne knjižnice "Petar Preradović" koji je izravno povezan s promidžbenom djelatnošću Zavičajne zbirke. U Bjelovaru je rođeno, ili je u njemu živjelo i živi mnogo istaknutih književnika, slikara, kipara, glazbenika, znanstvenika, sportaša, javnih djelatnika. Oni su nezaobilazni dio zavičajne baštine, a njihova djela ili djela o njima sastavni su dio građe Zavičajne građe.

Cilj projekta iščitava se iz tri podjednako važna zadatka: knjižničnog, edukativnog i odgojnog. Važno je naglasiti da su zadatci usmjereni na cjelokupnu javnost, a ne samo na korisnike Knjižnice. Knjižnični zadatak podrazumijeva "otvaranje" Zavičajne zbirke i upoznavanje s njenom građom te promoviranje Zbirke i Knjižnice uopće. Edukativni zadatak sastoji se u predstavljanju istaknutih Bjelovarčana, prezentiranju njihovih postignuća i širenju spoznaja o važnosti njihova djelovanja. Odgojni zadatak ovoga projekta usmjeren je na razvijanje poštovanja i ljubavi prema zavičaju i zavičajnoj baštini te na isticanje pozitivnih osobina (ustrajnosti, strpljivosti, znatiželje, entuzijazma, hrabrosti, tolerancije, nesebičnosti, duhovitosti, itd.) koje krasi sve uistinu velike ljude.

Oblici provođenja projekta su veoma raznoliki. Izložbe, okrugli stolovi, znanstveni skupovi, predavanja, promocije knjiga, razgovori, koncerti - neki su od oblika koji će izvanredno predstaviti poznate i zaslužne zavičaj-

nike. Oblike, dakako, određuje djelatnost zavičajnika kao i to je li riječ o suvremenicima ili o osobama koje pripadaju povijesnoj baštini. Često se kombiniraju dva ili više oblika. Na primjer, promocija knjige, razgovor s autorom i izložba o životu i radu autora te izložba njegovih radova zastupljenih u Zavičajnoj zbirci. Ovakav cjelovit pristup, naravno, podrazumijeva istraživački rad i zahtijeva dulju pripremu knjižničara, ali valja istaknuti da jednom ovako pripremljeni i obrađeni podatci koji obuhvaćaju biografiju i bibliografiju autora, zvučni i vizualni zapis te zabilježen komentar u javnim medijima, čine bazu podataka koju knjižnica formira o određenom autoru.

Ciklus "Grad i njegovi ljudi" nije vremenski ograničen. Programi iz toga ciklusa odvijaju se jednom mjesečno, a aktivnosti i gosti pomno se izabiru i planiraju.

Goran Tribuson i predstavljanje knjige Divlja plaža (27. 2. 2009.)

Rezultati: Programi iz ovoga ciklusa su izvanredno primljeni. Građani - korisnici programa zainteresirani su za život i rad poznatih ljudi zavičaja i dolaze u velikom broju na programe. Mnogi od njih nisu članovi Knjižnice, ali to postaju nakon ovakvih akcija. Korisnici mogu predlagati buduće goste i aktivnosti te na taj način zajedno s knjižničarima izravno utjecati na sadržaj programa.

Poslije svakog programa Zavičajna zbirka se obogaćuje. Građa se širi jer se detaljno istražuje bibliografija autora i nabavljaju se bibliografske jedinice kojih do tada nije bilo u fondu, a do kojih se može doći. Pored toga, autori poklanjaju Zbirci svoje radove uz autogram i posvetu. A znamo da i to može biti tema jedne vrlo zanimljive izložbe.

U KNJIŽNICI DO DIPLOME

Piše: Tina Gatalica

Projekt pod nazivom U knjižnici do diplome trajnog je karaktera, a provodi se od 2008. godine na Studijskom odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović". Osmislile su ga knjižničarke Štefaniya Bujger i Tina Gatalica. Projekt predstavlja jedinstveni paket knjižničnih usluga koji obuhvaća pretraživanje, organizaciju i ponudu stručne i znan-

stvene literature i informacija potrebnih za izradu seminarskih, diplomskih i magistarskih radova te doktorskih disertacija. Projekt je trajnog karaktera. Temelj za izvedbu projekta je građa Studijskog odjela koja je organizirana u pet zbirki: referentna zbirka sa zbirkom monografija, zbirka periodike, zavičajna zbirka i AV zbirka.

Ciljevi projekta su: omogućiti studentima jeftinije, kvalitetnije i brže studiranje i završetak studija, povezati diplomante s tržištem rada i poslodavcima, trajno podupirati obrazovanje i doživotno učenje te predstaviti javnosti Studijski odjel i njegove zbirke kao središte i izvor znanstvenih i stručnih informacija koje obuhvaćaju i informacije o zavičaju.

Poznato je da na području na kojem djeluje Narodna knjižnica "Petar Preradović" nema niti jedne znanstvene ili sveučilišne knjižnice, a Bjelovar postaje sve više sveučilišni grad. Danas u Bjelovaru djeluju četiri visokoškolske institucije: Ekonomski fakultet Zagreb i Ekonomski fakultet Rijeka u Bjelovaru imaju svoje nastavne centre na kojima studenti završavaju Poduzetništvo, Poslovnu ekonomiju te Marketing i menadžment. Pored toga, u Bjelovaru je počela s radom Visoka tehnička škola koja je otvorila Studij mehatronike, a 2009. otvoren je i Studij sestinstva u trajanju od tri godine. Treba naglasiti da prema Statističkom ljetopisu RH iz 2008. prebivalište u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji ima 3016 studenata. Mnogi od njih, a posebice bjelovarski studenti usmjereni su na stručni fond Studijskog odjela za vrijeme svoga studiranja. Projekt je pokrenut upravo zbog ove populacije i ove kategorije korisnika, a temelji se na načelu partnerstva: knjižničari "korisnici" predstavnici tržišta rada.

Knjižničari nude i osiguravaju informacijsku, informatičku, edukativno-animacijsku i tehničku uslugu korisnicima pri izradi njihovih radova. Korisnici se obvezuju pokloniti Knjižnici jedan primjerak svojih završnih radova (diplomski, magistarski, disertacije), a predstavnici tržišta rada, u ovom slučaju Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Bjelovar održava jednom godišnje u Knjižnici radionice za korisnike - studente na temu *Kako se predstaviti poslodavcu* ili *Kako napisati životopis*. Također, u okviru godišnjeg Sajma poslova, što ga organizira Hrvatski zavod za zapošljavanje, Knjižnica dobiva svoj

prostor gdje poslodavcima, tražiteljima posla i cjelokupnoj javnosti predstavlja ovaj projekt, ali i svoje zbirke i djelatnosti.

Radionica - kako se predstaviti poslodavcu

Rezultati projekta: od 1. 3. 2008. do 31.12. 2009. na Studijskom je odjelu zabilježeno 617 zahtjeva za tematskim pretraživanjem u svrhu izrade seminarских, diplomskih i magistarskih radova.

Nadalje, u ožujku 2009. postavljena je izložba diplomskih i magistarskih radova *U knjižnici do diplome i posla*, na kojoj su posebno bili izdvojeni radovi sa zavičajnom tematikom.

Organiziran je susret autora radova s predstavnicima tržišta rada i održana radionica *Kako se predstaviti poslodavcu*. A na Okruglom stolu *Razvoj ljudskog kapitala*, održanom u vrijeme Sajma poslova Bjelovarsko-bilogorske županije 12. ožujka 2009., predstavljen je projekt *U knjižnici do diplome*.

Zahvaljujući ovome projektu povećan je broj članova Knjižnice i korištenost građe, fond je obogaćen za nove diplomatske i magistarske radove, a Knjižnica je u javnosti percipirana kao podrška visokom obrazovanju.

ČITATELJSKI MARATON U IGRAONICI

Piše: Snježana Berak

Knjiga u knjižnici, nikakvo čudo. Knjiga u Igraonici - nikakvo čudo također. Ali knjiga i samo knjiga ili bolje priča i samo priča i to cijelo vrijeme, e - to je, u najmanju ruku, neobično pored svih sadržaja koje nudimo na Dječjem odjelu.

Povodom DANA PISMENOSTI u utorak 8. rujna organiziran je MALI ČITATELJSKI MARATON. Vrijeme trajanja programa Igraonice (od 9 do 14.30) toga je dana bilo isključivo posvećeno čitanju.

Poziv za sudjelovanje upućen je roditeljima, bakama i djedovima, tetama i svima onima koji vole čitati, a posebno čitati drugima, i naglas.

Prijaviti se moglo u Igraonici, tijekom dva tjedna, gdje se moralo odabrati vrijeme i priču. Pozvani su na slušanje svi koji to žele i tome se vesele.

Dragi naši veliki, odazvali su se u dovoljnom broju, kako bi našim najmlađima i na ovaj način pokazali koliko

je čitanje važno u životu svakog čovjeka, od najranije dobi.

I tako je jedan tata, koji je i započeo maraton čitanja, jedna teta koja čuva djecu, profesorica u glazbenoj školi, mama trudnica i još nekoliko mama, dvije bake i naravno ja, učestvovalo u čaroliji zvanj PRIČA.

Igračke su se odmarale, a djeca su na svojim jasticama, stolicama, podu, klečeći, ležeći, sjedeći, stojeći, opranih ušiju, zatvorenih ili otvorenih očiju, uz pitanja ili bez njih, uživala. Poze za čitanje, kao i mjesta, pa i rekviziti za uživanje u sadržaj (kao npr. za priču o šeširima, kada smo svi stavili šešir na glavu), mijenjali su se iz priče u priču. Nakon nekih smo poželjeli crtati, nakon nekih pjevati, a nakon nekih priča odigrali smo pokretnu igru. Pitanja, komentara i prepričavanja nije nedostajalo.

Izbor knjiga bio je nadohvat ruke, pa su oni koji su čitali mogli i promijeniti prvobitno odabranu priču, a

morali su, kad je to publika željela, ponoviti čitanje ili pročitati još koju.

O ciljevima vam neću pisati, jer oni su očiti. Samo ću vam reći da su svi ostvareni i sigurni smo u jedno, a to je da ćemo ponoviti projekt i ponuditi i onima koji idu u školu da nam se toga dana pridruže i da to postane pravi čitateljski maraton.

U Vinkovcima je u studenom održan skup "Dječji odjeli bez granica" na kojem je putem postera predstavljen MALI ČITATELJSKI MARATON i polučio veliko zanimanje prisutnih, a sam poster u glasovanju sudionika osvojio slavno drugo mjesto!

3. SVJETSKI FESTIVAL KLAUNOVA

Piše: Snježana Berak

Sigurno ćete se pitati kakav je to naslov, kako je to moguće, zar kod nas, zar u Bjelovaru... e pa da znate, da je moguće. Bio je to maskenbal koji će se pamтити kao i svaki. Veseli, raspjevani, rasplesani, razigrani, uz potporu roditelja koji su dobili pismo. Svoj djeci bilo je sve jasno kada smo se dogovarali i naveliko pripremali za godinu dana čekani događaj, ali roditeljima... Njima se uvijek mora objašnjavati! Stoga sam im napisala pismo u kojem je stajalo:

DRAGI RODITELJI!

Neki od vas pitaju me, a neki pitaju druge roditelje, neki samo komentiraju, a nekima je sve u redu. Zašto sam odlučila i zašto već treću godinu održavamo maskenbal s istom temom? Nekoliko je razloga tome i želim to objasniti.

Maskenbal je veliko veselje za dijete i mi se u Igraonici pripremamo za taj dan s velikom radošću. Dio je to i tradicije našeg naroda, no potrošačko društvo je učinilo svoje i ovaj je dan izgubio puno od suštinskog.

U Igraonici nastojimo gajiti neke vrijednosti, odgajamo i obrazujemo, učimo i stvaramo... U svemu očekujemo i vašu roditeljsku podršku. Za sve aktivnosti u koje vas uključujemo ne očekujemo da imate financijskih izdataka ili nastojimo da to bude što minimalnije. Tako je i za ovu prigodu.

Biti klaun znači pronjuškati po ormarima i izvući neku preveliku ili premalu šarenu majicu, košulju, hlače, čarape, kravatu, šešir, prsluk, maramu; periku ili kosu izraditi od vune, cipele uzeti od brata ili seke, pa čak i mame ili tate. Ono što je još jako važno jest da se pri tom traženju dobro za-

bavite i nasmijete, a u Igraonici dođete u najbolje odabranoj kombinaciji. To sve košta jedino i samo vašega vremena.

VAŠA TETA SNJEŽANA

Mi naš maskenbal održavamo na sam Fašnik i to za svu djecu u isto vrijeme u trajanju od dva sata, a ulaznica je uvijek jedna krafna, koju, naravno, kasnije pojedemo. Okupi se do 60-ero djece, poneki roditelj, koji mora isto biti maskiran, a ako to nije, maskiramo ga na licu mjesta, što ih opusti pa se i oni prepuste ludovanju.

Možda vas zanima reakcija na pismo. Kako na pozivu koji dobiva svako dijete, kao i na plakatu, piše da je ostalim maskama ulaz zabranjen i neka potraže svoj festival, a i ozbiljnost pisma sa savjetom na kraju, potaknulo je naše drage roditelje da ne troše novac u doba recesije, da ne kupuju plastične maske za lice koje nam samo smetaju i ograničavaju nas i da se u konačnici vesele pripremajući se, a ne da im to bude noćna mora. Još treba reći i to da je u Igraonici veljača obično rezervirana za presvlačenja, oblačenja, imitacijske igre, odjećom koju smo svi zajedno prikupili, pa ako nekom nešto i nedostaje od rekvizita, može se poslužiti našim fundusom. Neki koriste i maske, šešire ili kravate koje smo izradili na kreativnim radionicama u kojima su djeca zajedno s roditeljima.

Želja nam je da taj lijepi običaj iz našeg naroda u našoj Igraonici nikada ne ugasne i da generacije pamte vrijeme provedeno kod nas kao svijetlu točku svoga djetinjstva.

LJETNI PRAZNICI NA DJEČJEM ODJELU NARODNE KNJIŽNICE "PETAR PRERADOVIĆ" BJELOVAR - PROJEKT "SVEMIR"

Piše: Branka Mikačević

Dječji odjel knjižnice svake godine tijekom ljetnih praznika za svoje korisnike organizira korisno provođenje vremena i to kroz raznovrsne sadržaje: čitanje, igranje društvenih igara, kompjutorske igraonice, likovne, kreativne i stvaralačke radionice. Budući da je 2009. godina proglašena Međunarodnom godinom astronomije, odlučili smo tijekom ljetnih praznika na našem odjelu

provesti projekt "Svemir". Osim toga, obilježili smo i 400. obljetnicu prvog astronomskeg promatranja s pomoću teleskopa. Da je tema djeci bila vrlo interesantna, govore nam statistički podaci. U radionicama je bilo uključeno četrdesetoro djece u osam tjedana. Projekt je tekao ovako:

□ 15. - 30. lipnja - istraživali smo enciklopedije,

priručnike i knjige o svemiru, prikupljali materijale i ilustrirali planete na velikom plakatu

□ 1. - 3. srpnja - izrađivane su društvene igre na temu svemira (djeca su sama osmišljavala i imenovala igru, a zatim su se tim igrama igrala svaki dan)

Izrada neobičnih letjelica

□ 6. - 10. srpnja - radionice izrade velikog mobila sa svih devet planeta koji je ujedno i postavljen u prostoru naše Knjižnice

□ 13. - 17. srpnja - "Letjelice u svemiru"- kreativne radionice neoblikovanim materijalom te "Riječ, dvije o našem planetu" - izjave djece

□ 20. - 24. srpnja - "Teleskop: radionice kaširanja i izrađivanja teleskopa koji je i postavljen u Knjižnici za naše korisnike i posjetitelje. Usvajanje spoznaja o Galileju Galileju

□ 27. - 31. srpnja - prikupljanje materijala i izrada biltena o svemiru

□ 3. - 7. kolovoza - literarni uradci djece pod nazivom: "Ja, mali stanovnik Zemlje u velikom zadivljujućem svemiru"

□ 10. kolovoza - postavljanje izložbe sa svim radovima nastalim u ljetnim radionicama (velika izložba neobičnih letjelica, knjige, priručnici, dječji crteži, društvene igre, bilten o svemiru, bilten o Sunčevu sustavu te mnogi priručnici, enciklopedije, knjige, slikovnice i dokumentarni filmovi o Svemiru).

NAŠ GOST - LUKO PALJETAK

Piše: Irena Hlupić-Rašo

On je pjesnik - piše pjesme za djecu. Živi u jednom dalekom gradu na obali Jadranskoga mora, u gradu Dubrovniku. Napisao je najpoznatiju ikad napisanu knjigu pjesama o mačkama i miševima. On je ...

LUKO PALJETAK! - odgovori složno zbor dječjih glasova.

Bilo je to 2. travnja 2009. kada nam je u Dječji odjel Narodne knjižnice "Petar Preradović" u goste došao bard hrvatskog pjesništva za djecu, Luko Paljetak.

Atmosferu je dodatno podignula uglazbljena izvedba pjesme "Gladni mačak" u izvedbi članova malog zbora Glazbene škole Vatroslava Lisinskog, a pod ravnanjem dirigenta prof Ivana Mihajlovića. Tako je započelo jedno zanimljivo i poučno druženje, puno iznenađenja. Naime, kad je ugodno iznenađen i dobro raspoložen Luko Paljetak pročitao nekoliko svojih pjesama, uočio je u zrak

visoko podignutu dječju ruku. Bio je to Jakov Jurković, učenik trećeg razreda. Jakov je zaljubljenik u Paljetkovu poeziju, a da situaciju bude još zanimljivija, nekim je pjesmama dodao svoj završetak. Pjesnik Paljetak pozvao je tada pjesnika Jakova da pročita svoje radove. Evo nekih primjera:

Zaljubljeni krokodil

"... Od tad se svakog dana brijao,
tri noći nije oka sklopio,
toliko se od sreće topio
da se jedanput čak i opio..."

(Luko Paljetak)

"Gazdarici se cvijeće jako svidjelo,
ali je uskoro izašlo na vidjelo
da krokodil ne voli nju
već svoju dragu Ameliju."

(Jakov Jurković)

Cipela

"... Cipela smjesta odvrati njoj:
- Gospodo nogo, niste moj broj,
a i da jeste, ja vam velim,
s nogama veze imam ne želim!"

(Luko Paljetak)

"Već sam se jednom posvađala jako,
pa mi do vas nije stalo tako.

Sudbina mi je ulogu namijenila drugu:
oprostite, žurim po Pepeljugu!"

(Jakov Jurković)

Teško je reći tko je bio više iznenađen: Luko Paljetak, knjižničarke ili učenici, osim naravno Jakovljeve učiteljice. Prostorom se prolomio gromoglasan pljesak. Paljetak je zamolio Jakova da mu pošalje svoje radove.

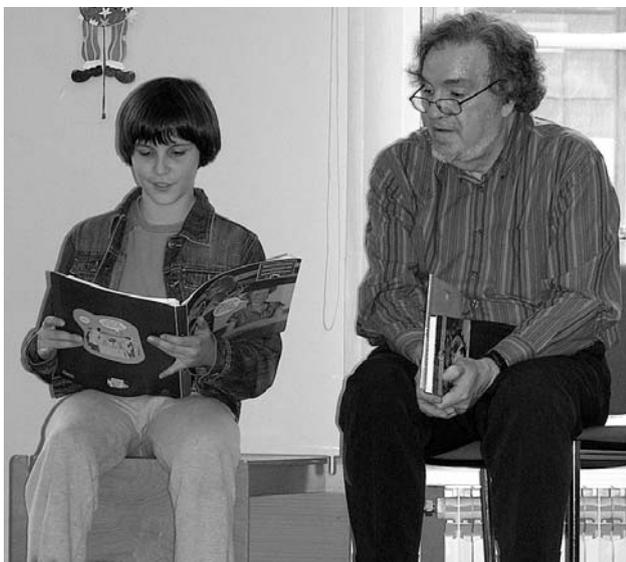
Što dodati na kraju? Književni susret s Lukom Pa-

ljetkom bio je nesvakidašnji, neformalan i urnebesno. Paljetak je u stilu velike zvijezde davao autograme, fotografirao se s učenicima, a spontani je razgovor potrajao duže od očekivanog. Bio je to književni susret kojega ćemo se svi još dugo sjećati.

NAŠ MALI PJESNIK - JAKOV JURKOVIĆ

Piše: Irena Hlupić-Rašo

Jakov Jurković simpatičan je desetogodišnjak, učenik 4. razreda II. osnovne škole u Bjelovaru. Vrlo je komunikativan, veseo, radoznalih očiju i blagog pogleda, ulijeva povjerenje. U slobodno vrijeme često uzme papir i olovku i napiše koji stih. Pisanje pjesama njemu je toliko prirodno, kao drugima igranje nogometa. Upravo ta spontanost u pisanju stihova povod je mome razgovoru s njim.

Knjižničarka: Što voliš, a što ne voliš?

Jakov: Volim čitati stripove, ali knjige baš i ne čitam. Nekad mi iznenada "dođe" pa nešto napišem. Volim se igrati s prijateljima najviše vani, jer imam veliko dvorište pa se igramo skrivača, a kad je zima, igramo se lego kockama, igram igrice na kompjutoru ili gledam TV. Kompjutor smijem igrati najviše jedan sat dnevno.

Knjižničarka: Čime se baviš u slobodno vrijeme?

Jakov: Od prošle jeseni igram košarku u KK "Bjelovar", a u Glazbenoj školi sviram saksofon. Taj saksofon je super stvar! Tata kaže da čim sviraš neki instrument, odmah si bliži drugima. Kroz glazbu, naravno. Sada sam prvi razred

instrumenta i vježbam i do sat vremena dnevno ili duže. Dosta je napet tjedan, jedino je srijeda slobodna, pa se tada malo odmaram.

Knjižničarka: Tvoja bilježnica iz hrvatskog jezika za domaći rad vrlo je uredna. Je li to zato što imaš strogu učiteljicu?

Jakov: Nažalost nije stroga, ali mislim da je to zato što od nas ne očekuje tako puno. Sigurno će u višim razredima biti stroža. Od prošlog ljeta jako volim crtati, nacrtam neki lik pa pišem o njemu, najčešće pod odmorom u školi. Učiteljica me pita da li su mi roditelji pomagali pisati. Ja kažem da jesu, ali samo pravopisne greške! Eto, nekad mi "sine lampica" pa napišem pjesmu. Inače, od predmeta u školi najviše volim matematiku, osobito množenje. Na natjecanju sam bio četvrti u školi.

Knjižničarka: U kakvim si odnosima s roditeljima?

Jakov: Roditelji su me uvijek poticali u svemu od najranije dobi. Tata je stroži, ali ne smeta mi to ništa. Najluti se kad dobijem lošiju ocjenu, zato što zna da sam mogao bolje naučiti. Pravedni su.

Knjižničarka: Što misliš o djevojčicama?

Jakov: Djevojčice su super, ne želim ih kritizirati, ali neke jako vole "šefirati", jedna me jako živcira. U nekim situacijama su mi totalno čudne. Rade konflikte među sobom, naguravaju se, a to ne volim.

Knjižničarka: Tvoje mišljenje o lektiri?

Jakov: Lektira je poučna. Nekad mi se ne da čitati, ali pjesme mi se sviđaju. Jako mi se sviđaju pjesme Luke Paljetka, igrokazi Jadranke Čunčić Bandov, Zlatko Krilič (odlomci u čitanci) i njegov smisao za humor, zatim dječje krimi-knjige i znanstvena fantastika. Volim kad nije suhoparno, da ima pustolovina i da se možeš uživjeti u tekst. Sada čitam *Pirati s Kariba: Na kraju svijeta*. Ja bih da svaka knjiga ima letak s kratkim sadržajem.

Knjižničarka: Što misliš o knjižnicama?

Jakov: Knjižnice su jako dobra stvar. U njima ima osim suhoparnih knjiga i zabavnih, poučnih knjiga, stripova. U knjižnicama ima puno znanja.

DRUŠTVENI UTJECAJ PUČKE KNJIŽNICE I ČITAONICE DARUVAR NA ŽIVOT LOKALNE ZAJEDNICE - IZLAGANJE NA POSTERU

Pišu: Romana Horvat i Ilija Pejić

Cilj i svrha rada je doznati:

- kako građani opravdavaju ulaganja u rekonstrukciju i opremanje Knjižnice
- kako vrijednuju doprinos Knjižnice kvaliteti života u lokalnoj zajednici, odnosno korisnost ulaganja u njezin rad

- kako rangiraju po važnosti knjižnične usluge
- kakvu imaju predodžbu o Knjižnici uopće i Knjižnici kao baštinskoj ustanovi
- što očekuju od Knjižnice ubuduće i kako ocjenjuju rad knjižničara.

Metodologija rada¹

Tijekom ožujka i travnja 2009. u Daruvaru je provedeno istraživanje o društvenom utjecaju Knjižnice na život lokalne zajednice s naglaskom na Knjižnici kao baštinskoj ustanovi koja istražuje posebnosti zavičaja prikupljajući, obrađujući, čuvajući i prezentirajući građu o znamenitim Daruvarčanima, građu Daruvaru i okolici (Zavičajna zbirka "Aquae Balissae"). Anketa je provedena na uzorku od 134 ispitanika (N=134) što je 1% stanovnika Daruvara. Od toga 94 ispitanika (70%) su članovi, a preostalih 40 (30%) nečlanovi: 13 (10%) predstavnici tijela lokalne uprave i samouprave, 7 (5%) novinari i predstavnici lokalnih medija i 20 (15%) ostali.

Rezultati - Knjižnica i lokalna zajednica: opravdanost ulaganja

Pročelje Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar

Od 2004. do 2007. Knjižnica je temeljito rekonstruirana, proširena, novim namještajem i opremom opremljena u što je utrošeno 3,2 milijuna kuna. Dobiven je velik i funkcionalan prostor (780 m²) s mnoštvom tehničke i ostale opreme (25 računala u mreži). Osnovani su novi odjeli (dječji, studijski) uz već postojeći posudbeni za odrasle, nove čitaonice (studijska, dnevnog tiska, za djecu), slušaonica glazbe, računalna učionica, računalna igraonica, igraonica, zavičajna zbirka, Središnja knjižnica Čeha u RH, spremište, višenamjenska dvorana... Na kraju 2008. u fondu je bilo 33.905 sv. knjiga, 1.952 jedinice multimedija, nabavljano je 10 naslova novina i 27 naslova časopisa. Članova je bilo 1175, posjeta 24.833, posuđenih knjiga 27.905 i 16.940 multimedija.

Financiranje svakodnevnog rada Knjižnice 58% ispitanika (78 odgovora) smatra opravdanim i vrlo korisnim, a 42% (56 odgovora) korisnim jer ova ustanova doprinosi kvaliteti života lokalne zajednice u: obrazovanju

i cjeloživotnom učenju (92 odgovora ili 68%), dostupnosti knjizi (91 odgovor ili 68%), razvijanju različitih oblika pismenosti i usvajanju čitalačkih navika i interesa (85 odgovora ili 63%), promicanju zavičajnosti (76 odgovora ili 57%), razvijanju kulture i kulturnih navika (73 odgovora ili 54%), informiranju (71 odgovor ili 53%), rasonodi i provođenju slobodnog vremena (66 odgovora ili 49%).

Preuređenje i opremanje najveće koristi donijelo je osnovnoškolcima (114 odgovora ili 85%), srednjoškolcima (114 odgovora ili 85%), studentima (98 odgovora ili 73%), predškolicima (78 odgovora ili 58%), umirovljenicima (74 odgovora ili 55%), osobama s invaliditetom (67 odgovora ili 50%), zaposlenima (64 odgovora ili 48%) i nezaposlenima (57 odgovora ili 42%).

Od dvadesetak knjižničnih usluga ispitanici su po važnosti rangirali: 1. posudbu knjiga (129 odgovora ili 96%), 2.-3. besplatan Internet (99 odgovora ili 74%), 2.-3. radionice i igraonice za djecu (99 odgovora ili 74%), 4. posudbu knjiga na stranim jezicima uključujući češki (92 odgovora ili 69%), 5. posudbu DVD-a i drugih multimedija (87 odgovora ili 65%), 6. posudbu građe za učenje stranih jezika (83 odgovora ili 62%), 6.-7. književne večeri, tribine, predavanja (83 odgovora ili 62%), 8. posudbu slikovnica (82 odgovora ili 61%), 9. usluge za slijepe i slabovidne (79 odgovora ili 59%), 10.-11. pretraživanje e-kataloga knjižnične građe (77 odgovora ili 57%), 10.-11. usluge fotokopiranja i skeniranja (77 odgovora ili 57%), 12. čitanje tiska (76 odgovora ili 57%)...

Ulaganje u preuređenje i opremanje Knjižnice većina ispitanika (128 odgovora ili 95%) ocijenila je opravdanim i vrlo korisnim jer doprinosi kvaliteti života i razvoju lokalne zajednice. Samo je 1 ispitanik bio protiv ulaganja, a 5 ih se nije izjasnilo o tome.

Zavičajna zbirka "Aquae Balissae" - knjižnica kao baštinska ustanova

Daruvar (13.483 stanovnika), grad u zapadnoj Slavoniji, središte i susretište raznih kultura i civilizacija, ima dugu i bogatu povijest. Danas u njemu uz Hrvate žive Česi, Srbi, Mađari... U gradu su dvije osnovne škole (1177 učenika) i nekoliko srednjih (1070 učenika). Daruvar nema muzej, nema arhiv pa je Pučka knjižnica i čitaonica jedina baštinska ustanova. Današnja Knjižnica svoje početke vezuje uz osnivanje Čitaonice u Daruvaru 1872.

Tragovi vremena, sjećanja povijesti, dijelom su sačuvani u Zavičajnoj zbirci "Aquae Balissae" koja u svome fondu ima 110 sv. knjiga, 6 CD ROM-ova, 2 DVD-a, 20 godišta uvezanih časopisa i mnoštvo sitnog tiska. Nabavlja 2 naslova novina i 2 naslova časopisa. Zavičajna građa je smještena u posebnom prostoru koji uz nužni namještaj (police za knjige, kose police za časopise, police za multimediju, vitrine i panoi za izložbe, ostakljeni ormari za zaštićeni fond, ormar ladičar za veće formate...) ima i čitaonicu s dva stola i 8 sjedećih mjesta.

Premda su građani nedovoljno upoznati s postojanjem ove zbirke, njezino osnivanje 2007. ocijenili su opravdanim i vrlo korisnim (89 odgovora ili 66%), odnosno korisnim (43 odgovora ili 32%). Samo 2 ispitanika nisu imala mišljenje o tome. Knjižnicu su odredili kao obra-

¹ Rad je prezentiran u obliku postera na 7. savjetovanju za narodne knjižnice u RH (Šibenik, 16.-19.9.2009.).

U konačnom oblikovanju anketnog upitnika znatno nam je pomogla anketa i istraživanje mr. Dijane Sabolović-Krajina provedeno u Koprivnici 2007. i izloženo na 5. savjetovanju za narodne knjižnice u Lovranu 3.- 6. 10. 2007. Autori mr. Sabolović-Krajina zahvaljuju na pomoći

Prostor Zavičajne zbirke

zovnu (125 odgovora ili 93%), kulturnu (113 odgovora ili 84%), informacijsku (107 odgovora ili 80%), baštinsku (66 odgovora ili 49%) i demokratsku (23 odgovora ili 17%) ustanovu.

Zaključak ili što građani očekuju od Knjižnice

Knjižničari su u potpunosti (121 odgovor ili 90%), odnosno osrednje (13 odgovora ili 10%) iskoristili prednosti rekonstruiranog prostora u korist lokalne zajednice i građana. Za pružanje najsloženijih usluga dovoljno su educirani (129 odgovora ili 96%) i opravdavaju ulaganja u rekonstrukciju i opremanje Knjižnice. Od Knjižnice

građani očekuju ponudu novih programa (77 odgovora ili 57%), odnosno zadržavanje postojećih (70 odgovora ili 52%), ali predlažu i: besplatno članstvo, cjelodnevnu otvorenost, računalne edukacije, akcije prikupljanja, a potom izložbe fotografija, razglednica, planova, karata... Daruvara i okolice, susrete s poznatim Daruvarčanima (pisci, slikari, sportaši, znanstvenici...), kvizove znanja, bolju prezentaciju rada Knjižnice, više novih filmova, organizirane projekcije dokumentarnih filmova, više programa za tinejdžere, veću nabavu knjiga na engleskom jeziku, Internet-café.

Za 131 ispitanika (98%) Knjižnica je stvarna potpora razvoju lokalne zajednice. Njezina obrazovna, kulturna i informacijska uloga su prepoznate, ali ne i baštinska. Među prvotnim zadacima je razrada strategije prezentacije zavičajne građe i predstavljanje Knjižnice kao ustanove koja prati umjetnička i znanstvena dostignuća globalnog svijeta, ali ne zaboravlja ni bogatstva zavičajnosti.

Literetura

Pejić, Ilija. Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar (1948.-2005.). // Stručni skup Iz povijesti naših knjižnica: zbornik radova / uredili Zorka Renić i Ilija Pejić. Zagreb: HKD, 2009. Str. 146-161.

Sabolović-Krajina, Dijana. Društveni utjecaj i korisnost ulaganja u knjižničnu zgradu. // Svezak 10, 10(2008), 26-29.

ZLATNO OGLEDALO U KNJIŽNICI

Piše: Fanika Stehna

U mjesecu kada posebno promičemo pisanu riječ, predstavili smo u Pučkoj knjižnici i čitaonici Daruvar manjinsku novinarku koja piše na češkom jeziku. Dugogodišnja novinarka manjinskog tjednika Jednota, Marija Selihar, dobitnica je nagrade Zlatno ogledalo za cjelovit novinarski rad. Prošle godine Seliharova je također dobila priznanje Grada Daruvara, kao novinarka koja je pratila sva događanja u lokalnoj zajednici. Grad Daruvar ova priznanja dodjeljuje zaslužnim građanima povodom Dana grada.

Marija Selihar prva je žena novinarka u Novinsko-izdavačkoj ustanovi Jednota u kojoj je provela četrdeset dvije godine radeći na novinarskim poslovima u svim rubrikama ovog manjinskog tjednika. Tijekom predstavljanja nekoliko puta je izgovorila: "Ja sam srcem i dušom novinar." Marija je kroz svoj novinarski život radila kao urednica, suradnik - korektor, glumila u češkom amaterskom kazalištu, a sada - u mirovini radi - kao volonterka u knjižnici Češke besede Daruvar.

Oduvijek je željela postati učiteljica, no kako to obično biva, sudbina je htjela drugačije. Novinarstvo je postalo njezina ljubav. Cijeli svoj radni vijek informirala je o radu čeških beseda, o istaknutim pripadnicima češke manjine, poljodjalcima, političarima... Novinarstvo ju privlači i odlazi u tadašnji Sovjetski Savez, Austriju, Sloveniju, Bosnu i Vojvodinu. Od republika bivše države jedino nije bila u Makedoniji. Nekoliko puta bila je u Republici Češkoj, obišla je sva mjesta diljem Hrvatske, gdje žive pripadnici češke manjine. Novinarski život nije

lagan. Pravi profesionalac je uvijek spreman izaći na teren u bilo koje doba dana ili noći, bez obzira na vremenske nepogode. Marija je sve stizala, iako je kod kuće ostavila obitelj. Novinarstvo je voljela iznad svega. Koliko je bila omiljena u manjinskoj zajednici diljem Hrvatske, govori i to što je danas kao umirovljenu novinarku pozivaju na razne susrete, obljetnice, proslave... S istim žarom kao i prije ostaje vjerna svojim sugovornicima. Tijekom večeri Seliharova je napominjala: "Dobar novinar ne može biti svatko. Kvalitetan novinar, koji daje informaciju u javnost, mora je svakako provjeriti. Informacija mora biti točna, zanimljiva, kvalitetna i razumljiva. Ključ uspjeha je profesionalnost."

Razgovor s nagrađenom novinarkom vodila je Fanika Stehna. Medijski su popratili HRT 1, NET, Radio Daruvar, Bjelovarsko-bilogorski radio i Jednota Daruvar.

IZLOŽBA STARIH ANTIKVARNIH PREDMETA U PUČKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI DARUVAR

Piše: Ljiljana Budja

Povodom Mjeseca hrvatske knjige Pučka knjižnica i čitaonica svoje je korisnike i građane grada Daruvara iznova iznenadila izložbom u zgradi Knjižnice. Riječ je o Izložbi antikvarnih predmeta. Do ideje za takvom vrstom izložbe došli smo nakon analize ankete koju je Knjižnica provodila u suradnji sa Županijskom matičnom službom te

smo građansku inicijativu proveli u djelo. U prikupljanju eksponata za izložbu odazvalo se dvadesetak daruvarskih obitelji, a rezultat je bio iznad očekivanja. Najstariji predmet na izložbi bila je ukrasna opeka iz doba antike, profesora Zdravka Palavre.

Svečana izložba otvorena je 11. 11. 2009. u večernjim satima u Pučkoj knjižnici i čitaonici Daruvar. Svečanost je upotpunio nastup Malog vokalnog sastava KUD-a Lahor iz Daruvara. Izložba je bila otvorena do kraja kalendarske godine, a bila je posjećena iznad očekivanja.

Cilj ove izložbe bio je potaknuti građanstvo na ljubav i brigu o starim predmetima koji su dio jedne kulturne povijesti.

Stari i rijetki predmet, uz odlike umjetničke vrijednosti, ima i povijesnu i znanstvenu vrijednost jer svojim je sadržajem vrlo često kotačić u razvoju neke društvene ili prirodne znanosti. Takav predmet je originalno, autentično svjedočanstvo prošlih vremena iz prve ruke, jer je nepresušan izvor novih spoznaja.

TJEDAN PSIHOLOGIJE U PUČKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI DARUVAR

Piše: Irena Ivković

Knjižnice su danas informacijsko, kulturno i obrazovno središte. Ovim se načelima vodimo i mi, djelatnici Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar, te se na sve moguće načine trudimo našim sugrađanima pružiti što više informacija o tome što knjižnica kao ustanova u kulturi doista jest i koje sve usluge i mogućnosti im pruža.

Jedan od načina djelovanja knjižnice jest i uključivanje u rad gradskih ustanova, organizacija, udruga, zajednica i društava. Trudimo se i nastojimo što više surađivati sa srodnim institucijama, a s posebnim ponosom ističemo odličnu suradnju s Društvom psihologa BBŽ-a. Ova suradnja rezultirala je obilježavanjem Tjedna psihologije kojemu smo bili domaćini prošle godine. Tim smo povodom tijekom pet večeri (od 16. do 20. veljače 2009.) ugostili eminentna imena psihološke struke među kojima su bili Elizabeta Sabljčić, predsjednica Društva, Oskarela Grgić, dipl. psiholog iz Centra za socijalnu skrb Daruvar; Vedrana Kobaš iz Centra za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, Marko Ferek - Udruga Buđenje, dr. sc. Lidija Arambašić, te mr. sc. Maja Mamula iz Udruge Ženska soba.

Tijekom tih tjedan dana Knjižnicu je posjetilo preko 350 građana koji su mogli čuti pregršt korisnih savjeta - od onih kako uspješno razgovarati i postići kvalitetan dijalog u vezi, u odnosu s djecom i sl., kako preboljeti gubitak bliske osobe, kako reagirati prilikom nasilja u vezi, što činiti ukoliko smo žrtve nasilja ili se susrećemo s ovim problemom u svojoj mikrosredini; do osobnih iskustava iz prve ruke kada je riječ o hiperaktivnosti u djece, pa i odraslih.

Tijekom obilježavanja Tjedna psihologije naša suradnja proširila se i na neke druge institucije. Tako smo

priredili i izložbu fotografskih radova članova Foto-film kluba Daruvar te izložbu crteža učenika Gimnazije Daruvar Igora Novaka pod nazivom *Lice - ogledalo emocija*, a zainteresirani Daruvarčani mogli su o svojim problemima porazgovarati i prokomentirati ih s psihologinjom Kristinom Kanis-Uldrijan iz Obiteljskog centra BBŽ-a.

Izložba: *Lice - ogledalo emocija* učenika Igora Novaka

Tjedan psihologije obilježava se u Hrvatskoj već treću godinu zaredom u organizaciji Hrvatskog psihološkog društva, a cilj mu je prikazati širok spektar mogućnosti pomoću kojih psiholozi mogu doprinijeti poboljšanju kvalitete življenja pojedinca i zajednice. Stoga smo se u Knjižnici odlučili ponovno uključiti u obilježavanje Tjedna psihologije te smo i ove godine organizirali predavanja putem kojih su naši sugrađani dobili priliku upoznati se sa zanimljivostima iz psihološke znanosti i struke.

RAZGLEDNICA IZ ČAZME

Piše: Romana Lautar

Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma ima već dugogodišnju tradiciju organiziranja i održavanja zanimljivih znanstvenih i popularnih predavanja, književnih susreta s popularnim književnicima, organizaciju edukativnih radionica, predstavljanje rada neprofitabilnih organizacija i udruga, video projekcije, multimedijalne prezentacije, predstavljanje projekata te izložbe slika tijekom cijele godine. Upravo ti susreti i događanja u našoj Knjižnici, obilježavaju je kao živo kulturno i informacijsko središte Grada i šire okolice. Od samog početka godine upriličeno je 30-tak događanja uz prisustvovanje mnogobrojne publike. Ovdje ćemo se osvrnuti samo na neke od njih.

Događanja za najmlađe

Uz mnogobrojne igraonice i edukativne radionice s polaznicima vrtića Pčelica i nižim razredima OŠ Čazma, treba izdvojiti gostovanje Lutkarskog kazališta "Za Bregom" i njihovu predstavu Mjesečeva priča, prema Slikovnici bez slika Hansa Christiana Andersena, koja je svima ostala u lijepom sjećanju. Mnoge dječje aktivnosti u Knjižnici, uz ostvarivanje dominantnog zadatka radionice, potiču djecu i na čitanje, pričanje priča, prepričavanje, opisivanje, a što je najbitnije, sve aktivnosti odvijaju se kroz igru koja je jedna od najosnovnijih aktivnosti svakog djeteta. Od radionica treba izdvojiti satove lektire u knjižnici s akademskim slikarom Franjom Matešinom, na kojima su djeca crtala ulomke iz lektire.

Radionica sa slikarom Franjom Matešinom

Književni susreti petkom

Gotovo svakog petka Knjižnica postaje okupljalište brojne publike i mjesto uvijek zanimljivog događaja. Oduševljenje je izazvala Lidija Bajuk i Zlatna grana, multimedijalni etnografsko-glazbeni kolaž o mitsko-bajkovitim motivima u hrvatskoj usmenoj lirici. Kolaž je izveden na ljetnoj pozornici Knjižnice u ugodnom ozračju uz glazbu gitare i multimedijalnu prezentaciju.

Povodom Dana grada Čazme na ljetnoj pozornici Knjižnice održan je Kućni party na kojem su svoje radove čitali čazmanski pisci Radovan Dožudić, Slađan Lipovec, Ivan Rafaj i Vedran Premuž.

Kućni party

Ženski dio publike oduševljen je ostao promocijom knjige Kombinacija d.o.o. Hrvoja Šalkovića koji je uz mnogobrojne šale i pošalice učinio književni susret edukativnim, zanimljivim i nadasve šaljivim događajem.

Mjesec hrvatske knjige i Dan knjižnice

Kao i svake godine, Mjesec hrvatske knjige obilježen je mnogim zanimljivim predavanjima i promocijama. S obzirom na to da je 2009. bila Međunarodna godina astronomije, profesor sa Zavoda za teorijsku fiziku sa PMF-a Davor Horvatić, održao je niz popularno-znanstvenih predavanja vezanih uz fiziku i astronomiju, poput predavanja Kvantna fizika i crne rupe, te je time približio složene pojmove fizike i astronomije širokom krugu slušatelja. Uspješna je bila i akcija Čitajmo pod zvijezdama na kojoj su, uz učenike SŠ Čazma, sudjelovali Katica Kovrlija i Radovan Dožudić. A Dan Gradske knjižnice Slavka Kolara Čazma obilježen je uz večer šansone. Šansone je izvodio Srđan Depolo, pjevač, skladatelj i književnik iz Rijeke. Izvodio je šansone J. Brela, Ch. Trenta, S. Reggiania, G. Becauda, te vlastite skladbe s autorskog CD-a "Vatre čudnih boja".

Možemo zaključiti da je i prošla, 2009. godina, bila uspješna i obilježena raznovrsnim i dinamičnim sadržajima. Knjižnica je prepoznata kao informacijsko i kulturno središte Čazme, te se nadamo da ćemo i u ovoj godini zadovoljiti sve potrebe zajednice i ostati prepoznatljivo mjesto kulturnih, edukativnih i informacijskih sadržaja.

RAD ŽSV-a ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE U 2009. GODINI

Piše: Suzana Knežević

Županijsko stručno vijeće školskih knjižničara Koprivničko-križevačke županije čini 31 školski knjižničar iz 24 osnovne i 8 srednjih škola. U zadnjih nekoliko godina uočljiv je značajan napredak u zapošljavanju stručnih osoba na radnim mjestima školskih knjižničara pa danas ŽSV čine uglavnom diplomirani knjižničari (njih 21) ili visokoobrazovane osobe koje dodatno studiraju na nekom od studija knjižničarstva (njih 4). Također, vidljivo je "pomlađivanje" Vijeća pa se tako na nivou Hrvatske ŽSV školskih knjižničara Koprivničko-križevačke županije može pohvaliti kao jedno od najmlađih vijeća (prema prosjeku godina starosti knjižničara). Podatci su to koji vesele, ali i obvezuju da rad Vijeća bude na najvišem nivou kako bi se većina tih mladih diplomiranih knjižničara što kvalitetnije stručno usavršavala i specijalizirala se u području školskoga knjižničarstva.

Krajem 2008. godine došlo je do promjene na mjestu voditeljice Vijeća pa je tako dugogodišnju voditeljicu Nadu Poturiček iz Gimnazije Ivana Zakmardija Diankovečkoga Križevci zamijenila Suzana Knežević, tada zaposlena u Srednjoj gospodarskoj školi u Križevcima, a danas u križevačkoj Gimnaziji.

U 2009. godini, u suradnji s višom savjetnicom za školske knjižnice pri Agenciji za odgoj i obrazovanje Biserkom Šušnjić, voditeljica Vijeća organizirala je tri stručna skupa za školske knjižničare.

Prvi od njih održan je 19. veljače 2009. u OŠ Grgura Karlovčana u Đurđevcu, u suorganizaciji sa školskom knjižničarkom te škole, Natašom Švaco. Skupu je nazočilo 26 školskih knjižničara. Na programu skupa bile su dvije teme: nacionalni kurikulum i knjižnična dokumentacija. O kurikulumu su govorile viša savjetnica Biserka Šušnjić i školska knjižničarka savjetnica Ljerka Medved iz Osnovne škole Voćin upoznavši nazočne knjižničare s općim ciljevima kurikula i s mjestom školske knjižnice u njemu. O temi dokumentacije školske knjižnice govorila je Ruža Jozić, školska knjižničarka savjetnica iz Srednje škole Sesevete. Pokazavši primjere dokumentacije svoje knjižnice koju godinama stvara, ukazala je knjižničarima na važnost stvaranja različitih dokumenata koji čine temelj ili bilježe poslovanje školske knjižnice. Na kraju ovoga skupa svi

nazočni posjetili su ostale đurđevačke knjižnice: školske knjižnice Gimnazije dr. Ivana Kranjčeva i Strukovne škole te Gradsku knjižnicu Đurđevac.

Drugi stručni skup održan je 18. lipnja 2009. u OŠ prof. Franje Viktora Šignjara u Virju, u suorganizaciji sa školskom knjižničarkom te škole Đurđicom Krčmar. Pribivalo mu je 24 školska knjižničara. Središnja tema ovoga skupa bila je program Knjižnično-informacijsko obrazovanje koji hrvatski školski knjižničari već dulji niz godina osmišljavaju i provode, a čiji je cilj kroz osnovnu i srednju školu sustavno poučiti učenike temeljnim znanjima i vještinama informacijske pismenosti. Ovaj je program predstavila jedna od njegovih začetnica, školska knjižničarka savjetnica Evica Tihomirović iz OŠ Bartola Kašića u Zagrebu, a primjere provođenja programa u svom radu predstavila je i Zdenka Bilić, školska knjižničarka savjetnica iz OŠ Otok u Zagrebu. Cilj predstavljanja ovoga programa školskim knjižničarima naše županije bio je poticanje da i sami, ako već nisu, počnu sustavno provoditi ovaj program u svojim školama kako bi njihovi učenici stekli temelje informacijske pismenosti koja će im pomoći u daljnjem obrazovanju. Druga tema na ovome stručnom skupu bila je kulturna djelatnost školske knjižnice i njeno mjesto u kurikulumu. O toj temi govorila je viša savjetnica Biserka Šušnjić, dok je primjere iz prakse pokazala opet kolegica Zdenka Bilić. Na skupu je održan i kratki sastanak podružnice Hrvatske udruge školskih knjižničara koju čini većina članova Vijeća, a skup je završio stručnim posjetom novootvorenoj općinskoj knjižnici u Virju. Nakon radnoga dijela uslijedio je ručak i druženje u školskom vinogradu virovske škole te su tako, u opuštenom ugođaju prekrasne prirode, školski knjižničari obilježili uspješan završetak svoga rada u školskoj godini 2008./09.

Treći stručni skup održan je 5. listopada 2009. u OŠ "Antun Nemčić Gostovinski" u Koprivnici u suorganizaciji sa školskom knjižničarkom te škole Lucom Matić. Središnja tema bilo je financiranje školskih knjižnica pa su na taj skup bili pozvani i ravnatelji škola. Nazočno je bilo 23 školska knjižničara i 6 ravnatelja. Financijski sustav škole i mjesto školske knjižnice u njemu predstavila je Gordana Gazdić-Buhanec, ravnateljica OŠ "Antun Nemčić Gostovinski" iz Koprivnice, dok je o konkretnom financiranju školskih knjižnica od strane osnivača škola, u ovom slučaju Županije, govorio Mladen Antolić, pročelnik županijskog Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, znanost i šport. Uslijedio je razgovor knjižničara i ravnatelja škola s predstavnicima Županije - dožupanom Ivanom Palom i pročelnikom M. Antolićem. Pokušalo se iznaći rješenja za bolje financiranje školskih knjižnica jer iako Koprivničko-križevačka županija izdvaja sredstva za nabavu knjiga u školskim knjižnicama (oko 12 kn po učeniku godišnje), ona su nedostatna za zadovoljavanje osnovnih potreba naših učenika za knjigom i čitanjem. Uz ovu glavnu temu, na ovome je skupu viša savjetnica Biserka

Školski knjižničari na stručnom skupu u OŠ Grgura Karlovčana u Đurđevcu

Šušnjić govorila o temama i mogućnostima stručnog usavršavanja školskih knjižničara, a Adrijana Hatadi Crnjaković, knjižničarka OŠ "Braća Radić" Koprivnica, predstavila je svoje iskustvo u radu s programom Knjižnično-informacijskog obrazovanja koji provodi u školi.

O temi financiranja školskih knjižnica govorili su i predstavnici Županije

Na svakome od skupova uobičajeno je izvješćivanje o aktualnostima iz školskoga knjižničarstva: o održanim većim stručnim skupovima, o radu Županijske matične službe (hvala našoj voditeljici Ljiljani Vugrinec na svakoj informaciji i stalnoj podršci!) te o radu županijske podružnice Hrvatske udruge školskih knjižničara.

U 2009. bio je planirano održavanje još jednog stručnoga skupa, no on je prebačen na početak 2010. godine. Krajem godine ponovno je došlo do promjene voditeljice ŽSV-a pa je tako umjesto Suzane Knežević koja je otišla na porodiljni dopust, Agencija za odgoj i obrazovanje novom voditeljicom imenovala Adrijanu Hatadi Crnjaković kojoj želimo puno uspjeha u daljnjem vođenju Vijeća!

PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG STRUČNOG VIJEĆA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Piše: Mirjana Milinović

U proteklom je razdoblju naše ŽSV održalo tri stručna skupa. Prvi od njih, a 36. po redu sastanak Stručnog vijeća knjižničara osnovnih i srednjih škola, održan je 6. svibnja 2009. na neobičnom mjestu, u Čepelovcu u dvoru Barnagor, gdje nas je ugostila pjesnikinja, ekologinja i prevoditeljica Božica Jelušić. Očarani prelijepom prirodom te bogatstvom sadržaja koje nudi sâm dvor Barnagor, uživali smo i poželjeli ostati još... A i izlaganja koja smo imali prilike čuti bila su nadasve zanimljiva i korisna. Žarka Vujić, "naše gore list", izvanredna profesorica s Katedre za muzeologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu govorila je o temi *Izložbe u školskim knjižnicama*. Cilj njezina izlaganja bio je osvijestiti važnost medija izložbe uopće kao medija komunikacije te potaknuti uporabu spoznatog pri oblikovanju izložaba u knjižnici. O mjestu kulturne djelatnosti knjižnice u školskom kurikulumu izlagala je viša savjetnica za školske knjižničare Biserka Šušnjić. U nacionalnom kurikulumu ističe se da je školska knjižnica informacijsko, kulturno i komunikacijsko središte škole, mjesto razvoja osobnog i kulturnog identiteta učenika, a upravo su kulturne djelatnosti školske knjižnice pogodne za nove modele rada. Na kraju je naglasila da kulturna i javna uloga školske knjižnice pridonosi razvijanju svijesti o vrijednostima nacionalne kulture, posebno jezika, umjetnosti i znanosti te vrijednosti multikulturalnosti. Ivanka Ferenčić Martinčić iz Gradske knjižnice Đurđevac govorila je o marketingu u školskoj knjižnici. Svojim dinamičnim izlaganjem potakla je prisutne da razmisle o promociji knjižničarske djelatnosti na temelju predočenih modela. Alica Bačeković Pavelić izvijestila nas je o događanjima na 21. proljetnoj školi školskih knjižničara koja je održana u Zadru od 22. do 25. travnja 2009., a čija je glavna tema bila "Upravljanje znanjem školskoga knjižničara u funkciji razvoja školskoga kurikuluma u ozračju interkulturalnog dijaloga", s naglaskom na aktivnom sudjelovanju članova našeg Županijskog stručnog vijeća. Kolegica Zorka Renić informirala nas je o Stručnom skupu za voditelje Stručnih

vijeća, knjižničare mentore i savjetnike, održanom u Senju od 25. do 27. veljače 2009., povodom 200-te obljetnice Školske knjižnice Srednje škole Pavla Rittera Vitezovića u Senju. Tema Skupa bila je baština i zavičajne zbirke te njihov značaj u školskim knjižnicama, o čemu je održano nekoliko predavanja i zanimljivih radionica.

Čepelovec ili Školski knjižničari "na ladanju"

Sljedeće, 37. ŽSV, održano je 6. listopada 2009. u Osnovnoj školi Berek. Viša savjetnica Biserka Šušnjić govorila nam je o temama i mogućnostima stručnog usavršavanja knjižničara, stavljajući naglasak na slobodu knjižničara kod ostvarivanja sadržaja te na prepoznatljivost knjižničara ovisno o njegovom profilu. O planu i programu rada školskog knjižničara govorila je autorica ovog priloga, dok je Godišnji plan rada našega Vijeća za 2009./10. predstavila Zorka Renić. Ilija Pejić detaljno se osvrnuo na djela Mate Lovraka, Ericha Kästnera, Ferenc Molnára i Slavka Kolara u svrhu uviđanja njihove važnosti i utjecaja i na današnji život. Naglasak je stavio na zavičajnost. Čitanjem tih djela dekodiramo znakove i pretačemo ih u sliku, doživljaj itd. Katica Grgurić prezentirala je projekt "U društvu dječaka poznatih dječjih romana". Cilj

je projekta da se različitim aktivnostima potakne učenike na čitanje i istraživanje. Detaljno nam je prikazala cijeli tijek nastajanja, stvaranja i vrjednovanja samog projekta u školi te njegov učinak na same učenike kroz stvaralačke radionice. Na kraju Skupa, Neven Ražov, knjižničar u OŠ Berek i naš domaćin, ukratko je izložio kako su opremili školsku knjižnicu u Bereku novim knjižnim fondom za učenike i učitelje te informatičkom opremom. Učinjeno je to uz veliku pomoć jedinice lokalne samouprave tj. Općine Berek, koja se prijavila na natječaj Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, a u svrhu poboljšanja uvjeta života na selu i zadržavanja i povratka ljudi i života na selo. Nakon što su prikupljene ponude od strane Škole i sva potrebna dokumentacija, Općina Berek javila se na natječaj te ukupno u školsku knjižnicu i njeno opremanje donirala 72.598,00 kn u novim knjigama i informatičkoj opremi.

U Medicinskoj školi Bjelovar, 3. prosinca 2009. godine, održan je 38. skup Stručnog vijeća knjižničara osnovnih i srednjih škola Bjelovarsko-bilogorske županije. Viša savjetnica Biserka Šušnjić upoznala je članove Vijeća s datumom, mjestom održavanja i temama predstojeće Proljetne škole školskih knjižničara (7. - 10. travnja, Zagreb, a tema je Školska knjižnica i slobodno vrijeme učenika), a izvijestila je i o važnosti skupa održanog u Bjelovaru pod nazivom *Školska knjižnica u procijepu između zakona, pravilnika i stvarnosti*.

Korelacija rada školskog knjižničara i sadržaja pojedinih nastavnih predmeta tema je o kojoj je govorila Ruža Jozić iz Srednje škole Sesvete. Ona je vrlo konkretno i metodički kvalitetno govorila o korelaciji rada školskog knjižničara i sadržaja pojedinih nastavnih predmeta. Jadranka Gabriša Perković iz Siska govorila je o ulozi školske knjižnice u organizaciji slobodnog vremena učenika. Predstavila nam je slobodne aktivnosti svoje škole i knjižnice te najaktivnije učenike kao i moguće sadržaje i aktivnosti koje možemo ponuditi u knjižnici i na taj način omogućiti učenicima da kvalitetno provedu svoje slobodno vrijeme. Katarina Belančić, Tatjana Kreštan i Zorka Renić predstavile su nam *Mogućnosti kreativnog rada u školskoj knjižnici*. Nakon teorijskog uvoda o pojmu kreativnosti i mogućnostima kreativnog rada u školskoj knjižnici, predstavljeni su konkretni primjeri iz prakse: kreativne radionice i uradci nastali tijekom radionica. Voditelj Matične službe Ilija Pejić dao je nekoliko napomena o novim zakonskim odredbama te o pisanju izvješća i provedbi revizije u školskoj knjižnici, a Zorka Renić predstavila je nove članove vijeća i nekoliko novih naslova iz područja knjižničarstva.

U tijeku je priprema za sljedeće Stručno vijeće školskih knjižničara BBŽ-a, koje će se 26. ožujka održati u Osnovnoj školi u Đulovcu, a zamišljeno je kao "tržište dobre prakse" na kojemu će se prikazati rad članova našega Vijeća te razmijeniti iskustva.

PROMOCIJA SLIKOVNICA "TAJANSTVENI ORMAR" I "ANĐELI, ZVIJEZDE I PITANJA" UČENICA SONJE HOMAR I MAJE GREGOR

Piše: Luca Matić

Pod pokroviteljstvom MZOŠ-a, Centar za neohumanističke studije (CNS) iz Karlovca petu godinu zaredom organizira državni natječaj Moja prva knjiga. Natječaj je za učenike osnovnih škola koji moraju biti autori i teksta i ilustracija knjige.

Sonja i Maja sa slikovnicama

Na natječaj 2009. pristiglo je 497 radova iz 140 škola. U prosudbenom povjerenstvu za odabir najboljih knjiga bili su književnici Sanja Pilić i Tito Bilopavlović

Učenice naše škole osvojile su nagrade: Sonja Homar prvu nagradu za slikovnicu "Tajanstveni ormar", a drugu nagradu Maja Gregor za slikovnicu "Anđeli, zvijezde i pitanja". Organizator natječaja tiskao je nagrađene knjige.

Upravo natječaj Moja prva knjiga omogućio je mladim autoricama iz 4.c razreda da izraze svoje talente pa su se, na poticaj svoje učiteljice Senke Pintarić, s veseljem uključile. Usmjeravane od strane učiteljice, tijekom cijele školske godine marljivo su radile na knjigama.

Nakon odabira knjiga, prema prosudbi stručnog povjerenstva, uslijedila je radionica u prostorima CNS-a Karlovac, s ciljem dorade i pripreme knjiga za tisak. U listopadu 2009. tiskane su knjige i u Karlovcu je održana svečana dodjela priznanja nagrađenim učenicima.

Odlučili smo u Mjesecu hrvatske knjige upričiti svečanu promociju knjiga - iz naših školskih klupa. Promocija je bila otvorena za javnost.

Na početku, prikazan je dokumentarni film "Neobično obične djevojčice", koji je snimila školska Filmska i video-družina "Mravec". U filmu su prikazane Sonjina i Majina svestranost i posebnost, iz kojih su kao rezultat i nastale njihove prve knjige.

O knjigama su govorili književnici Sanja Pilić i Tito Bilopavlović. Kroz vođeni razgovor sa svojom učiteljicom, same autorice opisale su put nastajanja knjiga. Bilo je zanimljivo slušati o unutarnjoj motivaciji, sposobnosti kreiranja i kombiniranja ideja i velikom trudu učenika vođenih kompetentnim učiteljem.

Samo je jedan put do ovakvih rezultata u radu s djecom - dati djeci slobodu u izražavanju, osjećaj sigurnosti i podrške.

Program je vodila školska knjižničarka, koordinatorka promocije.

NASTAVAK DRUŽENJA S NJEMAČKIM PRIJATELJIMA

Međunarodna suradnja OŠ Grgura Karlovačana Đurđevac i Hrvatske dopunske škole Stuttgart

Piše: Nataša Švaco

U okviru Europskog tjedna (svibnja, 2008.) započela je međunarodna suradnja i druženje učenika, roditelja i učitelja OŠ Grgura Karlovačana Đurđevac i Hrvatske dopunske škole u Stuttgartu. Pokretač - koordinator projekta Međunarodna suradnja Đurđevac - Stuttgart, bila je naša bivša učiteljica Kristina Burulic, koja radi u dvije Hrvatske dopunske škole u Njemačkoj - u Stuttgartu i Korntalu.

Doček prijatelja u OŠ Grgura Karlovačana

U prvom susretu sudjelovalo je 11 učenika naše Škole i 10 učenika iz Njemačke. Druge godine u projekt je uključeno još više učenika - 19 učenika naše Škole i 17 učenika iz Njemačke. Učenici iz Stuttgarta i Korntala boravili su u Đurđevcu od 21. - 24. svibnja 2009. u pratnji učiteljice Kristine Burulic i nekoliko roditelja. Učenici su prisustvovali nastavi, posjetili geografsko-botanički rezervat Đurđevački peski, razgledali Stari grad i galeriju Ivana Lackovića Croate, posjetili tvornicu prehrane Podravka u Koprivnici, Park prirode Papuk, seosko gospodarstvo i farmu konja u Orahovici. Uzvratni posjet naših učenika

ostvaren je od 11. - 14. lipnja 2009. uz pratnju koordinatora Martina Trepoteca, učitelja, Nataše Švaco te nekoliko roditelja. Koordinatorica Hrvatske dopunske škole u Stuttgartu i Korntalu, Kristina Burulic, pripremila je sa svojim roditeljima nezaboravno druženje i gostoprimstvo. Učenici su prisustvovali proslavi Tijelova u Bad Cannstattu, jedan dan prisustvovali su nastavi, posjetili Generalni konzulat RH i Hrvatsku katoličku misiju u Stuttgartu i Korntalu te Porscheov muzej. Neki su i ove godine posjetili Fernseherturm (televizijski toranj), zoološki i botanički vrt Wilhelmu te Mercedes muzej. Sudionici projekta najviše će pamtili nezaboravni izlet u park iznenađenja Tripsdrill.

Izlet u Tripsdrill

Na ovaj način djeca proširuju svoje znanje o kulturnoj baštini i zanimljivostima različitih krajeva, druže se, razmjenjuju svoja iskustva, uče hrvatski, njemački i engleski jezik te se dodatno informacijski i informatički usavršavaju i dopisuju putem facebooka i e-pošte.

S BOŽICOM JELUŠIĆ U OBLACIMA

Piše: Nataša Švaco

Druženja s Božicom Jelušić u našoj školskoj knjižnici neizbježna su, neponovljiva, edukativna za male, ali i za odrasle slušatelje. Poučeni iskustvom, organizirali smo književno-likovnu radionicu s književnicom Božicom Jelušić.

Promotor slikovnice Priča o Jakovu oblaku bila je uvijek dobra i originalna Anica Šabarić, ravnateljica Gradske knjižnice Đurđevac. Učenici su pažljivo slušali kazivanje gošća te su izrečene misli iskoristili u drugom dijelu likovne radionice.

Dobra suradnja u organiziranju likovnog izražavanja ostvarena je prošle godine s učiteljem Zoranom Vidakovićem te smo i ovog puta surađivali. Učitelj je, uz prikaz PowerPoint prezentacije, pripremio učenike za likovni izričaj pročitane priče.

Tijekom rada svi smo uživali u zvukovima etno-pjesama u aranžmanu Davora Jendrašića. Riječi nekih uglazbljenih pjesama napisala je Božica Jelušić. Na kraju likovnog dijela radionice učenici su izabrali najbolji uradak, a učenik je za nagradu dobio slikovnicu *Priča o Jakovu oblaku*. Ugodno druženje završilo je uz sokove i slastice. Susret je popraćen našim školskim medijima - novinarima i snimateljima. U arhivi čuvamo obrađen video uradak događaja te mapu likovnih radova učenika koju je uvezao učitelj Zoran Vidaković.

Likovna radionica

PRIMJER IZ KNJIŽNIČARSKE PRAKSE

Piše: Ivana Vidak

Knjižnica Osnovne škole Virovitica specifična je knjižnica i po svom djelovanju razlikuje se od ostalih osnovnoškolskih knjižnica po tome što su njeni korisnici učenici s poteškoćama u razvoju i samim time zahtijevaju drukčiji pristup.

Svaki učenik je individualac i prije neposrednog rada s njim, potrebno je najprije se informirati o njegovom psihofizičkom stanju i njegovim mentalnim sposobnostima kod njegova učitelja defektologa, zatim pripremiti plan rada, koji mora uvažavati njegove mogućnosti i pratiti plan rada koji učitelj defektolog ima s tim učenikom. Na primjer, ako učitelj defektolog procijeni da je potrebno učeniku razvijati tehniku čitanju, bit će potrebno pripremiti lektirna djela koja nisu čitalački prezahtjevna i koja učenik može razumjeti.

Tako je i rad knjižnice bio obilježen velikom i nasdasve uspješnom suradnjom knjižničara kao stručnog suradnika i učitelja defektologa. U ovom radu bit će prezentirane samo neke aktivnosti odrađene u razdoblju od 1. rujna 2008. do 30. studenog 2009.

Povodom Mjeseca školskih knjižnica u listopadu 2009. odrađene su dvije aktivnosti.

S učenicima mlade umjereno retardirane skupine (UMR IA) održana je radionica izrade straničnika. Na početku radionice knjižničarka je upoznala učenike sa značenjem straničnika i čemu nam on služi. Pokazano im je nekoliko primjeraka različitih straničnika, s motivima raznih knjižnica, nakladnika, te nekih koje su generacije učenika prije izrađivale. Učenici su oduševljeno prihvatili zadatke oslikavanja straničnika. Od kolaža različitih boja izrezali su oblik straničnika, tako da nam je jedna strana bila u boji, a druga slobodna za razne motive, po izboru učenika. Na kraju smo te straničnike plastificirali i dobili svoje unikatne na koje su učenici bili jako ponosni i izrazili želju za ponavljanjem radionice.

Sljedeća aktivnost koja nam je uslijedila bila je povodom Međunarodnog dana školske knjižnice, 26. listopada, kada su učenici u okviru produženog stručnog postupka (PSP-a) posjetili knjižnicu Gimnazije Petra Preradovića

Izrada straničnika

u Virovitici. S obzirom da je naša školska knjižnica jako mala, učenici su bili oduševljeni veličinom Gimnazijske knjižnice i veličinom njenog knjižnog fonda. U knjižnici nas je dočekao i ugostio kolega knjižničar Josip Strija i razveselio poklonom, straničnikom s logom Gimnazije.

S obzirom na to da je riječ o učenicima s poteškoćama u razvoju, s lakom i umjerenom retardacijom, kod njih uvijek u prvi plan dođe socijalizacija koju oni stječu susretom s drugom sredinom, a tek onda onaj edukativni aspekt koji neki učenik usvoji, a neki ne, što naravno ovisi o njegovim intelektualnim mogućnostima. Neki od njihovih dojmova bili su da i oni žele posati knjižničari ili da bi htjeli imati tako veliku i bogatu knjižnicu.

Povodom 16. studenoga, Međunarodnog dana tolerancije, u suradnji s učiteljem defektologom organizirana je radionica s učenicima šestog razreda na temu "U redu je biti različit" gdje se u obliku skupnog rada izradio na kraju razredni plakat ili razredna konvencija tolerancije. Učenici su dobili točne i netočne tvrdnje s primjerima tolerancije prema drugoj rasi, vjeri, osobi s invaliditetom

ili nekim drugim nedostatkom. Točne tvrdnje su trebali ispisati na zasebne papiriće koje su kasnije, dok je svaki predstavnik skupine izložio rad svoje skupine, lijepili na razredni plakat i time dobili vlastiti plakat tolerancije.

Ovakve aktivnosti možda su u djelovanju redovne osnovnoškolske knjižnice svakodnevne, no u školi gdje se školuju djeca s poteškoćama u razvoju, one su veliko postignuće.

MJESEC HRVATSKE KNJIGE 2009. U ZNAKU ČITANJA

Piše: Jerko Barišić

Mjesec hrvatske knjige u našoj školskoj knjižnici realizirali smo kroz različite aktivnosti. Maštali smo s Andersenom, čitali pod zvijezdama i promatrali nebo, družili se s Mladenom Kušecom i Jadrankom Bitencom, sudjelovali u Nacionalnom kvizu za poticanje čitanja.

Čarolija Andersenovih bajki

Nakon što su učenici drugoga razreda i njihovi roditelji kod kuće pročitali Andersenove bajke, učiteljica Nena pripremila je materijale za rad u grupama. Učenici i njihovi roditelji došli su u knjižnicu gdje ih je pozdravila razrednica i najavila radionicu. Slijedila je igra asocijacija u kojoj su učenici, nakon pročitanih kratkih tekstova, pogađali naslove Andersenovih bajki. U takvom ozračju Lana Mršić, 2.r., otplesala je ples na Händlovu "Glazbu na vodi". Bila je to zabavna, opuštajuća i motivirajuća najava bajke "Ružno pače". Prije nego su učenici i roditelji otišli u razred, školski knjižničar, prof. Jerko, pozdravio je i zahvalio roditeljima koji su se odazvali i kod kuće pročitali Andersenove bajke. Upozorio ih je na opadanje interesa čitanja u drugom razredu osnovne škole. Zato se organizira obiteljsko čitanje kojim se daje poticaj djeci u čitanju lektire, jer je čitanje temelj učenja.

Rad je organiziran u četiri radionice: a) izrada slikovnice "Naša mala slikovnica", b) "Bit ću ti prijatelj" - plakat o Ružnom pačetu, c) igrokaz - dramatizacija jednog dijela bajke po izboru učenika i roditelja, d) izrada umne mape "Ružno pače". Radionca je bila zbilja obiteljska. Djeca i roditelji savjesno su izvršili postavljene zadatke i prezentirali svoje uratke. Iz bajke izvukli su pouku da se svi trebamo lijepo odnositi prema ljudima i oko sebe širiti osmijeh.

Zadovoljstvo "glumaca" nakon izvedenog igrokaza

U evaluacijskim Ističima roditelji su pohvalili ovakav način rada, izrazili zadovoljstvo što su djeca uživala u pročitanoj lektiri i sve pretvorili u igru koje će se svi dugo

sjećati. Radionica je zaokružena gledanjem animiranog filma "Ružno pače".

Čitajmo pod zvijezdama

Priredbu "Čitajmo pod zvijezdama", 23. 10. 2009. g., prekrasnim je krasnoslovom "Srebrne ceste" Gustava Krkleca, otvorila Jelena Vlanić, profesorica hrvatskoga jezika. Kroz PowerPoint prezentaciju genijalnog Galileja približili su publici Matija Habijanec, Josip Košić i Tomislav Rajković, učenici 8.c. Galilejeve stavove o heliocentričnom sustavu uvjerljivo su kroz glumu prenijeli učenici šestoga razreda Marko Kranjčević i Filip Komljenović. Najimpresivnija bila je prezentacija "Fascinantno". Nju su pod prigrušenim svjetlima svi čitali u sebi i s razumijevanjem. Bilo je fantastično gledati kako je skladno ureden svemir s mnogim nebeskim tijelima, kako je naša Zemlja malena u usporedbi sa zvijezdama! Iako mala, ona je lijepa. Nju trebamo čuvati. Ona je naš dom. Školski knjižničar najavio je druženje pod zvijezdama čim se nebo razvedri. Tada će svi zainteresirani moći preko teleskopa promatrati zvijezde i Mjesec kao što je to činio Galileo Galilei kome je posvećena 2009. godina, Godina astronomije.

Skitam se i čitam

U organizaciji Gradske knjižnice "Franjo Marković" Križevci i Knjižnice Osnovne škole "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno održan je 27. listopada 2009. književni susret s Mladenom Kušecom. Poznati pisac za djecu najprije se susreo s učenicima u Matičnoj školi u Svetom Ivanu Žabnu. Nakon toga gostovao je u područnim školama: Cirkvena, Sveti Petar Čvrstec i Trema.

Svojim pristupom približio se djeci, čitao im, pričao i igrao se. Predstavio im je više svojih knjiga: "Tajne zagonetne šume", "Vrlo rijetke zagonetke", "Otkud dojde dugi nos" i "Potraga za Bijajom"... U svim je školama susret održan na drugačiji način. Posebno je bio iznenađen što mu je učenik 4.r. Matija Rajković iz Sv. I. Žabna predstavio, kroz prezentaciju, njegovu knjigu "Mama, tata i ja". Rekao je da mu nitko o toj knjizi nije govorio kao spomenuti učenik. Zanimljive priče, pjesmice, šale i pitalice sigurno će pomoći učenicima, a i odraslima, da njeguju prijateljstvo s ljudima i prirodom.

Kroz knjige do zvijezda

Završna svečanost Nacionalnog kviza za poticanje čitanja u okviru Mjeseca hrvatske knjige, "Kroz knjige do zvijezda", održana je 13. 11. 2009. godine u Kongresnoj dvorani na Zagrebačkom velesajmu. Glavni organizator bile su Knjižnice Grada Zagreba, a pokrovitelj Mozaik

knjiga. Ovom skupu odazvao se veliki broj pobjednika kviza koji je već ranije održan u mnogim školskim i narodnim knjižnicama diljem Hrvatske. Na ovoj svečanosti između svih pobjednika izvlači se glavna nagrada i deset utješnih. Svečanost je započela pozdravom organizatora i pokrovitelja, a nastavljena predstavom "Mačak u čizmama" Lutkarske scene "Ivana Brlić-Mažuranić". Nakon opuštajuće predstave izvučeno je 11 dobitnika. Među njima bila su samo trojica, ostali vjerojatno zbog gripe, ove ili one druge, nije podiglo svoju nagradu pa će je organizator poslati poštom.

Među pobjednicima bili su i učenici iz naše Županije: dva iz Koprivnice, jedan iz Križevaca i jedan iz Svetoga Ivana Žabna, Tomislav Rajković, 8.c. Sudionici su se pridružili, nakon svečanosti, mnogim posjetiteljima ovogodišnjeg Interlibera.

Čitač Tomislav Rajković, 8.c, nakon završnice Nacionalnog kviza

Ljubav je jedino važna

Prijateljstva, uspjesi, postignuća - prolazni su. Ostaje jedino ljubav. Ona je jedino važna, poručio je učenicima 5.- 8. r. Jadranko Bitenc na kraju književnoga susreta u Osnovnoj školi "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno. Književni susret održan je nakon čitanja njegova romana "Twist na bazenu" koji su predstavili učenici 6.a razreda pod vodstvom Mirjane Maretić, profesorice hrvatskoga jezika. Nakon prezentacije svi su dobili križaljku koju nije bilo teško riješiti, jer su se pitanja odnosila na likove i situacije iz spomenutoga romana. Ako svi i nisu stigli riješiti križaljku do kraja, zato su gotovo svi znali konačno rješenje: ime i prezime našega gosta.

Mladi novinari održali su s njim javni intervju. Više mu odgovara kad mu se postavljaju pitanja tako da ne odluta u širinu. Pitali su o njegovom romanu "Twist na bazenu", djetinjstvu, stvaralaštvu, interesima... Naravno, htjeli su saznati je li redovito čitao lektiru u osnovnoj školi. Čitao je, mnogo je pročitao. Za svaku knjigu s popisa pročitao bi pet po svojem odabiru. Govorio je iskreno o svojem djetinjstvu koje nije najčešće bilo sretno. Istaknuo je da ga je žed za znanjem izvukla iz tih životnih nedaća u djetinjstvu. Bio je odličan učenik koji je uvijek mislio svojom glavom. "Još bismo živjeli u špilji da je sin krapinskoga čovjeka samo slušao svoga oca ne misleći svojom glavom", naglasio je književnik Jadranko Bitenc.

Većina učenika će, vjerujemo, poželjeti pročitati njegove romane nakon što su ga upoznali. Oduševio ih je svojom neposrednošću, vedrinom, jednostavnošću i vječnom mladošću.

KREATIVNOST NAM JE JAČA STRANA

Pišu: Katarina Belančić i Rajna Gatalica

U knjižnici Tehničke i Obrtničke škole u Bjelovaru odlučile smo pokrenuti niz kreativnih radionica. S obzirom na to da smo mi škola tehničara i obrtnika, ovakve kreativne radionice su odlično prihvaćene. Učenici su još uvijek skeptični kada dođu na takvo druženje, ali ubrzo shvate da ne tražimo od njih nikakvo teorijsko znanje, već praktične vještine. Nakon šest ili sedam sati nastave, učenici više ne žele slušati predavanja, ali praktični rad im je pravo osvježanje. Sve ono što zahtijeva rad rukama ili govorne vještine, u našoj je školi dobro prihvaćeno. Tome smo se i mi prilagodile.

Ovo je pregled radionica i aktivnosti koje smo pokrenule u posljednjih nekoliko mjeseci te reakcija učenika na njih:

1.) Radionica "Ljudi od stiropora"

Velike stiroporne ploče spojili smo otprilike u visini čovjeka. Jedan učenik je legao na tu stiropornu podlogu, drugi je ocrtao njegov obris, zatim su taj obris izrezivali skalpelom pa bojali i ukrašavali izrescima iz novina i časopisa.

2.) Parlaonica

Primijetile smo da naši učenici jako puno vremena provode na Facebooku. Željele smo to nekako iskoristiti pa smo predložile parlaonicu o Facebooku. Oformile

Čovjek od stiropora

smo dvije ekipe: jednu iz Obrtničke škole (negacijska ekipa) koja je upozoravala na negativne i štetne strane Facebooka i jednu iz Tehničke škole (afirmacijska ekipa) koja je isticala pozitivne karakteristike Facebooka. Takav oblik rasprave im je bio nov i neistražen. Na zadovoljstvo i jedne i druge strane, suci su odlučili da je rasprava neriješena.

3.) Projekt "Ljudi koji su mijenjali svijet"

Ovaj projekt je nedavno pokrenut i uključuje brojne aktivnosti, ali najvažnija, koju su i učenici dobro prihvatili, je izrada plakata o čovjeku koji je, po njihovu mišljenju, promijenio svijet. Nekoliko učenika iz svakog razreda dolazi u knjižnicu i izrađuju plakat. Gotovi plakat odnose u svoju učionicu. Na ovaj način učenici pamte neke povijesne činjenice, ali i poučavaju druge, iz čega

proistječe osjećaj korisnosti i zadovoljstva. Kada svi razredi naprave plakate, postaviti ćemo njihovu izložbu i nagraditi najbolji.

4.) *Valentino u knjižnici*

Valentino smo proslavile natjecanjem za najbolji ljubavni SMS. Učenici su poruke ubacivali u kutiju koju smo poslije ispraznile i proglasile pobjednika iz svake škole. Pobjednik Obrtničke škole osvojio je večeru za dvoje u lokalnoj pizzeriji, a pobjednik Tehničke škole poklon bon za dva sendviča po izboru u obližnjem fast foodu. Na ovaj način učenike smo nagradile, ali i privukle u knjižnicu.

S navedenim aktivnostima imamo pozitivna iskustva te su ih dobro prihvatili i učenici i nastavnici. Planiramo nastaviti s ovakvim i sličnim radionicama jer smo otkrile da ih naši učenici vole i u tom se vrlo dobri.

ESPERANTO U KNJIŽNICI

Piše: Alica Bačeković Pavelić

U knjižnici Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar 8. prosinca 2009. otvorena je izložba u povodu stogodišnjice postojanja Društva esperantista u Bjelovaru koje je osnovao davne 1909. godine Fran Kolar-Krom. Izložba je obuhvaćala tridesetak knjiga, rječnika, udžbenika te časopisa na esperantu, ali i na nekim svjetskim jezicima: japanskom, bengalskom, perzijskom, francuskom, njemačkom. Neke od najzanimljivijih knjiga bile su prijevod "Zlatarova zlata" Augusta Šenoa iz 1911. godine na esperantu, što je i prva tiskana knjiga na esperantu u Hrvatskoj te "Čudnovate zgode šegrta Hlapića" na bengalskom i perzijskom. Osim knjiga, izloženo je i nekoliko fotografija s izleta i susreta bjelovarskih esperantista 70-ih godina 20. stoljeća.

Postavljanje izložbe potaknula je profesorica Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar Marija Horvatić-Kapelac, nekad vrlo aktivna članica Društva esperantista, neko vrijeme i njegova predsjednica. Otvaranju izložbu nazočilo je dvadesetak nekada vrlo aktivnih članova Društva esperantista u Bjelovaru koji su se prisjetili brojnih druženja i zajedničkih susreta s esperantistima iz čitavoga svijeta. Uz izložbu, pripremljena je i prigodna brošura, koja je nastala kao rezultat učeničkog istraživanja o nekada

vrlo popularnom, univerzalnom međunarodnom jeziku - esperantu. Učenici su na taj način upoznali jezik koji je nekada bio most prijateljstva te su kvalitetno proveli svoje slobodno vrijeme, istražujući u knjižnici osnovne informacije o esperantu.

Ovakvom je aktivnošću školska knjižnica postala sudionikom mnogobrojnih školskih aktivnosti tijekom godine, ali je i obogatila kulturni život grada Bjelovara.

EUROPA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Piše: Tatjana Petrec

Tijekom rujna u knjižnici Ekonomske i birotehničke škole i Turističko-ugostiteljske i prehrambene škole Bjelovar obilježene su dvije značajne manifestacije. Obilježavanju tih manifestacija pridružile su se i knjižničarke Alica Bačeković Pavelić i Tatjana Petrec.

U povodu Dana europske baštine, koji se održava svake godine 23. rujna, knjižničarke su pripremile izložbu knjiga Upoznajmo svjetsku i hrvatsku kulturnu baštinu.

Cilj takve izložbe bio je upoznati učenike s hrvatskom, europskom i svjetskom materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom te ih potaknuti na razmišljanje kako najveći dometi kulture nisu plod i stvaralaštvo jedne nacije, već kako je kulturna baština Europe sinteza različitih utjecaja i stoljetnih prožimanja među narodima i kulturama.

Dana 26. rujna 2009. obilježen je Europski dan jezika

čiji je cilj poticanje jezične raznolikosti i učenje jezika. U želji da učenicima skrenu pažnju na obilježavanje tog dana, knjižničarke su pripremile igru u kojoj su učenici

trebali pokazati svoje znanje stranih jezika: engleskoga, njemačkoga, francuskoga i talijanskoga.

Učenici su u igri mogli sudjelovati tijekom cijeloga tjedna, a njihov zadatak je bio da iz kutije izvuku riječ napisanu na jednom od navedenih stranih jezika, prepoznaju njezino značenje i stave riječ na odgovarajuće mjesto na panou. Ukoliko su bili uspješni, učenici su za nagradu dobili slatko iznenađenje - bombon s papirićem na kojem se nalazila izvučena riječ, napisana na svih 5 jezika koji su se nalazili na ploči.

Ova je aktivnost pokazala da učenici mogu i na zabavan način učiti strane jezike te da se rado odazivaju na zbivanja u knjižnici. Također je realizirana korelacija programa školske knjižnice i stranih jezika (engleski, njemački, francuski i talijanski jezik). Sudjelovali su svi učenici posjetitelji knjižnice i pojedina razredna odjeljenja u dogovoru s knjižničarkama.

150 GODINA KNJIŽNICE SREDNJE GOSPODARSKE ŠKOLE KRIŽEVCI

Piše: Ivana Štironja

Knjižnica Srednje gospodarske škole u Križevcima postoji od 1860. godine kada je otvorena prva poljoprivredna škola u Hrvatskoj, Kraljevsko gospodarsko i šumarsko učilište u čijem je sklopu i ona osnovana. Rad knjižnice omogućen je dobivanjem knjiga koje su darivali Križevčani i znanstvene ustanove. Za potrebe nastave darovano je 155 knjiga. Knjižnicu nastavljaju darivati pojedinci te značajne europske ustanove među kojima je i Carska kr. akademija znanosti u Beču. Uz knjige, od 1880. godine knjižnični fond obogaćuje i dvadeset stručnih časopisa.

1960. g., osnivanjem Više poljoprivredne škole, knjižnica se ne dijeli, već je nastavljaju koristiti i učenici

i studenti sve do 1993. godine kada se Srednja gospodarska škola osamostaljuje, tj. izdvaja iz Poljoprivrednog instituta. Knjižnica tada ostaje pod upravom Srednje škole, a knjige koriste i studenti Više škole.

Najprije se nalazila u staroj zgradi Učilišta (današnjem Učeničkom domu), a sredinom 20. stoljeća preseljena je u sadašnju školsku zgradu u kojoj je prvotno bila smještena u prizemlju. Od 1997. godine nalazi se u današnjoj prostoriji na prvom katu. Knjižnica je smještena u malom, ali ugodnom prostoru (22 m²) s puno svjetla, u središnjem dijelu zgrade, opremljena je računalom za učenike, a ima i deset mjesta za korisnike.

Iako je ranije fond bio zajednički Srednjoj i Višoj školi, od 1994. godine fond knjiga Srednje škole počinje se odvajati financijski i u novoj inventarnoj knjizi. On danas obuhvaća oko 4000 svezaka, a dio fonda stručnih knjiga smješten je i u nastavničkim kabinetima. Zbirka časopisa koje knjižnica sadržava obuhvaća 45 naslova, od onih namijenjenih učenju stranih jezika, znanstveno-popularnih do stručnih časopisa pojedinih nastavnih područja. Koprivničko-križevačka županija donirala je 2005. program za knjižnično poslovanje Metel Win, a od 2007. intenzivno se radi na informatizaciji knjižničnog fonda.

Uz stručnu djelatnost knjižnica, odnosno knjižničari, sudjeluju i u organizaciji kulturnoga života Škole: uređivanjem panoa, pripremanjem izložbi i sl.

195 GODINA ŠKOLSTVA U SUHOPOLJU ILI KAKO SE NEKAD SJEDILO U KLUPČICAH I STOLICAH

Piše: Vlatka Valentić

Brojka iz naslova zasigurno je podatak vrijedan poštovanja jer se u 195 godina neprekidnog prosvjetnog djelovanja u Suhopolju skupilo mnoštvo podataka koji su svojom dokumentacijskom vrijednošću i zanimljivošću zahtijevali da se obrade i sačuvaju. Taj je posao u okviru

školskog projekta osmišljenog tijekom dviju školskih godina, 2008./2009. i 2009./2010. povjeren nastavnici povijesti, gospođi Mariji Mudrinić i knjižničarki Vlatki Valentić. Bogata građa ležala je u rukopisnim spomenicima koje je trebalo iščitati, ali i u obiteljskim uspomenama

i fotografijama koje su nam ljubazno ustupile brojne suhopoljske obitelji.

Prvi zapis u prvoj Školskoj spomenici potpisao je učitelj Josip Anšan, a on datira iz 1883. godine. Josip Anšan je prvi učitelj koji piše Spomenicu, ali nije prvi suhopoljski učitelj. Ispisujući početne stranice naslovljene Tamna prošlost, učitelj Anšan i sam je u prilici da istražuje povijest škole. Evo što je on zapisao:

“Prva viest o suhopoljskoj školi nalazi se u župnom zapisniku krštenika terezovačke (suhopoljske) župe od godine 1814. Iste godine bje naime glasom toga zapisnika krštena Agneza Derežanin, kćerka Mirka Derežanina, učitelja suhopoljskoga.”

Najzanimljiviji su u spomenicama najstariji podatci pa tako doznajemo da se prvom polovinom 19. st. nastava odvijala u nekoliko kuća u Suhopolju, da se više izučavao njemački nego hrvatski jezik, da su štoviše i poneki učitelji slabo hrvatski jezik govorili i pisali, da u školi nije bilo klupa već se sjedilo na podu. Školski se život razlikovao od današnjega pa je tako školska godina započinjala u listopadu i završavala krajem srpnja mjeseca, svako je “polijeće” (polugodište) završavalo ispitom te je na kraju svake školske godine školu pregledao kraljevski županijski školski nadzornik. Uobičajeni su bili prekidi nastave zbog zaraznih bolesti kao što su ospice ili kolera, a nije bila rijetkost da djeca ostaju kod kuća pomažući u obavljanju sezonskih poslova poput branja kukuruza.

Školu su i u prošlosti, kao i danas, posjećivali brojni uglednici državne i crkvene vlasti. Godine 1862. posjeti ovu školu ban Josip Šokčević, 1893. ban Dragutin Khuen Hedervary, 1902. zagrebački nadbiskup dr. Juraj Posilović.

Ovisno o tome koliko su učitelji zapisivači bili skloni biti kroničari svoga vremena, doznajemo i podatke

Izvištaj o posjeti bana Hedervaryja pročitao je “općinski notar”

o važnijim zbivanjima u mjestu. Zasižno je jedan od važnijih događaja izgradnja dječjeg vrtića ili Spielschula, kako bi Suhopoljčani rekli, 1904. godine. Razdoblje nakon 2. svjetskog rata je vrijeme izgradnje cesta, elektrifikacije mjesta, tehničkog napretka te velikog poleta u školi koja je svojim aktivnostima bila nositelj kulturnog života u mjestu. Najvažniji događaj u novijoj povijesti škole jest izgradnja nove školske zgrade 1971. godine u kojoj je i sada smještena OŠ Suhopolje.

Predstavljanje rada u OŠ Suhopolje

Čitajući spomeničke zapise došli smo i do vrijednih informacija o začecima i razvoju školske knjižnice. Prva vijest o knjižnici javlja se 1875. godine:

“Školska knjižnica stoji tek u zametku. Ima nekoliko knjižica, većinom pokloni visoke kraljevske zemaljske vlade. Škola dobiva Napredak i Hrvatski učitelj. Nada je da će se što skorije nabaviti knjiga za školsku knjižnicu.”

Tijekom 19. stoljeća u još se nekoliko navrata nabrajaju nabavljeni naslovi, ali značajniji napredak školske knjižnice bilježimo tek nakon 1971. godine i otvaranja knjižnice u novoj školskoj zgradi.

Ovaj povijesni pregled predstavljen je javnosti priredbom 27. 11. 2009. u OŠ Suhopolje. Bila je to završnica dugotrajnog i zanimljivog rada, a dirljive reakcije publike, mještana te bivših i sadašnjih zaposlenika Škole, potvrdile su uspjeh projekta.

Mnogobrojne su želje da se ovaj istraživački rad nastavi te da 200-tu godišnjicu Škole obilježimo znanstvenom publikacijom. S nadom da će se ova knjiga napuniti “prekrasnim zgodami koje će biti na sreću našega naroda”, kako je rekao već spomenuti prvi zapisivač školskog ljetopisa, učitelj Anšan, završili smo ovaj projekt i obećali sebi i publici ponovni susret za pet godina.

MOGUĆNOSTI SURADNJE ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Pišu: Zorka Renić, Tatjana Kreštan

Za školske knjižnice vežu se brojni stereotipi, a među njima prednjači poimanje knjižnice kao mjesta gdje se samo posuđuje lektira. Zašto je tomu tako?

Budući da su stereotipi neopravdane generalizacije i nastaju zbog nepoznavanja problematike, valja nam istaknuti glavne probleme s kojima se školske knjižnice sva-

kodnevno susreću. Gorući problem školskog knjižničarstva je financiranje, posebno nakon odluke o ukidanju minimalnih sredstava za nabavu građe. Većina knjižnica nema adekvatan prostor koji predviđa standard i one se pretvaraju u svojevrсна “skladišta” bez mogućnosti za javnu i kulturnu djelatnost. Nešto bolja situacija vidljiva je u

pogledu stručnog knjižničarskog osoblja otkako su doneseni zakonski preduvjeti glede zapošljavanja i otkako bolje funkcionira sustav školovanja knjižničara.

Upravo zbog tih problema često su knjižnice orijentirane na suradnju, što je postalo preduvjetom kvalitetnijega rada. Pokazalo se da suradnjom škola i školskih knjižnica dolazi do boljih rezultata, školske knjižnice su znatno vidljivije, uočava se njihov rad, uvažava ih se kao ravnopravne partnere. Evo nekoliko konkretnih primjera suradnje knjižnica. Knjižničarke Medicinske škole Bjelovar i Komercijalne i trgovačke škole Bjelovar isplanirale su nekoliko zajedničkih aktivnosti kojima su, među ostalim, nastojale predstaviti stvaralaštvo djelatnika naših škola. Prva je održana u Mjesecu hrvatske knjige 23. listopada 2009., kada su se knjižnice uključile u centralnu manifestaciju "Čitajmo pod zvijezdama". Ova aktivnost kojoj je glavni cilj promicanje čitanja odvijala se diljem Hrvatske na brojnim neformalnim mjestima, a naša se odvijala u prostoru školske knjižnice kao susret učenika i zavičajnih autora koji su čitali svoju poeziju i prozu. Sudjelovali su profesori iz naših škola: Darinka Bojčić, Tomislav Cug, Nada Crnogorac i Melita Kraus.

Iduća zajednička aktivnost bila je predbožićna izložba "Anđeli". Dio svoje privatne zbirke anđela ustupila nam je Anica Šabarić, ravnateljica đurđevačke gradske knjižnice i predsjednica Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Vjerujemo da je svima poznato kako je naša Anica velika ljubiteljica anđela i njihova revna sakupljačica. Na otvorenju izložbe uvodnu riječ o motivici anđela u povijesti umjetnosti dala je kolegica Zdenka Venus-Miklić, profesorica povijesti umjetnosti i knjižničarka Gimnazije Bjelovar. Učenici i profesori Medicinske škole i Glazbene škole Vatroslava Lisinskog pripremili su prigodan program. Druga velika izložba "Na dvoru kralja vilenjaka" postavljena je u siječnju 2010. kada je svoje slike i skulpture predstavila Melita Kraus, profesorica etike u Turističko-ugostiteljskoj i prehrabenoj školi Bjelovar. Njezina se škola također uključila u organizaciju izložbe, koju je otvorio gradonačelnik Bjelovara Antun Korušec. Ove smo izložbe ostvarili zahvaljujući velikom prostoru kojim raspolažemo, premda on arhitektonski nije zamišljen kao izložbeni, ali smo ga prilagodili tome. Željeli bismo kvalitetom kulturnih sadržaja postati prepoznatljiv i aktivan izložbeni prostor namijenjen učenicima, nastavnicima, ali i građanima Bjelovara.

Osim kulturnih djelatnosti suradnja dviju škola pokazala se uspješna u organiziranju slobodnog vremena učenika i korelaciji s drugim odgojno-obrazovnim sadržajima. Knjižničarke su osmislile projekt "Nulti sat" kojim se nastoji razvijati kreativnost učenika, a provodi se u nizu radionica tijekom školske godine: izrada glagoljičnih slova, izrada čestitaka, rad u tehnici akrilika i ostalim slikarskim tehnikama. Dio ovih kreativnih radionica usko je povezan s nastavnim sadržajima kojima se nastojala dati nova dimenzija.

U ovom smo članku prikazali najuspješnije oblike suradnje naših dviju knjižnica, iako se različiti oblici suradnje provode svakodnevno: nabava građe, izrada različitih prezentacija, korelacija s nastavnim sadržajima, postav manjih izložaba, izrada informacijskih pomagala i drugo.

DJELATNOST ŠKOLSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE IV. OSNOVNE ŠKOLE BJELOVAR

Piše: Dejana Kurtović

U knjižnici i čitaonici IV. osnovne škole Bjelovar, dolaskom nove knjižničarke Dejana Kurtović, napravljeno je restrukturiranje rada knjižničara te se od ove školske godine u školskoj knjižnici i čitaonici održavaju razne aktivnosti poput radionica, tematskih izložaba, nastave u knjižnici i izvannastavnih aktivnosti.

Od uspješnijih aktivnosti ističemo rad skupine Malih knjižničara koja broji 22 učenika i predstavljanje knjige On je bio Vedran (što je popraćeno u Bjelovarcu i Bjelovarskom listu). Ostale aktivnosti u knjižnici su: turnir u šahu, radionica kalendara, čestitaka i zvijezda za Božić, predavanje člana Astronomskog društva Andromeda, predstavljanje engleske pričaonice Dječjeg odjela Narodne knjižnice "Petar Preradović" pod nazivom "Tell me more" i predavanje Obiteljskog centra BBŽ-a i udruge

mladih Sreganeet o opasnostima Facebooka i Interneta pod nazivom "Facebookmania".

Od sljedećih aktivnosti u knjižnici, nakon opsežne revizije fonda, u veljači će se održati Kviz društvenih igara i predstavljanje novog broja školskog časopisa Pupiljci.

Prioritet knjižničarke tijekom zimskih praznika je revizija i otpis kompletne knjižnične građe koja sada broji 9.100 knjiga te velik broj neuvedenih časopisa, priručnika i audiovizualne građe. Računalni unos knjižne građe je započet u svibnju 2009. i planira se dovršiti do kraja kolovoza 2010. godine.

Našim učenicima i zaposlenicima želimo približiti knjižnicu na taj način da je počnu smatrati svojim mjestom za druženje i kvalitetnim provođenjem slobodnog vremena, kao i mjestom uvijek dostupnih izvora informacija.

NOVI IZGLED KNJIŽNICE I ČITAONICE IV. OSNOVNE ŠKOLE BJELOVAR

Piše: *Dejana Kurtović*

U ljeto 2009. napravljen je opsežan zahvat na prostorijama knjižnice i čitaonice IV. osnovne škole Bjelovar. Knjižnica je dobila novi izgled i razmještaj. Zidovi su okrečeni, napravljeni su novi parketi, postavljene nove rolete i nabavljen novi namještaj (ormari, knjižničarski stol i stolica, stolovi i stolice u čitaonici te nove police za knjige) i to sve prema Pedagoškim standardima. Projekt je vodio ravnatelj škole Milijan Bojanović.

Knjižnični fond je premješten iz manje u veću prostoriju te se sada nalazi na 295 novih polica u prostoriji od 55 m². U toj prostoriji se nalazi i 8 računala na stolovima sa 8 sjedećih mjesta.

U manjoj prostoriji od 45 m² nalazi se čitaonica sa 4 stola i 16 stolica (sa 13 dodatnih za predavanja), knjižničarski stol i stolica, 4 ormara (od kojih je jedan za časopise, a drugi su za audiovizualnu građu i tehniku). Od tehničkih aparata u čitaonici se nalazi knjižničarsko računalo, multipraktični aparat (printer, skener, faks i fotokopirka), TV s VCR-om i DVD playerom, radio-kazetofon s CD-playerom, pano za izložbe, plastifikator, laptop, projektor, stroj za uvezivanje dokumenata i 2 stalka s platnima i 2 grafoškopa za nastavu, koji uvelike pomažu u radu knjižničarke i nastavnog osoblja u školi.

Knjižnica trenutno raspolaže s fondom od 9.100 knjiga, od čega je oko 60% učenička lektira. Također redovito prima oko 20 naslova stručnih i dječjih časopisa, a u fondu ima i manji broj (532 jedinice) multimedijalne građe. Dobar dio fonda je star koliko i knjižnica (1973. godine), ali ima i novijih izdanja jer knjižnica ima plansku nabavu novijih izdanja. Nabava se vrši uglavnom preko ministarstva i donacija.

U rujnu, nakon smrti knjižničara Branka Časića, u novouređenoj knjižnici na neodređeno je vrijeme zaposlena knjižničarka Dejana Kurtović iz Daruvara, koja je prije radila u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Virovitici, a diplomirala je povijest, filozofiju i knjižničarstvo u Zagrebu.

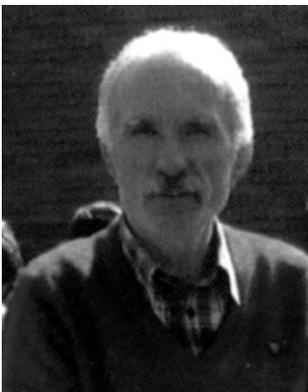
Ovo je jako veliki pomak s obzirom na prijašnje stanje knjižnice koja je bila neprikladna za rad i čuvanje građe.

U sljedećim godinama morat će se poraditi na kabinetu za knjižničara, na obnovi knjižnične građe (koja je stara otprilike 20 godina i u nedovoljnoj količini za 850 učenika) te na zaposlenju još jednog diplomiranog knjižničara kako bi se pokrile obje smjene u školi.

SJEĆANJE NA BRANKA (Ožegovci, 1950. - Zagreb, 2009.)

Pripremila: *Mirjana Milinović*

Prošla je godina dana otkako izgubismo dragog kolegu i prijatelja, Branka Časića.

Rođen 1950. g. u Ožegovcima u općini Pakrac, bio je srednje od troje djece u skromnoj i uglednoj obitelji Milana Časića. Diplomirao je Hrvatski jezik na Pedagoškoj akademiji u Petrinji 1972. i svoj radni

vijek započeo kao učitelj u Bučju pokraj Pakraca. Kratko je

vrijeme radio u Gimnaziji i Školskom centru u Daruvaru, pa u MUP-u RH, a od 1993. radio je kao školski knjižničar u IV. OŠ Bjelovar.

Volio je svoj posao, bio marljiv i cijenjen u kolektivu, o čemu govori i podatak da je od 1999. bio biran u Školski odbor IV. OŠ, a od 2001. do 2009. bio i njegov predsjednik.

Branko je bio član našega Društva i član ŽSV-a školskih knjižničara naše Županije.

Pamtit ćemo ga kao mirnog, staloženog i jednostavnog čovjeka, blagog i skromnog. Nenametljivo je znao ispričati šalu, ili pomoći savjetom, ili jednostavno biti tu, u našoj blizini. Nedostajat će nam na našim skupovima.

NABAVA KNJIGA U KNJIŽNICI VISOKOG GOSPODARSKOG UČILIŠTA U KRIŽEVCIMA

Piše: Sandra Kantar

U razdoblju od 2004. do 2009. kontinuirano se evidentira i prati nabava knjiga u knjižnici Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima. S obzirom na brojno osipanje fonda u prošlosti, uočeno je da dio odgovornosti za veliki gubitak knjiga leži u činjenici da nad knjigama nije postojao stručni nadzor i da je knjižni fond bio stihijski zbrinjavan. Radi lakšeg praćenja ulaska prispjelih knjiga u knjižnicu, podijeljene su u sljedeće kategorije:

1. Vlastite publikacije: uključuju knjige i skripte čiji su autori profesori i predavači s Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima.
2. Poklon/donacija: podrazumijeva knjige i skripte koje su poklonjene/darovane/ donirane od strane studenata, (bivših i sadašnjih) profesora, autora, nakladnika, srodnih institucija i suradnika.
3. Stari fond/neuvedene knjige: tu spadaju knjige koje su nekad pripadale knjižnici bivše Više škole i Srednje gospodarske škole kada su te dvije institucije imale knjige pohranjene u zajedničkoj knjižnici.
4. Knjige od dobavljača: knjige koje su kupljene od nakladnika i izdavača
5. Knjige iz Otkupa Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa

Iz priloženih podataka (tablica) može se vidjeti da je najviše knjiga nabavljeno 2005. (526 knjiga), a najmanje 2009. godine (178). U ostalim godinama broj nabavljenih knjiga kretao se u rasponu od oko 200-tinjak primjeraka.

GODINA	UKUPAN BROJ KNJIGA
2004.	264
2005.	526
2006.	307
2007.	253
2008.	192
2009.	178
UKUPNO:	1720

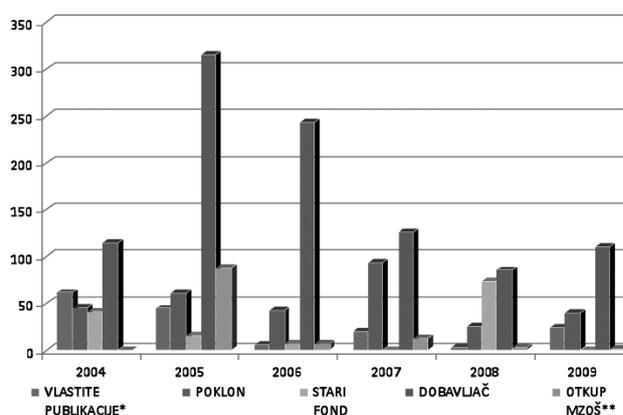
TABLICA: Broj nabavljenih knjiga po godinama

Izvor: vlastito istraživanje

Prema kategorijama nabavljenih knjiga (grafikon), može se vidjeti da je nabava knjiga od dobavljača najzastupljeniji način rasta fonda. Osobito je velik broj kupljenih knjiga u 2005., a najmanji broj knjiga je kupljen u 2009. godini. Inače, nabava knjiga kupnjom odvija se

putem internog obrasca u kojem se navode osnovni podatci o knjizi i modulu za koji je knjiga potrebna. Od ukupnog broja preostalih knjiga, otprilike 20% su pokloni ili donirani primjerci novih ili starijih izdanja iz područja struke. Vrlo često studenti i profesori, ali i stručnjaci iz srodnih i prijateljskih institucija, poklanjaju knjižnici one naslove za koje pretpostavljaju da ih korisnici trebaju za rad i učenje. Osim knjiga i skripata, poklanjaju se zbornici sa skupova, priručnici i udžbenici. Ovaj način nabave knjiga pokazatelj je dobrih odnosa koje knjižnica uspostavlja sa svojim korisnicima i drugim knjižnicama. Vlastite publikacije također ulaze u fond knjižnice u značajnom broju. Velika pažnja posvećuje se činjenici da vlastitih izdanja uvijek bude dovoljno kako bi svaki student dobio svoj primjerak knjige ili skripte koje su vrlo često i glavna ispitna literatura. Dio fonda (138 knjiga) čine knjige koje su bile u vlasništvu zajedničke knjižnice Više i Srednje poljoprivredne škole. Kada se 1998. Učilišna knjižnica osamostaljuje, dio fonda zajedničke knjižnice Više i Srednje poljoprivredne škole vraća se u Učilišnu knjižnicu i kontinuirano se, u skladu s mogućnostima i raspoloživim osobljem, nanovo inventarizira. Najmanje knjiga, tek 113, dobiveno je Otkupom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Bilo bi puno bolje da Ministarstvo otkupljuje veći broj knjiga za knjižnicu jer bi na taj način podržalo i unaprijedilo njezin rad, a nabava knjiga ne bi bila isključiva briga matične institucije. Također bi bilo dobro da postoji kvalitetnija suradnja između knjižničara i Ministarstva u pogledu odabira potrebnih naslova.

Kako bilo, ostaje činjenica da se knjižnični fond usprkos brojnim poteškoćama ipak razvija i obogaćuje novim naslovima i da kao takav služi akademskoj zajednici u Županiji i šire. Budući trendovi nabavne politike idu u smjeru još snažnijeg rasta fonda u skladu sa Standardima za školske knjižnice.

GRAFIKON: Vrsta nabavljenih knjiga po godinama

Izvor: vlastito istraživanje

KOLIKO POZNAJEMO PRAVILNIK O ZAŠTITI KNJIŽNIČNE GRAĐE?

Piše: Božica Anić

Dobro nam je poznato da je čuvanje i zaštita knjižnične građe važna sastavnica knjižničnog poslovanja. Valja podsjetiti na neke od razloga zbog kojih smo dužni to činiti, pa je tako primjerice jedan od njih svakako financijski. Knjižnice ne mogu dopustiti da im se fond prerano istroši i ošteti, jer zamjena i popravak oštećenih primjeraka iziskuje znatna financijska sredstva. Isto tako teško je predvidjeti što će zanimati korisnike u budućnosti, pa je stoga čuvanje zbirke daljnji razlog skrbi svih zaposlenih u knjižnici. Pri tome ne treba zaboraviti da vrsta knjižnice, građa i način njenog korištenja određuju i mjere zaštite. One mogu biti administrativne i njima se bavi nastavak teksta, zatim preventivne i kurativne.

Administrativnim ili pravnim mjerama se putem zakona, odnosno određenih pravila ponašanja uobličjenih u pravilnike propisuje skrb o knjižničnim fondovima. Jedan od takvih pravilnika je i Pravilnik o zaštiti knjižnične građe (NN br. 52 / 22. travnja 2005.), kojim se uređuju uvjeti čuvanja, način pohrane i oblici korištenja knjižnične građe.

Pošto je prošlo pet godina od njegova donošenja, za pretpostaviti je da su knjižnice, poštujući njegove odredbe i poznavajući stanje i probleme svojih fondova izradile svoje interne pravilnike, koji ih obvezuju na čuvanje građe. Postavlja se pitanje jesu li pritom izradile program sustavne zaštite građe, te temeljem dogovornih kriterija izdvojile građu koju će nekom od navedenih mjera (preventivno, konzervacijom i restauriranjem, reformatiranjem) fizički zaštititi, ili - unatoč tome što je skrb o fondu obveza svih djelatnika knjižnice - ipak zadužile osobu koja bi dio svog radnog vremena posvetila zaštiti građe. Isto tako za pretpostaviti je da knjižnice, pošto je velik broj njih, posebice onih narodnih koje djeluju unutar granica našeg Društva, u zadnjih 10-ak godina doživio renoviranja, proširenja ili preseljenja u nove prostore, nemaju većih problema s adekvatnim smještajem, pohranom građe i njenim čuvanjem. No pri tome ne treba zaboraviti da i novouređeni prostori ponekad ne garantiraju fizičku sigurnost građe. Uzmimo samo primjerice centralno grijanje u spremišnim prostorima. Poznate su posljedice suhog i toplog zraka na papir. Koliko puta smo ove zime izmjerili relativnu vlagu u našim spremištima?

Osim što Pravilnik uređuje mjere zaštite, bavi se i kulturnim dobrom u knjižnicama, pa stoji da se "Pravilnikom također uređuje postupak popisivanja i vrjednovanja građe za koju se predmnijeva da ima svojstvo kulturnoga dobra ili za koju je doneseno rješenje o preventivnoj zaštiti, odnosno rješenje o utvrđivanju svojstava kulturnoga dobra (u daljnjem tekstu: zaštićena građa), uvjeti i način korištenja, stručnog održavanja te zaštite i očuvanja te građe, sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara".

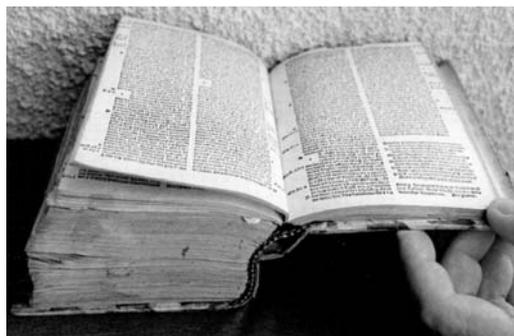
Naime, razlog zbog kojega je zanimljiv upravo dio koji se bavi kulturnim dobrom, leži u činjenici da u proteklih pet godina otkako je na snazi dotični Pravilnik, u našim knjižnicama (Društvo Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), koliko je poznato, nije došlo do pokre-

tanja postupaka prijave i registracije knjižnične građe kao kulturnog dobra. Isto tako ostaje nepoznato što se dešavalo u razdoblju od 1990. Zapravo, može se izdvojiti kao primjer pokretanja postupka registracije slučaj jedne specijalne knjižnice, koja ga je pokrenula (2003.), no on do danas nije riješen. Spomenute činjenice ne podrazumijevaju crkvene i samostanske knjižnice iste regije.

Navedeni podatci nisu rezultat nekakvih posebnih ispitivanja, jer svrha teksta nije analiza stanja kulturnog dobra unutar granica našeg Društva, već su rezultat "usmene predaje". Svrha je skretanje pažnje na problem i poticaj za razmišljanje.

Spomenute činjenice svakako nameću mnogobrojna pitanja. Prvo i osnovno je zašto se knjižnice ne odlučuju na registraciju pojedinih primjeraka ili zbirki ako nas na to podsjeća i obvezuje legislativa? Svakako, razloga može biti više. Jedan od prvih, primjerice, može biti taj da knjižnice ne posjeduju građu koja bi mogla imati status kulturnog dobra. No opće je poznato da narodne knjižnice skrb o zavičajnoj baštini, pa zasigurno unutar spomenutih zbirki ima i građe vrijedne registracije. Ili, možda knjižnicama nedostaju opipljivi kriteriji temeljem kojih bi mogle identificirati građu i prijaviti je kao kulturno dobro. Ako je u tome razlog neprijavlivanja, onda svakako rješenje leži u organiziranju skupova na kojima bi se izlaganjima, diskusijama, propitivanjima došlo do zaključaka koji bi doprinijeli evidentiranju baštinske građe. Možda knjižnice u registraciji ne vide posebnu korist. No ona postoji i to prvo financijski, jer nešto što ima status kulturnog dobra zasigurno ima i prioritet u financiranju (restauriranje, mikrofilmiranje, digitalizacija i sl.), a nije zanemariv niti "rejting" koji knjižnica ima zahvaljujući takvoj građi, što onda implicira niz drugih pozitivnih momenata koji proizlaze iz toga.

Neki od razloga neprijavlivanja mogu biti u činjenicama kao što su preopterećenje knjižnica redovnim poslovima, premalom broju djelatnika, a prevelikim brojem redovnih obveza, nepostojanju odgovarajućeg prostora za smještaj kulturnog dobra, jer ako je nešto proglašeno kulturnim dobrom, onda to povlači i odgovarajuće obveze imatelja, ili na kraju - možda je razlog, kao što stoji i u naslovu, u našem poznavanju Pravilnika.

“KNJIŽNICE STVARAJU BUDUĆNOST NA TEMELJU KULTURNOG NASLIJEĐA” 75. generalna konferencija i kongres IFLA-e, Milano (Italija), 23. - 27. 8. 2009.

Pišu: Kristian Ujlaki, Jasminka Vajzović, Karlo Galinac i Dijana Sabolović-Krajina

Četvero koprivničkih knjižničara - Dijana Sabolović-Krajina, Jasminka Vajzović, Kristian Ujlaki i Karlo Galinec sudjelovali su na 75. generalnoj konferenciji i kongresu Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i organizacija (The International Federation of Library Associations and Institutions - IFLA) u Milanu, Italija, od 23. - 27. kolovoza 2009. Kongres se održao pod nazivom “Knjižnice stvaraju budućnost na temelju kulturnog naslijeđa”, čime se željelo naglasiti kako knjižničari trebaju pažljivo izbalansirati prošlost i budućnost knjižnica vodeći računa o tri posebno bitna elementa: unaprjeđivanju suradnje na globalnoj razini, konvergenciji s arhivima i muzejima te očuvanju knjižnica kao javnih prostora. Zahvaljujući financijskoj pomoći Ministarstva kulture Republike Hrvatske, koprivnički knjižničari sudjelovali su na ovom najvećem knjižničarskom stručnom skupu, predstavivši dobru praksu koprivničke Knjižnice u digitalizaciji, koja je uvrštena među najbolje u svijetu. Naime, Kristian Ujlaki i Karlo Galinec imali su izlaganje na posteru, jedinom iz Hrvatske, pod nazivom “Digitisation as a local community value” - “Digitalizacija kao lokalna vrijednost”. Osim toga, svi su dobili uvid u situaciju u kojoj se nalaze knjižnice i knjižničari u svijetu, ali i niz novih ideja i inspiracija za daljnji rad. Prisustvovali su programima i izlaganjima na mnogobrojnim sesijama - o knjižničnom menadžmentu i marketingu, informacijskoj pismenosti, zavičajnim zbirka-ma, copyrightu i ostalim pravnim pitanjima u digitalizaciji, knjižničnim uslugama za osobe koje ne mogu čitati crni tisak, cjeloživotnom učenju u knjižnicama, o stalnom stručnom usavršavanju knjižničara, knjižnicama i kulturnom turizmu, dječjim i školskim knjižnicama, knjižničnoj statistici, informacijskoj tehnologiji, zaštiti i informatizaciji itd. Svatko od njih ovdje predstavlja svoj izbor najdojmljivijeg od velikog broja prezentirane najbolje međunarodne knjižničarske prakse.

Kristian Ujlaki: Knjižnice u budućnosti - gdje ćemo biti za deset godina?

Moje prvo sudjelovanje na IFLA-i počelo je prisustvovanjem ceremoniji otvorenja sa 3500 sudionika i atmosferom koja je kod mene pobudila osjećaj pripadanja jednoj značajnoj globalnoj zajednici - zajednici knjižničara. Već na svečanosti otvorenja kongresa istaknuta je potreba za novim stilom, dizajnom i imidžom knjižnica.

Glavni razlog sudjelovanja bio je izbor postera kolege Karla Galinca i mene pod naslovom “Digitisation as a local community value” o senzibilizaciji lokalne zajednice za potrebe očuvanja kulturne baštine korištenjem najsuvremenije tehnologije. Naš prijedlog za poster bio je jedan od 103 izabrana među više stotina pristiglih prijedloga i bili smo jedini predstavnici Hrvatske na poster-izlaganjima. Poster je bio vrlo dobro prihvaćen od kolega širom svijeta i pobudio je dosta zanimanja. Odgovorili smo na mnogobrojne upite vezane uz projekte digitalizacije naše Knjižnice, ali i uz Koprivnicu i Hrvatsku općenito.

Kristian i Karlo ispred svog postera

Svakodnevno smo prisustvovali predavanjima, od kojih bih izdvojio neka od zanimljivijih.

Odabrao sam zajedničku sesiju Komisije IFLA-e za knjižnični menadžment i marketing i Komisije za akademske i istraživačke knjižnice na temu “Knjižnice u budućnosti - gdje ćemo biti za deset godina?”. Istaknuo bih izlaganje Klause Ceynowe iz Bavarske državne knjižnice iz Münchena koji je govorio o knjižnicama u digitalnom dobu. Autor je prikazao neke poslove i funkcije knjižnica koje je usporedio s ne tako davnim vremenima. Mogao se dobiti dojam o opsegu informacija i tehnologiji koja je izrazito napredovala u kratkom vremenu. Osvrnuo se na budućnost knjižnica i knjižničara i kao imperativ za njihovu svijetlu budućnost naglasio da “librarians” i “libraries” moraju postati “lifebrarians” odnosno “lifebraries”. To znači da knjižnice moraju prepoznati elemente koji su važni u životu njenih korisnika i postati im što bliže na način da im omogućuju da koriste knjižnicu za one potrebe koje su im u svakodnevnom životu važne.

Predavač Eppo van Nispen Tot Sevenaer DOK-a - Library Concept Centre, Delft, iz Nizozemske, u vrlo zanimljivoj i teatralnoj multimedijskoj prezentaciji naglasio je potrebu da se knjižnice bez straha i oklijevanja upuste u promjene koje će privući i zadržati korisnike. Recept je sličan onome prethodnog izlagača - ponuditi ljudima ono što im treba i što će koristiti. Spomenuo je da je, primjerice, iluzorno očekivati da će dječji odjeli u javnim knjižnicama biti popularni ako ne omoguće kompjutersku igraonicu svojim članovima. Djeca vole igrati video igrice i ako to ne mogu raditi u knjižnici - radit će to negdje drugdje. Naglasio je potrebu da javne knjižnice promijene svoj imidž sterilnih amorfnih mjesta punih pravila, zabrana i ograničavanja. Samo takav odnos garantira potrebu za opstanak i njihovu budućnost.

Odabrao sam i predavanja o slobodnom pristupu informacijama i slobodi izražavanja koja su nosila naslov

“Ethics in library workplace”. Zanimljivo je bilo izlaganje Barbare Jones iz SAD-a koja je predstavila borbu pravnim sredstvima za očuvanje privatnosti korisnika u situaciji kada se ta privatnost želi narušiti od strane državnih tijela u svrhu “posebnih” ili “viših” interesa. Radi se o pokušaju primjene USA Patriot Act-a - dokumenta koji je donesen u SAD-u nakon terorističkih napada 11. rujna 2001., i koji znatno olakšava djelovanje državnih službi sigurnosti u borbi protiv terorizma. Taj propis nadilazi postojeće propise o pravima pojedinca na privatnost pa tako i postojeće propise o zaštiti privatnosti korisnika knjižnica. Zahvaljujući etičkim načelima, knjižničari su trenutno u pravnoj borbi za zaštitu prava na privatnost korisnika.

Na temelju prisustvovanja ovim, ali i drugim predavanjima, mogao bih zaključiti da su knjižnice, odnosno knjižnični sustavi pojedinih zemalja, odraz stanja političko-gospodarskih sustava tih zemalja. Primjetan je jaz između razvijenih i nerazvijenih koji je realnost i koji je prisutan kao globalna pojava i u svim gospodarskim ili političkim sferama života. Dosta se izlaganja bavilo pitanjem položaja knjižnica u situaciji galopirajućih tehnoloških i globalizacijskih promjena, odnosno pitanjem budućnosti knjižnica. Izražavan je optimizam, ali i naglašavana potreba transformacije knjižnica i knjižničara koji neizostavno moraju biti uključeni u navedene promjene i štoviše, biti predvodnici u tome. Isključivo će potrebe korisnika diktirati organizaciju i funkcije knjižnica u budućnosti. Veseli spoznaja da smo kao mala knjižnica na najboljem putu da se uklopimo u najvažnije svjetske trendove u knjižničarstvu.

Jasminka Vajzović: Knjižnice za djecu i mlade

Iz sesije Knjižnice za djecu i mlade izdvojila sam praksu jedne danske knjižnice, koja me se posebno dojmila, a nalazi se na listi najboljih knjižnica u Europi. Radi se o novoj središnjoj knjižnici u Hjorringu (<http://www.hjbib.dk>). Grad se nalazi na sjeveru Danske, a nova Knjižnica, otvorena 2008. godine, smještena je u prodajnom centru. Središnja je knjižnica koja s još četiri ogranka i jednim bibliobusom opskrbljuje okrug od 67.000 stanovnika. Prosječna dnevna posjećenost Knjižnice je 1200 korisnika dnevno. Glavni cilj je od samog početka bio učiniti Knjižnicu centralnom točkom grada. Stoga se vodilo računa i o umjetničkom djelu, arhitekturi i dizajnu, angažiran je umjetnički duo Bosch&Fjord, danski arhitekti i dizajneri s međunarodnim iskustvom u opremanju knjižničnih interijera.

Knjižnica nema strogo odvojenih odjela, sve funkcionira kao jedan odjel, pojedini dijelovi koji imaju razne namjene vizualno su odvojeni, a crvena linija ih spaja. Crvena linija spaja sve prostore različitih namjena prolazeći kroz njih i povezujući ih - ideja je - kao što vena prolazi kroz ljudsko tijelo. Postoje tihe i aktivne zone. Ne postoje odjeli za različite dobi. Na ulaznom dijelu nalaze se nove knjige i ostali mediji za razne dobne skupine. Sve je u slobodnom pristupu. Lože s ekranima različitih veličina, glavni tv-display za prikaz izložbi i vremenske prognoze, turistički ured, kafić, prostor za posušivanje i vraćanje knjižnične građe, informacije. Veliki dio knjižnice

je izložbeni prostor i prostor u kojem se održavaju radionice. Ključni moto rada je iznenađenje, interakcija, novi način komuniciranja.

Cijela knjižnica je jedna velika pozornica gdje se korisnici susreću s čarolijom i gdje imaju šansu sudjelovati u toj čaroliji. Cilj je da djeca knjižnicu dožive cijelim svojim bićem i da uče kroz igru, igra je prioritet, simbol igre je i polica-tobogan smještena na sredini Knjižnice. Prostor za slikovnice izgrađen je poput parka s drvećem tako da djeca tijekom cijele godine mogu ležati u parku i čitati knjige, što je jako dobro uzevši u obzir dansku klimu.

Karlo Galinec: Statistika kao važna komponenta u upravljanju digitalnim naslijeđem

Uz predstavljanje postera prisustvovao sam većem broju zanimljivih predavanja iz različitih područja knjižničarstva. Sesije kojima sam prisustvovao bile su: Statistika i evaluacija, informacijska tehnologija i očuvanje građe; Novine; Geografske i kartografske knjižnice; Znanstvene i tehnološke knjižnice i odjeli u specijalnim knjižnicama; Informacijska tehnologija. Posebno bih izdvojio predavanje “Mjere i strategije za web naslijeđe” iz sesije “Statistika i evaluacija, informacijska tehnologija i očuvanje građe” zbog velike važnosti koju statistika ima u svakodnevnom knjižničarskom poslu, a ponekad joj se ne pridaje dovoljno važnosti.

Koprivnički knjižničari na kongresu IFLA-e u Milanu

Potrebno je ukazati na važnost načina i alata kojima se danas služe knjižnice pri sakupljanju statističkih podataka temeljem kojih se procjenjuje i vrjednuje važnost pojedine vrste građe ili usluge. Na bazi statističkih podataka danas se u knjižnicama donose odluke o smjeru daljnjeg poslovanja knjižnice, ukidaju se stare i uvode nove usluge, vrše se mnoge druge važne procjene koje ne bi bile moguće bez statističkih podataka. Vezano uz naslovnu temu, postavlja se pitanje očuvanja web sadržaja iz razloga postojanja značajnih i vrijednih djela na tom mediju, a isto tako i načina procjene istih. Kroz procjenu vrijednosti sadržaja donose se odluke o oču-

vanju digitalne baštine koja se nalazi na webu, tj. one koja je dostupna putem interneta, zbog postojanja opasnosti od oštećenja nositelja takvih podataka i njihovog trajnog nestanka, a mogu nestati jednim klikom miša. Stoga je postupak očuvanja potrebno početi provoditi od samog početka te kroz sve korake "životnog ciklusa" dokumenta. Kod očuvanja takvih sadržaja javljaju se problemi vremenske distance i perspektive kako bi se odredili sadržaji koje je važno očuvati na nacionalnoj ili lokalnoj razini. Zbog sve većeg broja sadržaja izdanih u digitalnom obliku važno je provoditi radikalniju selekciju istih te odrediti prioritete za očuvanje samo najvrjednijih. Takve se sadržaje ne može definirati kao materijalno naslijeđe jer je taj oblik građe još premlad kako bi se već moglo govoriti o nasljeđivanju. Dakle, kod upravljanja odabirom građe za očuvanje, važnost se stavlja na procjenu i mjere kako bi se utvrdila važnost. Pretpostavke od kojih se kreće kod odabira su vrijednosne, tj. definirane troškovno, sadržajne, ovisno o učestalosti upotrebe, oskudnosti ili riziku. Druga je pretpostavka da mjere za pohranu web sadržaja, kao i mjere kod očuvanja drugih vrsta građe, moraju biti dizajnirane da podupru poslovne odnose. Kao izazovi pohrane sadržaja s weba javljaju se: virtualnost te dupliciranje dokumenata, "zone sumraka" (na webu može svatko i sve objaviti, tako da je takve sadržaje teško okarakterizirati kao publikacije ili vrijedne sadržaje), struktura web dokumenata. No da bi sve ovo bilo ostvarivo potrebno je odrediti nove načine mjerenja važnosti digitalnog naslijeđa kako bi se bolje mogli definirati sadržaji koji kvalitetom zaslužuju da budu očuvani, a u svemu tome najvažniju ulogu imaju statistički modeli i metode koji omogućuju kvalitetan odabir takvih sadržaja.

Dijana Sabolović-Krajina: Knjižice promiču pismenost 21. stoljeća

Pod ovim nazivom održana je zajednička sesija Komisije IFLA-e Pismenost i čitanje (predsjedavajuća joj je Ivanka Stričević) i Komisije Informacijska pismenost. Dojmila me se kako zanimljivim i kvalitetnim sadržajem, tako i dinamičnom organizacijskom strukturom koja je nakon seta izlaganja nudila set diskusije u malim grupama u kojima smo participirali svi mi prisutni, pa su tri sata doslovno prohujala. I u ovoj sesiji posebnu pozornost izazvala je praksa danskih knjižnica, konkretno one u

Aarhusu (<http://www.aakb.dk/sw1379.aspx>) koja koristi naj-suvremeniju infomatičko-informacijsku tehnologiju kako bi se angažirali mladi kroz okupljanje u Knjižnici. Predstavljen je projekt "Knjižnica kao svemir", pa preporučujem da svakako pogledate video koji ga predstavlja, a jedan je od uradaka mladih u Knjižnici (<http://www.youtube.com/watch?v=ixsOLvLSARg>). Knjižnica je prilagođena potrebama mladih, uvedene su mnoge aktivnosti, koje se održavaju čak i noću, no zajednička su im osnova informacijska pretraživanja bazirana na potrebama mladih. Posebno je naglašena dinamika između mladih korisnika i knjižničnog osoblja kroz dijalog. Za dodatne informacije posjetite sljedeće mrežne stranice:

http://www.youtube.com/watch?v=9KsFrkxjtj8&feature=player_embedded#
<http://www.blogginglibrarian.com/2009/05/13/video-unleash-the-users-by-aarhus-public-library/>
<http://centeredlibrarian.blogspot.com/2009/05/mindspot-library-for-youth.html>

Zaključak svih izlaganja u ovoj sesiji može se sažeti u nekoliko rečenica: zbog utjecaja i značaja tehnologije, danas se govori o trans-pismenosti ("pismenost iza i iznad pisane i tiskane građe") i trans-pismenoj generaciji. Također se govori o multimodalnoj pismenosti (lingvističkoj, vizualnoj, audio, gestikularnoj i dr.), koja je vezana uz interaktivnost web tehnologije, posebno uz Web 2.0 i participativno učenje (učenje sudjelovanjem). Novo informacijsko okruženje dovodi u pitanje tradicionalnu funkciju knjižnice i zahtijeva promjenu kulture knjižničkih usluga. Pojavljuju se različiti tipovi trans-pismenih knjižnica. Multipismenost zahtijeva novi senzibilitet, sposobnost kritičkog pristupa i evaluacije, kao i moć da se transformira sebe i druge. Još jedna zanimljivost: na ovoj sesiji dobili smo jedan od odgovora kako Kina s 1,3 milijardom stanovnika i 56 nacionalnosti s različitim jezicima i kulturom, uspijeva ostvariti galopirajući napredak. U izlaganju pod nazivom "Promicanje pismenosti popularne kulture na kineskom selu" objašnjeno nam je kako su, zahvaljujući nacionalnom projektu širenja računalne pismenosti, gradske i seoske knjižnice opskrbljene elektroničkim pomagalicama (računalima, serverima, projektorima, satelitskim antenama, digitalnim kamerama). Da bi narod prihvatio modernu tehnologiju, knjižnice su opskrbljene i sadržajima popularne kineske kulture (knjige, filmovi, glazba, kazališna umjetnost, lijepa umjetnost, predavanja, putopisi i dr.) na novim, digitalnim i elektroničkim medijima.

"PARTNERSTVOM S NAKLADNICIMA I NARODNIM KNJIŽNICAMA DO BOLJIH KNJIŽNIČNIH USLUGA ZA OSOBE KOJE NE MOGU ČITATI CRNI TISAK"

Satelitska konferencija IFLA-e, Mechelen (Belgija), 17. - 19. 8. 2009. / Maastricht (Nizozemska), 20. 8. 2009.

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

Nekoliko dana prije održavanja Svjetskog kongresa IFLA-e u Milanu, zajedno s Dragicom Zlatar, predsjednicom Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije, kao aktivni sudionik s izlaganjem prisustvovala sam konferenciji pod nazivom "Better library services for print-disabled people through partnerships with Publishers and Public Libraries", a posvećena je knjižničnim uslugama za osobe koje ne mogu čitati crni tisak. Konferencija je apostro-

firala ključnu ulogu suradnje između nakladnika, knjižnica (narodnih i specijalnih) i korisnika koji ne mogu čitati crni tisak u izgradnji inkluzivnih knjižničkih usluga. Dinamici i programskom bogatstvu konferencije pridonijela je i zanimljiva organizacijska struktura. Prva tri konferencijska dana posvećena ulozu nakladnika i knjižnica održana su u povijesnom belgijskom gradiću Mechelenu, a posljednji konferencijski dan posvećen konkretnim uslugama

za korisnike s teškoćama u čitanju crnog tiska održan je u Maastrichtu, Nizozemska (više na www.debibliotheken.nl/P3IFLA2009). Organizator ovog međunarodnog stručnog skupa bila je Sekcija za knjižnične usluge za osobe koje ne mogu čitati crni tisak Međunarodnog saveza knjižničarskih udruga (International Federation of Library Associations - IFLA) u suradnji s Flamanskom knjižnicom za zvučne knjige i brajicu i Nizozemskom knjižničarskom udrugom. Konferencija je okupila oko 120 sudionika sa svih kontinenata, a na njoj je predstavljena i praksa koprivničke Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" u pružanju usluga za slijepe i slabovidne osobe, kao jedna od dvadesetak izabranih najboljih praksi na međunarodnoj razini, zajedno s onima iz Francuske, Njemačke, Nizozemske, Belgije, Norveške, Danske, Švedske, Velike Britanije, Kanade, Australije, Južnoafričke Republike, Kenije i Japana. Naglasak koprivničkog izlaganja, jedinog iz Hrvatske, bio je na partnerstvu Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije i Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica, ali i izgradnji mreže suradnika na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini kao ključu održivosti ove specijalne knjižnične usluge (više na <http://oud.debibliotheken.nl/content.jsp?objectid=21964>). Da podsjetimo, usluga je u koprivničkoj Knjižnici pokrenuta zahvaljujući sredstvima Europske unije 2006. godine s osnovnim ciljem socijalne inkluzije, odnosno ravnopravnog uključivanja sugrađana s oštećenjem vida u život lokalne zajednice i društva općenito.

D. Sabolović-Krajina i D. Zlatar s kolegama iz Nizozemske (Marian Koren), Kenije, Australije i Belgije

Uz prezentaciju vlastite prakse, cilj našeg sudjelovanja bio je stjecanje potrebnih znanja, iskustava i vještina za daljnji stručni razvoj Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije i koprivničke Knjižnice "Fran Galović" te prenašanje znanja drugim zainteresiranim knjižnicama i udrugama u Hrvatskoj, prvenstveno putem predavanja i radionica u okviru Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara koji se održavaju u koprivničkoj knjižnici. Tome će pridonijeti i saznanja stečena tijekom posjeta narodnim knjižnicama u Mechelenu i Maastrichtu.

Glavni zaključci konferencije formulirani su u Rezoluciji, u kojoj je istaknuto da ovaj međunarodni stručni skup ima uporište u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom. Osobe koje ne mogu čitati crni tisak imaju jednaka prava na pristup knjigama, znanju i informacijama kao i svi ostali. Skup je osvijestio činjenicu da je osobama koje ne mogu čitati crni tisak danas dostupno svega 5% objavljenih informacija u svijetu, te da u svijetu živi 161 milijun slijepih i slabovidnih ljudi, a taj je broj u porastu. Ako se tome doda i broj osoba koje zbog ostalih oblika invaliditeta ili teškoća u čitanju i pisanju ne mogu čitati crni tisak - knjige, novine, časopise ili web stranice, taj je broj mnogo veći (više na <http://oud.debibliotheken.nl/content.jsp?objectid=21907>).

Skup je ostvario zadani organizacijski cilj zagovaranja u društvu knjižničnih usluga koje su odgovarajuće i pristupačne za osobe koje ne mogu čitati crni tisak. Shodno tome, usvojen je akcijski plan za ostvarenje osnovnih ciljeva ove međunarodne konferencije: poticanje daljnjeg razvoja digitalne, globalne knjižnice s pristupačnom građom za osobe koje ne mogu čitati crni tisak; razvoj partnerstva s ostalim (međunarodnim) organizacijama koje potiču čitanje i pismenost, te nakladnicima, kao i daljnje prezentiranje najbolje međunarodne prakse za strukturalnu suradnju knjižnica specijaliziranih za osobe koje ne mogu čitati crni tisak i narodnih knjižnica koje su okrenute socijalnoj inkluziji i potrebama lokalnih zajednica u području kulture, informiranja i pristupa znanju.

Sudjelovanje Koprivničanki na ovom međunarodnom stručnom skupu financijski je omogućilo Ministarstvo kulture RH i Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, budući da je bio usmjeren na promicanje i zaštitu ljudskih prava, jednakih prilika za sve građane i građanke, snošljivost, suradnju, demokraciju, bolje uvjete i kvalitetu života i širenje prostora javnosti.

“UPRAVLJANJE I OSIGURANJE KVALITETE”

2. okrugli stol Knjižnice i suvremeni menadžment, Rijeka, 17. travnja 2009.

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

Upravljanje i osiguranje kvalitete bila je tema 2. okruglog stola *Knjižnice i suvremeni menadžment* u organizaciji Komisije za upravljanje Hrvatskoga knjižničarskog društva, Gradske knjižnica Rijeka i Sveučilišne knjižnica Rijeka. Na skupu su sudjelovali ravnatelji i voditelji samostalnih knjižnica i knjižnica u sastavu te voditelji knjižničnih odjela, službi i programa i ostali knjižnični djelatnici iz Hrvatskoj, ali i iz Slovenije i Srbije. Povod organiziranju

ovog stručnog skupa nastojanje je Komisije za upravljanje HKD-a da osigura sustavnu edukaciju knjižničara o alatima i vještinama suvremenog menadžmeta kako bi se što lakše suočavali sa stalnim i brzim promjenama u okruženju. Posebno treba istaknuti promjene u funkcioniranju javnog sektora (uvođenje konkurencije, razvoj novih tehnologija, smanjivanje financiranja iz javnih budžeta i potraga za novim izvorima financiranja). Tu su i sve složeniji zahtjevi

naših korisnika (članova, financijera, donositelja političkih odluka, najšire javnosti i dr.). Pojam kvalitete nije nov u knjižičarstvu, budući da nam je glavni kriterij rada zadovoljstvo korisnika. Međutim, knjižičari premalo koriste sustavno osiguranje kvalitete kao upravljački alat kako bi sebi olakšali poslovanje.

Stoga je cilj ovog Okruglog stola bio upoznati osnovne pojmove, alate i vještine osiguranja kvalitete (definicija pojma kvalitete, principi izvrsnosti / kakvoće / izvrsnosti u knjižnici, utjecaj sustava kvalitete na djelatnike, korisnike, usluge i dr.), te ponuditi niz praktičnih znanja kako pratiti i poboljšati kvalitetu.

Dr. sc. Zdravko Pečar, izvanredni profesor na Fakultetu za upravu u Ljubljani, stručnjak za menadžment u javnom sektoru, održao je izlaganje pod nazivom *Menadžment kvalitete / kakvoće u javnom sektoru*. Kvaliteta se definira kao postizanje zahtjeva unutrašnjih i vanjskih korisnika na najučinkovitiji i najracionalniji način, odnosno kao podudaranje ponude sa zahtjevima i očekivanjima korisnika / kupaca. Uvođenje sustavnog praćenja i osiguranja kvalitete zahtijeva vrijeme (brze akcije nisu primjerene), u dijalog se trebaju uključiti svi zaposleni, a ciljevi kvalitete nisu odvojeni od ciljeva knjižnice (misije, vizije, vrijednosti). Kvalitetu je potrebno osiguravati u svim segmentima organizacijskih procesa u organizaciji, kao i sustavno ispitivanje napredovanja prema željenim ciljevima kvalitete, te vođenje odgovarajuće dokumentacije sustava kvalitete. Dragica Turjak, direktorica Mariborske knjižnice, održala je izlaganje pod nazivom *ISO 9001 certifikat kvalitete u Mariborskoj knjižnici*. Mariborska knjižnica je prva slovenska knjižnica koja je uvela sustav upravljanja kvalitetom. Bio je to pilot projekt u knjižičarstvu u Sloveniji, koji je od prve ideje i osnove, imenovanja projektne skupine, edukacije do uspješno obavljenog prvog certifikacijskog rješenja trajao od 2002. do 2005. godine. Za uspjeh takvoga projekta je iznimno značajna, s jedne strane odlučnost uprave, a s druge strane motiviranost zaposlenih i želja za promjenama. U partnerstvu sa Slovenskim institutom za kakvoću i mjerenja između različitih mogućnosti izabrali su program aktivne edukacije te kao metodu rada projektni odnosno timski rad. Svake godine prate kako se održava sustav upravljanja kvalitetom, a značajno je da on nije odvojen od drugih procesa u knjižnici, nego je postao način razmišljanja i djelovanja zaposlenih. Gorana Tuškan-Mihočić, dipl. knjižničarka, ravnateljica Gradske knjižnice Rijeka, održala je izlaganje pod nazivom *Pokazatelji za mjerenje uspješnosti*

poslovanja u narodnim knjižnicama. Važan aspekt upravljanja kvalitetom je utvrđivanje uspješnosti poslovanja narodne knjižnice pomoću pokazatelja uspješnosti, temeljenih na statističkim podacima. Tema mjerenje ili utvrđivanje uspješnosti poslovanja (performance measurement) u hrvatskoj knjižničarskoj javnosti gotovo se i nije problematizirala do unazad nekoliko godina. No, kad je o narodnim knjižnicama riječ, još se nismo približili primjeni konkretnih modela pokazatelja, iako je mjerenje rezultata ili utvrđivanje uspješnosti poslovanja u narodnim knjižnicama potrebno za prezentiranje ustanove financijerima, donositeljima političkih odluka, korisnicima i općoj javosti, ali i za interne potrebe knjižnica - utvrđivanje nedostataka i unaprjeđenje poslovanja. Senka Tomljanović, ravnateljica Sveučilišne knjižnice Rijeka održala je izlaganje pod nazivom *Pokazatelji učinkovitosti za visokoškolske knjižnice*. Istaknula je važnost odabira i praćenja odgovarajućih pokazatelja učinaka poslovanja, kao sastavnog dijela sustava unaprjeđenja kvalitete svake organizacije, pa tako i knjižnica. Pokazatelji učinaka poslovanja su alati za ocjenu kvalitete aktivnosti knjižnica, ali i međusobnu usporedbu pojedinih knjižnica i knjižničkih sustava. Razmotrila je povezanost standarda Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789) i standarda Pokazatelji učinka knjižnica (ISO 1162) i njihovu primjenu u Hrvatskoj. Osvrnula se i na nedavno donesen Zakon o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, 10. 04. 2009.).

U Panel diskusiji *Što je kvalitetna knjižnica i kvalitetna knjižnična usluga: dijagnoza, a onda terapija* istaknuto je nekoliko primjera uvođenja praćenja sustava kvalitete u praksi. Zajedničko u svim diskusijama bilo je isticanje potrebe kvalitetnog (preciznog, jasnog, višesmjernog) informiranja, komuniciranja i razumijevanja svih koji su uključeni u sustave uvođenje, upravljanja i osiguranja kvalitete, jer upravo je to najvažnije za uspjeh. Za razliku od (do)sadašnje vrlo raširene prakse, za uspostavljanje sustava kvalitete bitno je bolje uključivanje zaposlenika, odnosno da svi djelatnici budu aktivni dionici u procesu upravljanja kvalitetom. Sami knjižičari se pak trebaju potruditi da se knjižnice u društvu ne doživljavaju kao "kontigenti knjiga", nego kao djelatnost bez koje je nemoguć informacijsko-obrazovni sustav društva.

Detaljnije o izvješću sa skupa i zaključcima na <http://hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/152/>

"KAKO POBIJEDITI? KRIZA JE IZAZOV! UPRAVLJANJE I MARKETING U VRIJEME KRIZE" Predavanje Philipa Kotlera - Zagreb, 25. rujna 2009.

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

Prisustvovati predavanju Philipa Kotlera izuzetan je događaj ne samo za ekonomiste, nego i za one koje zanima marketing i menadžment u knjižičarstvu. Riječ je o svjetski priznatom ekonomskom stručnjaku, istak-

nutom marketinškom pedagogu i autoru mnogobrojnih knjiga. Nazivaju ga i "guruom neprofitnog marketinga". Zahvaljujući potpori Nakladničke kuće Mate prisustvovala sam njegovom predavanju koje je održao u Hotelu Westin

u Zagrebu 25. rujna 2009., pred auditorijem od 300-tinjak sudionika. Istaknuo je kako je od njegovog zadnjeg predavanja u Zagrebu 2006. došlo do mnogih promjena. Svijet je uronio u duboku finacijsku krizu, tvrtke se susreću s velikom neizvjesnošću i bore se donoseći teške odluke. Zatim, tu je i Kina koja može proizvesti velike količine proizvoda po nižoj cijeni nego drugi. Tvrtke očajnički pokušavaju pronaći nove načine diferencijacije svoje ponude. Kotler je ponudio dobre savjete kako postati proaktivnija tvrtka, tvrtka koja predviđa promjene, prilagođava im se prije konkurencije, te savjete kako stvarati tržište

i oblikovati svoju budućnost na tržištu. Tvrtke moraju naučiti kako koristiti nove medije i kako doći do novih potrošača koji koriste internet da bi se informirali i donijeli odluke o kupnji. Više-manje njegove ideje se mogu primijeniti i u poslovanju naših knjižnica, usprkos ekonomskoj terminologiji koja se rabi u profitnom svijetu. Kaotično vrijeme u kojem živimo (Kotler ga naziva "Kaotika", a to je i naziv njegove nove knjige u Nakladi Mate) i pesimizam koji izaziva, treba pretvoriti u nove poslovne mogućnosti. Kreacija i inovacija najjači su aduti i nas, knjižničara.

SUDJELOVANJE GRADSKA KNJIŽNICE NA 7. SAVJETOVANJU ZA NARODNE KNJIŽNICE U RH Šibenik, 16. - 19. rujna 2009.

Piše: Višnja Romaj

Ravnateljica i djelatnici Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica

U organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te suorganizatora Hrvatskoga knjižničarskog društva i Gradske knjižnice "Juraj Šižgorić" iz Šibenika, 7. savjetovanje za narodne knjižnice održalo se u Šibeniku, s temom koja je bila posvećena zavičajnim zbirka narodnih knjižnica. Na skupu na kojem je bilo nazočno preko stotinu knjižničara iz svih narodnih knjižnica u RH, održala sam izlaganje u kojem sam nastojala prezentirati najvažnije značajke Zavičajne zbirke Gradske knjižnice koja ima 820 jedinica knjižne građe. Izlaganje je pobudilo interes jer je zbirka u zadnje vrijeme obogaćena publikacijama iz naše izdavačke djelatnosti (bilteni, dvogodišnji strip kalendar) kao i filmom o Knjižnici koji sam pripremila u suradnji s TV kućom Aurea iz Virovitice.

Uz to, pokazala sam da je jedan dio naše Zavičajne zbirke digitaliziran (novine Virovitičan), te da ćemo ga nastojati u potpunosti digitalizirati. Pozitivnu ocjenu dobila je i naša publikacija pod nazivom Virov'tica u Zavičajnoj zbirci koju je pripremila voditeljica Odjela za odrasle Nela Krznarić. Na savjetovanju smo izložili i poster koji su osmislili djelatnici Knjižnice Mirjana Kotromanović i Robert Fritz. Moje izlaganje bilo je popraćeno PowerPoint prezentacijom koju je osmislio djelatnik Jasen Platenik. Na skupu je dosta lijepih komentara izazvala reprezentativnost Knjižnice koja je bila pokazana kroz rad njenih odjela. Svojom prisutnošću i aktivnim sudjelovanjem i na ovom stručnom skupu, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica pridonijela je razmjeni znanja i iskustava na području narodnoga knjižničarstva.

Izložili smo i poster

"ŠKOLSKA KNJIŽNICA U OZRAČJU INTERKULTURALNOG DIJALOGA" 21. proljetna škola školskih knjižničara, Zadar, 22. - 25. travnja 2009.

Piše: Jerko Barišić

Prošlogodišnja Proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske održana je u Zadru, a okupila je oko 500 sudionika, pretežito knjižničara iz osnovnih i srednjih

škola te gostiju iz inozemstva. Tko je mogao i slutiti da će savjetovanje za desetak školskih knjižničara u Crikvenici 1988. postati respektabilni međunarodni stručni skup?!

Razvidno je danas da su se idejni začetnici Proljetne škole, Višnja Šeta i Mirko Todorčić, nažalost oboje pokojni, pokazali istinskim vizionarima koju su zadužili mnoge generacije školskih knjižničara, i ne samo njih.

“Upravljanje znanjem školskoga knjižničara u funkciji razvoja školskoga kurikulumu u ozračju interkulturalnog dijaloga”, bila je tema Škole koju su organizirali: Agencija za odgoj i obrazovanje - Podružnica Split, Institut za globalizaciju i interkulturalno učenje - Zagreb, dvije zadarske gimnazije i dvije osnovne škole, te jedna osnovna škola s Paga. Na svečanom otvaranju nazočne su pozdravili: predstavnik Grada, zamjenik župana, u ime ravnatelja Agencije za odgoj i obrazovanje Vesna Marović, predstojnica Podružnice Split, prof. Mirko Marković, ravnatelj Uprave za nacionalne manjine pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, mr. sc. Nenad Zekanović, viši prosvjetni inspektor i promicatelj multikulturalizma na zadarskom području te mr. sc. Ivan Pehar, ravnatelj Gradske knjižnice Zadar. Svečano otvaranje obogatili su svojim programom učenici iz istarskih srednjih škola, iz dviju zadarskih gimnazija i učenici osnovnih škola iz Zadra i s Paga. Posebni ton ovoj svečanosti dala je prof. i dipl. knjižničarka iz Siska, Jadranka Groza, svojim osvrtom “Sve moje proljetne škole”. Uz videozapis prisjetila se dvadeset Proljetnih škola na kojima je sudjelovala.

Jadranka Groza prisjetila se svih svojih Proljetnih škola, njih čak dvadeset

Prof. Ante Žužul (Institut za globalizaciju i interkulturalno učenje - Zagreb) u svom je izlaganju naglasio da propitani hod kroz učenje i obuku nije standard, već proces u kome svi sudionici definiraju zajedničke ciljeve u obrazovanju. Na kraju svečanog otvaranje Škole, nazočnima se obratila voditeljica programa prof. Ana Krželj, viša savjetnica za školske knjižničare i dala korisna upute za rad.

Na Školi je bilo više promocija knjiga, posebno ističem predstavljanje knjige izabranih pjesama Tina Ujevića “Dušin šipak”. Stihove velikoga Tina govorio je glumac Goran Matović uz zanimljive komentare profesora Ante Žužula. U plenarnom dijelu savjetnica Mira Zovko iznijela je svoju viziju hrvatskih školskih knjižnica u novom tisućljeću. O uslugama hrvatskih narodnih knjižnica za multikulturalnu populaciju, predavanje Ankice Janković, pročitala je Višnja Bošnjak. Savjetnica Veronika Čelić govorila je o iščitavanju baštine kroz fond školske knjižnice, dok je o obrazovnoj politici prema Romima i ulozi školske

knjižnice u provođenju Nacionalnoga programa za Rome izlagao prof. Mirko Marković. Ulogu školske knjižnice u nacionalnom kurikulumu? predstavila je dr. sc. Dinka Kovačević. Svoj doprinos ovom međunarodnom stručnom skupu dali su predavači iz inozemstva: Željko Vučković i Milica Andevski iz Novoga Sada te Angelina Pereira iz Portugala.

Održano je dvadeset sedam radionica. Sudjelovao sam na dvije. Bilo je zanimljivo pratiti kako učiteljica Sandra Vetma iz OŠ Pujanke Split komunicira za vrijeme radionice sa svojim učenicima u Splitu. Gotovo cijelu nastavu učenici usvajaju preko računala. O tome je na radionici govorio ravnatelj spomenute osnovne škole prof. Boris Vidović. Na drugoj radionici Ines Krušelj Vidas, dipl. knjižničarka i Valentina Đurek, dipl. informatičarka iz OŠ Matije Gupca Gornja Stubica pokazale su kako je Web 2.0 bio u službi međunarodnog projekta između njihove i jedne mađarske škole. Nakon toga sudionici radionice uz njihovo vodstvo izrađivali su takvu stranicu.

Školski knjižničari predstavili su svoja iskustva iz prakse na posterima i usmeno. Poticajna su bila izlaganja Danice Pelko, prof. i dipl. knjižničarke iz OŠ Donja Stubica o suradnji hrvatske i portugalske škole, Petra Buljevića, prof. i dipl. knjižničara o projektima školske knjižnice Josipa Pupačića - Omiš, Elde Pliško Horvat, prof. i dipl. knjižničarke (TSŠ - S. M. S. I. Dante Alighieri, Pula) “Od lokalne do međunarodne razine: Prvih 500 godina Marina Držića”. U okviru Škole održana je i Godišnja skupština Hrvatske udruge školskih knjižničara te uručene nagrade “Višnja Šeta” zaslužnim članovima Udruge. U raznovrsnom programu Škole Smib i Modra lasta predstavljeni su kao “izvorno hrvatski”. Certifikat im je dodijelila Hrvatska gospodarska komora. Školski knjižničari su se i ove godine pokazali izuzetnim humanitarcima i novčano pomogli djeci oboljeloj od bulozne epidermolize. Izlaganja i ostali materijali objavljeni su u Zborniku XXI. Proljetne škole školskih knjižničara RH, koji je podijeljen svim sudionicima. Škola je završila stručnim izletom u hrvatski kraljevski grad Nin.

Umjesto zaključka nameće mi se jedna očita činjenica: najznačajniji stručni skup školskih knjižničara iz godine u godinu postaje sve opsežniji. Organizator, suorganizatori i voditeljica Ana Krželj uložili su puno truda u organizaciju i rad ove Škole te zaslužuju naše čestitke. Ipak, trebalo bi ubuduće napraviti izbor kvalitetnih uradaka koji obrađuju zadanu temu.

Zanimljivo izlaganje imala je članica našeg Društva Katica Grgurić

“POKRETNE KNJIŽNICE - OD ZAMISLI DO ZADOVOLJNOG KORISNIKA”

9. okrugli stol o pokretnim knjižnicama i 3. festival bibliobusa, Vinkovci, 24. - 25. svibnja 2009.

Piše: Ljiljana Vugrinec

U Vinkovcima je održan 9. okrugli stol o pokretnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj, u zajedničkoj organizaciji Gradske knjižnice Vinkovci kao domaćina te Komisije za pokretne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva. Zajedno s 3. festivalom hrvatskih bibliobusa, skup je održan u sklopu

13. vinkovačkog Sajma zdravlja. Osim predstavnika svih hrvatskih službi putujućih knjižnica, koji su u Vinkovce doputovali s deset bibliobusa iz Bjelovara, Čakovca, Karlovca, Koprivnice, Križevaca, Osijeka, Rijeke, Vinkovaca, Zadra i Zagreba, te knjižničara iz drugih gradova Hrvatske, Okruglom stolu prisustvovali su i gosti iz susjednih zemalja - Slovenije, Mađarske, Bosne i Hercegovine te Srbije.

S područja Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, na Skupu su sudjelovale sve tri bibliobusne službe: iz Bjelovara, Koprivnice i Križevaca, zajedno sa svojim bibliobusima i kompletnim posadama: Željkom Prohaskom i Igorom Ivekovićem iz Bjelovara, Mladenom Tudićem i Ivom Trepotecom iz Koprivnice te Igorom Kuzmićem iz Križevaca. Kao članica Komisije za pokretne knjižnice, skupu je prisustvovala i u njemu aktivno sudjelovala i Ljiljana Vugrinec iz Knjižnice i čitaonice “Fran Galović” Koprivnica.

Oba pozvana predavača na skup su stigla iz susjedne Slovenije. Dr. sc. Silva Novljan iz Ljubljane održala je izlaganje na temu Organizacija bibliobusne djelatnosti, u kojem je teorijski i praktično prikazala što je sve potrebno razmotriti i pripremiti kada se u jednoj narodnoj knjižnici planira uvesti usluga pokretne knjižnice - od određivanja ciljeva i planiranja mreže stajališta, preko odabira tipa i izgradnje same pokretne knjižnice, do edukacije potencijalnih korisnika itd. Ravnatelj Gradske knjižnice u Kranju, Viljem Leban potom je u svom izlaganju Edukacija i osposobljavanje putujućih knjižničara opisao značajke djelatnosti putujuće knjižnice u usporedbi s djelatnošću stacionirane knjižnice te posebno naglasio zahtjevnost rada u pokretnoj knjižnici zbog velikog broja područja i uloga za koje moraju biti osposobljeni putujući knjižničari, osim klasične knjižnične djelatnosti (npr. posebne komunikacijske vještine; zahtjevna tehnička znanja itd.)

Ljiljana Črnjar iz Rijeke i Ljiljana Vugrinec iz Koprivnice iznijele su analizu aktualnog stanja pokretnih knjižnica u Hrvatskoj, gdje je u 2008. djelovalo 9 službi pokretnih knjižnica, s ukupno 11 bibliobusnih vozila koja su pružala osnovnu knjižničnu uslugu stanovništvu na području 111 jedinica lokalne uprave, od toga u 97 općina i 14 gradova. Nada Radman iz Zadra potom je govorila o pilot-projektu kućne dostave knjižne građe invalidima i starijim osobama s područja grada Zadra. Igor Kuzmić iz Križevaca predstavio je najmlađu službu pokretne knjižnice u Hrvatskoj te bibliokombi Gradske knjižnice

“Franjo Marković” iz Križevaca, pri čemu je posebno naglasio kako su Križevci jedini grad u Hrvatskoj koji nije županijsko središte, a u okviru svoje gradske knjižnice ima organiziranu bibliobusnu službu. Klaudija Ladan iz Vinkovaca govorila je o iskustvima u radu i brojnim uspješnim projektima vinkovačkog bibliobusa koji bilježi tri godine postojanja. Na kraju su predstavljene tri slavljeničke bibliobusne službe: u Rijeci je obilježeno 40 godina od osnivanja i neprekidnog rada bibliobusne službe i bibliobusa, a u Čakovcu i Koprivnici po 30 godina.

Posjetitelji skupa mogli su još razgledati postere svih hrvatskih bibliobusnih službi kroz koje je dat pregled stanja svake pojedine službe (s obzirom na područje koje pokriva, broj korisnika, broj posudbi, usluge i programe itd.) s krajem 2008. godine. Tijekom prvoga dana skupa održan je i festival bibliobusa gdje su mnogi Vinkovčani iskoristili priliku kako bi posjeli zaista reprezentativne, moderne i suvremeno opremljene bibliobuse iz cijele Hrvatske. Među njima, bilo je najviše djece i mladih koji su s posebnim zanimanjem razgledali bibliobuse i upoznali se sa zadacima i načinom rada popularnih “knjižnica na kotačima”. Festival bibliobusa završio je izborom za najljepši hrvatski bibliobus, u kojem je prema provedenoj anketi najviše glasova osvojio bibliobus Gradske knjižnice Vinkovci. No, kao dobri domaćini, Vinkovčani su prvo mjesto prepustili drugoplasiranome bibliobusu Gradske knjižnice Zadar, koji je tako ponio titulu “1. mistera hrvatskih bibliobusa”.

Bibliobusi u Iloku

U petak, 25. 4. 2009. šarena karavana hrvatskih bibliobusa uputila se u jedinstvenoj koloni kroz Vukovarsko-srijemsku županiju sve do Vukovara gdje su knjižničari razgledali Gradsku knjižnicu, te posjetili vukovarsko Memorijalno groblje i Spomen-dom na Ovčari, kako bi odali počast poginulim braniteljima i svim stradalima tijekom agresije JNA na Vukovar 1991. godine. Na kraju, knjižničari su posjetili prelijepi gradić Ilok, smješten na krajnjem istoku Hrvatske, na obali Dunava i obroncima Fruške gore, gdje su uz poznate iločke znamenitosti (crkvu i samostan Sv. Ivana Kapistrana, Iločke podrume) s posebnim zanimanjem razgledali nedavno obnovljenu i preuređenu Gradsku knjižnicu Ilok, koja danas potpuno zasluženo spada u red najljepših hrvatskih narodnih knjižnica.

HRVATSKI BIBLIOBUSI U 2008.

Ukupan broj stajališta bibliobusa: 355 (prosječno 32 po vozilu)
 Ukupan broj prijeđenih kilometara: 161.195 (prosječno 14.654 po vozilu)
 Ukupan knjižnični fond: 176.602 jedinica građe (u prosjeku, približno 20.000 jedinica po službi)
 Nabava u 2008.: 14.481 primjeraka (prosječno 1.609 po službi)
 Ukupan broj upisanih članova: 13.899 (od toga, 7.454 ili 56% djece i 6445 ili 46% odraslih)
 Ukupna posudba: 355.203 jedinica građe
 Ukupan broj zaposlenih: 33

EDUKACIJE U METELU

Kratak osvrt na desetogodišnje iskustvo

Piše: Ilija Pejić

Informatizacija narodnih, a potom i školskih knjižnica u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji započela je instaliranjem knjižničnog programa MetelWin 1999.g. u Narodnu knjižnicu "P. Preradović" Bjelovar. Ipak prava informatizacija svih knjižnica u županiji (6 narodnih, 26 knjižnica osnovnih škola, 12 knjižnica srednjih škola, 1 đačkog doma) započinje krajem 2000. i početkom 2001.g. prema projektu Županijske matične službe. Od školskih knjižnica prve su se u projekt uključile OŠ Rovišće i Tehnička škola Daruvar, a od narodnih Knjižnica i čitaonica Grubišno Polje 2000., Hrvatska knjižnica "Đ. Sudeta" Garešnica 2001., Hrvatska knjižnica Hercegovac 2002., Knjižnica i čitaonica Čazma 2002. te Pučka knjižnica Daruvar 2004.

Informatizacija knjižnica u Virovitičko-podravskoj županiji započela je krajem 2001.g. kada je instaliran program MetelWin u Gradskoj knjižnici Virovitica.

Već tijekom 2001.g. ukazala se potreba za sustavnom izobrazbom knjižničara za rad u programu i uopće služenje računalom pa su programer Danko Tkalec i voditelj ŽMS-a I. Pejić osmislili metodički primjeren dvodijelni sustav edukacije. U prvom dijelu radionice knjižničari su trebali naučiti osnove rada u programu Metel: preuzimati i prilagođavati zapise iz baze, inventarizirati, ispisivati kataložne kartice, naljepnice za knjige, učlanjivati korisnike, pretraživati, rezervirati, posuđivati publikacije, zaštitu zapisa..., a u drugom samostalno obrađivati knjižnu građu te koristiti se drugim mogućnostima od statističkih pregleda, ispisa biltena do revizije i otpisa... Poslije su edukacije proširene na multimedijalnu građu i periodiku.

Odmah se pokazao veliki interes knjižničara za ovakva stručna usavršavanja pa je Matična služba u pojedinim godinama organizirala i po šest edukacija. U nepunih deset godina (od 2001.-2010.) održane su 24 edukacije i na njima je sudjelovalo 194 knjižničara iz Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravске županije: u I. dijelu 99, a u II. dijelu 95. Voditelji svih radionica bili su D. Tkalec i I. Pejić, a 2008.g. pridružila im se i Silvija Perić:

2001.

- I. dio, Hrvatska knjižnica "Đ. Sudeta" Garešnica, 21. 9. 2001. (6 polaznika)
- II. dio, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 23. 10. 2001. (6 polaznika)

2002.

- I. dio, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 11. 1. 2002. (5 polaznika)
- II. dio, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 11. 4. 2002. (5 polaznika)
- I. dio za knjižničare BBŽ-a, OŠ V. Nazora Daruvar, 11. 10. 2002. (5 polaznika)
- I. dio za knjižničare VPŽ-a, Gimnazija Virovitica, 22. 10. 2002. (8 polaznika)

2003.

- II. dio za knjižničare BBŽ-a, OŠ V. Nazora Daruvar, 22. 1. 2003. (6 polaznika)
- II. dio za knjižničare VPŽ-a, OŠ J. Kozarca, Slatina, 24. 1. 2003. (9 polaznika)
- I. dio za knjižničare VPŽ-a, OŠ "I. Brlić-Mažuranić" Virovitica, 4. 6. 2003. (8 polaznika)
- I. dio za knjižničare BBŽ-a, OŠ S. Kolara Hercegovac, 20. 6. 2003. (7 polaznika)
- II. dio za knjižničare VPŽ-a, OŠ "I. Brlić-Mažuranić" Virovitica, 2. 12. 2003. (8 polaznika)
- II. dio za knjižničare BBŽ-a, OŠ S. Kolara Hercegovac, 11. 12. 2003. (6 polaznika)

2004.

- I. dio za knjižničare BBŽ-a, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 29. 3. 2004. (7 polaznika)
- I. dio za knjižničare VPŽ-a, OŠ V. Nazora Virovitica, 25. 4. 2004. (8 polaznika)
- II. dio za knjižničare BBŽ-a, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 6. 10. 2004. (6 polaznika)
- II. dio za knjižničare VPŽ-a, OŠ V. Nazora Virovitica, 27. 10. 2004. (8 polaznika)

2005.

- I. dio za knjižničare BBŽ-a i VPŽ-a, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 20. 3. 2005. (8 polaznika)

2006.

- I. dio za knjižničare BBŽ-a i VPŽ-a, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 19. 9. 2006. (13 polaznika)
- II. dio za knjižničare BBŽ-a i VPŽ-a, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 11. 12. 2006. (9 polaznika)

2007.

- II. dio za knjižničare BBŽ-a i VPŽ-a, Narodna knjižnica "P. Preradović" Bjelovar, 1. 3. 2007. (10 polaznika)

- I. dio za knjižničare BBŽ-a i VPŽ-a, Gradska knjižnica Virovitica, 29. 11. 2007. (14 polaznika)

2008.

- I. dio za knjižničare BBŽ-a i VPŽ-a, Gradska knjižnica Virovitica, 26. 3. 2008. (11 polaznika)
- II. dio za knjižničare BBŽ-a i VPŽ-a, Gradska knjižnica Virovitica, 5. 11. 2008. (12 polaznika)

2009.

- II. dio za knjižničare BBŽ-a i VPŽ-a, Pučka knjižnica Daruvar, 18. 3. 2009. (10 polaznika).

Kratak osvrt na prijedeni put pokazuje da je znatan broj ciljeva ostvaren: sve knjižnice BBŽ-a su umrežene, velik dio građe je računalno obrađen (70% u knjižnicama osnovnih škola, 80% u knjižnicama srednjih škola i 90% u narodnim knjižnicama), automatizirano poslovanje, ujednačeni (standardizirani) poslovi klasifikacije i katalogizacije... Pojednostavljen je i ubrzan pristup informacijama i publikacijama, osuvremenjen rad knjižnica, olakšan

posao knjižničara, povećan opseg kvalitetnijih usluga... Ugled (imidž) knjižničara znatno je poboljšan: postali su istinski knjižničari i informacijski stručnjaci.

Edukacija u Metelu II. dio, Daruvar, 18. 3. 2009.

CSSU I EDUKACIJA KNJIŽNIČARA U BJELOVARU

Piše: Sanja Ilozić

U suradnji sa CSSU-om Županijska matična služba Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar u 2009. g. organizirala je dva stručna seminara za knjižničare narodnih i školskih knjižnica Bjelovarsko-bilogorske županije, te edukaciju za knjižničare početnike.

☐ Rad s korisnicima: organizacija i razvoj usluga (Bjelovar, Gimnazija, 4. 6. 2009. Predavala je mr. sc. Marina Mihalić, pomoćnica ravnatelja NSK. U radu je sudjelovalo 22 knjižničara koji su mogli više doznati o vrstama informacijskih usluga u knjižnicama, upravljanju kvalitetom, etičkim pitanjima u radu s korisnicima, razinama informacijskih usluga, virtualnim uslugama (Questus Point - OCLC-usluge) te su sudjelovali u dvije radionice: Treća životna dob i Zaposleni roditelji.

☐ Web 2.0 i društveni softver u knjižnicama održana je 22. rujna 2009. u Studijskom odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović". Predavala je prof. Branka Vuk Koračak. Na predavanju, a poslije radionici, sudjelovalo je 25 knjižničara iz narodnih i školskih knjižnica, a mogli su upoznati alate i aktivnosti mrežne komunikacije. Web 2.0 omogućuje suradnju i razmjenu sadržaja među korisnicima mrežnih usluga te njihovo aktivno sudjelovanje u izgradnji mrežnih sadržaja. Interakcija se ostvaruje zahvaljujući skupini alata koje zovemo društveni softver. Sudionici radionice su upoznali alate društvenog softvera: wiki, blog, alate društvenog označavanja i umrežavanja,

instant messangere i alate za razmjenu multimedijjskih datoteka.

☐ Edukacija za knjižničare održana je od 25. do 29. siječnja 2010. u matičnoj knjižnici. Sudjelovalo je osam knjižničara iz školskih i narodnih knjižnica. Voditelji edukacije Ljiljana Orlić (Osnove klasifikacije i katalogizacije, 25. 1.) , Ilija Pejić (Vježbe iz katalogizacije i klasifikacije, 26. i 27. 1.) i Marinko Ilić (knjižnično poslovanje) nastojali su polaznike upoznati s raznovrsnošću i složnošću poslova knjižničara početnika. Posljednjeg dana knjižničari su boravili na odjelima matične knjižnice.

Edukacija knjižničara početnika, Bjelovar 25. - 29. siječnja 2010.

CSSU U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI VIROVITICA

Piše: Silvija Perić

Županijska matična služba Virovitičko-podravске županije u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje iz Zagreba održala je 11. prosinca 2009. stručno predavanje s radionicom Rad s korisnicima: orga-

nizacija i razvoj usluga. Predavač je bila Marina Mihalić, knjižničarska savjetnica, voditeljica Središnje informacijske službe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Predavanje je namijenjeno knjižničarima svih vrsta knjižnica koji rade s korisnicima, voditeljima odjela za rad s korisnicima, knjižničarima koji planiraju razviti usluge uz pomoć informacijske tehnologije.

Sadržaj predavanja odnosio se na pojmove početaka informacijske djelatnosti i rada s korisnicima, definiranje informacijske djelatnosti u knjižnici, zatim primjenu standarda za kvalitetu i vrjednovanje informacijskih usluga, upravljanje kvalitetom u knjižničarstvu i razvoj osobnih vještina potrebnih za rad s korisnicima.

Skupu je nazočio velik broj knjižničara iz školskih i narodnih knjižnica naše županije koji su s velikim zanimanjem pratili predavanje i sudjelovali u radionici osmišljavanja pojedinih programa usluga za različite kategorije polaznika.

6. OKRUGLI STOL ZA KNJIŽNIČNE USLUGE ZA OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA Zagreb, 25. rujna 2009.

Piše: *Silvija Perić*

U organizaciji Hrvatskog knjižničarskog društva, Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, održan je 6. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama. Tema ovogodišnjeg Okruglog stola bila je *Knjižnične usluge za bolničke pacijente i osobe smještene u domovima umirovljenika*. Rad narodnih knjižnica s osobama s posebnim potrebama ozbiljnije započinje 80-tih godina prošlog stoljeća. Isprva je to rad s osobama u domovima umirovljenika, dječjim domovima i suradnja s pojedinačnim udrugama.

Želja je da svim korisnicima knjižnica osigura uslugu visoke kvalitete provodeći standarde opremljenosti i usluga, usmjeravanjem knjižničarstva u cjelini i educiranjem knjižničara, ali i uslužnog osoblja.

Cilj knjižničarske struke je osigurati u potpunosti knjižničnu službu koja će zadovoljiti potrebe posebnih grupa korisnika, kao što su ljudi koji se ne mogu kretati izvan kuće ili se nalaze u bolnicama, lječilištima i u do-

movima za njegu. Stvaranje prepoznatljivosti identiteta osoba s posebnim potrebama predstavlja velik izazov i jednu od glavnih zadaća u knjižničarskoj struci.

Nizom izlaganja, domaćih i stranih predavača, prikazan je rad knjižnica u zemlji i svijetu koji se temelji na suradnji knjižnica s domovima za starije i nemoćne kao i samih bolničkih knjižnica koje još uvijek najčešće služe samo zdravstvenim djelatnicima, a ne i pacijentima i njihovim obiteljima. Raznim primjerima iz prakse kolegice su izložile što sve knjižnice mogu, ali i potakle ostale kolege na dobre ideje.

Iz dobre prakse, svakako treba izdvojiti: *Suradnja narodnih knjižnica s domovima za starije i nemoćne: primjer Knjižnica grada Zagreba; Knjižnične usluge u domovima umirovljenika u Splitu; Posebni programi (biblioterapijskog) čitanja za bolničke pacijente i starije i nemoćne osobe smještene u domovima umirovljenika; Bolničke knjižnice i održavanje školske nastave u Zagrebu...*

RADIONICE U OKVIRU PROJEKTA "CJELOŽIVOTNO UČENJE KNJIŽNIČARA" NSK, Zagreb, 6. travnja i 19. lipnja 2009.

Piše: *Kristian Ujlaki*

"Cjeloživotno učenje knjižničara: ishodi učenja i fleksibilnost" jednogodišnji je projekt Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Knjižnica grada Zagreba i Hrvatskoga knjižničarskog društva. Projekt je odobren 2008. godine na natječaju "Reforma visokog školstva temeljem ishoda učenja" Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske.

U sklopu ovog projekta, 6. travnja 2009. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu održana je prva radionica o kompetencijama i ishodima učenja u programu izobrazbe knjižničara u okviru cjeloživotnog učenja

knjižničara. Radionica je bila namijenjena prvenstveno predavačima Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara, ali i svim zainteresiranima za ovu tematiku. Iz koprivničke Knjižnice "Fran Galović" radionici su prisustvovali ravnateljica Dijana Sabolović-Krajina, Ljiljana Vugrinec i Kristian Ujlaki. U teorijskom dijelu radionice održana su predavanja "Obrazovanje odraslih u Republici Hrvatskoj i programi EU" koje je održala Sonja Šegvić iz Agencije za obrazovanje odraslih, "Kako poučavati odrasle?" - predavanje Jelene Matković, također iz Agencije za obrazovanje odraslih, te "Grundtvig" programi EU za obrazovanje odraslih koje je održala Maja Mušnjak iz Agencije za mobilnost i programe Europske unije. U

praktičnom dijelu održane su radionice "Tehnike poučavanja odraslih" koju je vodila Zrinka Hrupelj iz Creativa d.o.o. te radionica "Kompetencije i ishodi učenja u programu izobrazbe knjižničara" pod vodstvom Ane Barbarić sa Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Dijane Machala iz NSK.

Druga radionica o vrjednovanju i priznavanju neformalnih oblika učenja knjižničara održana je 19. lipnja 2009. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Prisustvovali su joj Ljiljana Vugrinec i Kristian Ujlaki, a tema radionice bila je primjena portfolia u cjeloživotnom učenju.

Aleksandra Horvat sa Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održala je predavanje "Prijedlog Strategije cjeloživotnog učenja knjižničara" u kojem se osvrnula na položaj knjižničara i knjižničarstva kao discipline, odnosno profesije. Komentirala je terminologiju i njihov status u pravnim aktima te popis akademskih naziva i stupnjeva. Bilo je riječi o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru koji je u skladu sa europskim kvalifikacijskim okvirom i koji je temelj za uređenje sustava cjeloživotnoga učenja.

Marion Huckle, CILIP, iz Velike Britanije, održala je kombinaciju predavanja i radionice "Portfolio u cjeloživotnom učenju: mogućnosti i izazovi" te "Metode vrjednovanja i priznavanja portfolia". Bilo je govora o izradi portfolia, objašnjena je terminologija, svrha, vrste, sadržaj, značajke, faze izrade i mogući problemi u izradi te su prikazani primjeri kvalitetnih portfolia. Portfolio je, najjednostavnije rečeno, zbirka dokumenata koji se odnose na razvoj, napredak i dostignuća pojedinca. Drugi dio predavanja bio je posvećen učincima i evaluaciji portfolia te dobivanju odgovora na pitanje što smo uradili, zašto smo to uradili i što je naučeno kao rezultat toga.

Predavanje "E-portfolio u okviru Moodle Community alata" koje je održala Sandra Kučina Softić iz Sveučilišnog računskog centra, također je bilo posvećeno opisu portfolia i njegovoj izradi te je predstavljen e-portfolio sustav SRCA i izrada profila na njemu.

Predavanja i materijali s radionica dostupni su na: <http://www.nsk.hr/cuk/>

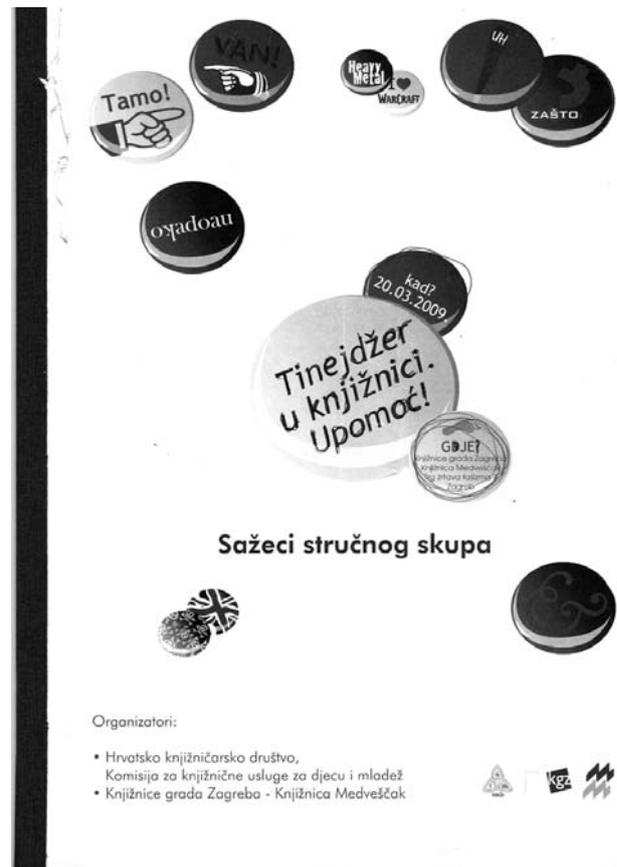
"TINEJDŽER U KNJIŽNICI. UPOMOĆ!" KGZ, Knjižnica Medveščak, 20. ožujka 2009.

Piše: Zvezdana Trgovčević

Uvodno izlaganje pod naslovom "Životni ciljevi adolescenata" održala je dr. sc. Dubravka Miljković. U svom predavanju govorila je koliko je važno poticati pozitivnu interpretaciju životnih događaja. Zatim, postavljanje i ostvarivanje životnih ciljeva, u smislu *otkriti u čemu je osoba uistinu nadarena i to dalje razvijati*, umjesto nastojanja da se poboljša ono u čemu osoba nije dobra. Važno je staviti ciljeve na papir, jer bez toga - to je poput sjemena bez zemlje! Isto je tako važno postaviti jasne i realne ciljeve. Osim toga važno je voljeti sebe i biti uporan. I kako je rekla za kraj: "Da bilo što radiš 4 sata dnevno, jednostavno moraš uspjeti!"

Sljedeće izlaganje imale su dr. sc. Ivanka Stričević i Verena Tibljaš pod naslovom: "Knjižnične usluge za mlade: zašto i zašto ne". One su naglasile da je najvažnije od svega raditi s njima, a ne za njih. Važno je poticati i volonterstvo iznutra, što se odnosi na korisnike knjižnice - tinejdžere. Treba imati nekoliko stalnih programa, jer tada oni daju veću korist. Što se tiče organiziranja i uređivanja prostora, treba dopustiti mladima da ga sami uređuju. Dr. sc. Ivanka Stričević istaknula je da se tu javlja problem, jer je potrebno osnovati novi odjel koji zahtijeva timski rad Odjela za odrasle i Dječjeg odjela. Što se tiče dobne granice, donja dobna granica treba biti 12 godina, dok gornju dobnu granicu nije potrebno postavljati.

Prvi dio stručnog skupa odnosio se na pitanja kako najbolje razumjeti mlade i njihove potrebe. Iznad svega valja imati na umu važnost uključivanja mladih u sve segmente njihova suživota s knjižnicom. Kako bi se osnovao takav jedan odjel za mladež, potrebno je napraviti strateški dokument u kojem će se definirati ciljevi i aktivnosti knjižničnih programa i usluga odjela za mladež, organizacija i način primjene te očekivani rezultati.

Drugi dio stručnog skupa odnosio se na primjere dobre prakse u knjižnicama koje imaju Odjel za mladež i osoblje koje radi s njima. Rad s mladima ne može se svesti na jedan primjer dobre prakse, jer su tinejdžeri posebna skupina djece kojoj treba posvetiti i posebnu pozornost.

Tako su u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" Bjelovar osnovali Book fun club 2003. godine. Oni okupljaju tinejdžere od 13 do 16 godina koji žele aktivno sudjelovati u raznim programima namijenjenima toj populaciji. U Gradskoj knjižnici u Pazinu odlučili su se za radionicu pod nazivom +14 s ciljem da tinejdžeri sami odluče što žele raditi. Knjižničari ih prate tijekom rada, ali im se nastoji pružiti potpuna sloboda. Tinejdžeri na toj radionici sami pišu kritičke osvrtne na knjige koje moraju čitati kao školsku lektiru, kao i knjige koje oni preporučuju drugima za čitanje. Na ovaj način tinejdžeri sami promoviraju knjigu i čitanje. Za razliku od drugih knjižnica, u gradskim knjižnicama u Zadru i Splitu tinejdžeri svaštare, tj. sastaju se jednom mjesečno u knjižnici i hrabro predstavljaju svoja umijeća i vještine: glume, pjevaju, recitiraju, plešu. Između ostalog predstavljaju i pročitane knjige. Isto tako sudjeluju i svojim željama usmjeravaju organizaciju u kreiranju svojeg prostora i svojih sadržaja. Posebno aktivni su tinejdžeri u splitskoj Gradskoj knjižnici, koji uz

stručno vodstvo knjižničara izrađuju bilten njihovih preporučenih naslova, plakata; kreiraju i sudjeluju u raznim radionicama: glazbenoj, filmskoj, radionici fotografije; zatim kreiraju i sudjeluju u volonterskom radu: čitanje priča mlađoj djeci, pomaganje vršnjacima u izradi domaćih zadaća i slično, a izradili su čak i svoje mrežne stranice. Sve su to naznake dugoročnih projekata u kojima su se mnogi mladi pronašli, osjetili se važnima i zadovoljnima. A za kraj, kao zaključak ovog stručnog skupa, naglašeno je da je cilj svega toga maknuti djecu s ulice i naučiti ih da rade nešto konstruktivno.

Neki od tih programa mogli bi se primijeniti i u našoj Knjižnici, primjerice Book fun club ili formirati grupu koja će izrađivati web stranicu u sklopu web stranice naše Knjižnice. Za sve to potrebno je osmisliti i razraditi plan uz pomoć stručnih kadrova.

Kao zadnja točka dnevnog reda bilo je predstavljanje novih IFLA-inih Smjernica za knjižnične usluge za mladež.

OKRUGLI STOL "DIGITALIZACIJA AUDIOVIZUALNE GRAĐE: OD PREPREKA DO MOGUĆNOSTI" Zagreb, 29. siječnja 2010.

Piše: Josipa Strmečki

U organizaciji Gradske knjižnice u Zagrebu je održan Okrugli stol pod nazivom *Digitalizacija audiovizualne građe: od prepreka do novih mogućnosti*. Skup je organiziran s nakanom da naglasi značaj očuvanja audiovizualnih dokumenata kao dijela kulturne baštine u digitalnom okruženju. Izlaganja su bila organizirana kroz tri cjeline: *Autorsko pravo i pravo vlasništva izvornika*, *Nacionalni projekti digitalizacije AV građe* i *Projekti digitalizacije u narodnim knjižnicama i srodnim ustanovama*, a predavači stručnjaci iz Hrvatske i inozemstva. Većina predavanja bila je popraćena slušanjem i gledanjem prezentirane teme, pa stoga vrlo zanimljiva i dinamična.

O temeljnim pitanjima autorskih prava govorila je prof. dr. sc. Aleksandra Horvat, redovita profesorica na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu i predstojnica Katedre za bibliotekarstvo. O ulozi HDS ZAMP-a u zaštiti hrvatskih i autora iz cijelog svijeta u svjetlu digitalizacije

djela, govorila je Tatjana Brzović, voditeljica Odjela dokumentacije i članstva HDS ZAMP-a. Uglavnom, o svim nedoumicama (kojih je, sudeći po pitanjima sudionika skupa, bilo mnogo) sugerirala je da se obrati ZAMP-u koji će onda savjetovati kome se dalje obratiti. Zanimljivo predavanje pod nazivom "Croatian recordings 1901-1936": prvi dio izdanja digitaliziranih povijesnih snimki hrvatske jezične i glazbene baštine pohranjene u Arhivu fonograma Austrijske akademije znanosti u Beču, održala je Grozdana Marošević s Instituta za etnologiju i folkloristiku, Zagreb.

Važno je napomenuti da se radi o hrvatskoj građi koja je sastavni dio povijesnih zbirke bečkog Arhiva koje su pod zaštitom UNESCO-a (lista "Memory of the world"). Nažalost, ova izdanja nisu dostupna na hrvatskom tržištu. Sljedeća predavanja odnosila su se na projekte digitalizacije zvučne građe provedene u nacionalnim knjižnicama Hrvatske (Marina Mihalić, voditeljica Zbirke muzikalijske i audiomaterijala, NSK), Slovenije (Alenka Bagarič, voditeljica Glazbene zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice u Ljubljani) i Srbije (Milan Milovanović, honorarni suradnik Narodne biblioteke u Beogradu). Uglavnom, zaštićuju se najugroženiji i najstariji zvučni zapisi na šelak i vinil pločama te konvertiraju u nove, masovne digitalne zvučne formate dostupne na internetu.

U sklopu cjeline Projekti digitalizacije u narodnim knjižnicama i srodnim ustanovama, mogla su se čuti iskustva iz Muzeja grada Zagreba (Maja Šojat-Bikić, voditeljica Informatičkog odjela u Muzeju grada Zagreba: "Digitalni proizvodi grada Zagreba s ciljem zaštite i prezentacije AV građe iz muzejskog fundusa"); Gradske knjižnice Zadar (Milko Belevski, voditelj Glazbenog odjela i filmske zbirke u Gradskoj knjižnici Zadar: "Delmata" -digitalizirani opus Ljube Stipišića Delmate) i Knjižnica grada Zagreba (Alema Belan-Simić, koordinatorka projekta digitalizacije građe u Knjižnicama grada Zagreba i Sanja Vukasović-Rogač, koordinatorka Glazbenog odjela Gradske knjižnice Zagreb: "Digitalizirana zagrebačka baština: povezivanjem AV i notne građe do interaktivne multimedije"). Spomenuti projekti mogu se vidjeti na portalu Hrvatska kulturna baština Ministarstva kulture.

“KNJIŽNICA KAO JAVNI PROSTOR”

9. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, Zagreb, 10. prosinca 2009.

Piše: Ranka Janus

Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava održan je 9. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama u Gradskoj knjižnici Zagreb u organizaciji Hrvatskoga knjižničarskog društva i Filozofskog fakulteta, Odsjeka za informacijske znanosti (78 sudionika). U prvom su dijelu programa pod nazivom “Prostor i programi za javnost” izlagale Andrea Zlatar, Ann Goulding, Ingrid Busmann, Davorka Pšenica, Ivančica Đukec Kero i Eli Pecotić, a bavile su se fizičkim prostorom knjižnica i programima za korisnike. Sonja Špiranec, Tanja Merčun, Jagoda Ille i Neven Ušumović u drugom su dijelu govorili o virtualnoj knjižnici.

Okrugli stol otvorila je Andrea Zlatar predavanjem “Knjižnice: prostori javnosti i komunikacije”, gdje naglašavajući ubrzani razvoj informacijske i komunikacijske tehnologije i rastuću globalizaciju, govori o knjižnicama kao mjestima povezivanja kulture, tehnologije i obrazovanja (intersektorsko povezivanje). Današnji korisnik u knjižnici i dalje zadovoljava klasične potrebe (posuđivanje knjiga i drugih medija), ali i sam kreira svoje vrijeme u knjižnici (uz pomoć novih tehnologija) te tako sukreativnost i komunikacija postaju bitne karakteristike oblikovanja javnog kulturnog prostora (u kojem “korisnik” postaje “klijent”). Strane gošće, Ingrid Busmann (Gradska knjižnica Stuttgart, Njemačka) i Ann Goulding (Sveučilište u Loughboroughu, Velika Britanija) predstavile su svoje knjižnice iz perspektive njihova društva u kojem knjižnice djeluju. Ingrid Busmann je u izlaganju pod naslovom “Narodne knjižnice budućnosti – mjesno središte obrazovanja, učenja i društvene uključenosti” govorila o knjižnicama kao “mjestima tradicije i inovacija” gdje se čuva kolektivna mudrost svijeta, ali se prate i nalaze odgovori na tehnološke inovacije pomoću raznovrsnih programa i usluga. Ann Goulding izlaže o javnim knjižnicama u Velikoj Britaniji uglavnom iz perspektive socijalne uključenosti pojedinca u zajednicu. Programi koji se provode u javnim knjižnicama - od čitanja priča, učenja s cijelom obitelji, informacijske pismenosti, lokalne povijesti do izučavanja povijesti obitelji, osiguravaju pripadnicima različitih društvenih slojeva uključivanje u lokalnu zajednicu. Mada postoje dvije tendencije razvoja knjižnica u suvremenom društvu, jedna tradicionalna koja teži da knjižnica i dalje zadovoljava osnovne potrebe čitanja i posudbe raznovrsnih medija te druga, po kojoj knjižnica treba zadovoljavati i potrebe za komunikacijom i kreiranjem usluga pa makar se veći dio tih potreba zadovoljavao u virtualnom svijetu posebno

mladih korisnika, knjižnice se danas nalaze na putu objedinjavanja tih tendencija.

S naših prostora, Eli Pecotić predstavila je novu središnju knjižnicu u Splitu koja je nakon dugogodišnjih problema s nedostatkom prostora preseljena u novi i kudikamo veći prostor. “GKMM - knjižnica za ljude 21. stoljeća” dobar je primjer kako je prostor, kao jedan od osnovnih preduvjeta za obavljanje knjižnične djelatnosti, doprinio razvoju knjižničnih usluga (likovne radionice za djecu i mlade, mala škola vezenja, mala škola engleskog jezika, lutkarska radionica, tečajevi informatike, obiteljska savjetovališta, škola animiranog filma, scenske radionice) kao i znatnom povećanju broja korisnika. Ivančica Đukec Kero (Knjižnice grada Zagreba) u izlaganju “Knjižnice grada Zagreba u kulturnom i društvenom životu metropole” prošla je kroz kulturnu ponudu Knjižnica grada Zagreba uspoređujući je s kulturnom ponudom grada Zagreba (kazališta, kinematografi, koncertne dvorane, muzeji, galerije) te ustvrdila kako programi koje nude knjižnice znaju biti atraktivni te se mogu pretvoriti u stalne aktivnosti knjižnice tim više ako se u odvijaju u dijelovima grada gdje je određena kulturna ponuda slabija.

Iz drugog dijela Okruglog stola izdvojila bih predavanje Nevena Ušumovića “Virtualno širenje Gradske knjižnice Umag”. Na konkretnom je primjeru Knjižnice prikazao primjenu web 2.0 u knjižničnom poslovanju. Želio je Umag kao malen grad, udaljen prostorno od kulturnih i informacijskih centara, pretvoriti u multimedijски kulturni i informacijski centar. Osim elektroničkog kataloga i općih informacija i uvjeta knjižničnog poslovanja koji su nužni na mrežnim stranicama knjižnica, uvrstili su još na svoje stranice razne druge događaje i manifestacije popraćene sadržajnim i tekstualnim priložima i mnoštvom vizualnih materijala (knjižnica se tako ne dokumentira samo kronološki nego se stvara određeni identitet knjižnice), sadržaje koji služe kao određeni orijentir u mnoštvu informacija (preporuke za čitanje ili top liste knjižnica ili nekih tjednika u Hrvatskoj), goste kritičare, najvažnije događaje u kulturnim centrima koji su najbliži njihovu gradu (rubrika “Okolica-dokolica”), online kino, video prikaze, dnevni strip, igrice za opuštanje. Statistička se posjeta stranica Knjižnice povećala jer su mnogi korisnici, tražeći informacije o građi koja nema direktne veze s knjigama i knjižnicom, upućeni na stranice Knjižnice i njezin fond, pa se i stvarni broj korisnika povećao, što je - na kraju krajeva - i cilj svake knjižnice.

PROGRAMI CJELOŽIVOTNOG UČENJA U NARODNIM KNJIŽNICAMA U JUGOZAPADNOJ NJEMAČKOJ

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

Zahvaljujući financijskoj potpori Agencije za mobilnost i programe EU (Program Cjeloživotnog učenja Grundtvig) i Njemačkog društva knjižničara posjetila sam od 14. - 21. 6. 2009. narodne / gradske knjižnice u njemačkoj saveznoj pokrajini Baden-Württemberg. Pomoć u detaljnom planiranju programa puta i kontaktima s njemačkim knjižničarima velikodušno mi je pružila Bianka Reckenbeil, voditeljica knjižnice Goethe instituta Kroatien u Zagrebu.

U pet radnih dana posjetila sam knjižnice u Stuttgartu i okolnim gradovima - Ulmu, Freibergu (Neckar), Ludwigsburgu i Karlsruheu. Promatrala sam rad u deset knjižnica, a vrijedna saznanja stekla sam u razgovorima s dvadesetak knjižničara. Prvenstveno su me zanimali načini njihovog rada u suočavanju s izazovima suvremenoga društva u području cjeloživotnog učenja (posebice odraslih) i knjižnične organizacije. Svrha posjeta bila je prenijeti stečena saznanja zainteresiranim kolegama knjižničarima u Hrvatskoj, javnosti općenito kao i implementirati ih u rad knjižnice u kojoj radim kao ravnateljica (www.knjiznica-koprivnica.hr).

Knjižnice koje sam posjetila provode cjeloživotno učenje prvenstveno osiguravajući pristup informacijama, knjigama i ostalim medijima za svaku dob i svaki dio života, formalno i neformalno učenje i razonodu. Glavna im je zadaća izgradnja i ponuda kvalitetnih knjižničnih zbirki multimedijalne građe - knjiga, časopisa, zvučnih knjiga, glazbenih CD-a, filmova na DVD-ima, te njihova organizacija u prostoru tako da se potiče "učenje svim čulima" (knjižnice kao mjesta inspiracije i poticaja). Uz to, velika se pozornost posvećuju animacijsko-obrazovnim programima koji promiču čitanje i pismenost od najranije dobi s naglaskom na informatičkoj i informacijskoj pismenosti. Sve knjižnice nude javni pristup računalima, internetu i bazama podataka. U svojim prostorima organiziraju brojne oblike poduke o korištenju svojih usluga i izvora znanja te edukacije o korištenju računalima s naglaskom na strategije traženja i evaluacije informacija

na određene teme. Knjižnice su mjesta susreta i komunikacije otvorene svim građanima Cjeloživotno učenje i neformalno obrazovanje potiču organizacijom predavanja, tribina, tečajeva, radionica, diskusijskih grupa, a sve to u suradnji s mnogobrojnim vanjskim partnerima - dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama, fakultetima, školama za visoko obrazovanje odraslih, nakladnicima, knjižarama, fakultetima, nacionalnim klubovima, udrugama imigranata i drugim nevladinim organizacijama, muzejima, uredima za mlade, zavodima za zapošljavanje itd.

Gradska knjižnica Stuttgart slovi kao vodeća narodna knjižnica u Njemačkoj u strateškom usmjerenju na poticanje cjeloživotnog učenja u najširem smislu (formalnom i neformalnom). Jezgra te orijentacije je motivacija na čitanje i samostalno traženje informacija, tj. poučavanje korisnika kako učiti od najranije dobi. Ova knjižnica djeluje kao institucija informacija i znanja koja podupire cjeloživotno učenje, a ujedno ne zanemaruje svoju kulturnu zadaću - most je između kulture i obrazovanja. Uz mnogobrojne programe za djecu i mlade, nudi lepezu programa koji podupiru cjeloživotno učenje i obrazovanje odraslih - središnja gradska knjižnica podupire znanstveno i književno cjeloživotno obrazovanje odraslih, glazbena knjižnica cjeloživotno obrazovanje odraslih u glazbi, grafoteka obrazovanje u suvremenoj umjetnosti, medijateka edukaciju korisnicima o korištenju raznih medija kako bi se došlo do savjeta i informacija, knjižnični ogranci na gradskoj periferiji podupiru socijalnu inkluziju, posebice imigranata - bliski su svakodnevnom životu i svakodnevnim potrebama građana (npr. organiziraju tečajeve njemačkog u knjižnici, književne caféé za žene, radionice za učitelje i vrtičke odgajatelje i dr.).

Sve knjižnice koje sam posjetila njeguju timski rad i kvalitetnu organizacijsku kulturu, internu i eksternu, koristeći alate i tehnike suvremenog knjižničnog menadžmenta i marketinga. Međusobno se razlikuju po zastupljenosti sofisticirane tehnologije koju koriste u radu (npr. neke knjižnice koriste u manipulaciji knjižničnom građom i podacima o korisnicima skupu RFID tehnologiju ili radio-frekvencijsku identifikaciju podataka s robotima za automatsko razvrstavanje vraćene knjižnične građe, neke posjeduju uređaje za samoposluživanje korisnika u zaduživanju i razduživanju knjižnične građe, neke imaju noćne trezore za vraćanje građe u neradno vrijeme knjižnica itd.). Knjižnice u Ludwigsburgu i Karlsruheu su pokrenule pilot projekte online knjižnica s elektroničkom građom, čija organizacija funkcionira u virtualnom svijetu kao i ona u fizičkom što se npr. roka posudbe i članarine tiče. Međutim, i manje knjižnice nastoje biti proaktivne i inovativne bez obzira na ograničenja u financiranju i stručnom kadru. Tako je upravo gradska knjižnica u Freibergu (Neckar) jedna od svega nekoliko u Njemačkoj stekla certifikat u upravljanju kvalitetom. Zbog ograničenog prostora i ostalih resursa ciljana grupa

Projekcija nove knjižnice u Stuttgartu (u izgradnji)

su joj djeca i obitelj. Shodno tome, organizira programe neformalne edukacije za djecu, roditelje i odgajatelje u vrtićima, te starije i slabije pokretne. Gradska knjižnica u Ulmu nije najmodernija što se tiče tehnologije, no fascinira novom zgradom u obliku 36 metara visoke staklene piramide, koja je smještena u samom povijesnom srcu ovog od davnine bogatog grada.

Knjižnica u Ulmu

Za razliku od hrvatskih knjižnica, njemačke narodne knjižnice rade samo u jednoj smjeni. Nedostatak stručnog kadra je evidentan. Razlika je i u tome što škole u Njemačkoj nemaju zakonsku obvezu osnivanja školske knjižnice i zapošljavanja školskog knjižničara, pa javne / gradske knjižnice vrše funkciju školskih knjižnica, naročito u knjižničnoj, infomatičkoj i informacijskoj edukaciji. Razlika je i u tome što se posjete mnogim događanjima - predavanjima, javnim čitanjima, tečajevima, kreativnim radionicama i drugim edukativnim programima - simbolično naplaćuju ("sve što vrijedi, ima svoju cijenu", kažu njemačke kolege), dok u hrvatskim narodnim knjižnicama takva tradicija ne postoji, čak je nezamisliva. Hrvatske knjižnice zaostaju za njemačkim u sofisticiranoj tehnologiji za manipulaciju knjižničnom građom i podacima o korisnicima, ali nikako ne zaostaju u ponudi raznovrsnih edukativnih programa. Međutim, naši programi su više usmjereni na ponudu kulturnih programa, a manje na prenašanje informacijsko-informatičkog znanja, vještina i sposobnosti kao temelja cjeloživotnog učenja. U njemačkim knjižnicama više u praksi dolazi do izražaja stav da moderni knjižničar pomaže korisnicima kako se orijentirati među medijima i informacijama - ne u pedagoškom, nego u informacijskom smislu, te im pomoći da u tome budu samostalni, za razliku od tradicionalnog knjižničara koji razmišlja kako pohraniti građu. Glavna orijentacija je multimedijски pristup učenju za djecu, škole i odrasle, a moderna tehnologija je medij za dostizanje cilja - dobiti informaciju i učiti.

Njemačke knjižnice koje sam posjetila u pravom su smislu riječi mjesta poticaja i inspiracije u procesu cjeloživotnog učenja. One su potpora i partneri institucijama formalnog obrazovanja, prije svega svojim zbirkami i oblicima poduke kojima proširuju znanja, sposobnosti i vještine, posebice pismenost i medijske kompetencije.

USLUGE ZA OSOBE KOJE NE MOGU ČITATI CRNI TISAK U JEDNOJ BELGIJSKOJ I JEDNOJ NIZOZEMSKOJ KNJIŽNICI

Piše: Dijana Sabolović-Krajina

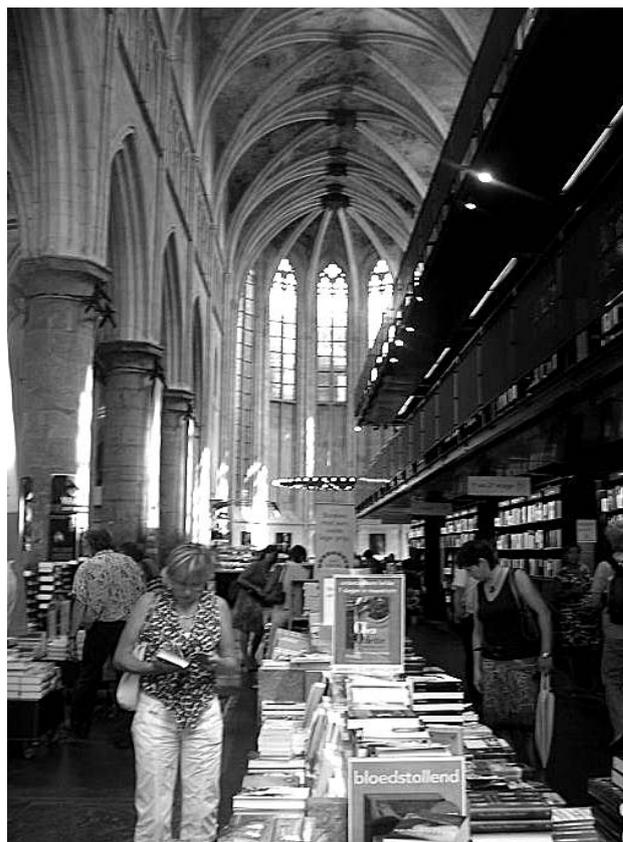
Tijekom održavanja predkonferencije IFLA-e o knjižničnim uslugama za osobe koje ne mogu čitati crni tisak "Better library services for print-disabled people through partnerships with publishers and public libraries" (17. - 20. 8. 2010.), posjetila sam knjižnice u mjestima održavanja ove konferencije - u Mechelenu, Belgija i Maastrichtu, Nizozemska - zajedno s Dragicom Zlatar, predsjednicom Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije.

Narodna knjižnica u Mechelenu opslužuje grad (30.000 stanovnika) i regiju (80.000 stanovnika), a smještena je u flamanskom dijelu Belgije. Sastoji se od središnje knjižnice i pet ogranka. Ima 16.000 članova, 218.000 sv. knjiga i časopisa i 53.000 CD-a i DVD-a. Nudi spektar usluga: posudbu knjiga, časopisa, glazbu, filmove, međuknjižničnu posudbu, posebne usluge za učitelje i škole, izložbe, programe i događanja, kao i

Knjižnica u Mechelenu

slobodan pristup e-mailu i internetu, bazama podataka i međuknjižničnoj posudbi. Ova je knjižnica uključena u projekt Flamanske vlade, odnosno Flamanske knjižnice za zvučne knjige i brajicu, kojim su sve regionalne knjižnice u flamanskom dijelu Belgije opskrbljene zbirkom od 100-200 zvučnih knjiga na Daisy formatu, kao i s 1-2 Daisy playera (Daisy format omogućuje kvalitetnije strukturiranje sadržaja zvučnih knjiga i bogatiju reprodukciju od klasičnih zvučnih knjiga na CD-ima). U Belgiji su 2% ukupne populacije slijepi i slabovidne osobe, a 60% ima probleme u čitanju, disleksiju ili druge teškoće. Stoga je Flamanska vlada pokrenula nacionalnu kampanju da se tim osobama omogući pristup Daisy knjigama za posudbu i on-line, kao i pristup narodnim knjižnicama. Poboľšanjem pristupa informacijama, čitanju i knjizi pomoću najsuvremenije tehnologije nastoji se smanjiti diskriminacija spram slijepih osoba. Radi se i o osnovnim ljudskim pravima. Digitalizacija omogućuje pristup svima bez obzira na invaliditet. Uloga narodnih knjižničara je da osiguraju smještaj i objasne potrebitima kako koristiti Daisy player, a uloga knjižnica da promiču, informiraju i educiraju za korištenje ove građe i opreme. Suradnja flamanske specijalne knjižnice za zvučne knjige i brajicu s narodnim knjižnicama popraćena je snažnom medijskom kampanjom (plakatima, deplijanima, reklamama na radio i TV-stanicama), čime je postignuta široka informiranost, educiranost i senzibilizacija kako slijepih tako i videćih građana, pa se to odražava i na povećanoj učestalosti korištenja ove građe i opreme.

Knjižara u dominikanskoj crkvi u Maastrichtu

Knjižnica u Maastrichtu

Narodna knjižnica u nizozemskom povijesnom gradu Maastrichtu sa 120.000 stanovnika ima 500.000 knjiga i tisuće ostalih medija. Nalazi se u modernoj, višekatnoj i višenamjenskoj zgradi pod nazivom Centre Céramique. Sagrađena je 1992. kao novo gradsko sastajalište u istoimenoj četvrti u kojoj se u prijašnjim vremenima nalazila tvornica keramike. Knjižnica zgradu dijeli s gradskom vijećnicom, muzejom zavičajne povijesti, gradskim arhi-

vom i Europskim novinarskim centrom. Našu pažnju je uz bogate zbirke na nekoliko etaža privukla tzv. točka za prilagođeno čitanje, zapravo odjel s građom i opremom za osobe koje ne mogu čitati crni tisak sa zvučnim knjigama, knjigama na uvećanom tisku, računalima sa specijalnim programima koji tekst pretvaraju u govor i dr. Fascinira i digitalizirana knjižna i glazbena građa kojoj se može pristupati on-line, kao i mogućnosti sofisticirane tehnike i tehnologije koje brišu prepreke do knjiga i informacija osobama koje ne mogu čitati crni tisak.

Zanimljivo je istaknuti da su knjižnice koje u Belgiji i Nizozemskoj pružaju usluge za osobe koje ne mogu čitati crni tisak separirale svoje usluge u zasebne prostore ili odjele, dok je suprotan pristup, koji je preuzela i koprivnička Knjižnica, integrirati ih u sve odjele.

Na kraju valja spomenuti kao jednu od mnogih zanimljivosti koju smo u tih nekoliko konferencijskih dana Dragica i ja vidjele i čule, posjet u Maastrichtu izuzetno atraktivnoj knjižari, navodno jednoj od najljepših knjižara u svijetu, koja se na nekoliko etaža, uključujući i kafić, nalazi u nekadašnjoj dominikanskoj crkvi. U Nizozemskoj, naime, nije rijetkost da se napušteni vjerski objekti pretvaraju u druge namjene (osim u knjižare, npr. u hotele), kako bi bili zaštićeni od propadanja i devastacije, a istovremeno služili nekoj svrsi.

KOPRIVNIČKO NAKLADNIŠTVO U 2009. GODINI

Piše: *Josipa Strmečki*

Brojna djela što su se u protekloj godini pojavila na lokalnoj sceni našla su svoje mjesto u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" i njenoj Zavičajnoj zbirci koja tradicionalno prikuplja i čuva raznovrsnu građu koja govori o povijesti grada i regije, značajnim osobama, važnim događajima i zanimljivostima. Pored knjiga i časopisa u Zavičajnoj zbirci nalaze se i grafičke mape, stare razglednice, katalozi, brošure, ali i sadržaji na novim medijima kao što su glazbeni CD-i. Trenutno, Zavičajna zbirka sadrži preko dvije tisuće jedinica različite građe od koje su najbrojnije monografske publikacije (knjige). Krajem svake godine u izlozima Knjižnice postavlja se izložba koja predstavlja tekuću knjižnu produkciju s područja Grada i Županije. U protekloj 2009. godini autori i nakladnici s područja Županije tiskali su vrijedne i zanimljive naslove od kojih neki prelaze lokalne okvire. Primjerice, monografija prof. Radovana KRANJČEVA, "Leptiri Hrvatske: prilozi istraživanju biološke i stanišne raznolikosti faune lepidoptera Hrvatske". - Križevci : Veda, 2009. Tu su zatim izdanja Šarenog dućana, čak osam književnih poslastica, od Kafke, Fitzgeralda, preko Harmsa i Bukowskog. U izdanju nakladne kuće "Meridijani" tiskana je fotomonografija "Koprivničko-križevačka županija", dr. Dragutina FELETARA, te važno djelo povijesne tematike, "Političke stranke u Podravini 1918. - 1941." autora Vladimira ŠADEKA. Tu je i stručna knjiga profesora Milivoja SOLARA, "Nakon smrti Sancha Panze: eseji i predavanja"; vrijedna monografija o povijesti naše bolnice, "Sto četrdeset godina bolnice u Koprivnici" te zanimljivo djelo o stvaralaštvu Hrvata u Latinskoj Americi, "Tragovi iseljenih Hrvata: (u književnosti i izvan nje)" Željke LOVRENCIĆ, rodom Koprivničanke.

Među pedesetak djela ovogodišnje nakladničke produkcije nalazi se i više zbirki poezije zavičajnih autora, od kojih svakako valja spomenuti "Jesenske livade", nažalost prerano preminulog Slavka FIJAČKA; "Kristalnu ružu", prvi prijevod na bugarski izabranih pjesama Maje GJEREK; "Unutarnje putovanje" Tereze SALAJPAL; "Ljubav ne posustaje" Elizabete HERCEG. Naši zavičajni pjesnici redovito sudjeluju na prigodnim recitalima, osobito kaj-kavskog pjesništva, a prošle godine nekoliko njih zastupljeno je u zbirci "Tebi Erato znovič zanavek : 28 recital suvremenoga kajkavskoga pjesništva 'Dragutin Domjanić', Sv. Ivan Zelina" (Sanja Damjan, Milan Frčko, Marko Gregur, Božica Jelušić, Ivan Picer...). Suradnja pjesnikinje Božice JELUŠIĆ i slikara Ivana ANDRAŠIĆA rezultirala je poetsko-slikarskom mapom "Vidoviti puti: podravski slikopis". Još jedna mapa, ali ovaj put fotografska, prikazuje ljepote podravske krajolika, a autor je Bolto ŠPOLJAR. Božidar PROSENJAK skoro svake godine objavi neki novi naslov, a Pajo KANIŽAJ, svojim dvjema humorističnim i britkim knjigama pridonio je dobrom raspoloženju čitača. Za pohvalu su i dvije mlade autorice nagrađenih slikovnica: Maja GREGOR ("Anđeli, zvijezde i pitanja") i Sonja HOMAR ("Tajanstveni ormar"). Dragocjene su i knjige sjećanja na nekadašnju Koprivnicu, Dravu i Šodericu. Radi se o knjigama dr. Krešimira ŠVARCA, "Štikleci iz stare Koprivnice" te knjizi "Drava, potoci, jezera i mrtvice u sjećanju" poznatog koprivničkog frizera i ribolovca, Josipa MERIĆA. Značajnu knjigu za mlade napisala je Ivona ŠAJATOVIĆ - "Pazite kako igrate", a svoj prvi roman "Kako smo od bankrota spasili mamu i tatu", također namijenjen mladima, Damir MAĐARIĆ.

KRIŽEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2009. GODINI

Iz Zavičajne zbirke "Crisiensia" Gradske knjižnice "Franjo Marković" Križevci

Piše: *Marjana Janeš-Žulj*

Zavičajna zbirka "Crisiensia" je u 2009. godini obogaćena novim izdanjima monografskih publikacija, katalozima izložaba i brošurama, periodičnim izdanjima, slikovnicama i glazbenim CD-ima koji su izdani u Križevcima i okolici. Mnogi su nakladnici objavili obilje zanimljivih i raznovrsnih naslova, a knjige se unatrag nekoliko godina nadopunjuju elektroničkim izdanjima i polako sele u virtualne prostore interneta.

Raduje nas pojavljivanje "novih" križevačkih autora: Ivan MAJDAK autor je monografije "Križevačka nogometna priča", a Vlado SOKAČ autor slikovnice "Poštar Zvonko i čarobno dvorište". Autor CD-a "B-side of my mind", Luka BELANI, ostvario je veliki glazbeni hit, a učenici Osnovne škole Ljudevita Modeca snimili su i objavili glazbeni CD "Križevci, grade moj". Svima velike čestitke i zahvalnost za trud koji su uložili.

Uz zavičajne autore osobito veseli čvrsta i stabilna pozicija domaćih institucionalnih i samostalnih nakladnika, gdje se uz "Vedu", križevačkog afirmiranog

nakladnika djela nacionalne vrijednosti (ove godine nam predstavlja monografiju "Leptiri hrvatske" koprivničkog autora dr. sc. Radovana KRANJČEVA), pojavljuju i novi, kao što je "Gravis" Križevci, s didaktičkom slikovnicom. Nastavljena je knjižna produkcija Udruge za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić" koja je u suradnji s Glasom Koncila i uz pomoć Grada Križevaca i Koprivničko-križevačke županije izdala dva kapitalna djela: "Stjepan Kranjčić: život i djelo" i "Sv. Marko Križevčanin: u prilogu Glasa Koncila".

Početkom 2010. godine u prostoru Knjižnice postavili smo tradicionalnu izložbu knjiga i ostalih publikacija: "Križevačko nakladništvo u 2009. godini". Radi se o publikacijama, knjižnoj i neknjižnoj građi, koju smo uspjeli prikupiti tijekom godine i koja je sastavni dio Zavičajne zbirke CRISIENSIA (www.knjiznica-krizevci.hr).

Zahvaljujemo nakladnicima, institucijama, ravnateljima, autorima, priređivačima i svima koji nam pomažu u prikupljanju građe za zavičajnu zbirku. Sve poklonjene

publikacije ostat će sačuvane i pohranjene u našoj zbirci te dostupne za korištenje. Popis publikacija uz mogućnost pretraživanja po autoru, naslovu, izdavaču, ključnim riječima, predmetnicama nalazi se na našoj internet adresi: www.knjiznica-krizevci.hr/ekatalog koja se redovito ažurira.

U nastavku je popis značajnije građe: KNJIGE, SLIKOVNICE, GRAFIČKA MAPA, BROŠURE i CD-IZDANJA (prema abecednom popisu autora ili naslova).

KNJIGE:

K BOGU KOJI RAZVESELJUJE : I. susret hrvatskoga duhovnoga književnog stvaralaštva "Stjepan Kranjčić" / uredničko vijeće Tanja Baran, Suzana Knežević, Vladimir Lončarević. - Križevci: Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "S. Kranjčić", 2009.

KRANJČEV, Radovan : Leptiri hrvatske : Prilozi istraživanju biološke i stanišne raznolikosti faune lepidoptera Hrvatske, grafički urednik Nikola Žulj. - Križevci : Veda, 2009.

KRANJČIĆ, Stjepan : Zašto me pozvao gospod. - Križevci : Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić" ; Zagreb : Glas Koncila, 2009. (knjiga + CD)

KRIŽEVAČKI pedagoški dani od 1974. do danas / uredio Vladimir Rosić. - Križevci ; Bjelovar : Ogranak HPKZ, 2009.

MAJDAK, Ivan : Križevačka nogometna priča : 1909. - 2009. - Križevci: vlastito izdanje, 2009.

PAVLETIĆ, Katarina : Tuga, uspomena : pjesme iz mladosti. - Križevci: 4M, 2009.

Zbirka pjesama Katarine Pavletić, nažalost prerano preminule kolegice knjižničarke, nastala je u njezinim gimnazijskim danima i od zaborava su je spasili njezini bivši profesori Petar Delić i Štefica Delić. Prigodom proslave mature, njezinih pjesama su se prisjetili suučenci, među njima i gosp. Ivan Mihalić, pa se rodila ideja o tiskanju te zbirke u znak sjećanja na divnu kolegicu i prijateljicu. Pogovor zbirci je napisala književnica Božica Jelušić.

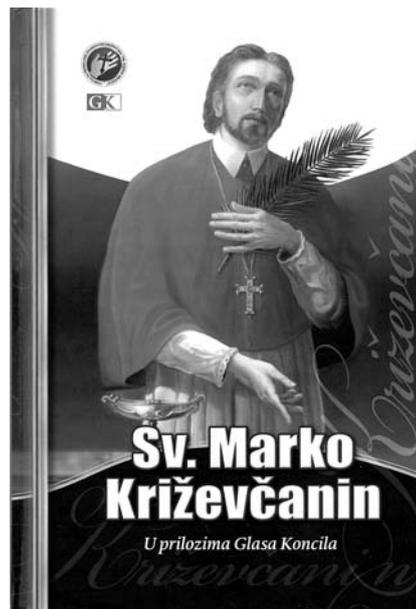
PORUKE : ŠKOLA DANAS, ZA BUDUĆNOST : znanstveno praktični obzori : zbornik radova / XV. križevački pedagoški dani ; uredili Valentin Puževski, Vladimir Strugar. - Križevci [etc.]: Hrvatski pedagoško-književni zbor, Ogranak Križevci, 2009.

STJEPAN KRANJČIĆ : život i djelo. - Križevci : Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić" ; Zagreb: Glas Koncila, 2009.

SVETI MARKO KRIŽEVAČANIN : u prilogima Glasa Koncila. - Križevci : Župa sv. Ane Križevci, Župa BDM Žalosne i sv. Marka Križevčanina Križevci, Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić", Grad Križevci ; Zagreb : Glas Koncila, 2009.

ŠRAMEK, Antun Toni : Nepoznato o poznatom : Mali turistički vodič kroz svetoivanjski kraj. - Sveti Ivan Žabno: KUD Tomislav, 2009.

TOMIĆ, Sonja : Plamena srca : Hrvatski sveci i blaženici. - Križevci: Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić" ; Zagreb : Glas Koncila, 2009.

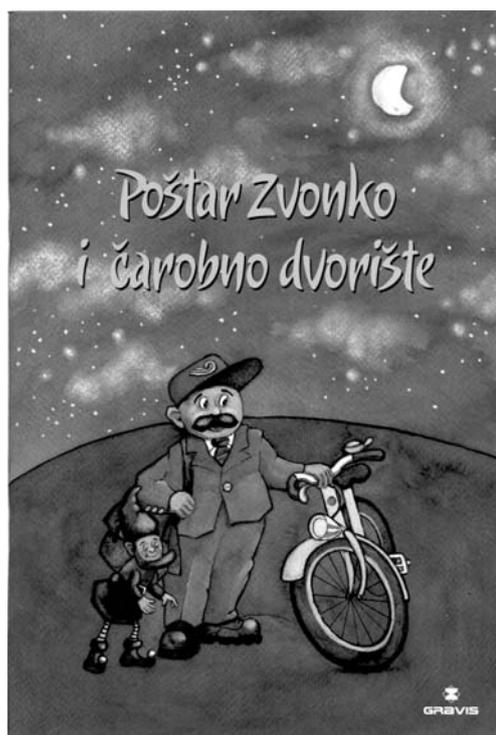
ŽUMBERAČKI krijes : kalendar 2009. - Žumberački vikarijat Križevačke biskupije

SLIKOVNICE

CRVENA KOKA I PRIJATELJI / tekst sažela Nevenka Mihalković Parazajda ; ilustrirala Miranda Pijuk ; zadatke izradila Mirjana Vrdoljak. - Križevci : Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju, 2009.

LISTOPAD / tekst sažela Nevenka Mihalković Parazajda ; ilustrirala Miranda Pijuk ; zadatke izradila Mirjana Vrdoljak. - Križevci: Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju, 2009.

SOKAČ, Vlado : Poštar Zvonko i čarobno dvorište ; ilustrirala Gordana Jerabek. - Križevci : Gravis, 2009. (slikovnica-bojanka)

GRAFIČKA MAPA

NEMET, Ivan : Zelena duša Križevaca grada. - Križevci : vlastito izdanje (14 listova) (Grafička mapa)

BROŠURE

GVERIĆ, Višnja : Naš Gornji grad Križevci : povodom Dana Grada, 24. travnja 2009. - Križevci : Gornjogradsko dobrotvorno i kulturno društvo "Lipa", 2009.

HRVATSKI SVECI I BLAŽENICI, uredila i lektorirala Tanja Baran. - Križevci : Župa sv. Ane Križevci, Župa BDM Žalosne i sv. Marka Križevčanina Križevci, Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić", Grad Križevci, 2009.

HUSINEC, Renata ; **PINTIĆ, Vinko** : Visoko gospodarsko učilište. - Križevci : Visoko gospodarsko učilište, 2009.

KAMO NAKON OSNOVNE ŠKOLE? : Mogućnosti školovanja na području Bjelovarsko bilogorske, Koprivničko križevačke, Međimurske, Varaždinske županije. - Križevci : Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2009.

RAZVOJ GRADA KRIŽEVACA : u razdoblju od 2005. - 2009. - Križevci : Grad Križevci, 2009.

GLAZBENI CD

BELANI, Luka : B-side of my mind. - Zagreb : Aquarius records, 2008., 1 optički disk (glazbeni CD)

KRIŽEVCI, grade moj / autori i izvođači učenici OŠ Ljudevita Modeca Križevci. - Zagreb : Tauprint, 2009., 1 optički disk (glazbeni CD)

Umjetnički voditelj projekta Sandra Poštić, prof., uz aranžman: Damir Rodiger, prof. i likovno oblikovanje: Senka Pleše, prof., autori: Gabrijela Hrg, Matija Perharić, Magdalena Šipušić, Toska Lumezi, Lara Majnarić, Magdalena Ječmenjak, Klara Katavić, Ida Šimunčić, Ozren Bogdanović, Anita Adamić, Božidar Katanović i Melani Radić.

IZ ZAVIČAJNE ZBIRKE GRADSKA KNJIŽNICE ĐURĐEVAC

Piše: Vesna Brozović

ANDRAŠIĆ, Ivan : Vidoviti puti. - Koprivnica : Podravska banka, 2009.

Mapa sadrži 15 grafika Ivana Andrašića i 12 pjesama Božice Jelušić.

FUČEK, Ivan : Moralno duhovni život, sv. 8 : Pravo - pravda. - Split : Verbum, 2009.

U osmom svesku iz niza pod zajedničkim nazivom Moralno duhovni život, autor razrađuje kršćansku misao o društvenom životu.

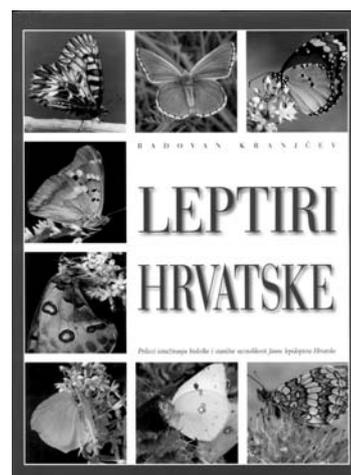
HVALJEN budi Gospodine moj : sveti Franjo u hrvatskom pjesništvu. - Zagreb : Alfa, 2009.

Petar Grgec, Ivan Golub i Božica Jelušić pjesnici su čije pjesme nalazimo u ovoj antologiji.

JELUŠIĆ, Božica : Štorga : activa kajkaviana 2. - Varaždinske Toplice : Tonimir, 2009.

Drugo dopunjeno izdanje kajkavskih pjesama autorica je sama i ilustrirala.

KRANJČEV, Radovan : Leptiri Hrvatske : prilozi istraživanju biološke i stanišne raznolikosti faune leptidoptera Hrvatske. - Križevci : Veda, 2009.

Knjiga sadrži prikaz stotinjak vrsta leptira Hrvatske, njihova staništa i fotografije. Neke vrste i njihova nalazišta, kao i slikovni prilozi uz njih, navode se prvi puta za Hrvatsku i za njezinu faunu kukaca.

KRANJČEV, Radovan : Kalnik : iz prirodne baštine Kalničkog gorja i prigorja. - Koprivnica : Matica hrvatska, ogranak, 2008.

U knjizi su istaknute one značajke prirodne baštine Kalnika po kojima se ovaj prostor osobito ističe u odnosu na okolna i druga područja u Hrvatskoj. Autor je posebno naglasio njegovu biološku i stanišnu raznolikost, kao i ljepotu i privlačnost pojedinih živih bića i kalničkih krajolika.

ŠABARIĆ, Zdravko : Fašenk v Đurđevcu i okolo : zapisi, sjećanja, priče. - Đurđevac : Centar za kulturu, 2009.

Dokumentarna izložba istog naziva u Domu kulture popraćena je ovom publikacijom u kojoj je autor objedinio kazivanja poznatih Podravaca i ostalih poznavatelja podravskih običaja koja se odnose na pokladno vrijeme.

ŠADEK, Vladimir : Političke stranke u Podravini 1918. - 1941. - Samobor : Meridijani, 2009.

Autor istražuje i objašnjava političku scenu u gornjoj Podravini između dva rata.

ZOBUNDŽIJA, Ivan : Podrumarski priručnik : tablice, izračuni i savjeti potrebni pri proizvodnji vina u obiteljskom gospodarstvu. - Đurđevac : vlast. nakl., 2007.

ZOBUNDŽIJA, Ivan : Vinogradarski priručnik : postanak tla, meteorološki elementi i pojave, uzgoj i zaštita vinove loze. - Đurđevac : vlast. nakl., 2008.

ZOBUNDŽIJA, Ivan : Voćarski priručnik : postanak tla, meteorološki elementi i pojave, uzgoj, oblikovanje, rezidba i zaštita voćaka. - Đurđevac : vlast. nakl., 2008.

Praktični savjeti u ovim priručnicima nastali su nakon što se autor niz godina bavio voćarstvom, vinogradarstvom i podrumarstvom, proučio brojnu i raznoliku literaturu. Svoja iskustva i zapažanja obrazlaže jednostavno i sažeto, a za detalje upućuje čitatelja na literaturu koja je u popisu na kraju svakog priručnika.

MARESIĆ, Jela : Đurđevčki rječnik, pregledni članak iz Hrvatskog dijalektološkog zbornika 11(1999)

TOPOLČIĆ, Ivana : Hungarizmi u govoru Đurđevca [diplomski rad]. - Rijeka, vlast. nakl., 2009.

Diplomski rad na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

KALIČANAC, Irena : Potencijalni i realni turistički resursi gornje Podravine [diplomski rad]. - Opatija : vlast. nakl., 2009.

Diplomski rad na Sveučilištu u Rijeci, Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji.

KATALOZI IZLOŽABA U GALERIJ EX LIBRIS GRADSKO KNJIŽNICE ĐURĐEVAC:

"Svila i mi" - Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Đurđevac, Klub "Mali princ" - predgovor Božica Mikuldaš

Josip Cugovčan : Pisanice - tekst Anica Šabarić

Ana Bogat i djeca - tekst Anica Šabarić

Marija Herent : Uskrsni aranžmani - tekst Anica Šabarić

Vlado Mlinjarić : Istraživanje prirode - predgovor Tomislav Franjić

Svjetski dan fotografije - predgovor Goran Katić

Zdravko Šabarić : Biciklinom po Đurđevcu - tekst Anica Šabarić

Voćna paleta - iz donacije ILC Galerije Stari grad Đurđevac - tekst Zdravko Šabarić

Zlatko Huzjak : Pogled kroz staklenu spiralu - tekst Zdravko Šabarić

Gledam grad drukčijim očima - tekst Andreja Živko

MULTIMEDIJA:

ŽENSKI VOKALNI ANSAMBL ĐURĐEVČICE - KUD "Petar Preradović": Pozvale so dekile dečke [CD] - glavni producent Kristina Benko Markovica. - Đurđevac : Centar za kulturu, 2009.

KUKURIČEK 2009. (CD) : dječji glazbeni festival - predsjednik Savjeta festivala Petar Štefanić, urednica izdanja Anet Lesić. - Zagreb : Croatia records, 2009.

MI PICOKI : izbor sportaša godine 2008. (DVD). - Đurđevac : Zajednica sportskih udruga grada Đurđevca, 2009.

IZDAVAŠTVO ČEŠKE NACIONALNE MANJINE U 2009.

Piše: Fanika Stehna

Novinsko-izdavačka ustanova Jednota je samostalna institucija koja ima za cilj širenje češke pisane riječi u Hrvatskoj. Osim istoimenog tjednika **Jednota**, izlazi mjesečnik za djecu **Dětský koutek**, godišnjak **Český lidový kalendář** i stručni časopis **Přehled**. NIU Jednota sustavno izdaje knjige čeških manjinskih autora, bez obzira na to radi li se o stručnoj knjizi ili književnosti. Na području školstva Jednota provodi posebne programe. Osiguravaju se i prevode hrvatski udžbenici za češke škole u Hrvatskoj.

U Središnjoj knjižnici za češku nacionalnu manjinu također prikupljamo građu koja s različitih aspekata govori o povijesti, kulturi, gospodarstvu, događajima i običajima Čeha u Hrvatskoj. Možemo reći da ovu zbirku vodimo kao

zavičajnu, ali fizički je ona uklopljena u cjelokupni fond Središnje knjižnice za češku manjinu. Prvenstveno, djelo treba biti na češkom jeziku, građa treba govoriti o kraju gdje živi manjina, da je tiskana ili izdana na području Hrvatske i da su autori vezani uz kraj ili su sami pripadnici češke manjine. U programskom paketu METEL Win moguća su pretraživanja manjinske građe po svim parametrima. Protekla 2009. godina bila je u svemu siromašnija od prethodnih, pa se ta skromnost odrazila i u češkom manjinskom izdavaštvu.

PILÁTOVÁ, Vlasta: Pes do bytu ; ilustrao Dalibor Pilát. - Daruvar : Jednota, 2009. (Knihovna Jaro)

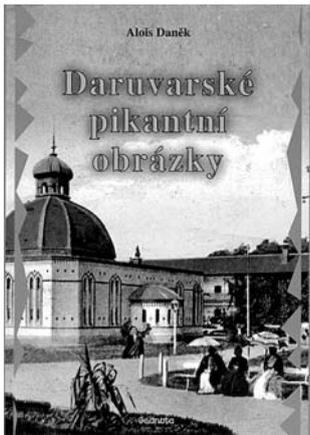
U ediciji Jaro izlaze sve publikacije namijenjene djeci. Za knjigu Pas u stanu možemo reći da ima elemente

stipa i slikovnice. Knjigu je ilustrirao akademski slikar Dalibor Pilat. Autorica je profesorica francuskog i latinskog jezika. Danas živi u Daruvaru. Do sada je objavila dvije knjige pripovijedaka za djecu. Ovo je treća knjiga koja se sastoji od dvanaest bogato ilustriranih priča. Glavni junak je štene Šajka.

TUREK, Ruda : Jaké je loučen” [příběhy z rodného kraje] ; fotografie Tony Hnojčík . - Daruvar : Jednota, 2009. (Krajanská tvorba ; sv. 25)

U zbirci pripovijedaka Jaké je loučen (Kakav je ranstanak), daruvarski Čeh, pjesnik i pripovjedač koji već pola stoljeća živi u Češkoj, opisuje životne sudbine pripadnika češke manjine daruvarskog kraja. Priče prate težak život malih ljudi, koji u burnim predratnim godinama Drugog svjetskog rata žive od poljodjelstva. Zajedničko svim pričama je propitkivanje problematike svih doseljenika gdje god se našli na ovom svijetu. Kome pripadaju? Novoj domovini ili su jače kulturne veze s domovinom njegovih predaka? Život u gradu postaje lakši od onog na selu. Novo potiskuje staro. Nit nostalgije, čežnja za idiličnim slikama tadašnjeg rodnoga kraja i dragim ljudima, tema su ove zbirke pripovijedaka.

DANĚK, Alois : Daruvarské pikantní obrázky . - Daruvar : Jednota, 2009. (Krajanská tvorba ; sv. 26)

Još jedna zbirka pripovijedaka u ediciji Manjinskog stvaralaštva, autora Aloisa Danjka, učitelja, dugogodišnjeg enigmatskog suradnika Jednote i časopisa Dětský koutek. Daruvarske pikantne slike - to su priče o muško-žen- skim odnosima, zač- injenim odmjenim do- zama erotskog naboja. Autor zaviruje u spavaće sobe i otkriva intimu svojih junaka, no nikada

ne prelazi granicu dobrog ukusa. Zbirka je ilustrirana starijim razglednicama iz fundusa bjelovarskog Muzeja.

BLÁHA, Karel : Dežanovec : příspěvek k poznání minulosti osady a okolí . - Daruvar : Jednota, 2009. (Svě- dectví)

Knjiga Dežanovec i okolna naselja ima dva izdanja. Prvo, opsežnije izdanje na hrvatskom jeziku objavio je daruvarski Logos, a drugo, skraćeno izdanje, Jednota na češkom jeziku. Publikacija donosi prikaz povijesti života u Dežanovcu. Opisan je razvoj mjesta, aktivnosti stanovništva koje se, uz manje iznimke, uglavnom bavi poljodjelstvom. Tematski je obrađeno školstvo, vjerski život, rad kulturnih sekcija, dobrovoljnih vatrogasaca i sportskih klubova. Čitatelj će doznati o velikim promje- nama u nacionalnom sastavu stanovništva, odnose poli- tičkih snaga u raznim razdobljima i pojedinačni doprinos poznatih mještana. Posebna pozornost posvećena je dvadesetom stoljeću, pa sve do današnjih dana. Knjiga sadrži mnogo dokumenata, karata i fotografija.

PRĚHLED kulturních, historických , literárních a školských otázek 2009 [redaktorka Libuše Stráníková] . - Daruvar : Jednota, 2009.

U zborniku PREGLED kulturnih, povijesnih, literarnih i školskih pitanja, koji izlazi od 1962. godine, objavljuju se studije koje imaju zajedničke dodire u hrvatsko-češkim odnosima. U Zborniku su radovi pripadnika češke narod- nosti i drugih autora koji se bave problematikom u ma- njinskom životu zajednice. Zbornik PREGLED je doprinos u znanstvenim istraživanjima češkog manjinskog života. Ovaj broj objavljuje stručne članke o poslijeratnoj reemi- graciji daruvarskih Čeha, kulturno-prosvjetnoj djelatnosti Čeha na području Bjelovarsko-bilogorske županije, te pruža komparativni pregled stvaranja manjinske literature kod bečkih i hrvatskih Čeha. U drugom dijelu Zbornika predstavljene su poznate i zaslužne osobe, te prikazi novih knjiga.

HEROUT, Vjenceslav ; Lipovac, Marijan : Biskup Josip Salač . - Požega : Biskupski ordinarijat, 2009.

Crkvena povijest daruvarske župe bila bi nepotpuna ukoliko bi se zaboravilo na one koji su rođeni ili koji su živjeli na ovom području prije nego što su život posvetili svećeničkoj službi. Jedan od njih je bio dr. Josip Salač, imenovan za biskupa i jedno vrijeme u samom vrhu dužnosnika Zagrebačke nadbiskupije. Salač je rođeni Daruvarčanin i pripadnik češke narodnosti, radio je na hrvatskom tlu, ovdje se usavršavao na političkom i vjer- skom pitanju, te je imao drugačije poglede na svijet oko sebe. Brinuo se za očuvanje identiteta i češkog jezika, posebice u mladoj životnoj dobi. Bilo mu je na srcu raditi na obnovi duhovnog života, pripadnika češke manjine. Daruvarski Česi bili su pretežno katolici, ali pripadnici drugih reformiranih kršćanskih crkava radili su na tome da Čehi pridobiju u svoje reformirane crkve. U to vrijeme Daruvarčani imaju bogoslužjenja na latinskom i hrvatskom jeziku. Salač se zalagao da u crkvi bude zastupljen češki govorni jezik i da se mise služe na češkom. Poslije Prvog svjetskog rata daruvarski Česi imaju sreću slušati misu na materinjem jeziku. Iz tih razloga Josip Salač bio je idealna osoba, koja je mogla situaciju promijeniti na obostrano zadovoljstvo. Ova knjiga dragocjen je doprinos životopisu Josipa Salača, nezaobilazno polazište za svako daljnje nastojanje oko cjelovita prikaza njegova lika.

ČESKÝ lidový kalendář : 2010 / [hlavní a odpovědná redaktorka Libuše Stráníková] . - Daruvar : Jednota, 2009.

Pučki kalendar pisan na češkom jeziku donosi priloge iz života Čeha u Republici Hrvatskoj. Također su nave- dena češka društva, škole, vrtići s adresom i pregledom njihove djelatnosti u 2009. godini.

Kronologija rada dopu- njena je poučnim i zabavnim sadržajima. Ovogodišnji ka- lendar sadrži nekoliko te- matskih skupina iz kojih iz- dvajamo studiju o začetcima daruvarske puhačke glazbe. Povijesni članci dopunjeni su fotografijama.

BJELOVARSKO NAKLADNIŠTVO U 2009. GODINI

Piše: Tina Gatalica

RADOVI Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru. - sv. 2 (2008). - Zagreb : Bjelovar : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2008.

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organizirao je u Bjelovaru 18. listopada 2007. godine znanstveni skup pod nazivom Bjelovarsko-bilogorska županija : prošlost i sadašnjost. U ovom zborniku objavljeno je trinaest izlaganja s tog znanstvenog skupa. U njima se opisuje buran i složen razvoj Bjelovarsko-bilogorske županije od 1871. do 2007. godine. Autori radova su: Mirela Slukan Altić, Mira Kolar-Dimitrijević, Dragutin Feletar, Petar Feletar, Jaroslav Vaculik, Vjenceslav Herout, Marinko Prka, Du-bravko Habek, Goran Jakovljević, Ilija Pejić, Mirjana Jakčin Ivančić, Željka Štefša, Hrvoje Petrić i Željko Karaula.

STRUČNI skup Iz povijesti naših knjižnica : zbornik radova. - Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo ; Bjelovar : Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, 2009.

U zborniku je zastupljeno petnaest autora koji u svojim radovima istražuju nastanak, razvoj i djelovanje narodnih, školskih i specijalnih knjižnica na području Društva.

ADAMOVIĆ, Neda ; GATALICA, Tina : U svemir zagledani : bilten knjižnične građe o astronomiji, astrofizici i astronautici : s anotacijama. - Bjelovar : Narodna knjižnica "Petar Preradović", 2009. (Bjelovar : Marigraf).

Bilten je izrađen u povodu Međunarodne godine astronomije i Mjeseca hrvatske knjige 2009. U njemu je popisana knjižnična građa koja se nalazi u Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru. Bibliografski opis popraćen je opsežnim anotacijama i naslovnicama u boji. Posebno su obrađeni autori koji su životom, radom ili školovanjem vezani za

Bjelovar: Slavko Rozgaj, Miloško Mike Vucelić, Ladislav Ivanček i Lazo Starčević.

STATUT grada Bjelovara. - Bjelovar : Državni arhiv u Bjelovaru, 2009.

Sadrži pretisak Statuta iz 1883. godine.

Objavljivanjem prvog Statuta grada Bjelovara iz 1883. godine i zakonskih propisa kojima je bila uređena gradska uprava Bjelovara od proglašenja vojnom općinom u drugoj polovici 18. stoljeća do početka Drugog svjetskog rata, Državni arhiv u Bjelovaru pomaže osvjetljavanju

pravne i političke povijesti grada. Knjigu je uredio i uvodni tekst napisao Željko Pleskalt, povjesničar i ravnatelj bjelovarskog Arhiva.

KOS, Stjepan : Put do pravednoga društva : društveno-politička sinteza za 21. stoljeće. - Bjelovar : Translekt, 2009.

Autor ove knjige je predsjednik bjelovarskog Centra za razvoj civilnog društva. Svoje ideje o putu do pravednoga društva temelji na teoriji piramide koju čine religija, filozofija, umjetnost i znanost i tvrdi da su četiri koraka do pravednoga društva: ravnopravnost, transparentnost, miroljubiva politika suradnje i razvoj znanosti.

ĆURAK, Mato : Ratni doživljaji kroz fotografije : Domovinski rat 1990. - 1995. - Bjelovar : Grafocentar : PU Bjelovarsko-bilogorske županije : Matica hrvatska, Ogranak, 2009.

Ova fotomonografija govori o onima koji su branili Hrvatsku. To je dokument iz kojega je vidljivo da su branitelji bjelovarskoga kraja branili domovinu na svim bojišnicama. Pored obrane Bjelovara, Daruvara, Pakraca i Lipika, bili su na Plitvicama, u Vukovaru, Glini, na Velebitu, sve do južne bojišnice na Debelom brijegu.

TOMIĆ, Milorad : Matematika I : skupovi, nizovi, vektori, diferenciranje. - Bjelovar : Visoka tehnička škola u Bjelovaru, 2009. (Bjelovar : Čvor).

Od bjelovarskog profesora stiže knjiga namijenjena studentima mehatronike na Visokoj tehničkoj školi u Bjelovaru. U knjizi je izloženo gradivo jednosemestralnog kolegija Matematika I koje je podijeljeno na sljedeća poglavlja: Sud, skup, osnove matematičke logike; Skupovi realnih i kompleksnih brojeva; Vektori u prostoru i primjene u analitičkoj geometriji prostora; Funkcije, domena i limes funkcija; Derivacija funkcije i primjene

DANI sira (4 ; 2009 ; Bjelovar) : Četvrti Dani sira u gradu sira : međunarodni festival sira, Bjelovar 3. i 4. listopada 2009. : [katalog izložbe]. - Bjelovar : Grad Bjelovar, 2009.

Katalog izložbe s četvrtih po redu Dana sira pored osnovnih informacija o izlagačima sadrži i kratki povijesni prikaz sirarstva u Bjelovaru.

TARAS, Ivan : Leksik prezimena cirkvensko-farkaševačko-roviškog kraja : (1683. - 1990.). - Bjelovar : Čvor, 2009. (Bjelovar : Čvor)

Leksik prezimena za navedeno područje autor je napravio na temelju matičnih knjiga, odnosno knjiga rođenih koje se danas čuvaju u Župnom uredu Cirkvena, Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, Povijesnom arhivu u Bjelovaru i Matičnom uredu u Svetom Ivanu Žabnu. Evidencija rođenih prikazana je i sistematizirana abecednim redom u dva niza. U prvome su navedena prezimena i godina rođenja prvog djeteta, a u drugome prezime, datum rođenja, ime, ime oca, ime i prezime majke te mjesto rođenja.

PANGERČIĆ, Javorka : Lice ruže. - Bjelovar : Matica hrvatska, Ogranak, 2009. (Bjelovar : Kalisto).

Ovo je prva zbirka pjesama Bjelovarčanke Javorke Pangerčić. Carstvo cvijeća, točnije carstvo ruža nadahnuće je za pjesnikinju. Nesvakidašnja liričnost, senzualnost i ljepota glavne su osobine njene poezije.

KOVRILIJA, Katica : *Kuća za ptice*. - Bjelovar : Viatoni : Hrvatski pedagoško-književni zbor, Ogranak, 2009.

Nakon šest knjiga poezije, Katica Kovrilija se okreće proznom zapisu. Knjiga "Kuća za ptice" višeslojna je i ulančana lirski proza, prepuna asocijativnih slika i prizora, koje dolaze uglavnom iz literarne baštine i za kojima autorica poseže kako bi kritički progovorila o svijetu u sebi i oko sebe.

I VIDJEH GRAD : zbornik pjesama članova Kluba bjelovarskih književnika. - Bjelovar : Matica hrvatska, Ogranak : Klub bjelovarskih književnika, 2009. (Bjelovar : Kalisto)

U zborniku su objavljene pjesme suvremenih bjelovarskih pjesnika: Zorice Blažeković, Barbare Delić, Slavice Frajtić, Slavena Klobučara, Branka Kreštana, Mirka Krušića, Javorke Panđerčić, Kornelije Pinter, Zdenka Filipa Radanca, Željka Stubičana, Stjepana Špoljarića, Dalije Valjak, Danice Vlašić i Vida Žmarića. Zbornik je uredio Branko

Kreštan, a ilustracije potpisuju Stjepan Špoljarić i Željko Stubičan.

GIMNAZIJA (Bjelovar) : Godišnjak Gimnazije Bjelovar 2007. / 2008. - Bjelovar : Gimnazija Bjelovar, 2009.

Godišnjak bilježi pregled najvažnijih događanja u školskoj godini 2007./2008., popis zaposlenika i učenika sa slikama te statističke podatke o uspjehu i upisu maturanata na fakultete. Godišnjak je uredio Miroslav Brletić.

KOMERCIJALNA i trgovačka škola (Bjelovar) : Ljetopis 2008./2009. - Bjelovar : Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar, 2009.

Ovo je treći po redu ljetopis Komercijalne i trgovačke škole Bjelovar koji su uredile Nataša Vibiral i Tatjana Kreštan. Tekstom i obiljem fotografija zabilježeni su svi važni događaji iz života škole u školskoj godini 2008./2009.

MEDICINSKA škola (Bjelovar) : Ljetopis Medicinske škole Bjelovar 2008. / 2009. - Bjelovar : Medicinska škola Bjelovar, 2009.

Ovaj drugi po redu ljetopis Medicinske škole uredila je Zorka Renić. Ljetopis predstavlja vrijedan dokument o školi jer su u njemu zabilježeni svi najvažniji podatci: upravljačka struktura, djelatnici i učenici škole, uspjeh učenika, izostanci i pedagoške mjere te najvažnija događanja tijekom 2008./2009.

PUČKI kalendar Bjelovarsko-bilogorske županije : 2009. - Bjelovar : Čvor, 2009. (Bjelovar : Viatoni, 2008).

Pučki kalendar za 2009. godinu donosi kratke informacije i sažete preglede iz života Bjelovarsko-bilogorske županije u prošlosti i sadašnjosti. Rubrike pokrivaju društvena, politička, gospodarska, kulturna i sportska događanja te običaje ljudi ovoga kraja.

ATLETSKI klub Bjelovar : Godišnjak Atletskog kluba Bjelovar : za sezonu 2008. - Bjelovar : Atletski klub Bjelovar, 2009.

Atletika se u Bjelovaru njeguje već više od 100 godina, a Atletski klub Bjelovar je dao mnogo uspješnih atletičarki i atletičara. Ovaj godišnjak donosi pregled rada Atletskog kluba Bjelovar u 2008. godini, sportske rezultate na domaćim i međunarodnim natjecanjima, pregled nastupa atletičarki i atletičara AK Bjelovar za reprezentaciju Hrvatske od 1980. do 2009. te pregled osvojenih medalja s državnih prvenstava za isto razdoblje. Tekst je iscrpan i popraćen je mnoštvom fotografija pa godišnjak ima veliku dokumentacijsku vrijednost.

BJELOVARSKO-bilogorska županija : [karta]. - Bjelovar : Čvor, 2009. Karta Bjelovarsko-bilogorske županije izrađena je u omjeru 1 : 155 000. Na njoj se nalaze i drugi korisni podaci - površina svih većih naselja (gradova i općina) te broj stanovnika prema posljednjem popisu.

BJELOVAR : **plan grada** : popis ulica i trgova, važniji telefoni, vodič gradom. - Bjelovar : Čvor, 2009. (Bjelovar : Digitalna tiskara Čvor)

Ovaj najnoviji plan grada Bjelovara pored popisa svih ulica i trgova donosi i opsežan prikaz povijesnog razvoja grada.

RUSAN : časopis za književnost, kulturu i druga društvena zbivanja. - God. VII. (2009), br. 1 - 2. - Bjelovar : Matica hrvatska, Vijeće ogranka Bjelovarsko-bilogorske županije, 2009. (Bjelovar : Kalisto).

U 2009. godini tiskan je dvobroj časopisa Rusan. U časopisu su zastupljene gotovo sve književne vrste: poezija, proza, putopis, esej, ali i radovi iz područja prirodnih znanosti i tradicijske kulture.

Autori pjesama su: Nada Crnogorac, Barbara Delić, Kristijan Blažeković, Duško Jelaš, Slaven Klobučar, Ana Donković i Ante Rade. Prozne radove potpisuju Mirko Sabolović i Dubravko Jelačić Bužinski, putopis Mirjana Mikulec, osvrte i kritičke prikaze Josip Biškup i Božidar Petrač. O narodnim običajima piše Juraj Matunci, o daruvarskom perivoju uz dvorac grofova Janković Mirjana Jakčin Ivančić, a o rasprostranjenosti slatkovodnih rakova Sanja Uršanić. A u rubrici Kronika pišu Zdravko Ivković i Mato Ćurak.

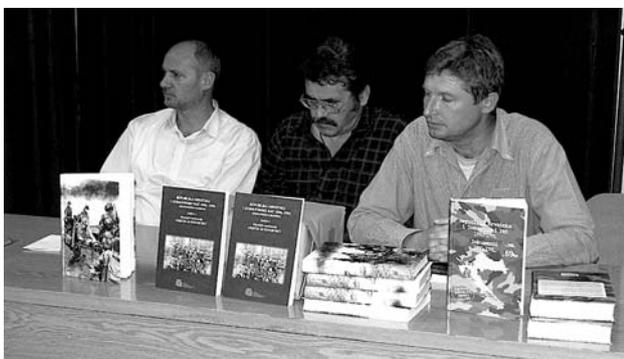
BJELOVARSKI učitelj : časopis za odgoj i obrazovanje. - God. XIV. (2009), br. 1, 2, 3. - Bjelovar : Ogranak Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora, 2009. (Bjelovar : Tiskara Horvat).

U 2009. izašla su tri broja Bjelovarskog učitelja. Kao i dosadašnji brojevi, i ova tri broja obiluju vrijednim stručnim radovima iz područja odgoja i obrazovanja. Iz prvog broja izdajamo rad Nataše Ljubić-Klemša Skupine čitača u području književnosti kao poseban oblik rada unutar razrednog odjela te rad Vitomira Tafre i Zdravka Tkaleca Aktivne metode učenja i poučavanja u osnovnoj školi. U drugom broju nalazi se rad Manipulativna moć reklama. Napisali su ga Zlatko Miliša i Jelena Coce. Rad je izuzetno koristan jer je o ovoj temi u nas malo pisano, pogotovo s pedagoškog aspekta. Treći broj donosi radove Ilije Pejića, Berislava Majhuta, Lovorke Pralas i Katice Grgurić održane na stručnom skupu Lovrakovu stvaralaštvo - poticaj za interkulturalni dijalog u Velikom Grđevcu 5. lipnja 2009. godine. A od ostalih priloga izdvojila bih rad Karoline Petljak Ručni rad i razvoj djeteta u kojemu autorica piše o vrijednostima i prednostima koje donosi rad rukama.

ORAHOVICA - MJESEC HRVATSKE KNJIGE

Piše: Damir Najmenik (Srednja škola "Stjepan Ivšić" Orahovica)

Već tradicionalno, od 15. listopada do 15. studenoga, u zajedničkoj organizaciji knjižnice Srednje škole "Stjepan Ivšić" i Ogranka Matice hrvatske u Orahovici, obilježava se Mjesec hrvatske knjige. Prva aktivnost bilo je predstavljanje knjige *Osječki autoportret* Franje Molnara. Predstavljanje je održano u društvenoj dvorani Srednje škole 21. listopada, a knjigu je, osim autora, predstavio i dr. sc. Antun Nazor, ravnatelj Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata. *Osječki autoportret* (Zagreb, 2008.) umjetnika (slikara) i zapovjednika minobacačkog voda 106. brigade HV-a Franje Molnara, zapravo je ratni dnevnik koji obuhvaća događanja u Osijeku od 10. rujna 1991. do 9. ožujka 1992. Svjedoči o razmišljanjima jednog dragovoljca, o promjenama koje donosi prijelaz iz civilnog u vojnički život i problemima koji prate takvu "tranziciju".

Književnu večer pratila je i prigodna izložba samog autora. Na slikama su bile prikazane strahote rata, razrušeni gradovi, četiri jahača apokalipse itd. Franjo ih je naslikao još osamdesetih godina kao da je predviđao ratna vremena.

Sljedeći književni susret bio je s Božicom Jelušić koja je 9. studenoga predstavila svoje knjige *Pogled stablu*, *Stolisnik* i *Zimzelen*. Božica je rođena u Pitomači 16. prosinca 1951. Završila je studij hrvatskoga i engleskoga jezika. Bavila se pedagoškim radom, novinarstvom, kulturnom animacijom i galerijskom djelatnošću. Objavila je trideset i pet knjiga. Kao nositeljica Fulbrightove stipendije boravila je u SAD-u, na University of Washington. Povodom toga objavljuje knjigu putopisa *Okrhak kontinenta* 1989. godine. Kao suradnica listova i časopisa za mladež, objavila je više od dvjesto tekstova, različitih sadržaja. Prevodi s engleskoga i njemačkoga jezika, crta, recitira... ukratko, riječ je o tomu da se stvaralački doprinos Božice Jelušić, tijekom njene lirske produkcije, sustavno i vidno uvećavao do onih dometa što danas već predstavljaju poneka antologijska mjesta i vrijednosti suvremenog hrvatskoga pjesništva. Na predstavljanju knjige učenici su, uz pomoć knjižničara Damira Najmenika, pripremili i prigodan program.

Knjigom *Ništa lažno*, 10. studenoga predstavio se Vukovarac, hrvatski branitelj, umirovljeni brigadir HV-a Predrag Matić Fred. Knjiga, koja ima već sedam izdanja, govori o obrani Vukovara iz pera autora koji sudjeluje u junačkom vukovarskom otporu, jasnim činjenicama i britkim stilom. Zajedno s mnogim drugima bio je zarobljen i odveden u logor. Prošao je Stajicevo, Niš i Mitrovicu. Da nam javna glasila nisu ovakva kakva trenutno jesu, Fredova bi knjiga bila proglašena velikom, nalazili bismo je pri vrhu ljestvice čitanosti, o njoj bi se govorilo, njezine bi se istine razmatrale. Njegova knjiga izvrstan je predložak za film. Ustvrdio je da vukovarska epopeja nije završila 18. već 19. studenoga. Tek tada u jutarnjim satima potpuno je skršen otpor vukovarskih branitelja.

ZNANJE-MUDROST-ISKUSTVO: KNJIŽNIČNE USLUGE ZA KORISNIKE TREĆE ŽIVOTNE DOBI

Piše: Meri Butirić (Gradska knjižnica "Marka Marulića" Split)

SAŽETAK

Treća životna dob, s pouzdanjem možemo reći, nije interesantna tema psihološkog istraživanja. Ageizam je diskriminacija starijih osoba i novijeg je datuma. Stereotipne predodžbe o starosti govore o starim ljudima kao senilnima, konzervativnima, sebičnima, smanjenih intelektualnih sposobnosti, kratko rečeno nesposobnima za rad. Kao što se stalno zalažemo za uključivanje svih korisničkih skupina u društvenu zajednicu, tako se mi - knjižnični djelatnici - moramo založiti za osobe treće životne dobi jer je ageizam ravan rasizmu i seksizmu. Usluge knjižnice moramo prilagoditi i njima i ponuditi im dodatne sadržaje kako bi u prostorima knjižnice našli što ih zanima.

Ključne riječi: starenje, treća životna dob, ageizam, društvena uključenost, knjižnica, programi, usluge

UVOD

Starenje je proces koji započinje u momentu rođenja. Razlike u starenju uvjetovane su nasljednim osobinama, bolestima, kvalitetom života... ono što moramo napraviti je: NE PREPUSTITI SE PROCESU STARENJA

Treća životna dob, s pouzdanjem možemo reći, nije interesantna tema psihološkog istraživanja. Krilatica "što je čovjek stariji, to je zanimanje za njega manje", točna je, iako statistika neumljivo nagoviješta da impozantna brojka od 50% sveukupnog stanovništva u razvijenom svijetu (od 2030. g.) pripadat će upravo toj zanemarenoj populaciji starijoj od 65 god. Prijelaz u treću životnu dob karakteriziraju traumatični događaji: umirovljenje, financijski problemi, odlazak djece iz roditeljskog doma, odlazak u starački dom (česta pojava), osamljenost, gubitak jednog bračnog druga... "razdoblje oluja i stresova", kako je ovo životno razdoblje nazvao psiholog Stanly Hall -1904.¹

Starost kao masovnu pojavu poznajemo tek zadnjih desetak godina. U davna vremena u nekim društvima, starost je imala poseban status, jer je staraca bilo malo, u plemenskim zajednicama poštovali su se iskustvo i znanje i starci su imali privilegirani položaj, starci-mudraci posebno su bili cijenjeni u antici (vijeće mudraca).

¹ Granville Stanly Hall (1844.-1924.) američki psiholog, proučavao duševni život u raznim razdobljima života. Hrvatski opći leksikon. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 1996.

AGEIZAM

"Kad umre čovjek koji je star, s njime izgori i knjižnica"

(afrička izreka)

Ageizam je diskriminacija starijih osoba i novijeg je datuma. Stereotipne predodžbe o starosti govore o starim ljudima kao senilnima, konzervativnima, sebičnima, smanjenih intelektualnih sposobnosti, kratko rečeno, nesposobnima za rad. Ovakva stigmatizacija starijih ljudi potpuno je kriva osim u slučajevima teških bolesti npr. Alzheimerove bolesti. "Ageizam je neka vrsta ilustracije jer se osobu isključuje iz društvenog života, na primjer, prilikom prisilnog umirovljenja. Pritom se to čini, ne iz moralnih, političkih ili ideoloških razloga, nego zbog same kalendarske starosti", kako navodi u Psihologiji treće životne dobi, slovenski psiholog Vid Pečjak.²

U Americi djeluje asocijacija starijih osoba koja sebe naziva "Sive pantere", u svom Glasilu izdali su moguće definicije ageizma: diskriminacija na osnovi kalendarske starosti; gledište koje ne prihvaća individualni pristup starijim osobama nakon određenog broja godina; određivanje sposobnosti i propisivanje društvenih uloga isključivo na temelju životne dobi; stvaranje stereotipa i sistemska diskriminacija ljudi samo zato što su stari; fraze... "prestar"... ili "premlad"... jednako su bešćutne

Među mjerama koja predlažu Sive pantere, Butleri i Sommers in Gross u cilju zaštite starijih osoba od ageizma najznačajnije je: boriti se protiv ageizma: znanjem i spremnošću da svakoj osobi pristupimo bez obzira na njenu dob, tj. kao pojedincu s jedinstvenom snagom, slabostima i mogućnostima

Stariji ljudi danas imaju značajniju društvenu moć upravo zahvaljujući svojoj brojnosti. U njihovom smjeru gledaju i političari, stranke, trgovci, turistički uredi, pa i škole. I Hrvatska se može "pohvaliti" da su upravo umirovljenici i njihova stranka onaj jezičac na političkoj vagi koji presudi u korist jedne stranke.

DA ZRELE GODINE BUDU ZLATNE GODINE

Kao što se zalažemo za uključivanje svih korisničkih skupina u društvenu zajednicu, tako se mi, knjižnični djelatnici, moramo založiti za osobe treće životne dobi, jer je ageizam ravan rasizmu i seksizmu... usluge knjižnice moramo prilagoditi i njima i ponuditi im dodatne sadržaje kako bi u prostorima knjižnice našli sve što ih zanima. Grad Split kao glavni donator pokrenuo se već 2003. god. i kroz projekt Mi i mudrost grada (Udruga Mi zajedno s Gradom Splitom) radi na jačanju odgovornog odnosa prema starijim osobama i dostojanstvenom starenju.

Kroz klubove za aktivno i kvalitetno starenje prošlo je oko 440 starijih sugrađana koji su prema vlastitim interesima bili uključeni u sljedeće aktivnosti: druženje uz pjesmu, rekreativna gimnastika, kulinarska radionica, tečajevi na stranim jezicima i računalu. Aktivnosti su se provodile u prostorima kotareva.

Održane su i dvije plesne večeri (Valentinovo, maškare), održano je 10 predavanja iz ciklusa "Vitalnost i zdravlje" s ciljem podizanja svijesti o aktivnom starenju i stalnoj brizi o vlastitom zdravlju. U suradnji sa HNK organiziran je i posjet kazališnim predstavama.

Crkva je također zauzela stav prema starijim osobama (po dokumentima II. vatikanskog koncila od 1962./65. g.) poziva... "na poštovanje svake ljudske osobe u njenom dostojanstvu, no i na djelotvornu ljubav prema svima koji su u potrebi, osobito starijim osobama..."

Pitanje skrbi o starijim osobama temeljito je razrađeno u dokumentu papinskog vijeća za laike "Dostojanstvo i poslanje starijih u Crkvi i svijetu..."³

KNJIŽNICA - MJESTO EDUKACIJE I ZABAVE

Korisnike treće životne dobi ne možemo tretirati kao korisnike s posebnim potrebama. Usluge koje trebamo pružiti osobama treće životne dobi moraju biti raznovrsne, zanimljive, kreativne i edukativne, jer zdravo starenje znači: vježbati um; biti tjelesno aktivan; zdravo jesti, ukloniti loše navike; hraniti svoj duh; BITI DRUŠTVENO UKLJUČEN; pozitivno razmišljati; naučiti se nositi sa stresom; njegovati samopoštovanje; vježbati pamćenje.

Pripadnicima treće životne dobi treba osvijestiti da imaju pravo na dobro i kvalitetno starenje i da svoja prava u tom smislu trebaju tražiti od društvene zajednice.

KNJIŽNIČNE USLUGE ZA KORISNIKE TREĆE ŽIVOTNE DOBI

Otvaranjem novih suvremenih i funkcionalnih knjižničnih odjela (Split, Šibenik, Pula), knjižnice su dobile prostore u kojima se mogu održavati predavanja, radionice, projekcije i u kojima korisnici treće životne dobi mogu doći do različitih sadržaja.

Programi za korisnike treće životne dobi moraju biti još bogatiji i raznovrsniji i knjižnica u svojim planovima mora izraditi planove sa uvažavanjem želja i interesa najbrojnije populacije u društvu, koja bi uskoro mogla postati najzastupljenija korisnička skupina knjižničnih usluga.

Knjižnične usluge za korisnike treće životne dobi:

Kreativne radionice:

- časopis Zlatno treće vrijeme - umirovljenički informativni list koji će zajedno s knjižničarima uređivati korisnici - članovi knjižnice - pripadnici treće životne dobi
- ART-klub (likovni atelje - upoznavanje slikarskih tehnika, miješanje boja... slikanje na svili - batik
- tradicionalno rukotvorstvo - izrada crvenkapa, alamara, berti ... (dijelovi splitske narodne nošnje)
- hortikultura radionica, kako njegovati cvijeće i uljepšavati svoj okoliš kroz četiri godišnja doba
- Pazi, snima se (radionica iz fotografije)

Informatičke radionice: osnove informatike; Internet (početni i napredni tečaj)

Predavanja (briga o psihofizičkom zdravlju): zdravstvene teme; socijalne teme, psihološke teme; sportske teme

Filmoteka: projekcije klasičnih filmova ili filmova po želji korisnika, iz fonda knjižnice

Društvene igre: šah; igre kartama (bela, trešeta, briškula, kanasta...); monopoly

Informativni punkt: pružanje svih relevantnih informacija koje traže korisnici treće životne dobi, objavljivanje istih u zajedničkom listu

ZAKLJUČAK

"... U takozvanim primitivnim zajednicama, stari i mladi bili su često u snažnim sinergijskim vezama. Mudrost starijih bila je presudna za zdrav i cjelovit rast mladih naraštaja, a djeca i mladi zauzvrat su starijima pomagali u osnovnim potrebama..."

Izgradimo most među generacijama kojim u oba smjera mora teći ljubav, solidarnost i međusobna potpora jer s jedne i druge strane mosta čuje se isti krik: RAČUNAJTE NA NAS!

LITERATURA:

1. Hrvatski opći leksikon. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 1996.
2. Pečjak, Vid. Psihologija treće životne dobi. Zagreb : Prosvjeta, 2001.
3. Dostojanstvo i poslanje starijih u Crkvi i u svijetu. Papinsko vijeće za laike.1999.

² Pečjak, Vid. Psihologija treće životne dobi. Zagreb: Prosvjeta, 2001.

³ Dostojanstvo i poslanje starijih u Crkvi i u svijetu-Papinsko vijeće za laike. 1999.

NAJKNJIŽNIČARI

Piše: Anica Šabarić

Na 27. skupštini Društva održanoj 15. svibnja 2009. godine u Koprivnici u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" nagradu "Najknjižničar 2009." za iznimni doprinos u radu Društva dobili su Danijela Petrić, Ivančica Gagro, Nada Poturiček, Fanika Stehna i Ilija Pejić. Društvo je imenovalo Irenu Kranjec počasnim članom te joj dodijelilo priznanje za razvoj Društva.

Danijela Petrić rođena je 1977. u Koprivnici. Diplomirala je na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu 2000. godine.

U Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" zaposlila se 1996. godine; od 2001. godine radi kao informator na dječjem

odjelu, dok je zvanje knjižničara stekla dvije godine kasnije, položivši stručni ispit 2003. godine. U okviru svojih stručnih interesa posebno se bavi razvijanjem programa za poticanje čitanja kod djece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta, a jedan od najpriznatijih programa, kako u našoj regiji, tako i u cijeloj Hrvatskoj, je "Knjige za bebe". Sudjelovala je na studijskim boravcima u Nizozemskoj i Danskoj, aktivni je sudionik 14. europske konferencije o čitanju "Pismenost bez granica" u Zagrebu. Također je sudjelovala u pripremi i provođenju projekata uvođenja usluge za slijepe i slabovidne u koprivničkoj Knjižnici, a danas radi na održavanju i razvoju ove usluge. Objavila je više stručnih radova iz područja knjižničarstva i komunikologije. Danijela je član Hrvatskog knjižničarskog društva i Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja te jedan od najmarljivijih suradnika časopisa Svezak. Član je i Hrvatskog čitateljskog društva. Svoj posao obavlja vrhunski i profesionalno. Iznimno susretljiva prema korisnicima, ali i spremna na svaku suradnju s kolegama, uvijek konstruktivna u idejama te točna i pedantna u realizaciji dogovorenog, Danijela je posebno vrijedan i nezamjenjiv član stručnog tima knjižničara koprivničke Knjižnice.

Ivančica Gagro rođena je u Križevcima 22. lipnja

1962. godine. Osnovnu školu završila je u Križevcima, a srednju u Zagrebu, u Centru za kulturu i umjetnost u Križanićevoj, gdje je stekla zvanje knjižničar - dokumentarist. Živi

i radi u Križevcima. Nekoliko je godina radila različite administrativne poslove, da bi od 1983. godine radila u knjižničarskoj struci. Od 1983. do 1990. godine radila je u knjižnici Građevinarskog instituta u Zagrebu, na svim stručnim poslovima. Od 5. veljače 1990. godine zaposlena je u Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" Križevci. Tijekom proteklih 19 godina radila je na svim knjižničarskim poslovima: katalogizaciji, klasifikaciji, reviziji, otpisu knjiga, nabavi knjižnične građe. Spremno prihvaća novine u bibliotekarstvu i uspješno ih primjenjuje u dnevnom radu. Među prvim je knjižničarima u našoj regiji započela s obradom AV građe, te je o tome i izvještavala. Pohađala je niz seminara i radionica za stručno usavršavanje. Trenutno radi na poslovima obrade knjiga i na odjelu s korisnicima. Ove godine u travnju napunila je 26 godina radnog staža. U radu je marljiva i pedantna, prihvaćena i tražena od strane korisnika, a u kolektivu vrlo cijenjena i omiljena. Komunikativna je i vedra osoba, uvijek spremna pomoći. Udana je i majka troje djece.

Fanika Stehna rodila se 9. ožujka 1958. godine

u Grubišnom Polju. Osnovnu školu i gimnaziju završava u Grubišnom Polju. Po završetku gimnazije upisuje Filozofski fakultet u Zagrebu i stječe zvanje profesora ruskog jezika i književnosti te češkog jezika i

književnosti. Nakon završenog fakulteta odlazi na specijalizaciju Lomonosova sveučilišta u Moskvu, a zatim na Karlovo sveučilište u Pragu. Radila je niz godina u prosvjeti, kulturi i radiju. Radni vijek provodi u osnovnim školama u Zagrebu, Bjelovaru i Novoj Gradiški. Uz rad upisuje dodiplomski studij knjižničarstva i stječe zvanje diplomiranog knjižničara. Od 1990. godine radi kao voditeljica Središnje knjižnice za češku manjinu u Hrvatskoj, pri Narodnoj knjižnici "Petar Preradović" u Bjelovaru. Aktivna je u nekoliko različitih udruga. Od 1991. godine član je regionalnog Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, a ujedno i član HKD-a. Aktivno radi u Radnoj grupi za manjinske knjižnice, koja djeluje u okvirima Sekcije za Narodne knjižnice. Piše za hrvatske časopise i češka manjinska glasila u Hrvatskoj. Sudjelovala je u izradi Oblikovanja predmetnih odrednica (Pravilnik i priručnik za izradu predmetnog kataloga u knjižnicama u RH 1999.) koristeći iskustva čeških knjižnica. Sudjeluje na stručnim predavanjima, konferencijama i seminarima. Poznaje vrlo dobro problematiku nacionalnih manjina. Posljednjih 17 godina uključena je u život češke manjine u Hrvatskoj. Od svibnja 2007. godine putuje na posao u Daruvar. Službu koju je vodila u Bjelovaru Ministar-

stvo kulture zatvara i seli u Daruvar. Do danas radi pri Pučkoj knjižnici i čitaonici Daruvar, voditeljica je Središnje knjižnice za češku manjinu u Hrvatskoj.

Nada Poturiček profesorica je hrvatskog jezika i književnosti i dipl. knjižničarka. Dvadesetak je godina kontinuirano radila u križevačkim školskim knjižnicama: prvo u OŠ Ljudevita Modeca, a potom u Gimnaziji Ivana Zakmardija Dijankovečkoga (do 31. 12. 2008.). Obje je knjižnice uredila prostorno, nabavom adekvatnog namještaja, izgradnjom kvalitetnog knjižničnog fonda, ali je i sve vrijeme provodila zapažene pedagoško-animacijske aktivnosti za učenike koje su i najvažniji segment rada školskog knjižničara. Najbolji pokazatelj kvalitetnog rada kolegice Poturiček i njezinog ulaganja u svoje korisnike - učenike u križevačkoj gimnazijskoj knjižnici, jest to da je ona svojim radom i zalaganjem potaknula desetak križevačkih gimnazijalaca na studij knjižničarstva (kroz nekoliko godina), čime je doprinijela stvaranju jedne nove generacije križevačkih diplomiranih knjižničara. Ti će mladi stručnjaci u narednim godinama zasigurno doprinijeti kvaliteti rada križevačkih knjižnica i ostalih u kojima će raditi. Nada Poturiček bila je prva i višegodišnja voditeljica Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara Koprivničko-križevačke županije. Uz pomoć savjetnice iz Agencije za odgoj i obrazovanje u Zagrebu utemeljila je rad ovog Vijeća i kontinuirano organizirala stručne skupove za školske knjižničare. Time je dala velik doprinos stručnom usavršavanju školskih knjižničara, čime je utjecala na podizanje cjelokupne kvalitete rada školskih knjižnica naše županije. Pokazatelji stručnosti kolegice Poturiček su i brojna održana predavanja i radionice na stručnim skupovima, od županijske do državne razine, te mnogobrojni njezini objavljeni radovi u stručnim publikacijama.

Ilija Pejić, viši knjižničar i profesor hrvatskog jezika i južnoslavneskih književnosti, voditelj je Županijske matične službe. Član je Hrvatskog knjižničarskog društva od 1992. Član Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja postaje 1992.; dužnost tajnika obnaša od 1994. do 1998., a predsjednika od 2004. do 2008.

Sudjelovao je u izdavačkoj djelatnosti Društva kao jedan od pokretača Vodiča kroz knjižnice naših triju županija i ponovnom pokretanju glasila Svezak. U vrijeme predsjedanja Društvom koordinatore je u projektu *Informacije o EU u narodnim knjižnicama* i sudjeluje u organizaciji stručnih skupova, izdavanju publikacija i razmjeni iskustava s drugim knjižnicama. Inicijator je stručnog skupa posvećenog tridesetoj obljetnici našeg Društva Iz povijesti naših knjižnica u organizaciji HKD-a i Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Zalaže se za održavanje postignutog standarda glasila Svezak i za medijsku popraćenost rada Društva i knjižničarske struke uopće. Kao voditelj Županijske matične službe inicirao je i vodio projekte preuređenja i opremanja brojnih školskih i narodnih knjižnica, među kojima su knjižnice u Garešnici, Slatini, Bjelovaru, Pitomači, Čazmi, Daruvaru, Virovitici i Grubišnom Polju. Također se zalaže za osnivanje novih knjižnica, kakva je primjerice, 1998. osnovana u Hercegovcu. Od njegova posebnog interesa je informatizacija školskih i narodnih knjižnica, kao i zastupljenost visokoobrazovanih stručnjaka u knjižnicama. Autor je zapaženih studija, stručnih i znanstvenih članaka o hrvatskim piscima, filozofima i kulturnim djelatnicima, kao i o problematici poslovanja knjižnica te uređenju i vođenju zavičajnih zbirki. Urednik je i priređivač tridesetak knjiga te organizator brojnih stručnih i znanstvenih skupova. Za svoj stručni rad i doprinose u kulturi primio je niz priznanja općina i gradova, a 1996. godine dodijeljeno mu je odličje Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića i 2008. Kukuljevićeva povelja.

Irena Kranjec rođena je 9. ožujka 1973. u Požegi. Osnovnu i srednju školu (kulturno-umjetničko usmjerenje) završila je u Bjelovaru. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirala je jednopredmetni studij sociologije te dodatni studij bibliotekarstva. Od 1997. do 1999. boravi u Nottinghamu, Velika Britanija gdje se školuje na Broxtowe Collegeu (NEBS Management Introductory Award at Certificate Level) i Clarendon Collegeu (The Chartered Institute of Marketing Certificate in Marketing). Od 1999. do 2002. zaposlena je u Narodnoj knjižnici Petar Preradović

Bjelovar, a od 2002. voditeljica knjižnice Odsjeka za informacijske znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2005. do 2008. glavna je urednica *Novosti Hrvatskoga knjižničarskog društva*. Za HKD prevodi članke za zbornike sa stručnih skupova, a do sada je prevela i nekoliko stručnih publikacija: Smjernice za knjižnične usluge za djecu, Smjernice za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama, Narodna knjižnica: IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga, Postojana knjižnica autora Micheala Gormana, IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice, Smjernice za knjižnične usluge za bebe i djecu rane dobi i Pristup knjižnicama za osobe s invaliditetom.

KNJIŽNICA I ČITAONICA "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA DOBITNICA NAGRADE "DR. LJERKA MARKIĆ-ČUČUKOVIĆ" ZA POSEBAN DOPRINOS KNJIŽNIČARSKOJ STRUCI U 2009. GODINI

Piše: Ljiljana Vugrinec

Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica dodijeljena je nagrada Zaklade "Dr. Ljerke Markić-Čučuković" za poseban doprinos knjižničarskoj struci u 2009. godini u području izo-

brazbe knjižničara za rad sa slijepim i slabovidnim osobama te za sudjelovanje u međunarodnim programima. Nagradu je primila ravnateljica Knjižnice mr. sc. Dijana Sabolović-Krajina na svečanosti upriličenoj 14. siječnja 2010. u Vijećnici Filozofskoga fakulteta u Zagrebu.

Zaklada "Dr. Ljerka Markić-Čučuković" od 1999. godine djeluje pri Katedri za bibliotekarstvo Filozofskoga fakulteta u Zagrebu i nosi ime po prvoj voditeljici studija bibliotekarstva u Hrvatskoj, a osnovao ju je u spomen na svoju suprugu pok. dr. Frano Čučuković iz Zagreba. To je jedina zaklada u Hrvatskoj namijenjena studentima bibliotekarstva stoga svake godine nagrađuje najbolje studente bibliotekarstva u protekloj školskoj godini. Tako su ove godine uz Knjižnicu i čitaonicu "Fran Galović" Koprivnica, nagrađene i dvije studentice bibliotekarstva - Ana Prpić iz Senja i Kristina Prusec iz Zagreba, obje s prosjekom ocjena 5,0.

NAPREDOVANJE U STRUCI

Karmela Živković, Industrijsko-obrtnička škola Virovitica, VSS, stekla je zvanje dipl. knjižničarke radnjom na temu Usporedba čitalačkih navika učenika završnih razreda Industrijsko-obrtničke i Tehničke škole; mentorice dr. sc. Ane Barbarić.

Tanja Kolar Janković, Tehnička škola Virovitica, VSS, stekla je zvanje dipl. knjižničarke radnjom na temu Cenzura tiskane riječi: od popisa zabranjenih knjiga do današnjih Izazova, mentorice dr. sc. Ane Barbarić.

Ksenija Grudić-Kukavica, OŠ P. Preradovića, Pito-mača, VSS, stekla je zvanje dipl. knjižničarke radnjom na temu Elektroničko nakladništvo za djecu u Hrvatskoj od 2000. do 2008. godine, mentorice mr. sc. Ivane Hebrang Grgić.

Robert Fritz, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica, VŠS, položio je stručni ispit za knjižničara.

Maja Baksa, Srednja škola "Ivan Seljanec" Križevci, VSS, dipl. učiteljica s pojačanim studijem iz hrvatskog

jezika, stekla je zvanje dipl. knjižničara radnjom na temu Razvoj srednjoškolskih knjižnica u Križevcima.

Petar Lukačić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica, VSS, stekao je zvanje profesora pedagogije i povijesti i diplomiranog knjižničara radnjom na temu Čitanje u elektroničkom okruženju.

Jelena Prugović, Gimnazija Ivana Zakmardija Di-jankovečkoga Križevci, VSS, stekla je zvanje profesorice hrvatskoga jezika i književnosti i informatologije - smjera bibliotekarstvo radnjom na temu Poredbeni pristup uz-ročnim rečenicama.

Marina Srblić, Općinska knjižnica Sidonije Ru-bido Erdödy Gornja Rijeka, VŠS, odgojiteljica predškolske djece, položila je stručni ispit za knjižničara.

Nikolina Sabolić, OŠ Đuro Ester Koprivnica, VSS, prof. hrvatskog jezika i književnosti i slavistike, stekla je zvanje dipl. knjižničara radnjom na temu Knjižnične usluge za sli-jepe i slabovidne osobe u hrvatskim narodnim knjižnicama.

NADA POTURIČEK DOBILA NAGRADU "IVAN FILIPOVIĆ"

Nagrada "Ivan Filipović" za životno djelo i godišnje nagrade za rad i rezultate u predškolskom odgoju, osnovnom, srednjem, visokom školstvu i znanstvenom i stručnom radu dodjeljuju od 1964. godine, prvo u okrilju Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora, a tri godine poslije, 1967., postaje nagrada Sabora Republike Hrvatske.

Hrvatsko školstvo i društvo i na taj način pokazuju sustavnu brigu o onima koji su svojom stručnošću, zalaganjem i uzornim radom pridonijeli unaprijeđivanju odgojno-obrazovnog procesa i ugledu učiteljskoga poziva. U području srednjega školstva do-bitnica nagrade je Nada Poturiček, profesorica hrvatskoga jezika i književnosti, Srednja škola Vrbovec, Vrbovec koja je dugi niz godina bila knjižničarka.

Godišnja nagrada dodjeljuje se za najznačajnija ostvarenja tijekom proteklih godina, a osobito posljednje, istaknutim pro-sjetnim djelatnicima, znanstvenicima i stručnjacima, što znači da je prof. Poturiček dobila nagradu za svoj rad i dostignuća i u knjižničarstvu. (Preuzeto sa: www.krizevci.info)

**Svim kolegicama i kolegama čestitamo
na zasluženim nagradama i ostvarenim
napredovanjima!**

POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA DODJELU NAGRADE (ZAHVALNICE) DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA

za: a) iznimne zasluge u promicanju Društva, b) dugogodišnji uspješan rad u knjižničarstvu

Temeljem Pravilnika o postupku dodjeljivanja Nagrade (zahvalnice) Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja od 4. ožujka 2010. Glavni odbor Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

POZIVA

knjižničare, knjižnice i knjižnične korisnike na podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade (zahvalnice) Društva za 2010. godinu za:

- a) iznimne zasluge u promicanju Društva,
- b) dugogodišnji uspješan rad u knjižničarstvu.

Nagrada (zahvalnica) se dodjeljuje knjižničarki/knjižničaru iz knjižnica s područja na kojemu djeluje Društvo, za iznimna dostignuća i uzoran rad u svojoj knjižnici, kao i u okviru Društva.

KRITERIJI ZA DODJELU NAGRADE (ZAHVALNICE):

- da kandidat svojim stručnim radom i zauzimanjem doprinosi razvoju knjižničarstva,
- da doprinosi edukaciji knjižničara,
- da kandidat doprinosi razvoju Društva aktivnim radom u tijelima i u projektima Društva,
- da je kandidat iznimno uspješan stručni knjižničar, u onom segmentu knjižničkog poslovanja kojim se u svojoj knjižnici bavi,
- da se radi o kandidatu koji je objavio znanstvene i stručne radove na području knjižnične i informacijske djelatnosti kojim je unaprijeđeno knjižničarstvo.

UZ PRIJEDLOGE TREBA PRILOŽITI ŽIVOTOPIS KANDIDATA.

ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA JE 1. TRAVNJA 2011.

**PRIJEDLOZI SE ŠALJU GLAVNOM ODBORU DRUŠTVA s naznakom: "PRIJEDLOG ZA NAGRADU
(ZAHVALNICU) DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA"**

POZIV NA SURADNJU U 13. BROJU ČASOPISA "SVEZAK" (ZA 2011.)

O SADRŽAJU ČASOPISA

- "SVEZAK" je stručni časopis u kojem se objavljuju članci, stručni radovi, informacije, prikazi i obavijesti iz područja knjižničarstva, informacijskih znanosti ili kulture općenito, s prvenstvenim ciljem popularizacije knjižnica i čitanja.
- Časopis je namijenjen informiranju i edukaciji knjižničnih djelatnika, ali je temama i stilom pisanja orijentiran i prema širem krugu čitatelja.
- Sadržajem list nastoji obuhvatiti sva važnija događanja u Društvu knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja između dviju Skupština, no priloge ne moraju biti nužno lokalno određeni, već se mogu primati članci i radovi i iz drugih područja Hrvatske, kao i iz inozemstva.

UPUTE AUTORIMA PRILOGA

- za pisanje tekstova koristite font Times New Roman, veličinu slova 11, s dvostrukim proredom; sve četiri margine trebaju biti 2 cm
- maksimalna dužina teksta pisanog na ovaj način može biti 3 stranice, izuzev tekstova u rubrici "Stručni skupovi i teme" (1 stranica),
- u tekstu na mjestima na kojima treba umetnuti ilustracije, za svaku ilustraciju ispišite njen naziv i tekst koji uz nju treba stajati
- uz jedan tekst šaljite najviše TRI ilustracije (ili grafikona, tabela i sl.); sve ilustracije trebaju biti jasno imenovane
- fotografije i druge ilustracije snimljene u jpg. ili gif. formatu šaljite kao zasebne dokumente
- tabele i grafikone izradite u excel obliku i šaljite također u privitku kao zasebne dokumente (tabele u Microsoft Wordu nisu prihvatljive)
- uz prilog, poželjno je (ali nije obvezno) poslati i fotografiju autora (u elektroničkom obliku, u jpg. formatu)
- priloge šaljite SAMO u elektroničkom obliku, na e-mail adrese urednika pojedinih rubrika:

* urednica rubrike "Iz narodnih knjižnica": Ana Škvarić	ana.skvaric@zg.t-com.hr
* urednica rubrike "Iz školskih knjižnica": Luca Matić	malucija@gmail.com
* urednik rubrike "Iz specijalnih knjižnica": Kristian Ujlaki	kristian@knjiznica-koprivnica.hr
* urednica rubrike "Stručni skupovi i teme": Tatjana Kreštan	knjiznica@trgovackaskola-bjelovar.hr
* urednica rubrike "Knjižnice u svijetu": Tina Gatalica	tina.gatalica@knjiznica-bjelovar.hr
* urednica rubrike "Zavičajno nakladništvo": Marjana Janeš-Žulj	knjiznica-krizevci@kc.t-com.hr
* urednica rubrike "Iz rada Društva": Sanja Jozić	sanja.jozic@knjiznica-bjelovar.hr
* urednica rubrike "Stručne vijesti": Romana Lautar	romana.gradska.knjiznica.cazma@email.t-com.hr
* urednica rubrike "Tema broja": Ljiljana Vugrinec	ljiljana.vugrinec@gmail.com
* glavna urednica: Zorka Renić	zorkarenic@gmail.com

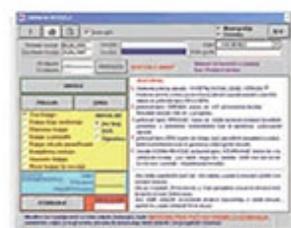
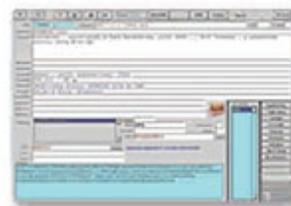
Krajnji rok za prikupljanje priloga za 13. broj "Sveska" je 1. veljače 2011.

Napomena: Uredništvo zadržava pravo neuvršćavanja radova koji ne stignu na vrijeme, nisu pripremljeni u skladu s gore navedenim uputama ili ne odgovaraju koncepciji lista.

PROGRAMSKI PAKET ZA UPRAVLJANJE KNJIŽNICAMA

POSUDBA	PREUZIMANJE PODATAKA	PODRŠKA ZA BIBLIOTUS
OPOMENE	KATALOGIZACIJA	KNJIGE INVENTARA
BILTENI	INVENTARIZACIJA	STATISTIKE
ČLANOVI	PRETRAŽIVANJE	OTPISI
TOP LISTE	DIGITALIZACIJA	REVIZIJA

Dodatno prilagođeno za školske, fakultetske i specijalizirane knjižnice
 Podrška za odjele, izdvojene odjele, zbirke, više knjižnica u istom prostoru ...
 Inovativan sustav obrade i prezentacije serijskih publikacija i neknjižne građe
 Integriran ispis bar kodova i signaturnih naljepnica za knjige
 Integriran ispis bar kodova i iskaznica za članove sa i bez slika
 Moguće korištenje studentskih iskaznica
 Moguće postavljanje linkova na digitalne dokumente u i izvan Metel sustava
 Besplatno uključivanje podataka u zajednički sustav pretraživanja na internetu
 Besplatno preuzimanje podataka iz zajedničkog, te više nacionalnih sustava
 Podrška za obradu i pretraživanje građe za slijepe i slabovidne osobe
 Dvosmjerna komunikacija s ostalim knjižnicama i svojim korisnicima
 Napredan sustav zaštite podataka
 Rezervacije i produljivanje putem interneta, e-pošte i sms poruka

Ne zahtijeva nikakvu dodatnu programsku ili strojnu opremu
600 knjižnica u sustavu

NOVOSTI:

- Integracija Interneta
- Integrirana digitalizacija građe
- Obrada i integracija multimedijalne građe
- Poboljšano i vizualno pretraživanje podataka
- Integracija GOOGLE i WIKIPEDIA pretraživača
- Novo pretraživanje digitalne građe s kontrolom dostupa
- Novo pretraživanje serijskih publikacija i AV građe
- Preuzimanje podataka za glazbene CD-ove sa Interneta
- Kompatibilnost s UNIMarc, USMarc, COMarc standardima
- Uključeni novi standardi : CDDB - glazbeni CD
 EXIF - digitalizacija i digitalna građa
- Modul za digitalizaciju s podrškom za sve tipove skenera i kamera, te sve formate zapisa

USKORO:

- METEL Open media server
- Glazbena slušaonica
- METEL personal : prilagođen osobnim i obiteljskim knjižnicama i mediatekama.

POSEBNA POGODNOST: Konverzija podataka iz bilo kojeg sustava

CIJENA:

od 3.000,00 Kn za školske knjižnice
 od 6.000,00 Kn za sve ostale

Referentna lista na <http://library.foi.hr/metel>

INFORMACIJE:

POINT d.o.o.
 Vidovečka 56b
 42000 Varždin

tel: 042 206-306
 fax: 042 206-308
 mob: 098 284-350

mail: point@vz.t-com.hr
 web: <http://library.foi.hr/metel>
<http://www.point-vz.hr>

ISSN 1331-8578

9 771331 857007